

Pred našim šolskim štetjem

MARJAN KEMPERLE

Bilo je res neverjetno aktualno včerajšnje pripovedovanje profesorja Franca Škerlja na sindikalni skupščini zamejskih solnikov s Trzaskega v openskem Prosvetnem domu. Zagnano, vehementno je pripovedoval o slovenskih solnikih, ki so pred četrto stoletja odpotovali z vlakom v Rim, da bi v svetem mestu protestirali za svoje svete pravice. »Bilo nas je 35, a kazalo je, kot da bi nas bilo milijon,« je pretiraval. Brez pretiravanja lahko zapisemo, da je prav tista majhna, čudna, a za nas monumentalna manifestacija pripomogla k izglasovanju zakona Belci-Skerk o slovenski soli.

Profesor Škerlj je svojo pripoved zabelil z ironičnimi ocvirki (»Italija ni maceha, je več kot to, je macehona«), ki so kdaj pa kdaj spravili solnike v smeh. Vesel utrinek na pragu žalosti.

Da, ker tisto, kar so šli solniki v poročilu tajnice sindikata Marte Kosuta, navdaja z žalostjo. Številnim krivičnim odlokom, ki so v začetku šolskega leta poleteli iz Rima in kot rušilne bombe padli na naše solstvo, se je včeraj pridružil še eden. Tokrat se ni porodil na ministrstvu, temveč v domačih, trzaskih logih. Šolski skrbnik je dejansko ukinil urad za slovenske osnovne sole, ki je (do ponedeljka) deloval na skrbništvu.

Ukinitev sol, sindikalnih dopustov, stipendij, vrtca, deželnih prispevkov, nepriznavanje slovenskih diplom - vse to, očitno, ni bilo dovolj. »Potrebno« je bilo ukiniti tudi urad, ki je skrbel za povezovanje med osnovnimi solami in šolskimi oblastmi.

In sedaj o aktualnosti Škerljevega posega.

Urad za slovenske osnovne sole na trzaskem šolskem skrbništvu je bil ustanovljen na podlagi 5. člena zakona Belci-Skerk iz leta 1973. Njegova ukinitev nas potiska nazaj v preteklost, v čas pred tistim temeljnim zakonom o naši soli. V čas, v katerem so bile slovenskim solnikom pravice štete. Znašli smo se spet v dobi pred našim šolskim štetjem.

To ni film, ni znanstvena fantastika. To je moč »macehona«.

Pred četrto stoletja so takratni solniki odšli po pravico v Rim. Sedanji so se odločili, da bodo stori- li isto. Zgodovina slovenskega solstva se ponavlja.

Proces bo v Palermu

PALERMO - Na drugem zasedanju procesa proti sen. Giuliju Andreottiju, ki je obtožen sodelovanja z mafijo, so sodniki odgovorili na osnovno vprašanje: sojenje se bo nadaljevalo v Palermu. Andreottijevi zagovorniki so torej izgubili prvo in izredno pomembno rundo, saj so skušali proces prekiniti in ga premestiti v Rim. oz. v Perugio.

Zasedanje, na katerem ni bilo obtoženca, se je začelo ob 16. uri. Tožilstvo in obramba sta predlagali novo dokumentacijo, vendar je sodni zbor pod predsedstvom sodnika Francesca Ingargiole zavrgel oba predloga in se nekaj minut pred 17. uro umaknil na posvetovanje.

Andreottijev zagovornik odv. Odoardo Ascari je med

peturnim cakanjem na sklep sodnikov izrazil svoj pesimizem: »Boste že videli, razsodili bodo nam v škodo...«. In res so nekaj minut pred 22. uro sodniki ovrgli branilcevo tezo, po kateri se je dolgo Andreottijevo politično življenje odvijalo v Rimu in bi mu torej morali soditi v prestolnici pred sodiščem za ministre ali pa v Perugi, ker so iz Rima že

prenesli v umbrijsko mesto drugi proces, pri katerem je vpleten Andreotti.

Prevladalo je torej mnenje tožilstva, po katerem se mora proces odvijati takoj in to v Palermu: Andreotti ni sodeloval z mafijo kot vladni predstavnik, pač pa za uveljavitev svojih strankarskih interesov na Siciliji.

Na 2. strani

Soglasje za Trst v Varšavi

VARSAVA - Ob vrhu zunanjih ministrov Srednjeevropske pobude v Varšavi je poljski minister Wladyslaw Bartoszewski povedal, da je bilo doseženo soglasje glede odprtja stalnega tajništva te organizacije v Trstu. Urad naj bi odprli, ko bo njeno predsedstvo prevzela Avstrija, ki bo krila tudi stroške za osebje, medtem ko bo finančno breme za upravljanje tajništva pripadlo Italiji.

ŠOLSTVO / NOV HUD UDAREC SLOVENSKEMU ŠOLSTVU V ITALIJI

Tržaško šolsko skrbništvo ukinilo urad za slovenske osnovne šole

TRST - Trzaski šolski skrbnik je dejansko ukinil urad za slovenske osnovne sole na trzaskem šolskem skrbništvu. Vest je med včerajšnjim sindikalnim zborovanjem na Opcinah sporočila solnikom tajnica Sindikata slovenske sole Marta Kosuta. Urad je bil ustanovljen po odobritvi temeljnega zakona o slovenski soli Belci-Skerk. Njegova ukinitev predstavlja nov hud udarec našemu solstvu.

Na sindikalnem zborovanju so se solniki odločili, da bodo proti vsem nizkim udarcem, ki jih je prejela letos slovenska sola v Italiji, manifestirali v Rimu.

Na 3. strani

TRST / POLITIČNI VRH MED FJK, SLOVENIJO IN KOROŠKO

Srečanje treh sosed

TRST - Na sedežu deželne sveta so včeraj zasedali parlamenti Furlanije-Juljske krajine, Slovenije in Koroske. Veliko pozornost so posvetili vprašanju narodnih manjšin. O tej problematiki so tudi odobrili posebno politično resolucijo, ki jo je predstavila Slovenija.

Giancarlo Cruder, Jozef Školc in Adam Unterrieder so na sklepni novinarski konferenci zelo pozitivno ocenili včerajšnji vrh, ki je presegel ozke meje tradicionalnih srečanj sosednjih parlamentov. (f.KROMA)

Na 4. strani

Stavka tehničnega osebja SSG

TRST - Spor med vodstvom SSG in sindikatom FILIS CGIL se v zadnjih dneh ni polegel, nasprotno. Najbolj očiten je postal na sinočnjem otvoritvenem večeru letošnje sezone. Premiera Aishilove tragedije Sedmerica proti Tebam se je namreč začela z veliko zamudo, ker je tehnično osebje SSG oklicalo enourno stavko, potem

ko so na skupščini vzele na znanje, da predsednik ustanove Rafko Dolhar in upravni svet nikakor nečeta upoštevati zahtev osebja. V sporocilu pripominjajo, da gre za prvo tovrstno potezo in da se bodo protesti nadaljevali, dokler sindikalno predstavništvo uslužbencev ne bo prejelo pozitivnega odgovora na postavljene zahteve.

Premirje v BiH še ne pomeni miru

RIM, SARAJEVO - Ameriski mirovni posrednik Richard Holbrooke je na sestanku skupine za stike v italijanski prestolnici opozoril, da sklenitev premirja v Bosni se ne predstavlja zagotovila, da bo na območju nekdanje Jugoslavije končno zavladal mir. S Holbrookovimi zadržki se kot kaže najbolj strinjajo Sarajevčani, ki kljub evforiji sveta in upanju političnih veljakov, s svojih oken ne odstranjujejo zaščitnih vrec s peskom.

Sovraštvo je včeraj na lastni kozi občutil tudi voditelj uporniskih Srbov v nekadnji hrvaški Krajini Milan Martić, ki je v atentatu v Banjaluki »za las« ušel smrti.

Na 19. strani

Jutri v Nedeljskih temah Primorskega dnevnika

Banke, te banke...

Da so banke tema tega tedna, ni treba posebej poudarjati. O enem izmed aspektov našega bančništva, to je o odnosu med matico in manjšino, razmišlja na naslovnici Bojan Brezigar. O tem, kako je bilo z našimi bankami iz preteklosti, pa je v svojem zajetnem arhivu paberkoval Marko Waltritsch.

»Ziv kulturni stik Trsta s svojim zaledjem«, tako smo že v prvem poročanju o projektu združenja Trieste Contemporanea označili širokopotezni načrt in oceno povzema Ivan Verč. V svojem daljšem razmišljanju pa se predvsem ustavlja ob nesozvočju med pričakovanju ustvarjalne duše in tistimi, ki naj bi omogočili življenje in razvoj ustvarjalnega naboja.

Na obletnico, na katero se nismo spomnili, to je na prvi shod narodno-radikalnega dijaštva, ki je bil leta 1905 v Trstu, nas tokrat opozarja Peter Rustja.

Nadaljujemo tudi z izbora člankov, ki jih je Primorski dnevnik objavil pred 50 leti, torej v septembru leta 1945, za ljubitelje zgodovine pa Elio Fornazarič nadaljuje z opisovanjem Rubij v času, ko je vas delovala v funkciji gradu.

Proces proti O.J. Simpsonu in njegova oprostitev je dvignila v Združenih državah mnogo prahu in povzročila mnogo slabe krvi. Procesu in dogodkih v zvezi z njim posvečamo dve strani.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Cirino Pomicino aretiran

Na ukaz neapeljskega protimafijskega tožilstva je bil v Neaplju aretiran bivši proračunski minister Paolo Cirino Pomicino. Osumljen je izsiljevanja podkupnin.

Stran 2

Dini: Dodatnega manevra ne bo

Premier Lamberto Dini je zagotovil, da ne bodo potrebni dodatni finančni ukrepi kot dopolnilo za vladni finančni zakon.

Stran 2

Italija še ni povsem zanesljiva

Moody's meni, da bo postal italijanski ekonomsko-politični sistem zanesljiv sele takrat, ko bo zares stabilen, to pa se ne bo zgodilo pred volitvami.

Stran 12

Uspehi in načrti »etikete« Chromas

Odkrivanje in razkrivanje sodobne glasbe: tej nagoli se je najprej posvetilo trzasko združenje Chromas, nakar je nastala še istoimenska skupina. V projektu Trieste Contemporanea nastopata oba.

Stran 13

»Barcolana«: spet rekord?

Na jutrišnji regati za jesenski pokal (»Barcolana«) je pričakovati rekordno udeležbo jadranic. Do včeraj se jih je prijavilo več kot 1100, tako da bo jutri na startu skoraj verjetno več kot 1300 posadk.

Stran 25

SKLEP SODNEGA SENATA / PO PETURNEM ZASEDANJU

Proces Andreotti bo ostal v Palermu

Predsednik palermskega sodišča Francesco Ingargiola

NOVICE

Mannino v bolnici

RIM - Bivši demokratski minister Calogero Mannino, ki je zaprt v rimski kaznilnici v Rebibbii, ker je obtožen sodelovanja z mafijo, je od četrta zvečer na pregledu v rimski bolnici San Camillo. Po izjavi ravnatelja kaznilnice Maurizio Barbere je bil zdravniški pregled že v dalj časa v programu. Bivšega ministra naj bi pregledal kirurg, ki ga je pred nekaj leti operiral zaradi raka na prostati.

Tudi vodstvo bolnice je sporočilo, da Manninoovo zdravstveno stanje ni kritično in da je bil sprejet v bolnico zaradi pregledov na urološkem oddelku. Toda po izjavah nekaterih zdravnikov, ki jih navajajo agencije, naj bi bilo zdravstveno stanje bivšega ministra precej hudo. Mannino naj bi bil krepko shujšal in naj bi bil prisiljen ležati v postelji.

Razsodišče svobode in kasacijsko sodišče sta pred nedavnim zavrnili zahtevo Manninovih odvetnikov naj bi bivšemu ministru zaradi sibkega zdravja priznali začasno prostost. Sodniki pa so vseakor odredili, naj bo minister pod stalnim zdravniškim nadzorstvom.

Craxi zanika, da bi imel zaupno gradivo

RIM - Bivši socialistični tajnik Bettino Craxi je včeraj zanikal, da bi v svojem uradu v Ul. Boezio v Rimu hranil nedovoljeno gradivo. »Tudi najbolj neumen preiskovalec bi si lahko mislil, da bi bolje skril gradivo, ki bi mi lahko škodilo,« je zapisal v izjavi Craxi. Po njegovih besedah poročila obveščevalnih služb sodijo se v obdobje, ko je bil predsednik vlade. Slo naj bi za dokumente, na katere je sploh pozabil in ki so jih v zapечатih skatlah spravili v uradu v Ul. Boezio, ne da bi on to sploh vedel. Craxi je preiskavo v njegovem uradu ocenil kot »zopetno nasilno dejanje proti meni«.

Zakonski predlogi proti korupciji

RIM - Pravosodna komisija poslanske zbornice je včeraj začela z razpravo o zakonskih predlogih, ki zadevajo podkupniške afere in preprečevanje korupcije. Skupno je bilo predloženih 6 predlogov. Glavne teme v razpravi so možnost zaplembe premoženja skorupmpiranih, zaostritev kazni za korupcijo in izsiljevanje, možnost preventivnih ukrepov, ki naj bi otežili podkupovanje. Predloge bo preučil oziroma odbor, ki naj bi jih strnil v enotno besedilo.

V ponedeljek proces proti Francu Fredi

VERONA - Pred kazenskim sodiščem v Veroni se bo v ponedeljek začel proces proti Francu Fredi in 49 njegovim somišljenikom. Obtoženi so, da so z organizacijo Nacionalna fronta obnovili prepovedano fašistično stranko. Za formalno obtožbo in proces se je sodnik za predhodno preiskavo odločil januarja letos na zahtevo tožilca Guida Papalie. Freda je bil aretiran leta 1993.

PALERMO - »Proces stoletja« proti Giuliju Andreottiju se bo nadaljeval v Palermu. Obrambi ni uspelo, da bi sodno obravnavo prekinili in jo premestili v Rim oz. v Perugia. Drugi dan procesa proti dosmrtnemu senatorju je bil posvečen osnovnemu vprašanju, ali bodo proces prekinili že na samem začetku.

Včeraj obtoženca ni bilo v dvorani. Zasedanje se je začelo ob 16. uri in je sodni senat že uvodoma ovrnil zahtevo tožilstva in obrambe, da bi predložili dodatno dokumentacijo v zvezi s predlogom Andreottijeve obrambe, da proces prenesejo iz Palerma v Rim oz. v Perugia. Za sodnike sta obe strani že imele možnost, da sta predstavili svoja stališča.

Po mnenju javnega tožilstva se mora proces odvijati v Palermu in tezo tožilstva je svojčas sprejel tudi sodnik za predhodne preiskave, ker je Andreotti izkoristal stike z mafijo le zato, da se je uveljavljala na Siciliji njegova struja znotraj Krščanske demokracije. Pri tem torej ni deloval kot vladni predstavnik, pač pa kot strankarski clovek, ki je izkoristal stike s kriminalno organizacijo za uveljavitev svojih intere-

sov na Siciliji.

Drugačnega oz. nasprotnega mnenja je Andreottijeva obramba: vsa politična kariera se je odvijala v središču politične oblasti, v Rimu, in torej, če je že treba soditi Andreottiju, naj bo to v prestolnici pred posebnim sodiščem za ministre. Ker pa so iz Rima že prenesli v Perugia proces zaradi umora novinarja Mina Pecorellija, v katerega naj bi bil vpleten poleg samega Andreottija tudi njegov strankarski prijatelj in sodnik Claudio Vitalone, bi lahko proces iz Palerma prenesli tudi v Perugia.

Ko so se ob 16.58 sodniki pod predsedstvom Francesca Ingargiole umaknili na posvetovanje, je Andreottijev zagovornik odv. Odoardo Ascari novinarjem izrazil svoj (upravičeni) pesimizem. »Boste se videli, razsodili bodo nam v skodo...« je dejal. Tožilec Roberto Scarpinato pa je vztrajal, da je predlog za premestitev procesa nesprejemljiv, tudi ker ga je že ovrnil sodnik za predhodno preiskavo.

Sodniki so zasedali v posvetovalni dvorani skoraj do 22. ure, ko so razsodili, da se je proces začel in se bo nadaljeval v Palermu.

MILAN / ZARADI NAKUPA DRUŽBE MEDUSA

Nov sodni poziv Berlusconiju

Plačal naj bi manj od tega, kar izkazuje računovodstvo

MILAN - Milansko državno tožilstvo je spet pozvalo na zasliševanje predsednika Forza Italia Silvia Berlusconija. Razlog za poziv (predstavil naj bi se 13. oktobra) je preiskava, ki jo vodi tožilca Margherita Taddei in ki zadeva nakup filmske družbe Medusa. Berlusconi je skupno z menedžerji Fininvesta Giancarlom Foscalem, Adrianom Gallianijem, Carlom Bernasconijem in Liviom Gironijem osumljen ponaredbe računovodstva in nedovoljenega prisvajanja sredstev. V bistvu naj bi v obračun zapisali znatno višjo vsoto od tiste, ki so jo dejansko plačali, za nakup filmske družbe.

Silvio Berlusconi je včeraj med tiskovno konferenco ostro zavrnil obtožbo. Po njegovem mnenju je še zlasti smešna obtožba o »nedovoljenem prisvajanju« (zanjo sicer velja amnestija), saj se nanaša na obračun družbe, ki naj bi bila v celoti

njegova last. Dodal je tudi, da ni vedel za nakup družbe (»Med drugim gre za dogodke izpred 7 let), ker je bil to posel (kot nesteto drugih), za katerega so bili pooblašteni upravitelji družbe Reteitalia in s katerim predsednik Fininvesta ni bil seznanjen. Vsekakor pa je skupaj s sodelavci lastnik Fininvesta podčrtal, da je bil nakup povsem zakonit. Osumljeni menedžerji pa so se dodali, da je vsota za nakup Meduse ustrezala vrednosti podjetja.

Poziv na zasliševanje je Berlusconi imel za zopeten dokaz, da »živimo v policijski državi«. Po njegovem mnenju preiskovalci ne začnejo raziskav na osnovi ugotovljenih kaznivih dejanj, ampak najprej izberejo krivca. »In če mu ne morejo dokazati ničesar, se opredelijo za nesprejemljivo trditev, da je moral pač biti seznanjen,« je rekel Berlusconi.

PODKUPNINSKA AFERA

Spet v zaporu bivši minister Cirino Pomicino

NEAPELJ - Na zahtevo pokrajinskega protimafijskega tožilstva v Neaplju je bil včeraj aretiran bivši demokratski proračunski minister Paolo Cirino Pomicino. Osumljen je izsiljevanja podkupnin v zvezi z gradnjo trgovskega središča v Noli. Skupaj s Pomicinom je bil aretiran tudi podjetnik Franco Ambrosio.

Cirino Pomicino, ki je bil eden od voditeljev Andreottijeve struje, naj bi dobil okoli 400 milijonov lir podkupnin za trgovsko središče v Noli, poleg teh pa še dodatno milijardo lir za tovrstno postajališče v Noli in trgovsko središče v Casorii. Bivšega ministra obtožuje predsednik trgovskega središča v Noli Gianni Punzo.

Bivši demokratski minister Cirino Pomicino

Pomicino je bil zaprt v kaznilnico Poggioreale, kjer ga bo v prihodnjih dneh zaslišal predsednik ministrskega razsodišča v Neaplju Marco Occhiofio. D'Ambrosio pa so preiskovalci priznali hisni pripor.

SODSTVO / PREISKAVA

Spor med tožilstvi Benetk in Milana pred Višjim sodnim svetom

RIM - Prva komisija visjega sodnega sveta je včeraj zaslislala v Rimu sefa milanskega tožilstva Francesca Saveria Borrellija in tožilca Paola Iela ter sefa beneskega državnega tožilstva Vitaliana Fortunatija in tožilca Carla Nordia. Visji sodni svet hoče razčistiti polemiko med milanskim in beneskim tožilstvom, ki je izbruhnila, potem ko je Paolo Ielo pred nekaj dnevi izročil sodnemu senatu milanskega kazenskega sodišča prepise prisluškovanj na telefonu bivšega predsednika PSI Bettina Craxija. Med temi je bil tudi pogovor med bivsim socialističnim tajnikom in enim od njegovih zagovornikov, Salvatorejem Lo Giudicejem, ki je prikazoval Nordievo preiskavo o rdečih zadrukah v dokaj cudni luči ter je samega

Nordia prikazoval kot »zaupanja vrednega sodnika«.

Po redkih novicah, ki so pronicile iz dvorane visjega sodnega sveta, sta Borrelli in Ielo poudarila, da je bila izročitev gradiva sodnemu senatu dolžnostno dejanje in da sta ravnala povsem korektno. Ielo naj bi dodal, da ni vedel, kdo je »Salvatore« in mu Nordio tega ni povedal. Nordio pa je trdil prav nasprotno.

Zaslišanje starih sodnikov je izzvala napetost tudi med svetniki prve komisije, saj nekateri niso soglasali z zaslišanjem, ker naj bi bilo škodljivo.

Na sliki (teletfoto AP) beneski tožilec Carlo Nordio (levo) in njegov šef Vitaliano Fortunati zapuščata sedež Visjega sodnega sveta.

FINANČNI ZAKON / POSREDEN ODGOVOR FAZIU

Dini izključuje nujnost dopolnilnih ukrepov

Premier je očital novinarjem, da so slabo tolmačili besede guvernerja Banke Italije - Berlusconi kritičen

RIM - Dodatni gospodarski ukrepi kot dopolnilo finančnega zakona ne bodo potrebni. Tako je iz Varsave, kjer sodeluje na srečanju premierov Srednjeevropske pobude, zagotovil italijanski premier Lamberto Dini.

V odgovor na vprašanja novinarjev je Dini dejal, da je podrobno prebral poročilo guvernerja Banke Italije Antonia Fazia in je medijem očital, da so posilili guvernerjevo izvajanje. Po Dinijevem mnenju Fazio ni napovedal potrebe po dodatnih ukrepih v skupnem obsegu 10 tisoč milijard lir. Pri tem je zagotovil, da dopolnilni ukrepi ne bodo potrebni. Možnost dodatnih ukrepov je pozneje izključil tudi finančni minister Fantozzi.

Kot premier Dini in minister Fantozzi je izvajanje guvernerja emisijskega zakona razumel tudi generalni tajnik sindikata CGIL Sergio Cofferati. Po njegovem je Fazio opozoril, da nekateri viri prihodkov ne zagotavljajo »a priori« predvidenega priliva. Zaskrbljenost Fazia je po Cofferatijevem mnenju razumljiva, vendar ni nujno, da se njegove pesimistične napovedi uresničijo. Cofferati se je zavzel za dogovor z zupani in za hitro odobritev vladnega finančnega predloga, čeprav z nekaterimi popravki.

Podobna je bila tudi ocena tajnika konfederacije UIL Pietra Larizze, medtem ko je bil kritičen predstavnik Forza Italia Beppe Pisanu, po katerem je tudi finančni zakon odraz »vse

večje politične dvojnosti« Dinijeve vlade. V dokaz je navedel Faziove kritike, ki so tudi za liderja FI Silvia Berlusconi dokaz, da so potrebne volitve, ker bo samo politična vlada lahko zajamčila Italiji stabilnost in razvoj. Sopotnika Kartela pa je voditelj liberalcev Raffaele Costa opozoril, da je treba finančni zakon izboljšati, medtem ko bi bila njegova zavrnitev za Italijo travmatična. Tem bolj ker so evropski gospodarski krogi dovolj pozitivno ocenili predlog finančnega zakona.

Proti finančnemu zakonu so včeraj protestirali zupani Toskane, ki so florentinskemu prefektu kot predstavniku države izročili občinske ključe, ker »nečemo biti goli izterjevalci države«.

Na tržaškem šolskem skrbništvu so ukinili urad za slovenske osnovne šole

Ni tako slabo, da bi ne bilo lahko se slabše. Ta rek zanje taces v zamejstvu tolikšen uspeh, da bi lahko preko njegove uporabe merili stopnjo inflacije manjšinskih tegob in težav. Po solstvu, kulturi, bankah, tisku, pravicah, je krokarški rek spet črno zakrilil nad solstvom.

Na tržaskem šolskem skrbništvu urad za slovenske osnovne šole ne posluje več. Novico je na včerajšnjem zborovanju Sindikata slovenske šole v openskem Prosvetnem domu sporočila tajnica sindikata Marta Kopun Košuta. Izrazila je tudi temno slutnjo, da bo v kratkem zapisan enaki usodi tudi urad za nižje in višje srednje šole. To je verjetno najhujši od serije hudih udarcev, ki jih je v tem vihnem začetku šolskega leta prejelo slovensko solstvo v Italiji, je ocenila.

Na tržaskem skrbništvu sta do ponedeljka delovala dva urada za slovenske šole: urad za osnovne in urad za srednje šole. Prvega je vodila učiteljica, drugega vodi profesor.

Urada sta bila ustanovljena potem, ko je stopil v veljavo zakon št. 932 z dne 22. decembra 1973. V zamejstvu je vse od zametka znan po svojih predlagateljih kot zakon Belci-Skerk o slovenski soli v Italiji. V ta urada se je stekalo vse obsežno dopisovanje slovenskih sol s skrbništvom. Urada sta bila dejanska posrednika med solami in tukajšnjimi solskimi oblastmi. V pristojnosti uradov je bilo na-

dalje preverjanje položaja na posameznih solah, prava lestvic za suplence, pregled prednostnih lestvic ob natecajih, zbiranje podatkov o vpisih in porazdeljevanje razredov. Tudi novinarji smo se pogostoma obračali v urada, da bi dobili informacije o imenovanjih, podeljevanju suplenc, o predvpih in vpisih. Skratka: slovenska urada na tržaskem šolskem skrbništvu sta bila (eden sicer se obstaja...) nekakšno neformalno upravno srce slovenskega solstva v Italiji.

Urad za slovenske osnovne šole se je že v pre-

teklih letih srečal z nekaterimi težavami. Ko je učiteljica, ki je vodila njegovo delo, zbolela, je ni začasno zamenjala druga slovenska učna moč, pač pa je solski skrbnik »preselil« vse delovanje pod okrilje urada za italijanske osnovne šole. Sindikat slovenske šole je takrat protestiral; protesti so zalegli se, ko se je učiteljica vrnila v urad...

V začetku tega šolskega leta so se začeli na skrbništvu siriti glasovi o domnevni ukinitvi urada. Morda je slo za pomoč, morda so se glasovi krepili zaradi zamenjave uč-

teljice v uradu. Naj bo kakorkoli že, do konca septembra ni prišlo do sprememb.

Ta teden se je položaj zapletel. Tajnica Sindikata slovenske šole Marta Kopun Košuta je od ponedeljka dalje sprasevala, da bi izvedela, kaj se sploh dogaja z uradom. V sredo se je končno srečala s skrbnikom Vitom Campom.

Srečanje je takole opisala: »Solskega skrbnika sem vprašala, kaj se dogaja z našim uradom za osnovne šole. Odgovoril mi je dobesedno: "Kakšnim vasim uradom? Vi

Sedem nesramnih ukrepov proti slovenskemu šolstvu

- ukinitve avtonomije nižjih srednjih sol F. Erjavca v Rojanu in F. Levstika na Prosoku;
- ukinitve vrtca v Ul. Conti;
- ukinitve sindikalnih dopustov Sindikatu slovenske šole;
- ukinitve stipendij za izpopolnjevanje solnikov v Sloveniji;
- nepriznavanje slovenskih diplom;
- ukinitve deželnega prispevka za razvoj slovenske kulture;
- ukinitve urada za slovenske osnovne šole na tržaskem šolskem skrbništvu.

nimate nobenega urada." Ko sem mu odvrnila, da ne more kar tako zapreti urada in da bom nastopila zato, da bi urad spet odprli, mi je odgovoril: "Vi kar nastopite, nasto-

pitate v Ljubljani!" "Tako osoren in omalovazevalen odgovor vodje javnega solstva na Tržaskem ni vreden komentiranja. Pač pa je vredno (in poučno) pogledati, kaj o

Na slikah: zgoraj pogled na udeležence dopoldanskega sindikalnega zborovanja, spodaj tajnica Sindikata slovenske šole Marta Košuta (foto KROMA)

slovenskem osebju na šolskem skrbništvu pravi zakon Belci-Skerk.

Clen 7 predvideva sledeče:

»Solskima skrbništvoma v Trstu in Gorici je dodeljenih za službo, ki zadeva šole s slovenskim učnim jezikom ("per i servizi attinenti alle scuole con lingua di insegnamento slovena"):

a) ravnatelj ali stalno zaposleni profesor na srednjih solah s slovenskim učnim jezikom;

b) pet, oziroma dva stalno zaposlena učitelja na osnovnih solah s slovenskim učnim jezikom.«

Zadnji odstavek tega clena doloca, da je sluzbovanje slovenskih solnikov na obeh skrbništvih priznано kot redna služba.

Tržaskemu šolskemu skrbništvu je res dodeljenih šest slovenskih solnikov (en profesor in pet učiteljev), a niso vsi zaposleni v »službi, ki zadeva šole s slovenskim učnim jezikom.« Do ponedeljka sta to delo opravljala le dva: vodja urada za osnovne šole in vodja urada za srednje šole. Ostali slovenski solniki, dodeljeni skrbništvu, so zaposleni v drugih uradih (na primer v uradu za plače ali v uradu za pokojnine). Sindikat slovenske šole je že pred leti večkrat protestiral pri solskem skrbniku, ker sta zadrževala slovenskih sol sledila le dva poverjena, v namer pa se je solski skrbnik izgovarjal, ces da prejemajo tudi slovenski solniki plače in pokojnine, in da zato slovenski solniki, dodeljeni tistim uradom, opravljajo delo tudi za slovensko šolo.

Mocno dvomim, da sta imela Corrado Belci in pokojni poslanec Albin Skerk ob pisanju tistega sedmega clena v mislih plače: slovenski solniki so jih prejemali že pred sprejetjem zakona št. 932...

Po novicah, ki jih je tajnica prejela na šolskem skrbništvu, je torej slovenska šola ostala brez svojega urada za osnovne šole. Ravnatelj si se predstavljajo, kakšne posledice bo imel ta ukrep. O zadevah slovenskih sol se bodo menili in dogovarjali z osebjem, ki se sploh ne spozna na specifičnost, na potrebe in zahteve našega solstva. Povezava med solami in skrbništvom se bo zrahljala, povsem možno pa je tudi nasprotno: da bodo uradi tržaskega skrbništva izvajali nad našimi solami še bolj poostreno nadzorstvo.

In vendar obstaja v tej solski zadevi se ena možna varianta. Z zaprtjem urada za slovenske osnovne šole je tržaski solski skrbnik kršil 7. clen zakona št. 932 z dne 22. decembra 1973...

Marjan Kemperle

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE / ZBOROVANJE

Šolniki: manifestirali bomo v Rimu!

Slovenski solniki bodo manifestirali v Rimu za pravice slovenskega solstva v Italiji. Tako so se odločili na včerajšnjih dveh sindikalnih zborovanjih, ki ju je priredil Sindikat slovenske šole v openskem Prosvetnem domu, da bi svoje članstvo obvestil o sila težavnem položaju, v katerem se je znašel po ukinitvi sindikalnih dopustov, in obenem slišal za njihova mnenja in predloge o nadaljnjih potezah, ki bi jih morali potegniti v bran zamejski soli.

Slovensko solstvo v Italiji preživlja sedaj enega od najbolj težkih trenutkov. O tem je v uvodnem poročilu spregovorila tajnica sindikata Marta Kopun Košuta. Prav na začetku dopoldanskega zborovanja se je spomnila na te dni preminulega poslanca Albina Skerka (in polna dvorana je ganljivo počutila njegov spomin z enominutnim molkom), očeta temeljnega zakona za slovenske šole. Od sprejetja zakona je poteklo več kot 20 let, in marsikaj, kar zagotavlja, je ostalo in, kot kaže, bo tudi ostalo, le popisan papir, je omenila. Nasleda je kopico ukrepov proti slo-

venski soli, ki so jih v kratkem razdobju od konca avgusta do včeraj podvzele italijanske oblasti; omenila je krizo in nejasne perspektive naših kulturnih in gospodarskih ustanov. V tem trenutku splošne krize, ko država krči izdatke za vse »odvečne« stroške, smo jasno najbolj odvečni mi, manjšina s svojimi potrebami, je bridko ugotovila. V poročilu ni spregovorila o sindikalnih dolžnostih in pravicah solskih delavcev, in to hoté. Zanje je bilo v sedanjem položaju bolj potrebno spregovoriti o analizi dogajanja in o programu pro-

testnih akcij, »da se premaknemo z mrtve točke, ker nas to stanje hromi in nam jemlje moči za vsakodnevno delovanje.« Zborovanj so se udeležili člani enotnega solskega odbora. Dopoldne je Dusan Udo- vič (SKGZ) pozval k enotnemu nastopu, in ta poziv je nato odmeval se v vrsti drugih posegov, da ga je tako ob koncem povzetku tajnica Marta Košuta postavila na prvo mesto med predlogi. Martin Breclj (SSK) je dodal dva konkretna predloga: manifestacijo solnikov v Rimu in konferenco o sloven-

skem solstvu v Italiji. Za prvi predlog se je krčevito zavzel profesor Franc Skerlj (SKP); njegov poseg je bil nekakšen de- ja vu ne le znane rimske manifestacije zamejskih solnikov izpred četr- stoletja, pač pa sploh sindikalnih dogodivščin polpretekle dobe. Med popoldanskimi zborovanjem sta v razpravi posegla tudi Klavdij Palčić, ki je omenil splošne težave, v katerih se nahaja manjšina, in Anamarija Kalc (DSL), ki se je zavzela za kvaliteto našega solstva, saj je najprej od nas odvisno, kaj hočemo doseči, ter za primernejšo organiziranost enotnega solskega odbora.

Slovenske kolege je v imenu solskega sindikata CGIL pozdravil njegov pokrajinski tajnik Graziano Pocecco. Med posegi naj omenimo predvsem doprinosi didaktične ravnateljice Ksenije Dobrila. Ni se strinjala z optimizmom nekaterih političnih predstavnikov, nasprotno: omenila je zakulisne, skrite nagibe, ki sekajo korenine slovenski soli, nastela nekatere ukrepe, ki močno omejujejo delovanje didaktičnih ravnateljstev. »Solam ne bomo

možni zajamčiti niti telefonov,« je opozorila. V povzetkih je Marta Kosuta izluscila tri predloge. Prvi je bil ze omenjena potreba po enotnosti. Izrecno je poudarila enotnost delovanja s solskim odborom, kar naj bi dejansko pomenilo, da solniki niso prepuceni sami sebi, pač pa da njihov boj za pravice slovenske šole podpira vsa manjšina. Drugi predlog se je nanašal na manifestacijo solnikov v Rimu. Na dopoldanskem zborovanju se je zanj izrekla velika večina prisotnih, na popoldanskem je bil odziv manjši. Vsekakor je bilo sklenjeno, da je tako manifestacijo treba izvesti, seveda pa jo je treba predhodno tudi dobro organizirati. Tudi tretji predlog o konferenci (ali posvetu) o slovenskem solstvu je naletel na pozitiven odziv. Kosutova je omenila, da bi morali po objavi studije, ki jo pripravlja Slovenski raziskovalni institut, preresetati ključna vprašanja našega solstva. Takrat se bo morala manjšina odločiti in sprejeti najboljše rešitve.

Cimprej bo, tem bolje!

(M.K.)

Na slikah:
pod naslovom: del slo-
venske delegacije;
spodaj: predsednik Školc
v pogovoru s poslanci.
(Foto D. Balbi/KROMA)

Parlamenti pozivajo k sodelovanju in k rešitvi odprtih vprašanj

TRST - Ob polemikah, ki že nekaj mesecev burijo duhove ob italijansko-slovenski meji, je vsak drugačen glas nadvse dobrodošel. To velja tudi za srečanja na krajevni ravni, torej na ravni predstavnikov prebivalstev sosednjih dežel, ki nikoli niso izgubili upanja, da se bodo stvari dokončno tako uredile, da bodo v korist predvsem prebivalstvu.

Izraz volje po dialogu in po rešitvi medsebojnih sporov je bil tako tudi osrednja tema večerajšnjega srečanja parlamentov treh sosednjih dežel, to je državnega zbora Republike Slovenije, deželne skupščine Furlanije-Juljske krajine in deželnega zbora Koroske. Srečanje sodi v okvir tizaditionalnih izmenjav, vendar tokrat ni bil njegov namen zgolj obrednega značaja, ampak je slo predvsem za trezen in stvaren pogovor v zavesti, da morajo, kot je dejal predsednik Furlanije-Juljske krajine, Giancarlo Cruder, »skupno prehoditi del poti proti Evropi dežel in državljanov.« Slo je torej za iskanje vsega, kar dežele povezuje, v zavesti, da je, kot je poudaril predsednik državnega zbora Jozef Školc, »vloga politikov predvsem, da tenkočutno iščejo soglasje povsod, kjer je to mogoče.« Na sporedu večerajšnjega srečanja so bile tri osnovne teme: zascita manjšin, ki jo je na dnevnem red predlagala Slovenija, medregijsko sodelovanje, ki je bilo v domeni Koroske, in vprašanje infrastrukture, ki ga je raz-

lenilo predstavništvo Furlanije-Juljske krajine.

Vendar je v večji meri kot posamezne teme, pri katerih so bili le majhni odkloni, označevalo večerajšnje srečanje vzdusje velike volje po sodelovanju in po premoščanju medsebojnih sporov ter reševanju odprtih vprašanj. Govor je bil torej o pozitivnih pobudah na že omenjenih področjih in tudi tam, kjer soglasja ni - na primer pri vprašanju koroskega stališča do zaprtja jedrske elektrarne v Krškem, ali pa pri stališču skrajne desnice Furlanije-Juljske

krajine do zascite manjšin, so bili odkloni vse prej kot ostri, nasprotno, zelo omikani in predvsem načelni.

Pobud na teh področjih je precej. Včeraj je bil v posebni resoluciji naveden cel sklop projektov na področju medregijskega sodelovanja, ki zadevajo kulturo, gospodarski razvoj, okolje, izobrazbo in tehnično sodelovanje ob meji. Navedenih je bilo tudi nekaj konkretnih primerov, med katerimi steze za kolesarje, skupno načrtovanje naravnih parkov, izboljšava nekaterih mej-

nih prehodov, vprašanja pitne vode. Na področju medsebojnih prometnih povezav je resolucija, ki jo je predlagala Furlanija-Juljska krajina sicer zelo splosna, vendar med drugim poudarja tudi sodelovanje med pristanišči gornjega Jadrana. Kar pa zadeva jezikovne manjšine, je bil, ob vzdržanju samih predstavnikov Nacionalnega zavezništva odobren zelo razčlenjen dokument, ki je toliko pomembnejši, ker tokrat zadeva celoten prostor treh dežel, v katerem živijo manjšine in v tem prostoru v bistvu naka-

zuje enako ravnanje z jezikovnimi manjšinami, kar je glede na status slovenske manjšine v Italiji in na Koroskem nedvomno novost. Delegacija Koroske je sicer mnogo vz-

trajala pri nekaterih aspektih multikulturalnosti, na njen predlog pa je bil v resolucijo vključen tudi odstavek, ki postavlja zahtevo po pouku »jezika sosednje države«

v vseh solah na vseh obmejnih območjih treh dežel. To pa pomeni pouk slovenščine v vsem obmejnem pasu Furlanije-Juljske krajine in Koroske, kar je nedvomno tudi v korist manjšin, ki tam živijo. Skratka, postavljen je bil nevtralen obarvan predlog, ki pa ima v končni fazi zelo markantno politično valenco.

Srečanje se je tako končalo v velikem soglasju in v zavesti, da morajo sosednje dežele, ne glede na dejstvo, da je Slovenija sedaj neodvisna in samostojna država, nadaljevati po poti sodelovanja in to pot se okrepiti. Teme, ki so jih obravnavali, so nedvomno zadele v živo, saj gre za realne probleme prebivalcev teh krajev, do katerih je, kot je bilo včeraj kar nekajkrat omenjeno, »velika politika« pogosto premalo pozorna. Udeleženci tržškega srečanja to dobro vedo in predsednik deželne skupščine Furlanije-Juljske krajine Cruder je glasnost dežele označil kot »vox clamantis«, z izrecnim opozorilom, da trdno upa, da ne bo »vox clamantis in deserto«.

Bojan Brezigar

O manjšinah ne le doneče besede, ampak tudi precej konkretne obveze

TRST - Narodne manjšine so izredno pomemben dejavnik obmejnega sodelovanja in dobrososedskih odnosov med deželami in državami. Navidez staro in izrabljeno geslo je se kako aktualno v času, ko od vsepovsod pihajo vetrovi nacionalizmov in nestrpnosti, da ne govorimo o krvavih dogajanjih in etničnih ciscenjih na Balkanu. Tega se dobro zavedajo poslanci Furlanije-Juljske krajine, Slovenije in Koroske, ki so na prvo mesto večerajnjega srečanja uvrstili prav manjšinsko vprašanje. Tozadevno resolucijo je - v domeni s sogovornikom - predstavila Slovenija, predsednik slovenskega parlamenta Jozef Školc pa je svoj pozdravni nagovor začel prav s citatom pisatelja Fulvia Tomizza o manjšinah.

Dokument o narodnih manjšinah, ki je bil kasneje odobren (pomisleke nad njim so na koncu imeli edino svetovalci Nacionalnega zavezništva iz FJK) je predstavila slovenska poslanka Jadranka

Sturm Kocjan, ki v državnem zboru vodi posebno komisijo za manjšine. Poslanci treh dežel - piše v izjavi - se zavzemajo za reševanje odprtih vprašanj manjšin v demokratičnem političnem ozračju ob spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboscin, ki vključujejo kulturno, jezikovno in identitetno izbiro. nadalje pozivajo matične države, naj ne izkoriščajo manjšin za dosego drugih ciljev, temveč kot vez k boljsemu medsebojnemu sodelovanju.

Parlamenti FJK, Slovenije in Koroske pozivajo države, da pospesijo uveljavitev najnovejših evropskih dokumentov o manjšinah ter da čimprej odpravijo težave ter zapreke v stikih manjšin s matičami. Pri tem je Sturmova omenila neustrezne mejne prehode, nepokritost medijskega prostora, izboljšanje prometnic in vključitev jezika sosedov v solske programe obmejnih regij za vse učence ne glede na narodnostno pripadnost. Resolucija nadalje

obravnavala meddržavne projekte, ki imajo za cilj urešničevanje sožitja ter raziskovalne nacrte, ki se ukvarjajo z manjšinskim življenjem.

Na koncu se dokument še zavzema, da se v politični praksi omogoči narodnim manjšinam neposredno politično izražanje in zagovarjanje pravic, tako na lokalni kot tudi na narodni ravni. Končno se, da se zagotovi vključevanje problematike manjšin v strategijo odločanja o razvoju obmejnih področij ter v oblike regionalnega sodelovanja, se posebej z vidika evropske integracije, kot pomembno protitutez evropskemu univerzalizmu.

Predstavitvi dokumenta je sledila razprava, v kateri se je prvi oglašil koroski poslanec, socialdemokrat Peter Ambroz, ki je podprl predlog (uvodoma ga je iznesel Školc), da bi manjšinska vprašanja trije parlamenti v bodoče kar se da skupno in enotno obravnavali. Podpredsednik deželne sveta FJK Miloš Budin,

ki je pozdravil v italijanskini in nato nadaljeval v slovenščini (zaradi tega se v skupščini ni podrl strop, svetovalci NZ in Liste za Trst pa si niso upali crhniti besede), je dejal, da je manjšinsko vprašanje eden temeljnih preizkusnih kamnov za vse sodobne demokracije. Poudaril je tudi, da za zascito narodnih manjšin vsi skupaj ne naredimo nikoli dovolj, zato je pozval oba regionalna parlamenta in slovenski državni zbor, naj ukrepajo v duhu dokumenta, ki ga je predstavila Sturmova.

Potem ko je koroski predstavnik Haiderjeve Liberalne stranke povedal, da nasprotuje multikulturalnemu razvojnemu modelu (on je za loče-

vanje kultur in kvečjemu njihovo sodelovanje) in opozoril Slovenijo na nemško govorečo manjšino, je o položaju narodnih manjšin v Sloveniji spregovorila poslanka madžarske narodnosti Marija Požsonec. Da so Slovenci v Italiji prevec zasciteni in da dobivajo prevec javnih podpor, je prepričan svetovalec Nacionalnega zavezništva Adriano Ritossa, po katerem bi morala vsakršna zascita slovenske manjšine v Italiji temeljiti na predhodnem presvetvanju njenih pripadnikov.

Raimund Grilc (koroska ljudska stranka) je podčrtal, da si koroski deželni svet po svojih močeh prizadeva za evropsko integracijo tamkajšnjih Slovencev in da se je večkrat jasno zavzel proti vsem nacionalizmom. Razpravo o manjšinah je sklenila Silvia Fabris (Severna liga FJK), ki je v svojstvu predsednice pristojne svetovalske komisije omenila napore, da bi v novo deželno volilno zakonodajo vključili tudi zascitne ukrepe za Slovence.

S.T.

SLOVENSKO PREDSTAVNIŠTVO

V Strasbourgu spet o slovenski manjšini

Manjšinci bodo v torek v Svetu Evrope in nato tudi v evropskem parlamentu

Na sedežu SSK je tekla beseda o obisku v Strasbourgu

PADOVA / UMOR MATJAŽA TANKA

Obravnava proti policistu Giorgiu Degu bo decembra

PADOVA - Na tukajšnjem sodišču so včeraj zaslislali zadnjih 12 pric v zvezi z lanskim tragedijo med Dolom in Padovo, kjer je policist Giorgio Deگو iz Genove ustrelil 30-letnega Matjaža Tanka iz Zapotoka pri Ribnici. Javni tožilec Diego Mattelini je agenta obtožil nenamernega umora, v prid tej tezi pa so bile tudi izjave pric. Oskodovano stranko (pokojnikove starse, oba brata in sestro) zastopata trzaska odvetnika Andrej in Bogdan Berdon.

Zgodilo se je 11. februarja lani. Matjaz je privozil z alfa ro-

meom 33 v Italijo pri Vrtojbi, vendar se ni ustavil, zato so varnostniki sprožili alarm. Slovenskega avtomobilista, ki je ubral avtocesto, je najprej zasledovala ena policijska patrulja, tej pa se je pridružila še druga, ki jo je vodil Giorgio Deگو. Na odseku, kjer tisti hip ni bilo prometa, je policist z avtomatsko pistolo M12 kal. 9 ustrelil v zadek alfa romea, ceprav ni nikogar ogrozal, krogla pa je prebila prtljajznik, zadnji in prednji sedez ter njegov prsni kos. Umrl je zaradi izkrvavitve.

TRST - Zastopstvo slovenske manjšine v Italiji bo v torek gost sveta Evrope in evropskega parlamenta v Strasbourgu. O tehničnih pripravah na razne obiske so razpravljali na včerajšnjem sestanku na sedežu stranke Slovenske skupnosti.

Obisk pri najvisjih evropskih telesih sodi med obveze manjšinskega predstavnstva, ki naj bi se v kratkem sestalo z italijansko manjšino v Sloveniji in Hrvaski. Pogovorov v Strasbourgu se ne bo udeležila slovenska komponenta Stranke komunistične prenovne in to zaradi se vedno nerazčiščenih odnosov med manjšinskimi komponentami in strankami.

Kot je včeraj povedal deželni tajnik Slovenske skupnosti Martin Breclj bodo Slovenci v francoskem mestu ob meji z Nemčijo imeli vrsto sestankov. Na sedežu evropskega parlamenta se bodo srečali s posebno delovno skupino, ki se neposredno ukvarja s položajem narodnih in jezikovnih manjšin v državah Evropske unije. Sestali se bodo tudi z italijanskimi predstavniki v Svetu Evrope ter s slovenskimi diplomatskimi zastopniki v Strasbourgu.

Obiska v Strasbourgu se bodo, kot kaže, udeležili deželni zastopniki SSK, Slovenske kulturno gospodarske zveze, Sveta slovenskih organizacij, Demokratičnega foruma ter slovenske komponente Demokratične stranke leveice.

KOROŠKA / PRIPRAVE NA 75. OBLETNICO PLEBISCITA

Letošnje praznovanje z novimi predznaki?

V ponedeljek slavnostna seja deželnega zbora

CELOVEC - V koroski prestolnici je že vse pripravljeno na veliko praznovanje letošnje 75. obletnice koroskega plebiscita 10. oktobra leta 1920, ko se je skoraj 60 odstotkov prebivalstva južne Koroske, od tega tudi znaten del koroskih Slovencev, odločilo za Avstrijo in proti priključitvi državi Srbom, Hrvatov in Slovencev.

Vzdušje v deželi je letos - v primerjavi s prejšnjimi »okroglimi« praznovanji - znatno boljše, ceprav v časovni blizini zgodovinskega dneva ni manjkalo tudi nacionalističnih izpadov in pojavov nestrpnosti do slovenske manjšine na Koroskem. Toda tako prizadevanja najvidnejših koroskih deželnih politikov kot tudi zastopnikov koroskih Slovencev dajejo upati, da bo letošnje uradno praznovanje 75. obletnice prvi, ceprav sele majhen korak k objektivnejšemu in bolj osvesčenemu odnosu predvsem nemško govoreče večine do večstolne skupne zgodovine.

Prvic po 74 leti bo na uradni proslavi v svoji materinčni spregovoril tudi zastopnik koroskih Slovencev, nekdanji dolgoletni predsednik Narodnega sveta koroskih Slovencev in priznani narodni delavec in solnik Valentin Inzko (72). Ob njegovem imenu sta se - po mučni zaloigri in posredovanju deželnega glavarja - zedinili obe osrednji politični organizaciji koroskih Slovencev. Inzko sicer ne bo govoril na slavnostni seji deželnega zbora v ponedeljek dopoldne, temveč sele na slovenstni Dezele Koroske v dvorani grbov v deželni hiši, pri njegovem govoru pa bo prisoten sam zvezni predsednik Thomas Klestil, ki bo plebiscitnim praznovanjem prisostoval od začetka do slavnostnega zaključka v torek na Novem trgu v Celovcu, kjer bo sam imel besedo.

Inzko o vsebini svojega govora doslej ni povedal podrobnosti, zagotovil pa je, da bo v njem upšteval celotno širino mnenj slovenskih organizacij in slovensko govorečih deželanov. Osrednja izpoved govora pa bo poziv obema narodoma k

sožitju in strpnosti v deželi s posebnim poudarkom, naj večina oz. koroska in avstrijska politika v prihodnje bolj upostevajo teženje slovenske narodnostne skupnosti.

Na slovenstni Dezele Koroske bo poleg Inzke spregovoril tudi zastopnik t.i. domovinskih organizacij, ki so - s pomočjo Haiderjevih svobodnjakov - prepričali, da bi Inzko spregovoril prav v deželnem zboru, kot je to bilo sprva načrtovano. Zato bosta tudi dve prireditvi v deželni hiši - v ponedeljek dopoldne slavnostna seja deželnega zbora z govori deželnega glavarja Zernatta, predsednika deželnega zbora Unterriederja in klubskih predsednikov socialdemokratov, ljudske stranke in svobodnjakov, popoldne pa uradna deželna slovenstna v dvorani grbov z govori deželnega glavarja, predsednika deželnega zbora, zastopnika Slovencev in zastopnika domovinskih organizacij.

Tretja proslava je na sporedu v torek, 10. oktobra na Novem trgu v Celovcu. Na njej pa bodo govorili celovski zupan Leopold Guggenberger, deželni glavar Christof Zernatto, zvezni kancler Franz Vranitzky in zvezni predsednik Thomas Klestil. Tudi Slovenci so povabljeni na castno tribuno: medtem ko je predsed-

nik Zveze slovenskih organizacij in sosveta za koroske Slovence Marjan Sturm že sprejel vabilo, predsednik NSKS Nanti Olip se razmišlja o svoji udeležbi. Ali bodo koroski Slovenci sodelovali tudi na po starem vzorcu organiziranem sprevedu skozi deželno prestolnico, je vec kot vprasljivo. Poln uspeh so bile takorekoč alternativne prireditve, ki so jih v zadnjih dneh priredili Delavna skupnost »Avstrijske narodnosti v SPO« in Delovna skupnost »Koroska 1995«. Zastopniki obeh organizacij so na tiskovnih konferencah izpostavili, da je s prireditvami, katerih so se v velikem številu udeležili pripadniki tako večinskega naroda kot tudi manjšine uspelo ustvariti boljše vzdušje in večje razumevanje za težnje slovenske narodnostne skupnosti. Letosnji 10. oktober naj bi bil odprl vrata k novemu, strpnnejšemu sožitju, prizadevanja za doseg tega cilja pa da se bodo moral nadaljevati na obeh straneh v vsakdanjem življenju in pod vidikom, da je Koroska stičišče treh kultur, da je del perspektivne regije Alpe-Jadran in da je Avstrija del Evropske unije, ki se bo v doglednem času razširila tudi proti jugovzhodu in vzhodu.

Ivan Lukan

»Narodne skupnosti nimajo kaj praznovati«

DUNAJ, CELOVEC - Avstrijske narodnostne skupnosti imajo le malo razlogov za praznovanje letošnje 75. obletnice koroskega plebiscita. Obletnico naj bi vlada bolje izkoristila zato, da končno izpolni vsa zagotovila o zaščiti manjšin v Avstriji in da reformira restriktivni Zakon o narodnostnih skupnostih iz leta 1976.

To je zapisano v skupni izjavi Družbe za ogrožene narode in Centra za avstrijske narodnosti na Dunaju, pri cemer je nadalje poudarjeno, da koroska deželna vlada ni izpolnila obljub, ki jih je dala koroskim Slovencev 10. oktobra leta 1920 ob razglasitvi rezultata plebiscita, ki se je - po zaslugi znatnega dela koroskih Slovencev - končal z odločitvijo, da ostane južna Koroska Avstriji in se ne priključi državi Srbom, Hrvatov in Slovencev.

V izjavi CAN-a in Družbe za ogrožene narode je s tem v zvezi poudarjeno, da je slovenska narodnostna skupnost na Koroskem vsa leta, začeni od 1920, bila izpostavljena diskriminaciji, da je bila izmejevana in med nacistično strahovladno preganjana in izseljena ter dala veliko življenjskih žrtve. Tudi v drugi republiki Slovenci in tudi ostale avstrijske narodnostne skupnosti niso uživali polno zaščito, tako da je zadnji čas, da avstrijska zvezna vlada v soglasju z manjšinami sklene novo, sodobno manjšinsko zakonodajo. (I.L.)

KOPER / S SEJE OSREDNJEGA ODBORA PREKOMORCEV

Veliko dela in še več načrtov

Na nedavnem srečanju v Kopru je Osrednji odbor prekomorcev - borcev NOV podal obračun svojega delovanja v tem zadnjem, jubilejnem letu ob 50. letnici zmage nad nacifasizmom in osvoboditve ter si zacrtal program za nadaljnje delovanje.

Iz izčrpnega poročila predsednika Osrednjega odbora in neumornega mobilizatorja Alberta Kluna, je razvidno, da so tako Osrednji kot posamezni domicilni odbori raznih prekomorskih enot NOB opravili ogromno delo, saj so v lastni izvedbi ali v sodelovanju z drugimi borčevskimi organizacijami in krajevnimi upravami priredili dolgo vrsto prireditev, ki so vse brez izjeme dozele velik množični mobilizacijski in politični uspeh. Vse te prireditve po vsej Primorski so potrdile, da je v generaciji borcev-prekomorcev živ duh zvestobe idealom protifasizma in domoljubja, ki so ju prekomorci izpričali v zvrhani meri v letih narodnoosvobodilnega boja.

Kljub vedno večjim kadrovskim težavam pa si je Osrednji odbor, ki je na svojem srečanju sprejel tudi nov pravilnik v skladu s statutom ZZB in udeležencev NOB Slovenije, zadal nove naloge, strnjene pod sicer skromen delovni naslov »Reševanja tekočih zadev skupnosti borcev prekomorskih brigad in drugih prekomorskih enot«,

ki pa jih je toliko, da bodo zahtevale kar veliko angaziranost. Poskrbeti nameravajo za obnovitev ali sanacijo vrste spomenikov, ki so bili v zadnjem času oskrunjeni, organizirati svečano ob dnevu umrlih in padlih, prevsem pa načrtujejo za leto 1996 zbere skupnosti borcev vseh prekomorskih brigad in drugih enot.

Pozdrav udeležencem koprškega sestanka je v imenu republiškega odbora ZZB prinesel član predsedstva Joze Božić. Osrednjemu odboru prekomorcev je izrekel priznanje za opravljeno delo in pri tem poudaril, da so prav odbori prekomorcev najbolj dejavni in tudi organizirani med vsemi odbori drugih partizanskih enot v Sloveniji. Predstavnik vodstva ZZB je tudi dejal, da se je v letošnjem letu v okviru proslavljanja 50-letnice osvoboditve, vrstilo v Sloveniji okrog 200 raznih praznikov in prireditev, se nekaj pa se jih bo do konca leta. Mnoge so bile odmevne tudi izven slovenskih meja, celo v ZDA po zaslugi nekdanjih zavezniških udeležencev NOV Slovenije, zlasti rešenih padalcev. Zal pa je tisk v Sloveniji v glavnem vse te proslave prežl ali pa jih komaj zabeležil, kot na primer tisto osrednjo primorsko na Lokvah, kjer se je zbralo preko 5000 bivših borcev in aktivistov in katere se je udeležil tudi predsednik republike

Milan Kučan. Ne le to, prav v tem času se je preko mnogih medijev javnega obveščanja v Sloveniji celo zaostri la samotna desničarska gonja proti NOB.

Joze Bazić je omenil tudi kadrovske težave borčevske organizacije, povedal pa je, da je ZZB v zadnjem času pritegnila v svoje vrste okrog dvatisoč pridruženih članov srednje in mlade generacije, kar je dober obet za prihodnost.

Predsednik koprškega odbora ZZB Ciril Pelicon je udeležencem srečanja sporočil opravičilo zaradi odsotnosti in pozdrave koprškega zupana Aurelia Jurija.

Udeležence zasedanja Osrednjega odbora prekomorcev so iz zamejstva pozdravili Oskar Kjuder v imenu Trzaskega partizanskega pevskega zbora Pino Tomazić, sam borec 1. prekomorske brigade, Arturo Calabria v imenu deželnega vodstva VZPI-AN-PI in tudi v imenu deželnega predsednika Federica Vincentija, ter Joze Koren v imenu Združenja aktivistov NOB na Trzaskem in Zveze vojnih invalidov NOB v Trstu.

Ob koncu so izrekli priznanje za veliko opravljeno delo predsedniku Osrednjega odbora Albertu Klunu in mu želeli cimvec moci in dobrega pocutja. (j.k.)

KOROŠKA / »KRAJ SREČANJA« PRED MOHORJEVO

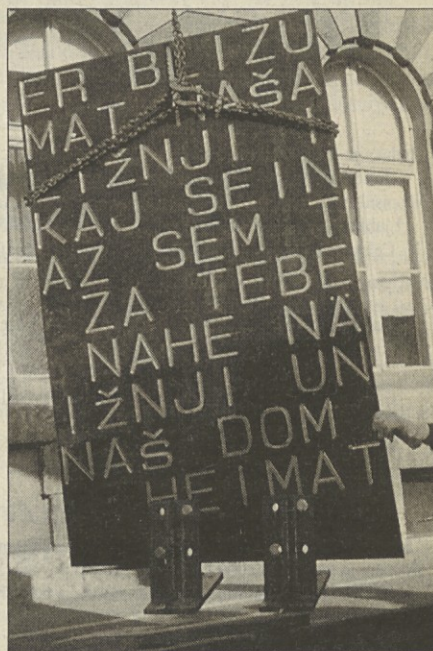
Enajst ton jekla kot znak sožitja

Po zamisli in videzu res edinstven spomenik sredi Celovca

CELOVEC - V centru koroske prestolnice - pred Mohorjevo hišo - je nastal novi »Kraj srečanja«, spomenik iz jekla, ki naj bi opozoril na vrednote, kot sožitje in domovina. Spomenik je edinstven, ne le zaradi svoje teze - enajst ton jekla, temveč tudi po svoji zamisli in svoji zunanji podobi: na dvajset kvadratnih metrih so na dveh jeklenih ploščah v slovenscini in v nemščini zapisane besede, ki imajo za vsebino prav sožitje in domovino. Poleg tega je ustvarjalec, (nemško govoreci) arhitekt Günther Domenig, spomenik postavil tako, da se nadaljuje v stebrih in v slikah (slovenskega) umetnika Valentina Omana v poslopju Mohorjeve hiše.

Tako besedno sporočilo na jeklenih ploščah kot tudi geslo spomenika »Kraj srečanja« se nanašata tudi na 75. obletnico koroskega plebiscita leta 1920, ki jo Koroska - tokrat prvič ob udeležbi Slovencev - praznuje prav v teh dneh in kateri višek bosta 9. oktobra proslavi dezele Koroske v deželni hiši in 10. oktobra na Novem trgu v Celovcu.

Direktor Anton Koren ob postavitvi edinstvenega spomenika: »Mohorjeva bo s tem postavila primerno znamenje ob primernem času; znamenje naj bi izrazilo sodoben in trajen odnos do

besed domovina in sožitje«.

Projekt je bil uresničen ob močni podpori tako dezele Koroske kot tudi mestne občine Celovec. (I.L.)

Na sliki: spomenik iz jekla pred Mohorjevo hišo v Celovcu naj bi opozoril na vrednote kot sožitje in domovina.

Utrinki iz preteklosti

Z današnje številke začenja novonastala Etnološka skupina pri NSK rubriko starih fotografij, ki se bo na straneh Primorskega dnevnika pojavljala tedensko. Nas namen je prikazati utrinke iz vsakdanjega življenja slovenskega človeka in kraje, dejavnosti ter prizore, ki jih je čas do danes korenito spremenil oziroma popolnoma izbrisal.

Z rubriko se obracamo na bralce, z namenom, da bi izzvali njihov spomin in objavljeno gradivo dopolnili s čim večjim številom informacij, bodisi o krajih kot o ljudeh in vsem, kar bodo voljni povedati. Če kdo prepozna na objavljeni fotografiji prijatelja ali znanca, ve za točnejši datum ali kraj dogajanja oziroma se spominja podobnih prizorov iz lastne izkušnje, mu bomo hvaležni, če se bo našemu klicu odzval in nam pomagal ohraniti našo preteklo vsakdanjost v trajnejši zavesti. Se bolj pa mu bomo hvaležni, če bo sam posredoval fotografije za objavo, ali nas nanje opozoril in sploh če bo tudi morda nekoliko brezbriznega znanca pobaral, naj se tudi on zavzame za pobudo.

Informacije sprejemamo na Odseku za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu, Ul. Petronio 4, tel. 632663, vsak dan med 8. in 13. uro.

Giuliana Gerdol
Daniela Rupel

Trgatev pod Kontovelom, 1965

Trgatev se je vršila običajno konec septembra ali v začetku oktobra. Ker je bilo prenašanje grozdja iz strmih terasastih vinogradov pod Kontovelom zelo naporno, so si trgači pomagali tako, da so okoli brentačev ovili usnjen pas in so si ga nadeli na čelo. (foto M. Magajna, last OZE)

OLGA PETELIN

Je bila to mladost?

Martina zgodba o trpkem kruhu, krhkem srcu in črnem času

V Trstu, zima 1924 - poletje 1926

15.

»Gospod Aldo, lastnik našega podjetja, te pričakuje. Pospremim te do uradov,« je se pristavila in se mi spodbudno nasmehnila.

V prvi pisarni je sedelo mlado dekle. Pokimala mi je v pozdrav in z roko pokazala proti desni. Vrata v drugo pisarno so bila priprta.

- Korajža velja! - sem si zasepetala in zbrano vstopila.

Ob veliki mizi je stal gospod, visoke, sloke postave. Radovedno me je premeril in vljudno sprejel:

»Lepo pozdravljeni, Marta! Kar izvolite. Pričakovali smo vas.«

Rahlo sem se priklonila in nekoliko v zadregi sedla na ponujeno stolicco nasproti njega.

»Ker me čas preganja, bova najino zadevo kmalu opravila!« se je prijazno nasmehnil in si prižgal cigareto.

»Kot mi je znano, se potegujete za mesto prevajalke iz slovenščine. V našem podjetju boste imeli priložnost, da se s svojim znanjem izkažete in se uveljavite. Najprej pa je potrebna preizkusnja... Ste pripravljeni? Lahko kar začneva?«

"Zelo bi me veselilo. Zahvaljujem se vam za zaupanje," sem s trdnim glasom odgovorila in se spet priklonila.

»Letos imamo na zalogi res bogat izbor semen, zato sem se odločil za nov, dvojezičen cenik. Italijanski del je pripravljen, manjka samo še prevod v slovenščino. Se prej pa bi vas prosil, da mi prevedete to pismo!« je narobil in mi dal list z besedilom.

Nekoliko sem bila napeta, pa pisano je bilo kmalu in brez težav prevedeno.

Gospod Aldo je primerjal prevod s svojim pismom in zadovoljno prikimal:

»Odlično. Vse prav, Marta! In vaša pisava je res nekaj posebnega...« me je ocenjeval. Potem pa se vprašal: »Kaj pa račun? Kako vam gre z njimi? Imate kaj težav?«

»Ne, nobenih težav...« sem veselo odgovorila.

»Potem ste vaš izpit dobro opravili. Sprejeti ste!« mi je gospod Aldo segel v roko in se gledal na uro.

»Pozen sem! Nujni opravki me čakajo...« je bil ze z mislimi drugje. Oblacil si je plašč in me pospremil k lepi tajnici v prvi pisarni.

»Dory, prosim... kot domenjeno! Predstavljam vam našo novo uradnisko moč... Tudi vam bo olajšala delo... Vse podatke, prosim...« je se narobil, me vljudno pozdravil in urno odšel.

Tajnica je zapicila vame svoj pogled in rekla: »Torej si ti tista prevajalka, ki smo jo tako težko čakali! Ne boš imela lahkega dela. Imela boš opravka s samimi kmetavzarji...« mi je hitela praviti in se mi nekoliko zviska smehljala.

Začudeno sem jo pogledala in na kratko odgovorila: »Pripravljen sem.«

Se bolj se je nasobila, urno izpisala moje osebne podatke in me odslovila.

Debeluska mi je pršla tako naproti. Predstavili sva se, potem mi je Meri prisrčno čestitala in me pospremila do vrat.

»Nasvidenje jutri ob osmih, Marta!« mi je se rekla.

Vsa prevzeta od veselja in

olajšana sem ji stisnila roko in šla.

Zunaj sem na vsa pljuča zajela zrak in kar neslo me je proti domu.

»Mama, mama, novica, velika novica,« sem že na stopnicah zaklicala, da se je mati prestrašila.

»Marta, pomiri se in povej že končno, kaj se je zgodilo!« mi je v skrbeh pršla naproti.

»Posrečilo se mi je, kar sem si najbolj želela! Dobila sem novo delo. Pomislite, mama!« sem vpila od sreče in se ji vrgla v naročje.

Mama me je samo zbegano pobozala in pospremila v izbo. Poklicala je še Ivo.

»No, da slišimo, Marta! Ta tvoja novica pa ne more biti kar tako. Sedi in hitro povej!« me je sestra nekoliko dvomljivo podrezala in radovedno gledala vame.

»Končno sem resena garanja in podlega izzivljanja tistih crnuhov. Novo zaposlitev sem si našla, takšno, kot sem si od vedno želela!« sem vzklikala, da sta me obe že kar čudno gledali.

»Neverjetno. V teh težkih časih... Imas pa res srečo!« je Iva pripomnila.

»Sedaj pa le povej, kdo ti je pomagal,« je zanimalo mater.

»Mama, golo naključje. Cisto slučajno sem zvedela za podjetje, ki bi nujno rabilo prevajalko, kot pripravnico v pisarni. Nič si nisem dosti pomisljale. Šla sem v to semenarno, in lastnik me je vljudno sprejel. Preizkusnjo sem dobro opravila in tako so mi že dodelili delo. - Nisem prav ravnala?!« sem se vzkliknila.

»Res, nimaš samo sreče, tudi korajžna si... Meni obojega manjka!« je po svoje potarnala Iva in mi čestitala k veseli novici.

»Prav si ravnala,« me je zdaj mati prisrčno objela in se vsa ganjena podala v kuhinjo.

»Kdaj pričnes z novim delom?« me je vprašala sestra in prisledla bliže k meni.

»Jutri zjutraj, ob osmih. Oh, ce samo pomislim... tako z neba mi je padlo... Vsega tistega garanja in črne poniževanja sem se rešila... Si sploh lahko predstavljaš, Iva? Novo življenje...!«

»Seveda si lahko mislim. Res si lahko srečna...« je rekla in vstala. Dolgo je stopala sem in tja po izbi. Cisto se je zatopila v svoje misli in videti je bilo, kot da jo nekaj teži.

»V trgovino moram,« je naposled rekla in urno odšla.

To njeno vedenje me niti ni presenetilo, bila sem ga vajena. Čeprav sva si bili zelo blizu, sva si bili tudi zelo različni. Lahko sem se živela vanjo in razumela sem, da jo teziro lastna brezposelnost in neuspehi.

Potem me je lepi sončni dan zvabil k oknu.

Ringa, ringa raja,
muca pa nagaja,
kuža pa zapleše...
da se zemlja strese!

- so sosedovi otroci prepevali in veselo rajali.

Lepo mi je bilo, ko sem jih tako gledala. Pa ni minilo dolgo, ko se je oglasila njihova mati in jih opozorila: »Otroci! Igrajte se raje kaj drugega. V slovenščini je prepovedano...«

Otroci so tiho ubogali.

Nisem mogla verjeti. Pretreslo

(Se nadaljuje)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržanskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publist SRL
Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. poštni predal 568
tel. 040-361888, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (Sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP št. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PISMO UREDNIŠTVU

Zakaj ni avtobusne zveze z Ljubljano

V zvezi z različnimi pobudami o bogatitvi (razširitvi) prometnih zvez našega mesta proti vzhodu se postavlja tudi vprašanje boljše povezave Trsta z Ljubljano. Pri tem mislimo predvsem na dnevno jutranjo avtobusno zvezo, kakor je pred desetletji že redno delovala.

Kdor namreč želi v enem dnevu karkoli opraviti v slovenskem glavnem mestu (poslovna pot, obisk razstav itd.), mu vožnja s popoldanskim odhodom avtobusa v Ljubljano nikakor ne koristi. Pri tem so tudi železniške zveze proti Ljubljani v dopoldanskem času nezažene. Zadevno je celo zveza proti Celovcu z jutranjim vlakom boljša, da ne govorimo o drugih povezavah, kot npr. Trsta z Benetkami itd.

Če se iz Trsta vsako jutro lahko odpravim z avtobusom na Reko ali v Pulj,

bi bilo prav, da se ponovno vpelje jutranja avtobusna vožnja proti Ljubljani.

S tem bi zadovoljili številne interese, ki iz raznih vzrokov ne morejo ali ne želijo potovati v Ljubljano z avtom. Tu gre tako za tiste, ki nimajo svojega prevoznega sredstva, za starejše osebe in tiste, ki pri prihodu v Ljubljano nimajo ne časa, ne volje, da bi iskali prostor za parkiranje svojega vozila. Da ne govorimo o prometnih gnečah, slabem vremenu itd.

Tudi v turističnem, izletniškem pogledu bi bila jutranja avtobusna zveza proti Ljubljani koristna. Tako npr. možnost celodnevni izletov na Postojnsko (ogled jame in Predjamskega gradu itd.) ali v druga, izletniško zanimiva področja.

Pri pomanjkanju ustrezne avtobusne zveze z Ljubljano se je marsikdo že vprašal, če se morda namenoma skuša ovirati boljše povezanost Trsta z Ljubljano. V kaosu političnih spletk bi bilo tudi to mogoče.

(Podpis v uredništvu)

ZDRUŽENJE AKTIVISTOV IN ZVEZE INVALIDOV

Manjšina ne sme postati predmet

Počastitev spomina na posl. Albina Škerka

Odbor Združenja aktivistov narodnoosvobodilnega gibanja na Trzaskem in Zveze vojskih invalidov NOB na Trzaskem, je na svoji prvi seji po poletnem premoru pred dnevnim redom počastil spomin na pravkar umrlega poslanca Albina Škerka. Ob njegovih izjemnih človeških lastnostih je Jože Koren poudaril njegovo delo v korist slovenske narodnostne skupnosti. Poučarjena je bila tudi njegova brezmejna zvestoba idealom narodnoosvobodilnega boja, njegova miselna odprtost in človeška neposrednost. Združenje aktivistov NOB in Zveza vojskih invalidov NOB na Trzaskem izrekata zeni in vsem svojcem pokojnega tovarisa Albina svoje globoko občuteno sozlagje.

Odbor se je nato zadržal pri sedanjem političnem položaju v Italiji in v sosedni Sloveniji tako splošno, kot posebej z vidika slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Izrazil je svojo zaskrbljenost, sprčo napadov z obeh strani na manjšinske go-spodarske, kulturne in druge organizacije, katerih obstoj je resno ogrožen. Obsodil je tudi dejstvo, da se odnos do Slovencev v Italiji pogojuje s strankarskimi interesi v

Sloveniji in da se manjšina vse bolj obravnava kot predmet, s katerim je mogoče manipulirati v interesu nekaterih sil mimo vsakega deklariranega pluralizma in v nasprotju z ustavnimi obveznostimi. V tem okviru se je odbor seznanil tudi s sedanjo vlogo, problemi in nalogami borcevske organizacije ZZB v Sloveniji, ki je tudi pod močnim udarom desničarskih sil.

V nadaljevanju se je odbor seznanil z nekaterimi vprašanji, ki zadevajo upokojece in invalide NOB in njih družine v okviru reševanja njihove čisto zelo težke socialne problematike.

Odbor je prav tako razpravljal o potrebi pritegnitve novih dela voljnih ljudi v odbor s posebno težnjo, da bi se vanj vključevali pripadniki mlajših generacij; beseda je teka o tradicionalnem novoletnem srečanju ki naj bi, po lanskem dogovoru, bilo letos v Gorici, se prej pa naj bi se srečali, kot že nekaj let, člani trzaskega in goriskega odbora Združenja aktivistov in Zveze invalidov NOB ter drugih sorodnih organizacij in ustanov, ki imajo v svojem programu skrb za ostarele in prizadeto mladino, j.k.

ŠOLSTVO / Z OBISKOM NA PRIMORSKEM DNEVNIKU

Zaključil se je obisk evropskih izvedencev

Pripravili so poročila za Bruselj o manjšinskem šolstvu

Potovanje enajstih izvedencev za šolska vprašanja manjšin po naših krajih se je včeraj zaključilo s srečanjem v redakciji Primorskega dnevnika. Obisk gostov iz Evrope - od Valizanov do Kataloncev, od Valoncev do Aragoncev in Irceev - je priredil Urad za manjšinske jezike pri ES v sodelovanju s komisijo pri Evropski zvezi. Po včerajšnjem obisku v Beneciji, jutranjem srečanju z deželnim šolskim nadzornikom Ottavianom Corbijem in ogledu slovenskega radia in televizije v Trstu, so popoldne obiskali našo redakcijo, kjer jih je odgovorni urednik seznanil s stvarnostjo manjšinskega dnevnika. Pred odhodom iz Trsta so z vodjo obiska, Petrom Rustijo, pripravili vsak svoje poročilo, iz katerega bodo v Bruslju imeli sliko manjšinskega šolstva Slovencev v Italiji.

ZDRAVJE / OD 11. DO 30. OKTOBRA

Cepljenje proti gripi bo za nekatere brezplačno

Podjetje za zdravstveno službo (bivša Krajevna zdravstvena enota) sporoča, da se bo prihodnjo sredo, 11. t. začela splošna kampanja za cepljenje proti gripi, ki bo trajala do vključno 30. oktobra. Cepljenje pomeni edini učinkovit način za preprečevanje te bolezni, saj nimamo za zdaj na voljo nobene preventivne terapije, temveč lahko zdravimo le že pojavljene simptome. V resnici je to nalezljiva bolezen virusne narave, ki zadene predvsem dihalni aparat. Njena znamenja so med drugim vročina, bolečine v sklepih in mišicah, glavobol ter vnetje nosa in grla, ozdravimo pa v enem tednu.

Gripa ima lahko tudi sila neprijetne stranske učinke, zato naj se cepljenju podvržejo v prvi vrsti naslednji subjekti: vsi ljudje iznad 65. leta starosti; otroci in odrasli, ki kronično boleajo (dihala, ožilje, ledvice, mehur, diabetis, krvna obolenja, črevesne težave, patološka stanja, ki zahtevajo kirurški poseg, in prirojene oziroma podedovane ali pridobljene bolezni, ki povzročajo redčenje ali preveliko množitev protiteles); javni uslužbenci, ki so v neposrednem stiku z javnostjo; zdravstveno osebje, ki ima opraviti z rizičnimi bolniki, idr.

Cepljenje bo potekalo po naslednjem urniku: TRST. Ul. Ghiberti 4, Ul. S. Marco 11 in Ul. Valmaura 65/A - vsak ponedeljek, torek, sredo in četrtek od 13. do 18. ure;

OPCINE. Proseška ulica 10/12 - vsak petek od 9. do 12.30;

NABREZINA st. 108/D - vsak ponedeljek

in četrtek od 9. do 12.30; MILJE. Ul. Battisti 4 - vsak torek in petek od 9. do 12.30.

Cepljenje bo brezplačno za vse, ki so presegli 65. leto starosti, in za tiste (ne glede na starost), ki bodo lahko z zdravniškim potrdilom dokazali, da boleajo za eno ali več gori navedenih patologij.

Da ne bi bilo kaksnega nepotrebnega čakanja, naj se ljudje za cepljenje prijavijo po tel. 399-5181 in 399-5217 med 8. in 12. uro vsak delovni dan, in to že od ponedeljka, 9. oktobra, naprej.

DANES IN JUTRI / OB PRILIKI REGATE BARCOLANA

Na Trgu Unità bo živahno

Drevi slavnostna prireditev z igralci Rossettijevega gledališča

SODNA KRONIKA / UPRAVITELJ DRUŽBE CANTIERI TRIESTE

Sprožil postopek proti TKB

Direkcija TKB: »V resnici je prav ta družba dolžnik našega Zavoda«

Odv. Alfredo Antonini je v imenu pooblaščenega upravitelja družbe Cantieri Trieste iz Milja Alfreda Sangiorgia sprožil sodni postopek proti Trzaski kreditni banki. Pasiv 20 milijard lir, ki bremeni družbo, naj bi povzročil sam upnik, t.j. TKB, ki je po pisanju odvetnika od leta 1990 sama vodila delovanje in predvsem finančne poteze podjetja. Preliminarno srečanje pred sodnikom bo 11. decembra letos.

Direkcija banke je s tiskovno noto sporočila, da je »TKB prejela notifikacijo sodnega poziva in skoraj istocasno izvedela iz clanka, ki je bil objavljen v krajevnem tisku, da je družba Cantieri Trieste iz Milja sprožila proti njej sodni postopek v zvezi z zneski, ki naj bi jih naš Zavod dolgoval slednji. V resnici je prav ta družba dolžnik našega Zavoda, in to za povsem dokumentirane in utemeljene zneske.«

»TKB odločno zanika in

zavraca vsakršno obtožbo družbe Cantieri Trieste,« piše se v tiskovnem sporočilu, »in si pridruže pravico do odgovora in nadaljnjih ukrepov v primeru sedežu za tovrstne spore. Zato bo tudi sodno postopala za povračilo

svojega kredita in zahtevala obsodbo zaradi sproženja neutemeljenega postopka. Glede na neobčajno zadržanje dolžnika in njegovih mandatarijev si tudi pridruže pravico do zaščite interesov in ugleda banke.«

Lorito februarja pred sodnike

Proces po skrajšanem postopku proti bivšemu sefu letetecega oddelka trzaskе kvesture Carlu Loritu se bo začel 26. februarja: pred sodniki bo moral pojasniti, zakaj je poneveril uradne dokumente in nutil kritje osumljeni osebi. Tako je včeraj odločil sodnik za predhodne preiskave Raffaele Morway, ki je poslal pred sodnike tudi Vero Gurgic Barbarosso zaradi prekupečevanja z mamili.

Policistu in zenski bodo sodili v zvezi s preiskavo »Alan«, v okviru katere so maja 1993 zaplenili 16 kilogramov heroina in aretirali dva makedonska prekupečevalca. Agenti letetecega oddelka so jima prisli na sled na podlagi pričevanj informatorke Gurgic, vendar je Lorito zamolcal njeno ime v poročilu, ki ga je poslal na državno pravdnistvo. Lorito se je vedno zagovarjal, da je tako postopal na podlagi dogovora s kvestorjem in z notranjim ministrstvom.

V pričakovanju jutrišnje jadralske regate Barcolana, ki naj bi se je po ocenah organizatorja, društva Barcola-Grignano, udeležilo blizu 1300 jadrnic, se bo drevi ob 19.15 začel slavnostni del prireditve, in sicer z nastopom igralcev Rossettijevega gledališča, nakar bodo sledila med drugim nagajevanja, modna revija in koncert kantavtorja Danieleja Silvestrija. Ze popoldne od 16. ure dalje pa bodo na sporedu razne glasbene točke, animacije, pa tudi prikaz zenskih in moskih pricesk v priredbi konzorcija cesalnih salonov.

Jutri ob 9.30 bo na trgu neposreden radijski prenos regate, ob 13. uri bodo na vrsti glasbene animacije Radia Cuore, ob 19.30 igre in animacije postaje Radioattività, ob 20. uri ponoven nastop igralcev Rossettijevega gledališča, ob 21. uri pa koncert popevkarja Bobbyja Sola.

Jutri bodo lahko trgovine in trafike odprte, istotako urad za informacije na železniški postaji, povzpeti pa se bo mogoče tudi na svetilnik zmagne na Greti.

NOVICE

Stavka novinarjev RAI

Novinarji italijanske redakcije deželne sedeza RAI so okklicali desetdnevno stavko v znak protesta zaradi neurejenih razmer na sedežu radiotelevizijske ustanove. Novinarji med stavko ne bodo nastopali v živo. Protestni akciji se bodo najbrž pridružili tudi ostali uslužbenci deželne RAI.

Začetek sezone v Cristallu

Kot je že dolgoleten običaj, skupina La Contrada začena tudi letosnjo sezono z delom v italijanski trzascini. Vendar pa se tokrat ni poslužila dvojice Carpinteri-Faraguna, temveč sta komedijo napisala Nini Perno in Francesco Macedonio, ki je tudi režiser otvoritvene predstave. V komediji Un' Isotta nel giardino, katere premiera bo drevi ob 20.30 v dvorani Cristallo, nastopa vrsta priljubljenih članov igralske skupine La Contrada, kot so Ariella Reggio, Orazio Bobbio, Mimmo Lo Vecchio, Gianfranco Saletta, Lidia Braico in drugi. Kot scenograf je tokrat s skupino sodeloval Sergio d'Osmo, kostume je pripravil Fabio Bergamo, za glasbo pa je poskrbel Livio Cecchelin.

Prvo vsedržavno zasedanje o govorici nemih

Na sedežu združenja gluhtonemih so včeraj popoldne predstavili skorajšnje prvo vsedržavno zasedanje o »govorici nemih«, ki bo na vselejmu od prihodnjega petka do nedelje. Pobudo sta dala trzasko združenje gluhtonemih in vsedržavni svet za raziskave CNR, ki vodi projekt Fatma za priznanje »govorice nemih« kot pravega jezika. Ne gre namreč za nemo abecedo, pač pa za kompleksno sporočanje misli prek znakov z rokami. Med drugimi bo na zasedanju predaval ameriški znanstvenik prof. William Stokoe, ki je prvi ugotovil, da ima ta govorica svoja posebna pravila in celo lastno slovnico.

Preiskava o nepravilnostih pokopališke službe

Na državnem pravdnistvu nadaljujejo in sirijo preiskavo o nepravilnostih pri občinski pokopališki službi. Namestnik Giorgio Nicoli je že izdal tri jamstvena obvestila proti uslužbencem, kaže pa, da bo v kratkem izdal še več prijav tudi proti vodilnim občinskim funkcionarjem. Pod vprašajem je več primerov nepravilnosti pri licitacijah za dodelitve del na pokopališču, kakor tudi pri dodeljevanju in vzdrževanju grobov.

Na avtocesti pri Trebčah z volvom v tovornjak

Včeraj popoldne sta na avtocesti pred odcepom pri Trebčah trčila volvo s trzasko registracijo in tovornjak iz Roviga. Izkupil jo je voznik avtomobila, 60-letni Graziano Crotta iz Ul. S.Nazario 113, ki ga je stisnilo med razbitine uničenega volva. Prihiti so openski gasilci, ki so ga po precejšnjem naporu spravili iz razbitin, nakar so ga z resilecne službe 118 odpeljali v katinarsko bolnišnico. Ugotovili, da je utrpel rane in udarce po glavi in rokah, pa tudi, da si je nalomil rebra, zaradi česar se bo moral zdraviti mesec dni. Promet je na avtocesti zastal skoro dve uri.

AVDICIJE ZA NOVO ODDAJO

Trideset lepotic pred televizijsko kamero

Zmagovalka bo nastopila v oddaji »Pri nas doma«

»Od nekdanj lepše so Ljubljanke slovele, a lepše od Urske bilo ni nobene« je zapel naš pesnik Prešeren. Če bi bil videl naše »Urske«, ki so se včeraj popoldne zbrale na sedežu RTV v Ul. Severo, da bi sodelovale na avdiciji za novo slovensko televizijsko oddajo, bi bil svojim verzom dodal se kaj.

Vec kot 30 mladih slovenski 28. oktobra (potem pa so nam povedali, da bo verjetno začetek oddaje sele 5. novembra).

Ze naslov oddaje pove, da bo govora o nas in naših problemih. Zamišljal za oddajo je dal Ivan Peterlin, z njo se je strinjalo vodstvo. Režiser oddaj, ki bodo enkrat mesečno in bodo trajale eno uro, bo Sergej Verc. Za posnetke na terenu bo skrbel Boris Devetak, medtem ko bo za glasbeno spremljavo v oddajah

samih poskrbel pianist Aleksander Vodopivec.

»Tako smo si zamislili prvo oddajo, ki bo nosila naslov - Kaj hudiča hočejo ti Slovenci« je začel razgovor Ivan Peterlin. »Načrtovali smo, da bi v tej prvi oddaji spregovorila o odnosih med Slovenijo in Italijo zunanja ministra Slovenije in Italije Thaler in Agnellijska. Povabili bi se kakega velikega nasprotnika Slovencev, kot na primer advokata Sardos-Albertinija, politika Giacomellija, vključili pa bi se intervju z mesčani na ulici, kaj menijo oni o naših problemih.«

»Koliko vogalov drzijo doma zamejske Slovence«, naj bi bil naslov drugi oddaji, potem pa naj bi se zvrstilo se osem oddaj z različno vsebino.

In čemu naj bi služila ta dekleta, ki ste jih poklicali na avdicijo, smo vprašali?

»Ne bi zelel, da bi bile te enourne oddaje nekaj statičnega, nekaj takega, kar ne bi privabilo gledalcev, kar bi jih dolgočasilo, ali morda celo odbilo« nam je povedal Peterlin. »Televizija zahteva, da so kandidatke bolj visoke postave in seveda prijetne zunanosti. Mi si pa želimo, da bi bile kandidatke pred kamero tudi čim bolj sproščene, da bi pa predvsem govorile lepo slovenscino.«

»Nismo si pričakovali tolikšnega odziva«, nam je povedal Sergej Verc, ki bo režiser novih oddaj. »Na avdiciji jih bomo samo na kratko posneli, povedale bodo nekaj priložnostnih stavkov, potem pa bo komisija tista, ki bo odločala, katera bo izbrana. In ker imamo pred sabo toliko lepih in verjetno tudi sposobnih deklet, bomo morda pomislili

tudi na to, da se izmenjujejo v vlogi dekleta, ki bo spremljalo te naše oddaje, predstavljalo goste in morda povedalo se kaj, tudi druge kandidatke.«

Do sem smo sledili uradnemu začetku avdicije. Potem pa smo tudi sami povprašali kandidatke, odkod prihajajo, kaj delajo in koliko so stare.

Najmlajša med kandidatki je imela 16 let, ostale so imele 18 do približno 21 let. Nekatere obiskujejo se visjo srednjo solo, druge so že na univerzi. Prihajale pa so iz Kriza, z Opčin, iz Trsta, pa vse tja do Milj.

Skope so bile v svojih izjavah, prav gotovo tudi nervozne zaradi prvega nastopa pred kamero. Kaj si od te avdicije obeta, smo jih vprašali. »Ne vemo, zelele smo samo sodelovati, potem bomo videle, kako bo«, je bil v glavnem odgovor.

Njihov nastop smo gledali iz režije, kjer je snemanje vodil Igor Tuta. Vsem nismo mogli slediti. Poslušali smo samo kratke pogovore Verca z Luano, Vladico, Jasmino. Prva je tudi sodelavka našega dnevnika, druga je prihajala s studija v Hamburgu, tretja Jasmina je bila med kandidatki za »Bellissima«, torej na tekmovanjih za najlepšo.

Ostalih nismo utegnili videti, niti slišati. Lahko pa povemo, da so bile vse res lepe, dovolj zgovorne in primerne za sodelovanje v novi oddaji. Katero bo izbrala komisija?

Neva Lukeš

GOSTOVANJE / NASTOP V ERLANGENU

Zanimiva izkušnja zbora J. Gallus

Po celovežernem koncertu tudi nastop pri maši

Od 29. septembra do 2. oktobra je mešani pevski zbor Jacobus Gallus iz Trsta, ki ga vodi Janko Ban, gostoval pri slovenskih rojakih na nemških tleh. Bavarsko mesto Erlangen prireja namreč vsako leto »mesec soobčana različne narodnosti«, ki vključuje najrazličnejše kulturne prireditve. V tem območju je namreč prisotnih precej tujih delavcev, ki so že pred desetletji odšli iz svoje domovine s trebuhom za kruhom. V mestu so zastopani vsi južni slovanski narodi, pa Italijani, Turki, Pakistanci in se drugi. S to pobudo Erlangen dokazuje, kako lahko premostimo narodnostne pregrade in kako prisotnost »tujih« občanov obogati kulturo mesta. Slovenska prisotnost v Erlangu je dokaj skromna (večje število jih živi v bližnjem Ingolstadt), obstaja pa slovenski klub, ki občasno prireja

razne prireditve, enkrat mesečno lahko slovenski rojaki prisustvujejo maši v slovenskem jeziku. Glavni pobudnik »nemške turneje« pevškega zbora Jacobus Gallus je bila družina Merku, sicer doma iz Trsta, ki pa živi v Erlangu že 34 let. Organizacija same turneje je nedvomno zahtevala precejšen napor. Pevce so gostile razne nemške družine, ki so se rade volje odzvale na povabilo gospe Merkujeve. Pevci se kar niso mogli nadčiti radodarnosti in ustrežljivosti nemških gostiteljev; gospa Merkujeva je tako rekoč angazirala vso sosesko.

Zbor je niz svojih nastopov pričel s celovečernim koncertom v Erlangu; koncertni program je bil precej raznolik, saj je vključeval tako nabozne kot posvetne pesmi. Polifonski uvod so sestavljale skladbe Jacobusa Gallusa, Pomponia Nenne in veličastni psalm »Richte mich, Gott« nemškega avtorja Felixa Mendelssohna, nadalje je koncertni program vključeval primerjavo psalmodie v latinskini (gregorijanski koral), slovenscino (protestantski koral) in staro-cerkevni slovancini (»slava« iz glagolske mase), nabozne pesmi dveh reprezentativnih slovenskih trzaskih skladateljev Marija Kogoja ter Pavleta Merkuja ter dve starodavni nabozni pesmi iz Benecije (Pavleta Merkuja) in Primorja (Ubalda Vrabca). Drugi del koncerta je sestavljal posvetni program z umetnimi skladbami in priredbami trzaskih slovenskih skladateljev.

Publika je z velikim zanimanjem poslušala zborovsko petje in se navdušila predvsem za zanj popolnom nov tip glasbe kot so na primer priredbe režijanskih ljudskih pesmi. Obcutki so bili enkratni tudi za sam zbor, ki je imel priložnost, da se preizkusi tudi pred tujo publiko.

Nedelja je bila za pevce prav gotovo najbolj naporen dan. Zjutraj je zbor pel pri dvojezični

slovensko-nemski maši, po prisrčnem poslovnem pozdravu svojih gostiteljev se je avtobus z napisom Jacobus Gallus odpeljal do očarljivega Ingolstadta. Slovenski rojaki so imeli v popoldanskih urah maso v slovenskem jeziku, katero je korasto oblikoval tudi trzaski zbor. Sledil je posvetni program, ki ga je zbor pel pred oltarjem. Vzdušje je bilo res enkratno. Po koncertu so namreč gostitelji iz Ingolstadta pripravili bogat prigrizek, skupno slovensko petje trzaskih pevcev in rojakov v Nemčiji pa se je nadaljevalo še pozno v noč. Tudi ta občutek povezanosti je bil za zbor dragocen, saj je dokazal kako petje pomeni predvsem veselje, odprtost do drugih, povezanost. Koncertne pesmi so seveda različne, povezanost vseh pevcev med sabo pa je ista; samo takšna povezanost lahko ustvarja homogenost zvoka.

»Nemška turneja« je torej predstavljala za zbor nekakšno preizkušnjo; okoliscine namreč niso bile izdelane: mraz in dež sta pevcem sla do kosti in jim drazila glasilke, vse to pa se premosti z veliko mero dobre volje in predanosti petju. Za nagrado pa so si trzaski pevci privosčili še kulturno zabavno zaključno točko: ogled znanih »wasser spielen« v okolici Salzburga.

Intenzivni koncertni program, ki si ga je zbor začrtal ob začetku sezone, se bo nadaljeval 15. oktobra s sugestivnim koncertom v jami Vilenica (koncert prireja pevski zbor Primorec-Tabor in Jamarško društvo Sezana), 20. oktobra pa je na sporedu celovečerni koncert v Mohorjevem domu v Celovcu v okviru Primorskih dnevov na Koroskem.

Za ta koncert je zbor pripravil privlačni program uglasbenih slovenskih poezij Kosovela, Zupanciča in Gregorčiča, skladbe slovenskih skladateljev ter priredbe istrskih, gorjskih, trzaskih, beneskih in režijanskih narodnih.

Vida Valentič

Prvič pred kamero (foto Balbi/KROMA)

OB RAZSTAVI O EBLI / OD 16. OKTOBRA

Posebna ponudba za turiste in kupce

Vabiti turiste in kupce oz. združiti kulturno-turistično ponudbo z ugodnimi pogoji za nakupe. Zamišljal je preprosta, poslužujejo pa se je že sirom po svetu, v Trstu pa smo z Eblo pravzaprav pri prvem odločnejšem poskusu. Tako so včeraj opoldne predstavniki Trgovinske zbornice, Trzaskega podjetja za turistično promocijo in združenj trgovcev, gostincev in upraviteljev hotelov predstavili pobudo od Ebale do Trsta in obratno.

V konjušnjicah miramarskega gradu je namreč odprta odmevna razstava o Eblu, ki je privabila že veliko obiskovalcev (uradni podatki navajajo številko 25 tisoč). Vendar pa je po zaključku poletne sezone precej upravičeno sklepati, da bo v naslednjih mesecih obisk upadel. Zato so se s »skupnimi močmi« odločili, da bi v Trst skušali privabljati tuje goste z vabljlivim paketom. Skratka, kdor bo prišel z namenom, da si ogleda zanimivo razstavo o sirijskem »pramestu«, bo v trgovinah, hotelih in restavracijah deležen posebnih popustov. In obrat-

no, naključni nakupovalec si bo lahko ogledal že razstavo s popustom.

Kot so povedali na včerajšnji novinarski konferenci, bo ponudba začela veljati 16. oktobra, z njo pa bodo čimprej začeli obveščati vse neposredne sosedse, se pravi Furlane, Venete, Avstrijce, Slovence in Hrvate. V ta namen so pripravili tudi zgibanke s teksti v italijanskini, angleščini, nemščini, slovenscini in hrvaščini. Paket pa bodo oglaševali predvsem po radijskih valovih.

S to pobudo omenjene organizacije, katerim so priskočile na pomoč se številne druge (seznam bi bil predolg), ne odkrivajo nič novega, so priznali sami pobudniki. Vendar pa je pri tem pomembno, so poudarili, da gre za široko zasnovano skupno pobudo. Dogovarjajo se že, da bi prav tako nastopili ob vseh pomembnejših trzaskih prireditvah, npr. ob mednarodnem festivalu opere. Pred »paketom Ebale« pa se bo učinek vidnejšega skupnega nastopa pokazal že ob nedeljski Barcolani.

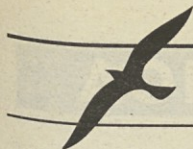
SLOVENSKA TELEVIZIJA

Od jutri nov niz oddaj

Na ekrane slovenske televizije prihaja nov niz oddaj, posvečenih naši najbližji družbeni in sirske kulturni stvarnosti. TV Mozaik - tako bo namreč oddaji naslov - se nam prvič predstavlja jutri zvečer, okrog 20.45, po TV dnevniku, ureja ga Martina Repinc, sledili pa mu bomo lahko enkrat mesečno vse do junija prihodnjega leta. V svojih začetnih korakih je TV Mozaik predviden samo na nedeljski večer, morda bo v bodoče prišla v postev se ponovitev ob delavniku, v načrtu pa so poleg TV prispevkov se stalne rubrike in morda kanček kabareta. Prvi TV Mozaik bo uvedla beseda o mladih: urednica oddaje je v sodelovanju s Pavlom Volkom pripravila zanimiv prispevek o življenju današnjih mladih rodov. Posvečen je v prvi vrsti mladim, pa tudi tistim, ki bi o mladini radi zvedeli, česa si želi, kaj pogreša, kako se zabava in združuje, kod zahaja in zakaj. Drugi utrinek jutrišnjega TV Mozaika sega nekoliko nazaj in tudi dlje,

med Slovence videmske pokrajine, po zamisli Marije Breclj pa beleži vzdušje Senjama beneske pesni in njegovo ljudsko praznino.

Začetek letosnje sezone SSG je Natasi Sosić ponudil priložnost za pogovor s pisateljem Alojzom Rebulo, ki je besedilo otvoritvene predstave poslovenil: z ekrana bo torej spregovoril o Aishilu in njegovem delu. Ob gledalški bo imela svoj prostor tudi glasbena umetnost, tokrat v odlomku najvažnejšega slovenskega zborovskega tekmovanja v Mariboru, na katerem so nastopili tudi trije nasi zbori, in sicer MoPZ Vasilij Mirk, MePZ Podgora in pa MePZ Jacobus Gallus, ki je dosegel zlato plaketo. Posnetek o nastopu nagrajenega zbora je posredovalo TV Slovenija. Jutrišnji prvi TV Mozaik bo sklenila »krajinska« podoba našega Krasa: prispevek o jesenskem času, se živih ljudskih navadah in pristnih značilnostih je s podobo in besedo pripravila Nadja Rojč. (dam)

OTROŠKI PEVSKI ZBOR FR. VENTURINI

Pri Domju začetek tudi za najmlajše

Danes popoldne prva vaja za male pevce

Otroški pevski zbor Fr. Venturini med lansko božičnico (foto M. Magajna)

Za najmlajše se pri Domju začena nova pevška sezona: prva vaja otroškega pevskega zbora Fran Venturini bo namreč na vrsti prav danes popoldne ob 14.30 v dvorani kulturnega središča Anton Ukmar - Miro. Vabljeni so vsi "stari" člani sestava, dobrodošlo pa so odprta vrata vsem, ki bi se radi pridružili sedanjim pevcem. Pravzaprav so letos uvedli še drobno novost, ker je vabilo na vaje OPZ Fran Venturini namenjeno otrokom več starostnih

stopenj, torej ne le iz vrta in osnovne, temveč tudi iz prvih razredov nižje srednje sole. Namen društva in seveda zborovodje je namreč ustanoviti starejši otroški oziroma mladinski zbor, če bo pač dovolj prijavljenih. Kot vsako leto se bo sezona začela z obravnavo novega programa: Suzana Zerjal, ki zbor vodi od ustanovitve, torej od leta 1982, dosledno poživlja delo najmlajših z izbiro vedno novih skladb. Tudi pestrost je pripomogla k temu, da zbor

v zadnjih letih vadi in nastopa v nadpovprečno številnem sestavu. Glede na zahtevnejše obveznosti, kot so nastopi na različnih revijah in se posebej večkratna udeležba na republiškem srečanju v Zagorju, je zbor že lani začel vaditi pogosteje. Potreba po dveh tedenskih vajah se bo verjetno postavila tudi v letošnji sezoni, saj so želje zborovodje in seveda malih pevcev, da bi se uspešno predstavili na čim večjem številu prireditve. (dam)

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA,
7. oktobra 1995
MARKO

Sonce vzide ob 6.10 in
zatonje ob 17.35 - Dolžina
dneva 11.25 - Luna vzide
ob 16.54 in zatonje ob 5.49.

Jutri, NEDELJA,
8. oktobra 1995
PELAGIJA

VREME VČERAJ OB
12. URI: temperatura
zraka 19,7 stopinje, zračni
tlak 1023,3 mb narašča,
veter 9,7 km na uro severni,
vlaga 86-odstotna, morje
skoraj mirno, temperatura
morja 19,9 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI
RODILI SO SE: Simone
Giachin, Tiziano Damiani.
UMRLI SO: 87-letna
Stanislava Oio, 62-letna
Laura Fabian, 91-letna Ma-
ria Viezzoli, 89-letni Euge-
nio Primozic, 72-letni Elio
Gibaldi, 80-letna Anna Ma-

ria Bernetic, 80-letna Ma-
ria Monticco, 81-letna Ma-
ria Rossit.
OKLICI: delavec Dome-
nico Maria in gospodinja
Mirada Mahmutovic,
uradnik Luca Bonfiglioli
in v pričakovanju zaposlit-
ve Evelin Gortan, podcast-
nik vojne mornarice Giu-
seppe Morgani in kozme-
tičarka Sara Sodomaco,
uradnik Nicola Ferrante in
kuharka Patrizia Marusic,
delavec Mario Ruzzier in
gospodinja Manuela Zilli,
uradnik Mauro Zanni in
uradnica Claudia Pisani.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 2. do
NEDELJE, 8. oktobra 1995
Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30
Lekarne odprte od
13.00 do 16.00
Ul. Tor S. Piero 2 (tel.
421040), Ul. Revoltella 41
(tel. 947797), Zavljje - Ul.
Flavia 89 (tel. 232253).

ZGONIK (tel. 229373) -
samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.
Lekarne odprte od
19.30 do 20.30
Ul. Tor S. Piero 2, Ul.
Revoltella 41, Goldonijev
trg 8, Zavljje - Ul. Flavia 89.
ZGONIK (tel. 229373) -
samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30
Goldonijev trg (tel.
634144).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -
TELEVITA
Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.
Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure. -
tel. 573012.
Zdravstvena dežurna
služba
Nočna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.
Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 15.00,
17.30, 20.00, 22.30 »I pon-
ti di Madison County«, i.
Clint Eastwood, Meryl
Streep.
EXCELSIOR - 17.00,
18.45, 20.30, 22.15
»Dredd, la legge sono io«,
i. Sylvester Stallone.
EXCELSIOR AZZURRA
- 16.30, 18.20, 20.10, 22.00
»L'odio«, r. Mathieu Kas-
sovit.

SLOVENSKO
STALNO GLEDALIŠČE

OTVORITVENA PREDSTAVA SEZONE 1995-96

Aishil

SEDMERICA PROTI TEBAM

Prevod ALOJZ REBULA, režija MARJO URSIC

Ponovitvi

danes 7. oktobra, ob 20.30 ABONMA RED B
jutri, 8. oktobra, ob 16. uri ABONMA RED C

Prodaja abonmajev vsak delavnik od 10. do 14. ure in eno
uro pred začetkom predstav pri blagani Kulturnega doma,
Ul Petronio 4, tel. 632664.

KD ROVTE KOLONKOVEC

Ul. Monte Sernio 27

v sodelovanju s Kmečko
zvezo vabi vrtnarje in vr-
titarke na

predavanje
o trti, mostu in
drugih pridelkih

danes, 7. oktobra,
ob 20. uri.

Večer bosta vodila agro-
noma dr. Mario Gregoric
in dr. Magda Sturman.

AMBASCIATORI -
15.30, 17.40, 19.55, 22.15
»Batman Forever«, i. Val
Kilmer, Tommy Lee Johnes,
Jim Carrey.

NAZIONALE 1 - 15.30,
17.40, 19.55, 22.15, »Il primo
cavaliere«, i. Sean Connery,
R. Gere, J. Ormond.

NAZIONALE 2 - 15.30,
17.40, 19.55, 22.15 »Wat-
terworld«, i. Kevin Costner,
Dennis Hopper.

NAZIONALE 3 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15, »Con-
go«, r. Michael Crichton.

NAZIONALE 4 - 15.30,
17.00 »La storia infinita III«,
18.30, 20.20, 22.15, »French
Kiss«, i. Meg Ryan, Kevin
Kline, Jean Reno.

MIGNON - 16.00 - 22.00
»Simona, turbamento di una
minorenne«, prepovedan
mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.30, 18.20,
20.10, 22.10 »Scemo e più
scemo«, i. Jim. Carrey, Jeff
Daniels.

ALCIONE - 18.30, 20.15,
22.00 »Pasolini - Un delitto
italiano«, r. Marco Tullio
Giordana, i. Carlo De Filippi,
Nicoletta Braschi, Claudio
Amendola.

LUMIERE - 17.45, 20.00,
22.15 »L'ultima eclissi«, i.
Katy Base.

PRIREDITVE

Michele Ota in Sebastian
Frogia vabita na OTVORI-
TEV LIKOVNE RAZSTAVE,
ki bo danes, 7. t. m., ob 20.
uri v društveni gostilni v Ric-
manjih.

SLOVENSKI KULTURNI
KLUB, Ul. Donizetti 3 vabi
danes, 7. t. m. na večer z na-
slovom TRANZVERZALA
PO SKAVTSKO. Svoje vtise,
komentarje in diapozitive bo-
do prikazali Ivo Kerze in Fa-
bio Valenti ter Martin Sosic
in Mitja Ozbič. Začetek ob
18.30.

DRUŠTVO SLOVENSKIH
IZOBRAŽENCEV v Trstu va-
bi v ponedeljek, 9. t. m. na
drugi kulturni večer v le-
tošnji sezoni, na katerem bo
predstavili publikacijo Re-
pentabor. Na sporedu bo po-
govor z avtorjem Ariello Tas-
so Jasbitz in Paolom Parove-
lom. Večer v Peterlinovi dvo-
rani se bo pričel ob 20.30.

SLOVENSKI KLUB ob-
vešča, da bo zaradi neod-
ložljivih obveznosti napove-
danega gosta otvoritveni
torkov večer odpadel. V
OGLEDALO NASIH DNI se
bomo pogledali v bližnji
prihodnosti. Hvala za razu-
mevanje!

DAROVE in PRISPEVKI

za objavo v časopisu sprejema
na tajništvo Uredništva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tličje) tel. 360072, s sledečim ur-
nikom: 9.00-13.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.

KNJIZNICA P. TO-
MAZIC IN TOVARISI - v
torek, 10. t. m., ob 20. uri
vas bo Bruno Krizman po-
peljal s komentarjem in z
diapozitivi po Iranu: AL-
LAH AKBAR! - Z nahrbt-
nikom po Iranu.

SKD TABOR Opcine
Prosvetni dom od 13. do 23.
t. m. razstavlja gorški slikar
Bruno Canella. Odprtje raz-
stave v petek, 13. t. m., ob
20. uri. Predstavitel Joško
Vetrih. Na večeru bo zapel
MePZ Primorec-Tabor pod
vodstvom Matjaža Sčeka.

OBVESTILA

OTROSKI PEVSKI
ZBOR F. VENTURINI vabi
na prvo vajo danes, 7. t. m.,
ob 14.30 v kulturnem cen-
tru A.U. Miro.

KNJIZNICA P. TO-
MAZIC IN TOVARISI - da-
nes, 7. t. m., ob 9. uri zace-
tek ure pravljic za učenice
prvega in drugega razreda
osnovne sole.

AMATERSKI ODER J.
STOKA obvešča vse, ki bi
se jim radi pridružili in so-
delovali v novi sezoni na
sestaneke v ponedeljek, 9. t.
m., ob 20.30 v Kulturnem
domu na Proseku, obenem
vabimo osnovnošolske
otroke, ki jih veseli gleda-
liška dejavnost na srečanje
v soboto, 7. t. m., ob 15.
uri.

OTROSKI PEVSKI
ZBORCEK VIGRED vabi v
svoje vrste. Prva vaja bo v
ponedeljek, 9. oktobra, ob
16. uri v društvenih pro-
storih v Sempolaju.

UPRAVA OBČINE DO-
LINA obvešča, da bo javni
sestanek v Babni hiši v
Ricmanjih za vaski sku-
pnosti Ricmanje-Log v to-
rek, 10. t. m., ob 20. uri.

PEVSKI ZBOR F. VEN-
TURINI vabi stare in mla-
de pevce na srečanje ob
začetku sezone, ki bo v to-
rek, 10. t. m., ob 20. uri v
društvenih prostorih.

SKD VIGRED obvešča,
da je prvo srečanje tečaja
vezenja (stikanja) v torek,
10. t. m., ob 17.15 v dru-
stvenih prostorih v Sempo-
laju; sivilski tečaj vseh
stopenj z Adriano Regent
pa od 19. do 21. ure.

KULTURNI KROZEK
OB PECINI prireja na
svojem sedežu na Brdini
tečaj "nezne" telovadbe.
Začetek v sredo, 11. t. m.
Informacije in vpisovanje
na tel. št. 213124 ob urah
odprta trgovin.

KROZEK Yoga Siddhar-
ta Osho Meditation Center
sporoča nove urnike
tečajev yoge in meditacije:
yoga: ob ponedeljkih in čet-
rtkih od 18. do 19.30 in
od 20. do 21.30, medita-
cija: ob torkih in petkih od
20. do 21.30. V prvem ted-
nu meseca oktobra bodo
tečajji potekali na dose-
danjem sedežu na Opci-
nah, Bazovska ul. 29/13.
Od ponedeljka 9. oktobra
dalje pa se bodo razne
dejavnosti vršile na sedežu
kulturno-rekreacijskega
društva Dom Brisicki v
Brisickih. Informacije
tel. št. 040/327488.

ZBIRAMO stare fotogra-
fije, slike, pisma in drugi
material, ki zgodovinsko
osvetljuje življenje Sloven-
cev pri sv. Ivanu. Lastnike,
ki bi bili voljni odstopiti to
gradivo naprosamo, da se
oglasijo na tel. št. 575752 (družina Rustja) ali št.
575145 (družina Korsic).
ALI rad poješ? Pridruži
se pevsem otroškega zbora
Kresnice od Sv. Ivana.
Pokličite v večernih urah
na tel. št. 567851.

SLOVENSKI DIJASKI
DOM S. KOSOVEL v Trstu
sporoča, da je že v teku
vpisovanje za zimovanje in
silvestrovanje v Kranjski
gori, ki bo potekalo od 26.
decembra do 2. januarja
1996. Vpišejo se lahko mla-
di od 6. do 18. leta starosti.
Podrobnejše informacije
lahko dobite na tel. št.
(040) 573141.

SK BRDINA organizira
v nedeljo, 15. t. m. 5.
Kraski suhi slalom in Me-
morial Aldo Rebula na
travniku v Repnu blizu no-
gometnega igrišča s
pričetkom ob 10. uri. Vpi-
sovanje na sedežu kluba,
Proseška ul. 131 na Opci-
nah v petek, 13. t. m. ob
20. do 21. ure.

SKD CEROVLE-
MAVINJE prireja v ne-
deljo, 15. t. m., 4. jesenski
pohod na Grmado in okoli-
co z odhodom od 9. do
10.30 izpoda Kohisca pri
Cerovljah. Udeleženci si
bodo lahko izbrali krajšo
ali daljšo progo, na katerih
bo delovalo več okrep-
valnih točk. Na cilju bo po-
skrbljeno s toplo jedjo.
Vljudno vabljeni vsi ljubi-
telji narave!

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE - tajništvo Trst
obvešča neučno osebo, da
je v Uradnem listu št. 74
(IV. posebna izdaja)
objavljen razpis natečaja
za dodelitev mest na zavo-
du I.R.R.S.A.E. Rok za
predstavitve prošnje zapa-
de 26. t. m. Vse informa-
cije nudi SSS, tel. št.
370301, Ul. Carducci 8 -
Trst.

IZLETI

SPD - Trst prireja jutri,
8. oktobra avtomobilski iz-
let na Pršivec. Zbirališče
ob 6. uri pred Prosvetnim
domom na Opcinah. Izlet
vodi Zvonko Vidau.

TABORNIKI RMV va-
bijo člane, stare in prija-
telje na izlet na Kojnik.
Zbirališče ob 9.30 na mej-
nem prehodu na Pesku,
kosilo iz nahrbnika. Izlet
bo z lastnimi prevoznimi
sredstvi v nedeljo, 15. t. m.

ČESTITKE

Danes naš DRAGO ok-
roglih 60 slavi. Da bi bil
vedno tako čvrst in tenisko
razpoložen mu želijo zena
Lidija, Natasa in Marino
ter Silvia in Mario.

Ei, nono, znaš kasen
dan je danes? 60 jih je ze
slo: u mladih letih grdu je
blo, pole bulse je slo. Ambt
pr baloni, danes pejr pr te-
nisi KAMPION. Da bi se
naprejr teku slo te uscita
toji "rompi" Devan in Jaro.

Včeraj je praznovala
svoj 12. rojstni dan FEDE-
RICA MAAR. Da bi bila
vedno tako pridna v soli in
doma ter da bi v zdravju
nasmejanih licih nadalje-
vala svojo nežno mladost
ti iz srca zelita stric
Marjan z zeno Mojco in
babica Marija.

MALI OGLASI

PRODAM Opel Vectra
2000 CD, crne barve, let-
nik 1990, cena po dogovo-
ru. Tel. št. 040/201059.

PRODAM lancia delta
1300 LX v dobrem stanju,
po ugodni ceni. Tel. od
ponedeljka do petka od
18. do 20. ure na št.
229464.

PRODAM fiat tipo 1400
IE, bele barve, prevožen
38.000 km, v odličnem
stanu. Tel. št. 226517 - ura
trgovine.

SAMOEJEDO mladice z
rodovnikom prodam. Tel.
na št. 040/229213.

PRODAM delno za-
zidljivo zemljišče v Logu,
712 kv. m. Tel. št.
040/822884.

POHISTVO Korsic, Ul.
S. Cilino 38 - Trst, tel. št.
54390 - razprodaja. Imamo
se na razpolago dve
kuhinji, nekaj sedeženih
garnitur in razne posamez-
ne kose.

STARE stresnike se
ročno izdelane prodam.
Tel. po 19. uri na št.
539970.

ISCAMO bivše od-
bojarske igralke za
dvakratno tedensko rek-
reacijo. Tel. št. 410967.

ISCEM delo kot
otroška varuska. Tel. št.
228803.

V MESTU iscem zi-
vahno osebo za enourno
družbo v jutranjih urah
starejši gospe v domu
ostarelih. Tel. na št.
398597-zvečer.

SLOVENSKA GO-
STILNA na Goriskem
išče natakario/ja z
znanjem slovenskega in
italijanskega jezika. Pi-
smene ponudbe poslati
na uredništvo Primor-
skega dnevnika, Ul. 24.
Maja 1-Gorica, pod sifro
"Natakar".

BOLNICARKA nudi
zdravstveno pomoč bol-
nikom ali ostareli ose-
bi. Tel. št. 213287.

NUDIM pomoč v go-
spodinjstvu dvakrat do
trikrat tedensko. Tel. št.
0038667/31261.

NAMESTITEV TV an-
tene za vidljivost RA1 3
slovenski program. A.
Colja - Kontovel 134,
tel. 225471.

KUPIM Ape P2 ali P3
v dobrem stanju. Tel. v
večernih urah na št.
040/213960.

OSMICA je v Borstu
pri Zaharju.

BIBC v Krizu je zopet
odprt.

PRISPEVKI

Ob 1. obletnici smrti
drage mame Dore Kosuta
Indri darujeta Eda in
Lucana 50.000 lir za Sk-
lad Ota, Luchetta, D'An-
gelo, Hrovatin.

V pocastitev spomina
nepozabnega tovarisa in
prijatelja Albina Skerka
daruje Edvin Svab
100.000 lir za Slovenski
dijaski dom Srečko Ko-
sovel.

V pocastitev spomina
Albina Skerka darujeta
Tatjana in Antek Tercon
50.000 lir za SKD Igo
Gruđen.

Hvaležna Dolincanka
daruje 100.000 lir za
cerkev sv. Urha.

Udeleženci mase v ka-
pelici v Lonjerju da-
rujejo 55.000 lir za Za-
drugo Lonjer-Katinara.

Ob 20-letnici smrti
nasega dragega Androta
Coka darujejo svojci
550.000 lir za Slovensko
dobrodelno društvo.

V spomin na pokojno
Vido Glazar daruje Ma-
rija Skerjanec 20.000 lir
za KD Lipa.

V pocastitev spomina
Pine Kravos Rustja da-
ruje mož Nino in družina
Polduzzi 100.000 lir za
spomenik padlih v
NOB v Gabrovcu.

Namesto cvetja na
grob Albina Skerka da-
rujejo bratranci Ivo, Ber-
to in Aldo z družinami
150.000 lir za Kardio-
loski center dr. Scardi.

Namesto cvetja na
grob bratranca Albina
Skerka daruje Marjeta z
družino 50.000 lir za
Kardioloski center dr.
Scardija in 50.000 lir za
SKD Vigred Sempolaj.

Namesto cvetja na
grob Albina Skerka da-
rujeta družini Gergic in
Iskra 50.000 lir za Kar-
dioloski center dr. Scar-
di in 50.000 lir za SKD
Vigred Sempolaj.

Ob nenadni izgubi Al-
bina Skerka izreka
sozaljje svojcem

SK Devin

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka do 15. ure
PUBLIEST - Trst Ul. Valdirvo 36
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6. - tel. 040-7796600

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE
TRST - GORICA

prireja v sodelovanju z gostinsko sekcijo SDGZ

TEČAJ ZA NATAKARJA

(Strežba v jedilnici in baru)
trajanje 400 ur (120 ur delovna praksa)

Namenjen je zaposlenim v sektorju in brezposelnim

Vpisovanje in informacije v tajništvo
Zavoda v Trstu, ul. Glinastica 72,
tel. 040/566360, do 20. oktobra

VOZNI RED VLAKOV

VELJAVEN OD 24. SEPTEMBRA 1995 DO 27. MAJA 1996

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
4.02	(D)	Tržič (4.25), Portogruaro (5.11), Mestre (5.54), Benetke (6.04)
5.37	(D)	Tržič (6.01), Portogruaro (6.47), Mestre (7.36), Benetke (7.47)
6.04	(IR)	Tržič (6.27), Portogruaro (7.13), Mestre (8.04), Benetke (8.15)
6.13	(R)	Tržič (6.38), Portogruaro (7.34), Op.: ukinjeno ob praznikih
7.13	(E)	Tržič (7.36), Portogruaro (8.22), Mestre (9.07), Benetke (9.18)
7.50	(IC)	TERGESTE - Tržič (8.13), Portogruaro (8.55), Mestre (9.35), Benetke (9.46)
8.13	(IR)	Tržič (8.36), Portogruaro (9.22), Mestre (10.07), Benetke (10.20)
10.13	(IR)	Tržič (10.36), Portogruaro (11.22), Mestre (12.07), Benetke (12.20)
11.56	(IC)	Tržič (12.20), Portogruaro (13.01), Mestre (13.42), Rim Termini
12.13	(IR)	Tržič (12.36), Portogruaro (13.22), Mestre (14.07), Benetke (14.20)
13.10	(D)	Tržič (13.33), Portogruaro (14.19), Mestre (15.07), Benetke (15.17)
14.13	(IR)	Tržič (14.36), Portogruaro (15.22), Mestre (16.07), Benetke (16.20)
15.13	(D)	Tržič (15.36), Portogruaro (16.22), Mestre (17.06), Benetke (17.16)
15.50	(IC)	Tržič (16.13), Portogruaro (16.55), Mestre (17.35), Benetke (17.46)
16.13	(IR)	Tržič (16.36), Portogruaro (17.22), Mestre (18.07), Benetke (18.20)
17.13	(IC)	Tržič (17.36), Portogruaro (18.22), Mestre (19.07), Benetke (19.18)
17.27	(R)	Tržič (17.54), Portogruaro (18.52), Mestre (19.47), Benetke (19.58)
18.13	(IR)	Tržič (18.36), Portogruaro (19.22), Mestre (20.07), Benetke (20.20)
19.13	(E)	Tržič (19.36), Portogruaro (20.22), Mestre (21.04), Benetke (21.15)
20.25	(E)	Tržič (20.48), Portogruaro (21.31), Mestre (22.14), Zeneva
21.13	(IR)	Tržič (21.36), Portogruaro (22.22), Mestre (23.08), Benetke (23.21)
22.13	(E)	Tržič (22.36), Portogruaro (23.22), Mestre (0.04), Rim Termini

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
7.59	(E)	Mestre (6.04), Portogruaro (6.49), Tržič (7.35)
8.53	(E)	Mestre (7.07), Portogruaro (7.49), Tržič (8.29)
10.05	(E)	Benetke (8.00), Mestre (8.12), Portogruaro (8.55), Tržič (9.41)
10.42	(IR)	Benetke (8.35), Mestre (8.48), Portogruaro (9.33), Tržič (10.18)
11.42	(IC)	Benetke (9.35), Mestre (9.48), Portogruaro (10.33), Tržič (11.18)
13.42	(IR)	Benetke (11.35), Mestre (11.48), Portogruaro (12.33), Tržič (13.18)
14.12	(D)	Benetke (12.09), Mestre (12.19), Portogruaro (13.03), Tržič (13.48)
15.42	(IR)	Benetke (13.35), Mestre (13.48), Portogruaro (14.33), Tržič (15.18)
16.04	(IC)	Mestre (14.23), Portogruaro (15.02), Tržič (15.40)
16.25	(D)	Benetke (14.22), Mestre (14.32), Portogruaro (15.16), Tržič (16.01)
17.42	(IR)	Benetke (15.35), Mestre (15.48), Portogruaro (16.33), Tržič (17.18)
18.50	(D)	Benetke (16.21), Mestre (16.32), Portogruaro (17.25), Tržič (18.22)
18.57	(D)	Benetke (16.55), Mestre (17.06), Portogruaro (17.48), Tržič (18.33)
19.37	(IR)	Benetke (17.29), Mestre (17.39), Portogruaro (18.28), Tržič (19.13)
20.00	(IC)	Benetke (18.02), Mestre (18.14), Portogruaro (18.54), Tržič (19.36)
20.55	(R)	Benetke (18.22), Mestre (18.35), Portogruaro (19.34), Tržič (20.31)
21.42	(IR)	Benetke (19.35), Mestre (19.48), Portogruaro (20.33), Tržič (21.18)
22.00	(IC)	Benetke (20.02), Mestre (20.14), Portogruaro (20.54), Tržič (21.36)
23.42	(E)	Benetke (21.35), Mestre (21.48), Portogruaro (22.33), Tržič (23.18)
0.42	(IR)	Benetke (22.35), Mestre (22.48), Portogruaro (23.33), Tržič (0.18)
1.42	(IR)	Benetke (23.35), Mestre (23.48), Portogruaro (0.33), Tržič (1.18)
2.35	(D)	Benetke (0.20), Mestre (0.31), Portogruaro (1.26), Tržič (2.11)

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
5.22	(R)	Tržič (5.46), Gorica (6.08), Videm (6.39) (ukinjen ob praznikih)
5.50	(R)	Tržič (6.18), Gorica (6.44), Videm (7.20)
6.23	(D)	Tržič (6.47), Gorica (7.10), Videm (7.37) (ukinjen ob praznikih)
6.48	(R)	Tržič (7.16), Gorica (7.40), Videm (8.12) (ukinjen ob praznikih)
7.19	(IR)	Tržič (7.43), Gorica (8.03), Videm (8.27)
8.19	(R)	Tržič (8.47), Gorica (9.12), Videm (9.47)
9.19	(IR)	Tržič (9.43), Gorica (10.03), Videm (10.27)
11.19	(IR)	Tržič (11.43), Gorica (12.03), Videm (12.27)
11.40	(R)	Tržič (12.07), Gorica (12.29), Videm (13.03) (ukinjen ob praznikih)
12.19	(D)	Tržič (12.43), Gorica (13.06), Videm (13.33)
12.25	(R)	Tržič (12.53), Gorica (13.19), Videm (13.54) (ukinjen ob delavnikih)
13.19	(IR)	Tržič (13.43), Gorica (14.03), Videm (14.27)
13.27	(R)	Tržič (13.55), Gorica (14.20), Videm (14.55) (ukinjen ob praznikih)
14.19	(D)	Tržič (14.43), Gorica (15.06), Videm (15.33) (ukinjen ob praznikih)
14.34	(R)	Tržič (15.03), Gorica (15.26), Videm (15.58)
15.19	(IR)	Tržič (15.43), Gorica (16.03), Videm (16.27)
16.19	(D)	Tržič (16.45), Gorica (17.07), Videm (17.36) (ukinjen ob praznikih)
16.56	(R)	Tržič (17.24), Gorica (17.47), Videm (18.20) (ukinjen ob praznikih)
17.19	(IR)	Tržič (17.43), Gorica (18.03), Videm (18.27)
17.38	(R)	Tržič (18.07), Gorica (18.32), Videm (19.08)
17.51	(D)	Tržič (18.15), preko Cevinjana in Palmanove v Videm (18.54). (ukinjen ob praznikih)
18.19	(D)	Tržič (18.44), Gorica (19.06), Videm (19.35) (ukinjen ob praznikih)
18.39	(R)	Tržič (19.06), Gorica (19.28), Videm (20.01)
19.19	(IR)	Tržič (19.43), Gorica (20.03), Videm (20.27)
20.07	(R)	Tržič (20.34), Gorica (20.57), Videm (21.24)
21.19	(IR)	Tržič (21.43), Gorica (22.03), Videm (22.27)
23.05	(R)	Tržič (23.33), Gorica (23.58), Videm (0.33)

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.46	(R)	Videm (5.21), Gorica (5.54), Tržič (6.17) (ukinjen ob praznikih)
7.29	(R)	Videm (6.05), Gorica (6.38), Tržič (7.01)
7.51	(D)	Videm (6.44), Gorica (7.08), Tržič (7.27) (ukinjen ob praznikih)
8.33	(R)	Videm (7.00), Gorica (7.38), Tržič (8.02), (ukinjen ob praznikih)
8.40	(D)	Videm (7.36) preko Palmanove in Cevinjana v Tržič (8.16), (ukinjen ob praznikih)
9.14	(R)	Videm (7.52), Gorica (8.27), Tržič (8.48), (ukinjen ob praznikih)
9.56	(IR)	Videm (8.49), Gorica (9.13), Tržič (9.32)
10.52	(R)	Videm (9.36), Gorica (10.00), Tržič (10.24)
12.33	(IR)	Videm (11.26), Gorica (11.50), Tržič (12.09)
14.04	(R)	Videm (12.36), Gorica (13.12), Tržič (13.35)
14.33	(IR)	Videm (13.26), Gorica (13.50), Tržič (14.09)
15.18	(R)	Videm (13.50), Gorica (14.26), Tržič (14.49), (ukinjen ob praznikih)
15.53	(R)	Videm (14.30), Gorica (15.04), Tržič (15.25)
16.33	(IR)	Videm (15.26), Gorica (15.50), Tržič (16.09)
18.18	(R)	Videm (16.50), Gorica (17.26), Tržič (17.49), (ukinjen ob delavnikih)
18.26	(R)	Videm (17.04), Gorica (17.37), Tržič (17.58), (ukinjen ob praznikih)
18.33	(IR)	Videm (17.26), Gorica (17.50), Tržič (18.09)
19.20	(R)	Videm (17.52), Gorica (18.28), Tržič (18.51), (ukinjen ob praznikih)
19.44	(D)	Videm (18.31), Gorica (18.58), Tržič (19.20)
20.22	(D)	Videm (18.59), Gorica (19.33), Tržič (19.55), (ukinjen ob praznikih)
20.33	(IR)	Videm (19.26), Gorica (19.50), Tržič (20.09)
21.15	(R)	Videm (19.53), Gorica (20.26), Tržič (20.47)
22.33	(IR)	Videm (21.26), Gorica (21.50), Tržič (22.09).
0.52	(IR)	Videm (23.26), Gorica (0.02), Tržič (0.25)

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
9.13	(E 221)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) prihaja iz Zeneve - Opčine (9.40) - nadaljuje v Zagreb
12.02	(IC 243)	DRAVA - prihaja iz Benetk - Opčine (12.28) - nadaljuje v Budimpešto
17.57	(IC 265)	KRAS - Opčine (18.25) - nadaljuje v Zagreb
0.02	(E 241)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - prihaja iz Benetk - Opčine (0.50) - nadaljuje v Budimpešto

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.52	(E 240)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - prihaja iz Budimpešte - Opčine (6.24) - nadaljuje v Benetke
10.58	(IC 264)	KRAS - prihaja iz Zagreba Opčine (10.28)
16.57	(E 242)	DRAVA - prihaja iz Budimpešte - Opčine (18.30) - nadaljuje v Benetke
19.51	(E 220)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - prihaja iz Zagreba - Opčine (19.23) - nadaljuje v Zenevo

IC - Intercity E - ekspresni vlak IR - Meddeželni vlak D - Brzovlak R Deželni vlak

10

Sobota, 7. oktobra 1995

GORICA

OD PONEDELJKA 9. T.M.

Akcija cepljenja proti gripi

Preventivno cepljenje priporočajo ostarelim osebam in nekaterim rizičnim skupinam

Zdravstvena ustanova obvesča, da bodo v prihodnjem tednu začeli akcijo preventivnega cepljenja proti gripi. Akcija bo trajala dva tedna, cepljenje pa bodo opravili v javnih ambulantah, ki delujejo v sklopu Zdravstvene ustanove. Preventivno cepljenje svetujejo starejšim občanom (nad 65 let) in občanom, ki bolehaljo za obolenjem dihal, krvnega sistema in ledvic, dalje občanom, ki bolehaljo za sladkorno boleznijo, ki imajo stalne ali ciklične prebavne motnje in občanom, ki imajo zaradi bolezni oslavljen imunološki

sistem. V vsakem primeru, naj občani prinesejo s sabo zdravniško knjižico, oziroma zdravniško spričevalo. Dvotedenska akcija bo potekala po naslednjem razporedu: -zdravstveno okrožje Krmin od ponedeljka do petka od 10.30 do 12.30 na sedežu okrožja (drevored Venezia Giulia 74); -zdravstveno okrožje v Gradšču, (ul. Fleming 3) od ponedeljka do petka od 8. do 9. ure; -zdravstveno okrožje v Gradežu (ul. Marchesini 30) od ponedeljka do sotebote od 8.30 do 10.30; -zdravstveno okrožje

Tržica in Ronk (ul. Galvani 1), od ponedeljka do petka od 11. do 12. ure; -v Gorici (ul. Mazzini 7), od ponedeljka do petka od 11. do 15. ure. Omenjeni urnik cepljenja bodo upoštevali le dva tedna, zatem pa bodo cepljenje opravljali ob običajnem urniku poslovanja ambulant. Zdravstvena ustanova posebej obvesča, da bodo cepljenje prizadetih oseb opravili posebej, v dogovoru z občinami. Cepljenje odsvetujejo osebam, ki so alergične na jajčno beljakovino in nosečnicam.

Zanimiva pobuda v korist domačih živali posebej muc

Pososko društvo za zascito zivali AIPA je priredilo, ob prazniku sv. Franciska, ki velja tudi za zascitnika zivali, manifestacijo "Matti per i gatti". S preprostimi besedami, gre za promocijo domačih mucov in muc. Trgovci ki sodelujejo v natečaju, so pripravili izlozbe, ki jih bo danes ocenila posebna komisija. Ob tem velja povedati, da veljajo zelo stroga pravila: prepovedana je uporaba nagacenih ali zivih zivali, izlozbe bodo morale ostati na ogled do 14. oktobra. Danes bo torej na delu komisija, medtem ko bodo jutri podelili priznanja in nagrade. Jutri, 8. oktobra bodo na sporedu se druge pobude in si-

cer extempore za uence in dijake na temo "Ziveti z zivalmi" ter natečaj za "Naj... psa"; med vsemi kuzki, ki se, oziroma jih bodo bodo prijavi na natečaj, bodo izbrali najbolj simpaticnega, najbolj smesnega, najstarejšega, najbolj okroglega itd. Ob dvanajstih bo pri kapucinski cerkvi blagoslov zivali in nato podelitev nagrad za slikarski ex tempore in najbolj okusno in domiselno pripravljeno izlozbo. Okoli trinajste ure bodo se zrebali listke loterije in tako podelili zanimive nagrade. Na sedežu AIPA v ul. Boccaccio st. 6 je mogoce dobiti podrobne informacije o poteku prireditve (tel. 82173).

ČRPALKE

Danes popoldne in jutri so na Goriskem dežurne naslednje bencinske črpalke
GORICA
AGIP - Ul. d'Aosta 74
ESSO - Ul. Brass 7/B
IP - Ul. Lungo Isonzo 110
ERG - Ul. Brig. Re
GRADIŠČE
IP - Trg Unità
TRŽIČ
ESSO - Ul. Boito
API - Ul. Cosulich
MONTESHELL - Ul. Boito
to
AGIP - Ul. Duca d'Aosta
RONKE
MONTESHELL - Ul. Redipuglia
ZAGRAJ
API - Trg Garibaldi
SKOČJAN
AGIP - pokrajinska cesta za Gradež
SLOVRENC
AGIP - državna cesta 56
TURJAK
IP - državna cesta
VILES
ERG - Ul. Aquileia 40
KRMIN
API - Drevored Ven. Giulia
DOBERDOB
CHEVRON - Palkisce

IZLETI

ODBOR UPOKOJENCEV iz Doberdoba poziva vse prijavljene za izlet v Caorle in na otoke Murano, Burano in Torcello, da poravnajo vpisnino najkasneje do danes, 7. oktobra, v trgovini "pri Mili".

OBVESTILA

ZDRUŽENJE SPORTNIH RIBICEV VIPAVA priredi jutri, 8. oktobra, v jezercu Furlan v Romansu društveno tekmovalje v lovu postvri. Prijave pri Brunotu v Rubijah.
OBCINSKA UPRAVA V SOVODNJAH prireja 11. t.m. posvet s krajani na Vrh. Srečanje bo v prostorih SKC Danica ob 20. uri.
KRUT prireja plavalne ure v termalnem bazenu v Gradežu za odrasle in starejše. Informacije pri gospe Anamariji, ul. Malta 2, tel. 531644.
OBCINA DOBERDOB obvesča, da bo od 10. oktobra tehnični urad odprt ob torkih in četrtkih med 17. in 19. uro.
SEKCIJA VZPI/ANPI DOL-JAMLJE priredi 15. oktobra ob 13. uri tradicionalni partizanski piknik pri Marjotu Pahorju v Jamljah. Prijave sprejma Mario Croselli, Karlo Kobal in Ettore Moro. Vpisovanje se zaključuje ob oddaji razpoložljivih mest.
D R U S T V O UPOKOJENCEV iz Gorice obvesča, da bo z začetkom v petek, 13. oktobra, ob 13. uri na balinarskem igrišču v Sovodnjah turnir v balnanju med ženskimi ekipami upokojenk iz Sovodenj, Standreža, Gorice in Solkana.

KINO

GORICA
VITTORIA 15.30-17.40-19.50-22.00-24.10 »Batman for ever«. Ozvočenje Dolby stereo.
CORSO 18.00-12.00-22.00»Congo«.
TRŽIČ
COMUNALE 18.00-20.00-22.00 »L'uomo delle stelle«.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBCINSKA 2 pri Sv. Ani, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
AL REDENTORE, Ul. F.lli Rosselli 23, tel. 410340.

POGREBI

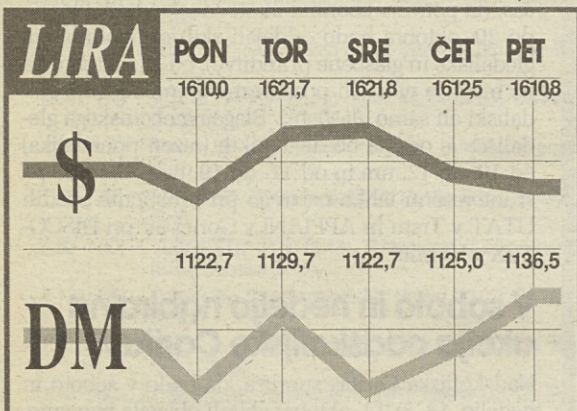
Danes, ob 9.30, Umberto Zamparo, iz bolnišnice Janeza od Boga v Locnik; ob 10.30, Guglielmo Plesnicar, iz splošne bolnišnice v cerkev pri sv. Ani in na glavno pokopališče; ob 12. uri, Luciano Di Pasquale, iz splošne bolnišnice v cerkev pri kapucinih.

Ob boleci izgubi Marije Gergolet por. Giacuzzo, ki je bila članica pokrajinskega sveta SSK, izrekamo vsem njenim bližnjim iskreno in občuteno sozlagje

Pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti Gorica

- Oskrba na domu: do 15. oktobra v Ronkah od 9.00 do 12.00, tel. 474432; po 15. oktobru pa v Trziču (S. Polo) z istimi urniki, tel. 487553.

gospodarstvo in finance

NOVICE

Danes blokada avtoceste čez Brenner

CELOVEC - Protesti proti grozici dvojni cestnini na avstrijskih avtocestah - potniki naj bi od sredi poletja leta 1996 dalje poleg generalne cestnine za vse avstrijske avtoceste morali plačevati še dodatno cestnino na Turški in Brennerski avtocesti - se nadaljujejo. Po enourni blokadi Turske avtoceste preteklo sredo na Koroskem je za to soboto napovedana totalna, 24 ur trajajoča blokada avtoceste čez Brenner. Demonstracijo je včeraj že dovolilo okrajno glavarstvo v Innsbrucku, cilj prirediteljev pa je odprava dvojne cestnine, saj bi le-ta imela negativne posledice za avstrijski turizem. Protest oz. blokado edine avtocestne povezave med Nemčijo in Italijo podpirajo vse v tirolskem deželnem zboru zastopane stranke, pristojni minister za gospodarstvo Ditz pa je izjavil, da ne razume razburjanje in tudi ne misli kloniti pritisku ceste. (I.L.)

Odpri sejem »Denar in vrednote«

CELOVEC - Na celovskem sejmišču so včeraj odprli sejem »Denar in vrednote«, ki bo trajal do ponedeljka, 9. oktobra in na katerem razstavlja 120 razstavljalcev iz več evropskih držav. Slovenija na sejmu ni zastopana. Gre za sejem posebne kvalitete, saj si je Celovski sejem kot prireditelj salona izbral za ciljno publiko bogotase iz prostora Alpe-Jadrana. Direktor sejma Hans-Jörg Pawlik: »Na Koroskem, Stajerskem, v Furlaniji Juljski krajini in v Sloveniji je približno 50.000 ljudi z letnim dohodkom nad milijon silin-gov. Njim s tem sejmom nudimo različne možnosti, kako najbolj učinkovito naložijo svoj denar oz. druge vrednote.« Vrednost razstavljenih objektov presega eno milijardo silingov, sejem pa bo odprt vsak dan od 14. do 21. ure. (I.L.)

RIM / ITALIJA V OCENI MOODY'S

Stopnja zanesljivosti bo vidna po volitvah

Dini ukrepa pravilno, če pa bo naslednja vlada ubrala drugo pot, bo inflacija že spet poskočila

RIM - »Dokler se ne bo trend v Italiji bistveno izboljšal, jo bomo previdno obravnavali,« je izjavil v imenu največje mednarodne ustanove za cenitve Moody's njen podpredsednik Vincent Truglia. Trend se bo po njegovem težko obrnil na bolje pred prihodnjimi političnimi volitvami, a se takrat bo odvisen od tega, če in v kakšni meri bo naslednja vlada znala ohraniti dolgoročno stabilnost.

Laskava ocena A1, ki jo je dobila Italija za časa Ciampija, je po Trugliovem zatrdilu slonela na okoliscini, da se je tedanja izvršna oblast močno angažirala v zasledovanju družbeno-gospodarske in politične stabilnosti, zdaj pa so razmere drugačne in težko je verjeti, da bi prihodnja ali prihodnje vlade na

srednji rok mogle obdržati enako ravnen austeritija.

Za podpredsednika Moody's je cudno, da ima tako bogata država srednjeročno vlado tehnikov, meni pa, da je Dini vsekakor izpolnil obveze. Bliznja prihodnost Italije utegne biti za Truglio celo briljantna, a le pod pogojem, da bodo novi vladni moške speljali reforme z enako strogostjo in odgovornostnim čutom, ki odlikujeta tehnično vlado. Treba je torej se veliko storiti, a tudi dobro razmisliti o vrnitvi v evropski monetarni sistem; to bi pomenilo odpovedati se prožnemu tecaju, ki je mnogokrat pomagal resiti kritične konjunkturalne probleme. Ko bi se prenačili, bi tvegali nov hud padec lire in poskok inflacije.

TUDI NEMČIJA IN JAPONSKA V TEŽAVAH

Brezposelnost pesti razvite

Brezposelnost se ni zmanjšala tako kot so predvidevali

BERLIN, TOKIO - Brezposelnost v Nemčiji se je septembra minimalno zmanjšala, vendar pa je, gledano sezonsko, število brezposelnih večje od pričakovanj. Zvezni urad za delo je sporočil, da je stopnja inflacije za vso Nemčijo padla z 9,3 odstotka v avgustu na 9,2 odstotka v septembru. Vendar pa se je sezonsko gledano število brezposelnih septembra povečalo za 48.000, od teh jih je kar 34.000 s področja nekdanje vzhodne Nemčije. Tiskovni predstavnik vlade v Bonnu Peter Hausmann je izja-

vil, da ustvarjanje novih delovnih mest ostaja »osrednja naloga« Kohlo-ve koalicije. Gospodarska rast je pospešila prehajanje na nove zaposlitvene možnosti, se posebno v vzhodni Nemčiji, je dejal Hausmann. Njegovemu optimističnemu tonu je nasprotoval vodja Zveznega urada za delo Bernhard Jagoda, ki je izjavil, da sedanji gospodarski trendi niso dovolj močni, da bi stimulirali delovni trg.

Japonsko gospodarstvo je se vedno pod močnim recesijskim pritiskom, saj se je v zadnjem letu sto-

pnja brezposelnosti precej povečala - znasa kar 3,23 odstotka. V avgustu se je število iskalcev dela povečalo za 160 tisoč ali za 0,8 odstotka v primerjavi z lanskim avgustom. Zato se je vlada odločila, da bo parlamentu predlagala povečanje proračunskih sredstev za boj proti brezposelnosti za 50 milijard dolarjev. Vlada meni, da bo zaradi ogromnega povečanja javnih izdatkov, kar je tradicionalen keynsianski način boja proti recesiji, parlamentu predložila najboljše proračun v povojnem obdobju.

PROMOSEDIA V VIDMU

Med Vidmom in Gorico je trikotnik, v katerem izdelajo tretjino vseh stolov na svetu

VIDEM - 800 mladih, srednjih in tudi nekaj velikih podjetij. V njih je zaposlenih 12.000 ljudi. Če k tem prištejemo se tiste, ki so tem podjetjem ob strani, naraste njihovo število skoro na 15.000. Več kot 30 milijonov stolov narejenih na leto. Njih tržna vrednost je 2.000 milijard lir. 90 odstotkov te produkcije gre v izvoz. Največ v države Evropske skupnosti, velike količine gredo v ZDA, v Afriko, na Daljni Vzhod. Če k temu dodamo se ugotovitev, da se gornje številke nanasajo na produkcijo v malem furlanskem trikotniku Manzano - Buttrio - San Giovanni al Natisone, na pol poti med Vidmom in Gorico, na piclih 90 kv. km. površine, in da prej omenjena številka nad 30 milijonov stolov pomeni dobro tretjino svetovne industrijske in obrtne proizvodnje, potem lahko ugotovimo, da se v teh krajih, v naši neposredni blizini dogaja nekaj zares izjemnega.

Te številke, njim zelo podobne smo slisali že v prejšnjih letih, so včeraj, na otvoritvi Mednarodnega salona stola na videmskem gospodarskem razstavišču povedali predsednik sejma Franz, predsednik združenja Promosedia Masarotti in deželni odbornik Lepre. Povedali so sveto resnico, da se je ta industrija razvila v zadnjih nekaj desetletjih. Prej revni kmečki kraji so na mah obogateli. V teh tovarnah delajo tudi številni nasi rojaki, predvsem Benecani, ki so se sem preselili iz odročnih gorskih vasic. Delajo pa tudi številni Goricani. Niso to samo delavci. Tudi solani in izvezani ljudje tam dobijo zaposlitev. Običajno dobro plačano zaposlitev. To velja se zlasti za tiste, ki poznajo nemški jezik, saj je največ kupcev teh stolov prav iz Nemčije.

Sejem stola letos prirejajo že 19-ic. Ni to sejem namenjen široki publiki. Namenjen je izrecno trgovcem. Zaradi tega bo odprt le nekaj dni, do vključno ponedeljka, 9. oktobra. Ze včeraj, se pred iztekom uvodne svečanosti, so poslovni ljudje že sklepali posle. Lani je sejem obiskalo 7.765 poslovnih ljudi. Največ jih je seveda bilo iz Italije, kar 5.558. Prisli pa so obiskovalci iz 63 držav. Prvi med tujci so bili Nemci, 335 jih je bilo.

Takoj za njimi so bili obiskovalci iz Slovenije: 280. Vendar to, razen v redkih izjemah, niso bili kupci. Bili so, tudi ob

včerajsnji otvoritvi smo kar veliko ljudi slisali, da se med seboj pogovarjajo slovensko, kot so nam tudi povedali, predvsem oblikovalci in obrtniki, ki majo male mizarske delavnice. V Vidmu pogledajo kakšno so trendi v najbolj sodobni proizvodnji. Čeprav ima Slovenija zelo razvito pohištveno industrijo, slovenski izdelovalci pohištva, v tem primeru stolov, v Vidmu ne prihajajo razstavljati. Zelo redka so bila v preteklosti podjetja, ki so, takrat s pomočjo Gospodarske zbornice, prihajala razstavljati v Videm. Kot da bi tako pomembne izlozbe kot je videmska Slovenci ne potrebovali.

Obiskovalcev iz Francije je lani bilo 213, iz ZDA 63, iz Avstralije 24, iz Belgije 84, iz Japonske 57, iz Velike Britanije 83, iz Izraela 29, iz Nizozemske 81. Se bi lahko navedli še mnogo drugih krajev. Z radovednimi Slovenci je že lani prislo cel kup ljudi iz držav Srednje in Vzhodne Evrope. Čehi so se letos opogumili in skupina mladih obiskovalcev ponuja svoje storitve.

Predsednik Promosedia, t.j. združenja, v katerem so včlanjeni furlanski izdelovalci stolov, ki tudi skrbijo za priredbo sejma, Giovanni Masarotti, je povedal, da so se v zadnjem času povežali z nekaterimi podjetniki v Vzhodni Evropi. Dobavljajo jim bodisi surovine kot polovične izdelke. Pred leti so surovine prihajale iz Jugoslavije. Vojna je to onemogočila, Furlani so morali surovine poiskati drugje. V težavah pa se to območje blizu Vidmu nahaja zaradi slabih cestnih povezav. Avtocesta teče kakšnih 20 kilometrov stran od tega območja, do tovarn morajo tovornjaki sopihati po ozkih podezelskih cestah. Leta in leta se o nujnosti teh povezav, v Rimu pa so usesa gluha.

Dodajmo se, da so za to priložnost v središču Vidma, na osrednjem Trgu San Giacomo, »zgradili« 20 metrov visok stol. Na sejmišču so priredili razstavo stolic, izdelek najbolj priznanih obiskovalcev, znanih imen iz vsega sveta, ki jih hranijo v evropskem muzeju stolic »Vitra Design Museum« v mestu Weil am Rhein v Nemčiji. Zares lepo je videti, kako se je razvijala »kultura sedenja« v našem stoletju.

Marko Waltritsch

PREDAVANJE V ORGANIZACIJI SDGZ IN CNA

Olajšana posojila za obrtnike

Poudarjen pomen poceni denarnih sredstev za razvoj obrtništva, kjer gredo investicije za sodobno obrtniško podjetje v višino več sto milijonov lir

V mali dvorani prosvetnega doma na Opcinah je bilo v četrtek zvečer predavanje o olajšanih posojilih za obrtništvo, ki sta ga priredili Slovensko deželno gospodarsko združenje in italijanska stanovska organizacija CNA.

Srečanja se je udeležilo veliko obrtnikov, članov obeh organizacij, ki so z velikim zanimanjem sledili izvajanju obeh gostov večera, predstavnika Dezelne zveze obrtnih hranilnic in posojilnic Noacca ter predstavnika zavoda Artigiancassa Pezzolata. Gosta sta podala splošno sliko o sklopu olajšanih sredstev za razvoj obrtnega sektorja v naši deželi ter možnosti za njihovo izkoriščanje.

Srečanje je otvoril ravnatelj SDGZ Vojko Kocjancic, ki je poudaril pomen poceni denarnih sredstev za razvoj obrtništva, saj grejo investicije za so-

dobno obrtno podjetje (delavnica, stroji, oprema, vozila) v več sto milijonov lir. Zato tudi ni vseeno, s kakšno obrestno mero se morajo spopadati mali podjetniki pri vračanju posojil. Na to temo se je povrnili tudi deželni tajnik CNA Cosolini ter predstavnik Artigiancassa Pezzolata, ki je prisotnim postregel s podatki, ki so po svoje vznemirljivi: v trzaski pokrajini deluje namreč 14 odstotkov obrtnih podjetij, ki so dejavna na deželni ravni, trzaski obrtniki pa izkoriščajo le 5 odstotkov olajšanih sredstev, kar jih podelijo v Furlaniji-Juljski krajini.

Posebno zanimiv je bil tudi poseg, ki ga je opravil predstavnik Dezelne zveze obrtnih hranilnic in posojilnic Noacco. Predstavil je namreč zakon št. 5/1994, ki obrtnim podjetjem omogoča dostop do olajšanih posojil od 24 do 60 mesecev za

kritje investicij od 20 do 100 milijonov lir. Novo sredstvo predvideva olajšana posojila za posodobitev delavnic, nakup strojev, vozil in opreme, realizacijo posegov za izboljšanje proizvodnega sistema in kakovosti storitev ter podporo pri izvažanju izdelkov in storitev v tujini. Zakon 5/1994 je posebno zanimiv, ker ob podpori pri investicijah predvideva tudi možnost, da se ga poslužijo podjetja, ki so v težavah zaradi kratkoročnih posojil brez olajšav. Na ta način lahko neolajšana kratkoročno posojilo kratkoma spremenimo v srednjeročno olajšano posojilo. Gre za sredstvo, za katerega je veljalo veliko pričakovanje, saj so bila doslej razpoložljiva v glavnem dolgoročna olajšana posojila, medtem ko bodo obrtniki verjetno morali še čakati na kratkoročna olajšana sred-

stva do 18 mesecev, katere je v preteklosti upravljala Deželna ustanova za razvoj obrtništva ESA. Slednji so crtali vrsto pristojnosti, teh pa niso poverili drugim organom, tako da sedaj na tem področju zeva praznina.

Posvet je zaključil Pezzolato, ki je zbranim obrtnikom povedal, da se bodo sami stezka znašli v množici zakonov, ki urejajo podeljevanje olajšanih posojil in jih zato pozval, naj se pred investicijo posvetujejo s svojimi stanovskimi organizacijami ali direktno z bancnimi zavodi, saj se bodo le tako lahko izognili nevšečnostim zaradi predstavitev prošenj izven predvidenih rokov ali zaradi nepopolne dokumentacije, zaradi česar se je moral ze marsikateri obrtnik, ki je sel v več stotimilijonske investicije, odpovedati olajšanemu posojilu.

Andrej Šik

SODOBNA GLASBA / ORGANIZATOR IN IZVAJALEC

Bogata bera »etikete« Chromas

Sodeluje pri projektu Trieste Contemporanea

Združenje za sodobno glasbo Chromas že nekaj let bogati Trst s projekti, ki nam želijo prikazati izraz našega časa. Če je prejšnja leta predstavljalo predvsem glasbeni izraz - pomislimo le na koncertno sezono Trieste Prima - se letos sklop koncertov obogati se s pobudami, ki nudijo pogled v sodobno likovno, literarno in filmsko umetnost. Območje se tokrat programsko osredotoci na srednjevzhodno evropsko umetniško okolje in poudarja vlogo, ki jo igra Trst kot mednarodno središče različnih kultur.

V okviru združenja deluje Chromas Ensemble, komorna skupina, ki je nastala leta 1991 z namenom, da zapolni koncertno vrzel na področju sodobne glasbe, prisotno v našem glasbenem miljeju. Tokrat bi podrobneje predstavili ansambel Chromas. Sicer bomo kasneje poročali tudi o »slovenskem deležu« te glasbene pobude, saj nastopa na otvoritvenem koncertu Simfonični orkester Radiotelevizije Slovenija (19. oktobra, dvorana Triplovich), 8. novembra v muzeju Revoltella pa nas fagotist Vojko Cesar. Sploh je Vojko Cesar tudi član ansambla Chromas.

V piclih petih letih delovanja je Chromas Ensemble dosegel zavirljiv uspeh, saj je nastopal na pomembnih mednarodnih festivalih sodobne glasbe. Naj omenimo Aspekto Salzburg, zagrebški Bienale, The New Music Week Bucarest, Praga Europa Festival, Secondomaggio Milano, pa se tržaski festival Trieste Prima, kjer se ansambel predstavlja kot ključna točka, predvsem zaradi rednih prazničnih del tržaskih skladateljev. Letos je sicer ta vloga pripadala marimb Fabiana Perez-Tedesca in fagotu Vojka Cesarja, skupina Chromas se bo tokrat poskusila z mednarodnim programom.

Predstava se bo 15. novembra v muzeju Revoltella. Program odpira španski skladatelj Claudio Prieto s svojim Omaggio Pe-

trassiano (1994), sledi poklon italijansko skladatelju Lucianu Beriu, letos sedemdesetletniku - skupina Chromas Ensemble bo izvedla njegovo O King (1970), skladbo, ki je posvečena Martinu Lutheru Kingu in je v tesni povezavi z Beriovo Simfonijo. V tej skladbi, kakor tudi v naslednji (Luigi Dallapiccola - parole di S. Paolo - 1964), nastopa ansambel v širsi zasedbi: prvotni skupini, ki so jo sestavljali flautist Giorgio Marcossi, klarinetist Lino Urdan, fagotist Vojko Cesar, violinist Stefano Pagliari, celist Massimo Favento, pianist Corrado Gulin, marimbist Fabian Perez-Tedesco in kitarist Pierluigi Corona so se pridružili violistka Marta Shore in mezzosopranistka Rita Susowski. V sklopu letošnje izvedbe Trieste Contemporanea bo izšla cd-plosca z glasbenim gradivom iz zadnjih festivalov Trieste Prima; ansambel Chromas nastopa na plošči z Danceanovo Aliquote op. 63, skladbo, ki je nastala ravno na pobudo združenja Chromas leta 1994. Aliquote romunskega skladatelja Liviu Danceana bo zaključila tudi letošnji koncert ansambla Chromas.

Na tem koncertu bo ansambel nastopal tudi v manjši zasedbi: izvajal bo Gubajdulino Quasi Hoketus za violo, fagot in klarinet (1984); ob delu ruske skladateljice naj nazadnje omenimo se krstno izvedbo večera: ob avtorjevi prisotnosti bo skupina Chromas izvajala Concerto, komorno delo španskega skladatelja Daniela Stefanija.

Dirigent Adriano Martinolli, ki je obenem soudeležen pri umetniškem in upravnem svetu ansambla, nam je mimogrede omenil, da so pred kratkim izvedbe ansambla Chromas predvajali hamburški Norddeutsche Rundfunk in irski državni radio; ob vajah za koncert, številnih snemanjih in radijskih oddajah v živo pa pripravlja ansambel tudi svojo monografsko cd-plosko.

CR

RAZSTAVA / VODENI OGLEDI Z ANIMACIJO

Zgodovina Eble za slovenske šole

Razstava o izkopaninah v sirijem mestu Ebli se pripravlja na jesensko sezono. Razstavo, enega najbolj ambicioznih projektov tržaskih uprave, so otvorili avgusta v nekdanjih konjuncijah Miramarškega gradu, ki so po prenovitvi postale pravi razstavnici center. Po poletju, ko so si antične predmete ogledali pretežno turisti (teh je ponavadi ravno v najtoplejših mesecih največ), so sedaj na vrsti prve solske ekskurzije.

Razstava o Ebli - tako so nam zagotovili že ob otvoritvi - ni namenjena samo izvedencem, pač pa tudi dijakom vseh stopenj in ljubiteljem arheologije. Da bi starodavne izkopanine in pomen dela italijanske odprave v Siriji, ki je odkrila Eblo, približali dojemalju najmlajših, so se organizatorji odločili, da poskrbijo za animacijo. In kot smo v Primorskem dnevniku že zabeležili, bo živahen prikaz potekal tudi v slovenscini. Naj k temu dodamo, da so odraslemu občinstvu na voljo slovenski posnetki, ki obiskovalca vodijo od panoja do panoja. Pri obeh projektih sodelujeta slovenska igralca Sara Baldé in Moreno Vertovec.

»Zamisel o neobčajni obliki vodenega obiska razstave se je porodila režiserju Giorgiu Amodeu. Z njim sem se sodelovala pri predstavi Bolhe v operi, zato se je tudi tokrat obrnil name in na kolego Morena.« Tako opisuje začetke projekta Sara Baldé (na sliki prav kot »bolhica«, foto KROMA). Italijanski tekst sta si slovenska igralca sama prevedla in ga preuredila, tudi slovensko izvedbo pa je reži-

ral Amodeo »in moram reči, da se je kljub temu, da slovenščine ne razume, odlično izkazal.« dodaja naša sogovornica. Toda kako pravzaprav poteka vodeni ogled razstave? »Animacijo, tako originalno italijansko kot prevedeno slovensko verzijo, sestavlja enajst kratkih prizorčkov.« Otroci se z vodice pomikajo po razstaviscu, na najbolj zanimivih točkah pa se za nekaj minut ustavijo in si ogledajo prizorček.

Animacijski projekt bodo uradno predstavili v ponedeljek: »Italijansko verzijo so sicer že predstavili javnosti, nam pa se je zdelo bolj učinkovito, če za krstno izvedbo svoje počakamo in jo predstavimo posebej.« Nekaj podrobnosti pa smo vendarle izvedeli vnaprej. Pred otroškim občinstvom nastopita dva vodica: prvi resen, strog, okostenel profesor, drugi pa saljivi rogovilez, ki moti akademsko razlogo prvega in s tem pozivi predavanje. Razvije se dialog, igra med dvema gledališkima tipoma, iz katere otroci razberejo nekaj najosnovnejših podatkov o zgodovini Eble, o izkopavanjih, o razstavi. Nastop spremlja glasbena podlaga. »Otroci sa takole brezskrbno sprehodijo po razstavi, ponekod pa imajo tudi možnost, da se posedejo, da sami sodelujejo pri skeču.« Igrivi obisk traja približno pol ure.

»Animacijski prikaz je name-

njen predvsem osnovnim solam. Gradivo pa smo nekoliko prilagodili, tako da ga bomo v rahlo spremenjeni obliki prikazali tudi nižjim srednjim solam,« opozarja igralca. Organizatorji in nastopajoča seveda upajo, da bo tudi slovenska priredba doživela vsaj tak uspeh, kot ga je doslej italijanska. V ta namen so že vzpostavili stike z učitelji na vseh slovenskih šolah.

MG

ZGODOVINA / TEMELJITO NAPISANA KNJIGA

Repentabor v italijanskem prikazu

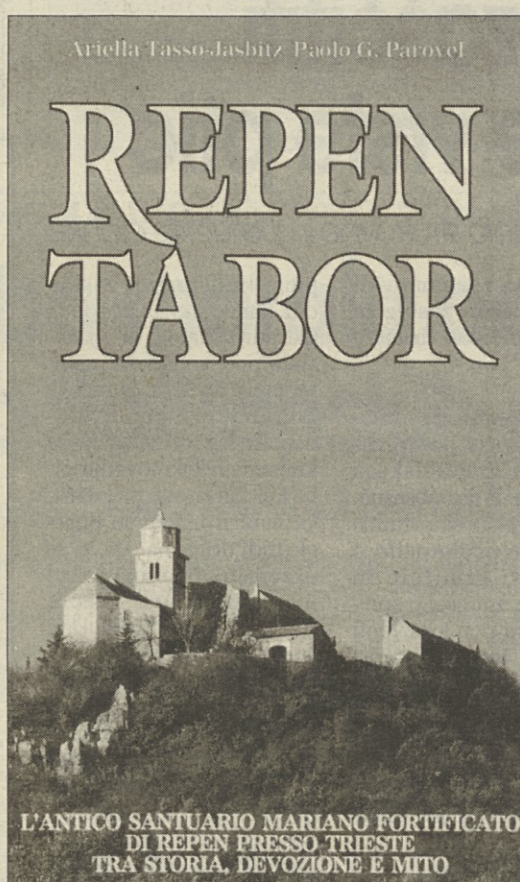
V ponedeljek bodo na drugem kulturnem večeru tržaskega Društva slovenskih izobražencev predstavili publikacijo Repentabor. O knjigi smo ob izidu že poročali, tokrat pa objavljamo recenzijo, ki jo je za Radio Trst A napisal Alojz Rebula.

Slovenski duhovnik Matija Sila, ki je konec prejšnjega stoletja kot župnik na Repentabru pisal svojo - do danes se rokopišno - knjigo Romarska cerkev Matere Božje na Repentabru, si pac ne bi mogel predstavljati, da bo to njegovo delo po sto letih povzel, navezujoč nanj, ne kaksen slovenski domacin, ampak tržaski Italijan. Se manj bi si bil mogel predstavljati, da bo k temu svojemu delu pristopil ne samo brez vsakršne polasčevalne nacionalistične volje, ampak celo z občudovanja vrednim spoštovanjem do izvirne identitete kraja in njegove onomastike. S takim spoštovanjem, da je celo na platnico knjige zapisal ne »Monrupino«, kar je od fasistne črta uradni naziv za ta kraj, ampak Repentabor. Pa se nečesa si tisti kulturni slovenski duhovnik ne bi bil mogel predstavljati; da to ne bo kaksna površna agencijska publikacija v turistične namene, ampak nadvse resna monografija, široko odprta na vsa področja kulture, od prazgodovine do veroslovja, od politične zgodovine do likovnosti, vse to v prefinjeni oblikovni redakciji. Tako sta avtorja Ariella Tasso-Jasbitz in Paolo G. Parovel vec kot opravila podnaslov dela: Repentabor med zgodovino, pobožnostjo in mitom.

Kaksen je kulturni prijem te knji-

ge, naj nakaže slučajno iztrgan drobec, oznaka repentabskega marmornja: organog en s k i kompaktni apnenec iz visjega kreda, posebne lepote in kvalitete. A da bi pokazali kulturno zlahtnost pristopa, bi lahko navedli nesteto primerov, od filološke narodnosti pri iskanju etimologije besede Repent tja do zgodovinsko strokovnega prikaza turske vojske ali do takorekoč filigranskega opisa repentabske skale:

Skratka: opraviti imamo s publikacijo, napisano s specialistično temeljitostjo, a brez specialistične pusebe, s prikupno romansko eleganco: s publikacijo, ki ima za sabo ogromno dokumentarnega iskanja na vseh področjih starinoslovja, ne

brez čuta za zgodovinsko aktualnost.

V prvem razdelku knjige - Imena krajev - avtorja govorita o etimologiji besed kot so Repentabor, Repen, Tabor, Col. Tukaj utedne tudi kaksen Slove nec izvedeti kaj novega, na primer, da besedo tabor najdemo v podobnem pomenu - namrec kot utrjen prostor - tudi v turscini, arabščini in bolgarscini. Ali da je slovenski

Col le drugače napisan nemški Zoll - carina.

Naslednji razdelek - Marijanski kult - je prava veroslovna razprava o možnem izvoru Marijinega svetisca na Repentabru. Tukaj se avtorja navežeta na tri legendarne verzije, ki jih je zapisal Matija Sila: na legendo o pastirju, ki naj bi se mu bi-

la prikazala na vrhu grica »bela zena« Mati Bozja, na drugo legendo o tem, da so si Repenci izbrali vrh za svojo cerkev, in na tretjo, po kateri so prebivalci Repna našli v skali na vrhu grica udrino, podobno odtisu zenske noge (ta je vidna se danes), to pripisali Materi Božji in ji zgradili cerkev.

Naslednji razdelek - Malo zgodovine - je obsirnejši. Avtorja s sirokim, a slejkoprej vsestransko kulturnim zamahom preletita zgodovino repentabskega vrha od samega mezolitika (8000 let pred Kristusom) ter bronaste dobe do slovenske naselitve in potem preko turskih vpadov do modernih časov, pravzaprav prav do danes, do naše kraske občeti, ki jo avtorja seveda napiseta po slovensko z umestno pripombo, da očet prihaja od nemškega Hochzeit). Ta razdelek je seveda vsebinsko najgostejši in kulturno najzanimivejši. Lahko bi navedli vrsto drobcov v dokaz, s kakšno strokovno poglobljenostjo sta avtorja pristopila k tej obravnavi. Naj iz modernega obdobja omenimo samo nekaj iz romarske preteklosti Repentabra: tako na primer pes iz Trsta, in 7. junija 1891 prislo pes iz Trsta, in to kljub potresu prejšnje noči, 10.000 romarjev, ki so potem prisostvovali obredom v slovensceni in italijansceni.

V zadnjem razdelku - Stavbe in obzidje - bralec najde nadroben, nekam ljubece nadroben opis repentabske cerkve, župnišča, srenjske hiše, tabora, ostankov nekdanjega prazgodovinskega gradišča. Branje je prava poslastica za cloveka z zgo-

dovinskim in umetniškim čutom.

Visoka kulturna raven dela je razvidna tudi iz »Bibliografije za poglabljanje« na koncu knjige, saj bibliografija kaze tudi na slovensko toponomastiko, na arheološka izkopavanja in na boje s Turki, na slovenske kmečke upore, na protestantsko reformacijo, na zgodovino slovenskega naroda, na Slovence v Italiji. Sledijo se Ikonografski viri ter zahvala avtorjev vrsti slovenskih osebnosti, ki so jima bile v oporo pri sestavljanju publikacije.

Knjigo je izdala Mladika, kar je njen drugi pomembni založniški podvig po izdaji prav tako italijanskih Brizinskih spomenikov, kjer se je kot duša knjige Paolo Parovel že pred leti izkazal za plemenitega kulturnega prijatelja Slovencev, potem ko se je v svoji veliki humanistični identiteti predstavil se leta 1985 s knjigo L'identità cancellata. S tem si Paolo Parovel zagotavlja plemenit primat v kulturnih odnosih med obema narodnostma. Knjigi - pozivlja jo vrsta nadvse ilustrativnih slikovnih prilog - pa je dala vzorno grafično podobo tiskarna Graphart.

Knjigo sta avtorja z nemskim besedilom posvetila v »bratski spomin«, kot sta zapisala, Helmutu Karlu Strassefju. »Tržacanu nemškega jezika in srednjeevropske kulture, ljubitelju narave, speleologu, planincu, starinoslovcu.«

Za zaključek lahko tvegamo trditev, da je bil s to knjigo položen v zakladnico tukajšnjega slovensko-italijanskega pomnjenja kulturni bisser.

NOVICE

Nova Petrolova pridobitev

DOBROVO - Petrol se od včeraj ponasa z novo pridobitvijo. V Dobrovem v Goriskih brdih so včeraj odprli nov bencinski servis, ki bo vse dni v letu odprto od 7. do 24. ure. Na njem bodo vozniki v svoje jeklene konjčke točili vse vrste bencina, za tiste, ki se odpravljajo na daljše potovanje, pa so na voljo hladne osvežilne pijače, sladoledi in okusni sendvici. Tudi na pestro izbiro cigaret in manjših daril niso pozabili. Del ponudbe predstavljajo tudi Petrolovi izdelki. (S. K.)

Abonmaji v slovenskem gledališču v Trstu

CERKNICA - Zveza kulturnih organizacij Cerknica je tudi letos razpisala abonma za ogled predstev v Stalnem slovenskem gledališču v Trstu. V letošnji gledališki sezoni si bodo Cerkničani ogledali pet predstav. Prva je Ajshilova tragedija o bratomorni vojni Sedmerica proti Tebam v režiji Maria Uršića, ki so jo včeraj premierno uprizorili. Cena letošnje abonmaja znaša osem tisoč tolarjev, cerknika zveza kulturnih organizacij pa je omogočila tudi prevoze z avtobusom, ki abonente odpeljejo s Staraga trga. (M. G.)

Socialna stanovanja bodo odklanjali

ILIRSKA BISTRICA - Občinski svet je na zadnji seji potrdil prednostni seznam za dodelitev socialnih najemnih stanovanj. Na natečaj, ki ga je občinski svet razpisal maja, se je prijavilo 54 prosilcev, komisija pa je v skladu s pravilnikom o dodeljevanju socialnih stanovanj ugotovila, da se na seznam lahko uvrsti 49 prosilcev. Strokovne službe so povedale, da je za vselitev na voljo šestnajst stanovanj, od teh jih je deset od ministrstva za obrambo. Bojijo pa se, da bodo ljudje odklanjali stara in dotrajana stanovanja, ki jih je kar nekaj. Vseeno pa na občini ne dvomijo, da med 49 prosilci ne bodo našli šestnajst družin, ki streho nad glavo zares potrebujejo. (M. G.)

Devetdeset let petja na Košanskem

KOSANA - V Košanski dolini letos praznujejo 90 let organiziranega petja. Novembra leta 1905 so namreč v Košani ustanovili Košansko pevsko društvo in sekcijo tamburašev. V okviru praznovanja tega jubileja bodo pevci to nedeljo ob 16. uri pripravili prireditev, na kateri bodo poleg Mešanega pevskega zbora in Moskega pevskega zbora iz Košane nastopili se Mlajši mladinski pevski zbor OS Kosana, Moski pevski zbor KUD Lipa iz Vac in Dekliški zbor Amadeus iz Pivke. Najbolj zaslužnim za ohranjanje zborovskega izročila na Košanskem bodo podelili priznanja. Pevski zbor Kosana je ob tej priložnosti izdal brošuro, ki bo ohranila spomine na bogato pevsko tradicijo tudi za prihodnje rodove. (M. G.)

Osnovnošolci na polharjenju

PODANOS - Podružnična šola v Podnanosu, ki sodi k vipavski osnovni šoli, od začetka septembra vodi projekt z delovnim naslovom Polharjenje. Projekt je vtkan v več solskih vsebin in predmetov, danes pa se bo privlačno solsko delo prevesilo v delavnico. Učenci, njihovi stariši in učitelji se bodo ob 14. uri sešli na Nanosu, na kmetiji pri Abramcu, z njimi pa bodo tudi stiri polharji s prakso. Na polhe bodo čakali do polnoči. V primeru slabega vremena bo lov na polhe potekal naslednjo soboto. Projekt, ki ga vodi Gvido Piculin, bo potekal do 25. novembra, ko bodo v Podnanosu z zbranim etnološkim in drugim gradivom pripravili razstavo Po poteh polhov. Projekt bodo objavili tudi v glasilu Mladi Vipavec. Na podružnični šoli so opravili že več različnih projektov. (A. L.)

Janez Šibila v Ars Sacri

MARIBOR - V skofijski galeriji Ars Sacra so v sredo zvečer odprli prvo razstavo v novi sezoni. Odprl jo je mariborski podžupan dr. Peter Pavel Klasinc, na ogled pa so dela akademskega slikarja Janeza Šibile. Slikar se je rodil leta 1919 v Novi vasi pri Markovcih, delal je kot likovni pedagog v Mariboru, po upokojitvi pa živi v Podutiku pri Ljubljani. Na odprtju in v priložnostnem katalogu je umetnika in njegova dela predstavila dr. Maja Vetrh. (J. S.)

Po stečaju odpravnine

SLOVENSKE KONJICE - Na četrtkovem zasedanju konjskega občinskega sveta, so menili, da so v holdingu Konus stečaj za podjetje Konum uvedli nekoliko prezgodaj. Ne zato, ker bi bilo se mogoče rešiti podjetje, temveč zato, ker bi lahko vsaj nekaterim od 229 brezposelnih zagotovili odpravnine kot tehnološkim presežkom. Prav v ponedeljek, ko je bil v Konumu uveden stečaj, so prejeli sporočilo ministrstva za delo, da je to v Konumu pripravljeno sofinancirati program za 40 presežnih delavcev. Župan Slovenskih Konjic Janez Jazbec in občinski svetniki so se odločili, da bodo od državnih ustanov zahtevali izplačilo odpravnin za delavce podjetja, ki je v stečaju. Če jim bo to uspelo, bo slo za prvi takšen primer v Sloveniji. (B. P.)

PIRAN / ZAKLJUČEK UNESCOVEGA TABORA

Drugačnost ni ovira za razumevanje

Ob koncu druženja še prireditev v Avditoriju

Danes ob 15. uri bo v portoroškem Avditoriju zaključna prireditev mednarodnega izobraževalno-raziskovalnega tabora, ki je ta teden potekal na Osnovni šoli Cirila Kosmača v Piranu. Ta sola je že dve leti vključena v Unescov Projekt povezanih sol, ki je namenjen predvsem vzgoji solarjev v duhu strpnosti in solidarnosti med vsemi ljudmi sveta.

Na taboru v Piranu je sodelovalo 70 učencev in trideset mentorjev iz desetih slovenskih in petih osnovnih sol iz drugih evropskih držav. Med njimi so bili tudi mladi Norvežani iz Drammenna blizu Osla, ki so lani gostili piranske vrstnike. Program tabora se je ukvarjal z dvema pomembnima temama - skrbjo za ohranitev zemlje in svetovnim mirom.

Udeleženci tabora so izvajali raziskovalne naloge, v glasbeni delavnici so se naučili mirovniške pesmi, v likovni delavnici

pa so nastajale predloge za Unescov koledar za prihodnje leto. Podobnih dejavnosti je bilo se veliko, predvsem pa so se tu družili otroci iz različnih okolij in v živo spoznavali, da drugačnost ni ovira za razumevanje. Vse udeležene sole so pripravile tudi programe in predstavitev.

Najbolj uspešne točke teh programov in glavne dosežke enotedenskega dela na piranskem taboru bodo prikazali na današnji prireditvi v Avditoriju.

Boris Vuk

Na taboru so potekale kreativne delavnice na temo strpnosti (Foto: Z. Primožič/FPA)

KOPER / ORNITOLOŠKO DRUŠTVO IXOBRYCHUS

Kako zaščititi ogrožene vrste ptic

V društveni reviji Falco objavljajo strokovne in poljudne članke

Letos so v obalnih občinah aktivno zaznamovali mednarodno leto varovanja narave. Veliko zaslug za to dejavnost ima zlasti koprsko ornitološko društvo Ixobrychus, ki deluje že od leta 1983.

Društvo deluje na ornitološko-favnističnem področju, izvaja varstvene ukrepe v zvezi z zaščito ogroženih vrst ptic in njihovega zivljenjskega okolja, izobražuje in popularizira ornitologijo ter izdaja naravoslovne in naravovarstvene publikacije. Doslej je izšlo devet števil drustvene publikacije Falco, v katerih so objavili številne strokovne in poljudne članke, strokovna poročila in obsežno drustveno kroniko.

Velja omeniti, da je po naročilu hotelskega kompleksa Metropol iz Lucije mag. Lovrenc Lipej opravil ekofavnistično studijo o pticah v parku tega kompleksa. V letu dni je s kolegom T. Makovcem zasledil 29 vrst ptic, jih kvalitativno in kvantitativno ovrednotil ter obogatil publika-

cijo s fotografijami in natančno topografijo dreves in grmovnic hotelskega kompleksa. Poleg obsežnega popisa ekološkega studija vsebuje se priporočilo o namestitvi krmilnic in gnezdnih, zamisel o sprehajalni učni poti s kazipoti in tablami ter izvrstne risbe Slavka Polaka.

V okviru društva Ixobrychus so v letu 1995 nastale tudi stiri mladinske raziskovalne naloge, se eno pa bodo marljivi dijaki

piranske gimnazije zaključili konec letošnjega leta. Od starih nalog, ki so nastale pod vodstvom mentorjev iz društva, je naloga Prezimovanje ptic v Strunjski laguni zmagala na krajevnem tekmovanju gimnazij. Znanost mladini. Odmeven uspeh so dosegle tudi druge naloge, ki se ukvarjajo s popisom gnezdnih mestnih lastov v Izoli, sledovi v porečju reke Dragonje in malakofavno spodbujanje toka reke Dragonje. Razširjene povzetke nalog bodo objavili v decembrski, 10. številki časopisa Falco. Poleg teh nalog je obalne ornitologe letos zaposlovalo zanimivo in naporno ornitološko opazovanje in preučevanje v Sečovljjskih solinah, krajinskem parku z edino Ramsarsko lokaliteto v Sloveniji. To pa z neprimernim vedenjem - zlasti med turistično sezono - žal cedalje bolj ogrožajo številni razposajeni obiskovalci.

Slavko Gaberc

NOVO MESTO / ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE

Skokovita rast brezposelnosti

Najbolj se je povečala na območju Črnomlja

Po zadnjih podatkih novomeske območne enote republiškega zavoda za zaposlovanje je junijska brezposelnost v sedmih dolensko-belokranjskih občinah znašala 12,5 odstotka, kar je za odstotek več kot mesec prej. Ta številka je z zadnjimi dogodki - stecajem Adrie Caravan se večja, do konca leta pa je po nekaterih napovedih pričakovati se najmanj 600 brezposelnih.

Najbolj se je stopnja relativne brezposelnosti povečala v upravni enoti Črnomelj s 13 na 18,2 odstotka, kar je posledica stecaja Belt Livarja. Najmanjša brezposelnost je v občini Metlika (osem odstotkov) in se že nekaj časa ne spreminja. Sicer pa je bilo v avgustu na zavodu prijavljenih 5.884 brezposelnih oseb, kar je 370 oseb več kot v juliju in le nekoliko manj kot junija. V primerjavi z avgustom preteklega leta je bila brezposelnost visja v vseh upravnih enotah dolenske regije. Struktura brezposelnih se bistveno ne spreminja. 2.552 oziroma 43 odstotkov je žensk, petina je iskalcev prve zaposlitve, 30 odstotkov brezposelnih je starih manj kot 26 let, dobra polovica jih na delo čaka že več kot leto dni, tretjina brezposelnih pa je starih več kot 40 let. Prav slednji tudi najteže dobijo novo zaposlitve. Več kot polovica vseh brezposelnih ima I. in II. stopnjo izobrazbe, četrtina pa III. in IV.

Zaradi porasta brezposelnosti se je povečalo tudi število prejemnikov denarnega nadomestila oziroma pomoči. V avgustu je eno od oblik denarne pomoči prejelo 2.265 brezposelnih oseb, kar v strukturi brezposelnih znaša 41 odstotkov. V primerjavi z začetkom leta je njihovo število večje za 13 odstotkov, v primerjavi z istim mesecem preteklega leta pa je število nižje za

15 odstotkov. Z naraščanjem brezposelnosti pa naraščajo tudi potrebe po delavcih. V avgustu so dolenska podjetja na zavodu prijavila 731 potreb po delavcih, od tega 14 odstotkov po pripravniki, 60 odstotkov potreb pa je bilo

Kljub večji brezposelnosti je bilo v avgustu izdanih 208 delovnih dovoljenj za tujce, od katerih je bilo 112 obnovljenih, 96 novih in tri pogodbena. Sicer pa je bilo konec avgusta na območju novomeske območne enote republiškega zavoda za zaposlovanje veljavnih 1.873 delovnih dovoljenj za zaposlitev tujca, poleg tega pa se 555 javljanih osebnih dovoljenj za nedolocen čas in eno za določen čas.

za določen čas. Na osnovi potreb je zaposlitev dobilo 360 oseb, kar je 13 odstotkov manj kot v juliju. 70 odstotkov zaposlitev je bilo za določen čas.

Ena od oblik vnovičnega vključevanja brezposelnih v delo so tudi javna dela. Trenutno poteka na območju Dolenske in Bele krajine 38 programov javnih del, v katere je vključenih 157 oseb. Največ programov poteka v upravni enoti Novo mesto, in sicer 25 s 107 udeleženci, v Črnomlju 5 s 18 udeleženci, v Trebnjem 5 s 14 udeleženci, v Metliki pa le trije z 18 udeleženci.

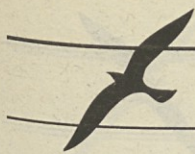
Joze Žura

Postojnska občina še vedno brez statuta

POSTOJNA - Postojnska občina je še vedno brez statuta. Po treh mesecih dogovarjanja in strankarskih usklajevanj ta najpomembnejši občinski dokument na četrtkovi seji ni dobil dvotretjinske večine, do katere mu je manjkalo samo en glas.

Strankarska kopja so se lomila predvsem glede določila, ki pravi da občinski svet daje predhodno soglasje zupanu pri izvrševanju ustanovitelskih pravic občine. Občinski svetniki, izvoljeni na listah SKD, SLS in SDSS, so z amandmajem zahtevali, naj se beseda »predhodno« črta, pa tudi, da bi bila zastopnost političnih strank v (petclanski) odboru proporcionalna glede na volilne izide. Ta dopolnila niso dobila zadostne podpore, zato je »padel« tudi statut. Sedma seja postojnskega občinskega sveta je bila v znamenju tajnega glasovanja, kar je postopek občutno zavleklo, občinski svetniki pa so zaradi tega sejo pripeljali komaj do polovice dnevnega reda. S tajnim izrekanjem so izglasovali soglasje k imenovanju Suzane Cerkvenik za ravnateljico postojnskega vrta, v sosvet načelnika upravne enote Postojna pa so imenovali Franca Glazarja iz LDS in Sonjo Horvat iz SLS. Z 21 glasovi za in dvema vzdržanima so se javno izrekli za imenovanje Ljube Ceglar za tajnika občine. Edini pomislek glede kandidatke je povezan z izobrazbo; Ceglarjeva je namreč ekonomistka, občinski svetniki pa so na tem mestu pričakovali diplomiranega svetnika, te pa je za takšno plačo - znašala naj bi največ 150 tisočakov - menda skoraj nemogoče dobiti. Franc Jurca in Pavel Vrtovc, kandidata za podžupana, bosta morala na funkciji se počakati, saj so to točko na predlog Zvoneta Černca umaknili z dnevnega reda.

Mateja Godejša

ZDRAVSTVENA AMBULANTA V KOLINSKI

Ne le skrb za dobiček - tudi posluh za človeka

Dr. Tominčeva meni, da lahko dela dobro, tudi če ni zasebnica

LJUBLJANA - Zdravnikov, zobozdravnikov in drugih zdravstvenih delavcev z zasebno prakso je čedalje več, zato je skorajda posebnost ali izjema, če se nekdo za to ne odloči, čeprav bi se lahko. Takšen primer je ambulanta v tovarni prehranskih izdelkov Kolinska. Do zdaj je bila izključno obratna ambulanta za zaposlene, zdaj pa je splosna ambulanta odprtega tipa, deluje pa v okviru Zdravstvenega doma Ljubljana Moste.

Obratne ambulante v teh časih večinoma zapi-
rajo. Poglavitni vzrok za to
je najbrž racionalizacija,
saj te ambulante niso pri-
nasale izgub, meni vodja
ambulante v Kolinski dr.
Mateja Tominec. Prostore
»njene« ambulante so
pravkar obnovili, saj je sa-
nitarna inspekcija to za-
htevala že od leta 1982. S
tem je tovarna pokazala,
da je smisel poslovanja
resda dobiček, vendar pri
tem nikakor ni na zad-
njem mestu misel na clo-
veka, ki ta dobiček sou-
stvarja. Poleg tega se zave-
dajo, da je ambulanta v
blizini tovarne velika pre-
dnost. Poleg zaposlenih v
Kolinski prihajajo vanjo
tudi delavci iz Saturnusa
in zunanji pacienti. »Pre-
dnost nase ambulante je v
tem, da je kakalna doba
krajša, zlasti za recepte,
napotnice in takojšnja po-
moc,« je povedala dr. To-
minčeva. Hkrati to pome-
ni tudi nadzor nad bole-
znijo in vedenjem pacien-
tov med njo. V Kolinski
imajo tudi dobro socialno-
kadrovsko službo, ki skrbi
za nenehen stik z ambu-
lanto. Vse to po besedah
dr. Mateje Tominca omo-
goca pristnejši stik z lju-
dmi, kar je zelo pomem-
bno. Pacienti raje pridejo
k vedno istemu zdravni-
ku, ki mu scasoma bolj za-
upajo. Med pacienti, ki
prihajajo v ambulanto, ni-
so samo zaposleni, marveč
tudi upokojenci Kolinske.

Pokritje nemajhne na-
lozbe za obnovo ambulan-
tnih prostorov je v celoti

prevzela na svoja pleča to-
varna. Zanimivo je tudi,
da dr. Mateja Tominec ne
priganja, da bi se morala
odločiti za zasebno prakso
- pri odločitvi ima proste
roke. Do zasebnitva je
kot splosna zdravnica bolj
skeptična, ker to pomeni
veliko odgovornost, če-
prav je po svoje tudi izziv.
»Ne vem pravzaprav, kaj
bi lahko kot zasebna splo-
sna zdravnica ponudila
več, kot ponujam zdaj,« je
dejala. Poleg splosne am-
bulante imajo se zobno, ki
pa je v zasebnih rokah.
Odprtost obeh pomeni tu-
di to, da je zdaj vhod v
obe dejansko s pločnika,
medtem ko so morali pa-
cienti - zaposleni in zuna-
nji - prej čez tovarniško
dvorisče, kar ni bilo naj-
bolj idealno. Med obolenji
dr. Mateja Tominec ne
opaza kakšnih posebnosti,
pogoste so le okvare loko-
motorne aparata in hr-
btenice. Zato razmišlja o
tem, da bi ambulantne
prostore, ki so popoldne
zaprti, izkoristili za samo-
placniske storitve maserja
in fizioterapevta. Ker v to-
varni dela veliko žensk, bi
bilo smiselno povabiti tu-
di ginekologa, dietetika pa
za tiste, ki imajo težave s
preveliko telesno tezo.
Res pa je, pravi dr. To-
minčeva, da je v zadnjem
casu veliko invalidskih
postopkov, predvsem tak-
snih, ki iščejo pomoč za-
radi depresivnih stanj, sti-
sk ter težav v službi in do-
ma, iz katerih je včasih te-
zko najti pot.

Katarina Novak

Ambulanta v Kolinski je zdaj odprta za vse (Foto: Barbara Reya)

SLOVENSKO-AVSTRALSKI ODNOSI

Avstralci končali obisk pri nas

Parlamentarci so se pogovarjali tudi o francoskih jedrskih poskusih

LJUBLJANA - Ob zaključku obiska
delegacije avstralskega parlamenta je
bila včeraj v državnem zboru organi-
zirana tiskovna konferenca.

Borut Pahor, predsednik odbora
DZ za mednarodne odnose, je izrazil
zadovoljstvo ob prvem uradnem obi-
sku avstralske parlamentarne delega-
cije in poudaril, da Avstralija za Slo-
venijo ni pomembna samo zaradi dvo-
stranskega sodelovanja, temveč tudi
zato, ker je vplivna in gospodarsko ra-
zvita članica pacifiškega gospodarske-
ga bazena. Obe strani sta se poleg go-
spodarskih vprašanj lotili tudi aktual-
nih političnih dogodkov v svetu -
predvsem krize v BIH in francoske
izvedbe jedrskih poskusov. Glede Bo-
sne sta obe strani izrazili upanje za
mirno in trajno rešitev krize s predpo-

stavko, da BIH ostane v mednarodno
priznanih mejah, glede francoskih je-
drskih poskusov pa, da bo Francija z
njimi prenehala. Vodja avstralske de-
legacije Leo McLeay, nekdanji predse-
dnik avstralskega parlamenta, je dejal,
da je med obiskom v Sloveniji o drža-
vi dobil zelo pozitiven vtis. »Slovenija
je v letih samostojnosti dosegla velik
uspeh na področju ekonomske rasti in
politične stabilnosti, kar odpira se ve-
čje možnosti za gospodarsko in politi-
čno sodelovanje med državama,« je
dejel McLeay. Poudaril je, da je obisk
v Luki Koper pokazal, da Slovenija
lahko postane pomembna točka za iz-
voz avstralskih izdelkov v Evropo.
Avstralija je bila tudi prva država iz-
ven EU, ki je priznala Slovenijo.

Bostjan Horjak

SLOVENIJA-EVROPSKA UNIJA / OTTO VON HABSBURG

»Slovenija bo morala odpraviti diskriminacijo italijanskih optantov«

Težave z optanti bosta najverjetneje imeli tudi Nemčija in Republika Češka

CELOVEC - »Čeprav imam zelo pozitivno mnenje
o prizadevanjih Slovenije za vstop v Evropsko unijo,
moram po objektivnem studiju slovensko-italijanske-
ga spora vendarle priznati, da bo Slovenija morala
del svoje zakonodaje spremeniti tako, da ne bo več
prihajalo do diskriminacije tistih, ki so nekoč živeli
na sedanjem ozemlju Slovenije.«

S temi besedami je po-
slanec evropskega parla-
menta in predsednik me-
dnarodnega združenja Pa-
neuropa-Union dr. Otto
von Habsburg na predava-
nju v Celovcu ocenil oza-
dije nesoglasja med Slove-
nijo in Italijo glede vpra-
nja italijanskih optantov,
ki je predstavlja glavno
oviro za ratifikacijo spora-
suma o pridruženem član-
stvu Slovenije v Evropski
uniji. Evropski parlamen-
tarec je dodal, da ne vidi

druge možnosti za rešitev
»resnega spora« in da bo
Slovenija morala italijan-
skim optantom vendarle
omogočiti, da - ce to želijo
- kupijo svojo nekdanjo
lastnino.

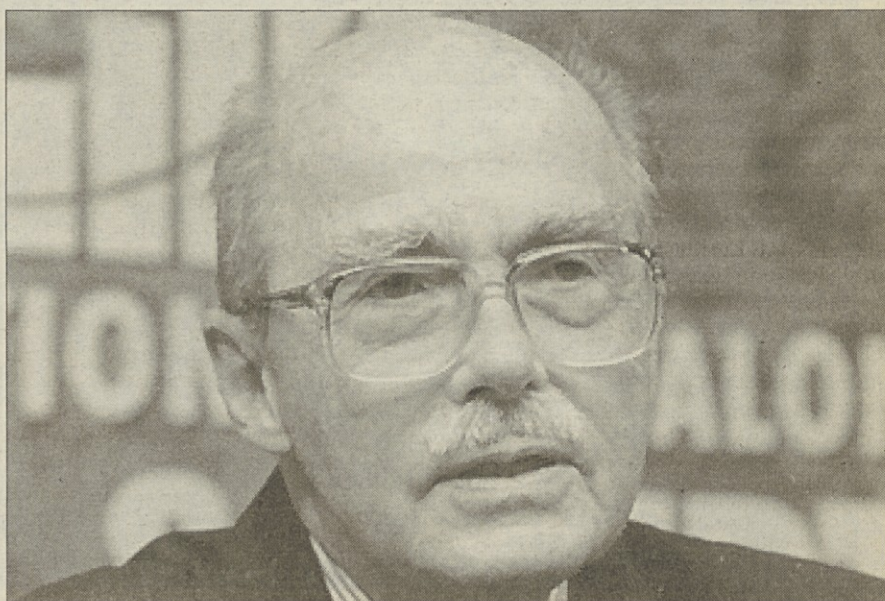
Habsburg, ki se je v svo-
jem predavanju pred izbra-
nim občinstvom izrecno
opredelil za razširitev
Evropske unije in zveze
Nato, je ob vprašanju spora
med Slovenijo in Italijo
opozoril na se resnejši pro-
blem, ki utegne nastati pri

nacrtovani razširitvi EU -
problem sudetskih Nem-
cev. »Ne vem, kako se bo
zadeva razvijala, toda to
vprašanje se je že zastavilo
na plenarni seji sveta EU.«
Zanimivo bo zlasti stališče
Nemčije, ko bo Češka ura-
dno zaprosila za članstvo v
EU, je dejal Habsburg in
opozoril na zagotovilo su-
detskimi Nemcem, da se bo
Nemčija zavzemala za nji-
hove pravice.

V zvezi s kulturno in je-
zikovno politiko v EU je
Habsburg poudaril, da bo
tu potreben aktiven pri-
stop. »Ohraniti je treba
mnogovrstnost jezikov v
Evropi, saj prav jeziki bo-
gatijo evropsko kulturo. S
tem imam v mislih tudi
majhne jezike, ki so sesta-

vni del te mnogovrstnosti
in so tudi prispevali k ra-
zvoju evropske kulture. Za
dosego tega cilja bo treba
storiti se marsikaj, prav Bo-
sna pa bi bila lahko po-
memben laboratorij.«
Habsburg je ostro obsodil
politiko EU in OZN pri re-
ševanju krize na Balkanu.
Meni namreč, da je ta dozi-
vela popoln polom, na-
mestnika ameriskega zuna-
njega ministra Holbrooka
pa je celo označil za rasi-
sta, čes da tudi sam izvaja
politiko etničnega čiščenja,
ko rezultate srbskih osvaja-
nj priznava kot dejstva.
Habsburg je se dejal, da
novi mirovni nacrt pomeni
zgolj razdelitev »etnično
očiscenih« območij.

Ivan Lukan

Član evropskega parlamenta Otto von Habsburg

Evropska unija, d. o. o.

PETER BOZIC

Vojne na Balkanu bo
zares kmalu konec. To
kaze predvsem dejstvo,
da so se države članice
Evropske unije že začele
pripravljati na mir. To-
da ne v Zagrebu, ne v
Sarajevu in ne v Beogra-
du se ne vedo natančno,
ali bo ta konec izbruhnil
jutri, konec leta ali v na-
slednjem tisočletju. Sla-
dokusci sicer menimo,
da bi bilo najbolje, če bi vojna trajala se tja v nasle-
dne tisočletje, saj je bilo taksnih vojn, ki bi se ra-
ztezale med dvema tisočletjema, v zgodovini silno
malo ali pa jih sploh ni bilo - vsaj jaz ne vem za-
nje. Clovestvo bi si enkrat vendar lahko privoščilo
kaj taksnega, ker bi se lahko potem Evropa se bolje
pripravila na mir. Vsi bi imeli od tega več: Bosnja-
ki, Srbi in Hrvatje več zrtev, rusevin, uničenih in-
dustrijskih obratov, bolezni..., Evropejcem in Ame-
ricanom pa bi se vse skupaj se bolj izplacalo, ko bi
začeli graditi novo balkansko hišo in novega bal-
kanskega cloveka.

Kot rečeno, Evropa in ZDA so pri zacetnih pri-
pravah na mir na Balkanu. To pomeni, da so ZDA
ugotovile, da so vojne operacije naredile svoje, da
so povsem zadostile potrebam uspešnega podje-
tstva, trgovine, preizkušanja orožja, porabe hra-
ne in nafte - zdaj je napočil čas, da kapital vložijo
v obnovo porušeni dežel. Evropa je imela vsesko-
zi sicer drugačne nacrt, vendar jih je pokvaril ne-
predvidljivi Bob Dole, ki je nenadoma ugotovil, da
je skrajni čas ustaviti Miloševićevo Srbijo. S tem pa
je druge prikrajsal za velik del dobičkov, ki bi jih
lahko ustvarili, če bi bil Balkan porušen do tal in
bi ga lahko potem gradili povsem na novo.

Tega ameriskega humanista dobro pozna Jasa
Zlobec, ki je bil nekoč kot koordinator Odbora za
Kosovo v Ljubljani tri tedne gost Boba Dola. Zlobec
je sploh delal sive lase Miloševiću, saj je bil prav
on dejanski organizator znamenitega »Cankarje-
vog doma«, organiziral je tudi dotok natančnih po-
datkov o nasilju srbske policije na Kosovu in jih
prek Mikroade in Marka Hrena posiljal v vse par-
lamente sveta, tako tudi Bobu Dolu. Kaj sta govori-
la tiste tri tedne v ZDA, ne vem, prepričan pa sem,
da je prav ta liberalni demokrat, da je prav ta pre-
sneti us kriva za vse to, kar Dole počne danes. Po-
kvarjeni liberallec mu je namreč iz prve roke vse
povedal in ga prepričal, da je Milošević slab clo-
vek, ropar in morilec. Zdaj pa imamo. Ne samo to,
da so nam liberalci v spanoviji z nekdanjimi de-
mokrati napravili možnost, da bi imeli dobro mor-
narico, indoktrinirali se celo ameriskega republi-
kanca, ki zdaj noče več imeti vojne na Balkanu. Pa
je tako hudo pritisnil na Clintona, da ta ni imel
druge izbire, kot da je poslal letala nad Pale.

Vojne v naslednjem tisočletju torej ne bo. Jasa
Zlobec ostaja v Bruslju in ga zaradi tiste njegove
liberalske kozlarije nihče ne bo klical na odgo-
vornost. Saj, ko bi se le zgledoval po Capiju v Pa-
rizu, ta je tistikrat dal mir in ga nikjer ni bilo ne
videti ne slišati, ko je Zlobec počenjal raboto, ki
je na koncu Evropsko unijo pripeljala v položaj,
da se povsem nepripravljena pripravlja na mir
na Balkanu.

In tudi mi se lahko obrisemo pod nosom za svoj
del dobička, in to zaradi LDS, ki je kriva ne samo
za Hit, Planiko in slabo vreme, temveč je tudi
Evropsko unijo pripeljala na berasko palico. Tako
katastrofalne politike pa se ne!

1895^{sto}
1995^{let}
filma

9.10.

KINOTEKA

20.00

Madame Du Barry (Madame Dubarry), Ernst Lubitsch, Nemčija, 1918. Uvod v retrospektivo nemških nemih filmov Ernsta Lubitscha.

12.10.

KINOTEKA

22.00

Romanca iz Valencije – samo pogumni (Romance de Valentia – Only the Brave), Sonia Herman Dolz, VB, 1994. Otvoritev filmskega festivala Mesto žensk.

14.10.

KINOTEKA

22.00

Camila, Maria Luisa Bemberg, Argentina, 1983. V sklopu filmskega festivala Mesto žensk.

15.10.

KINOTEKA

22.00

Prestopnik (Criminal), Corin Cambell Hill, Velika Britanija, 1994. V sklopu filmskega festivala Mesto žensk.

17.10.

KINOTEKA

20.00

Mož s kamero (Človek s kinoaparatom), Dziga Vertov, Sovjetska zveza, 1929. Film bo z glasbo v živo spremljala ameriška skupina Alloy Orchestra.

FESTIVALI, RETROSPEKTIVE

9.-18.10.

KINOTEKA

Retrospektiva nemških nemih filmov Ernsta Lubitscha.

12.-16.10.

KINOTEKA

Filmski festival »Mesto žensk«.

(Mesto žensk – mednarodni festival sodobnih umetnosti)

RAZSTAVE

7.10.-7.11.

SLOVENSKI GLEDALIŠKI IN FILMSKI MUZEJ

»Kinematograf v Ljubljani 1896-1918«.

FILMSKO BRANJE

Ernst Lubitsch, Ko sem bil mrtev – katalog v štirih jezikih. (Slovenska kinoteka-SGFM)

Spominska brošura ob stoletnici filmske umetnosti in programska brošura ob akciji »sto let filma«. (Slovenska kinoteka-SGFM)

INFORMACIJE

Podrobnejši sporedi in dodatne informacije so na voljo pri prirediteljih posameznih dogodkov in na informacijskih stebrih akcije »sto let filma«. Akcijo vodi Slovenska kinoteka z Miklošičeve 28. Informacije zbiramo in posredujemo na številki 311 391 (telefon in fax). Vsem, ki nam pomagata, najlepša hvala.

LITERATURA / FRANKFURTSKI KNJIŽNI SEJEM

Se knjižnim moljem obetajo hudi časi?

FRANKFURT - Letošnji frankfurtski knjižni sejem, ki bo potekal od 11. do 16. oktobra, bo s pomočjo CD-ROM dobil nov zalet. Približno osem tisoč del različnih avtorjev - od Goetheja, Johnsona pa vse do biblije in romanov - se bo letos predstavilo v klasičnih izdajah in na srebrnih diskih. Direktor sejma Peter Weidhaas, ki ima največ zaslug za uvedbo elektronskih knjig na tem sejmu, se veseli napredka množičnih medijev.

Ceprav je literatura na diskih na voljo že v številnih knjigarnah, je njihova udeležba na sejmu v primerjavi s 330 tisoč naslovi klasičnih knjig razmeroma skromna. Tisoč sto razstavljalcev iz 40 držav se letos v Frankfurtu predstavlja z elektronsko literaturo. Proizvajalcem najnovejše strojne in programske opreme sta na voljo dve nadstropji velike sejemske hale.

V stiri tisoč nemških knjigarnah po literaturi na diskih se ni velikega povpraševanja. Vodja

neke knjigarne je povedal, da ljudje raje segajo po tiskanih knjigah, v neki drugi knjigarni pa ugotavljajo, da leposlovje na diskih skoraj ne gre v promet. Nasprotno pa so zelo priljubljeni leksikoni, priročniki in programi za učenje tujih jezikov, znanja željni kupci pa radi segajo po CD-ROM z znanstvenimi vsebinami.

Kljub velikemu napredku multimedijske tehnologije je delež diskov na celotnem knjižnem trgu se neznaten, saj so elektronski izdelki

k izkupičku šestnajst milijard mark prispevali komaj od dva do pet odstotkov. Do leta 2000 si to področje obeta ekonomski uspeh s prodajo shranjenih besedil. Povpraševanje po elektronskih izdelkih naj bi na prehodu v novo tisočletje v Nemčiji doseglo dvajsetodstoten delež, kar bi prineslo dvajset milijard mark prihodka. Borzno združenje nemškega knjigotrsta govori o še nejasnem trgu, njegov tiskovni predstavnik Eugen Emmerling pa meni, da se te meglice vendarle dvigajo, saj je konec proizvodnje cenovnih CD-ROM, ki so se razmahnili v preteklih letih. Kakovost ima zdaj svojo ceno: za najcenejši disk je treba odšteti trideset, za najdražji pa krepko čez sto nemških mark.

Florian Langenscheidt meni, da CD-ROM bralca oropa pravega doživljanja pri branju.

Predsednik borznega kroga za izdajanje elek-

tronskih izdelkov pa optimistično zre v prihodnost elektronskih knjig, saj naj bi bili elektronski izdelki že čez tri leta številčno enakovredni s klasičnimi knjigami.

Ob tretji obletnici srebrnega diska na sejmu založniki in organizatorji frankfurtskega sejma zagotavljajo, da bo knjiga ohranila svoj položaj, saj konkurenca med srebrnimi diski in tradicionalnimi knjigami pravzaprav ni. Predstavnik založbe Suhrkamp Günter Berg je prepričan, da so knjige v klasični obliki povsem nenadomestljive. Založniška hiša Suhrkamp, znana po izdaji leposlovja, ki programskega obsega le najkakovostnejša dela, je pred dnevi med prvimi odprla oddelek za elektronske izdelke. Berg meni, da je poglavito vprašanje, ali je eksperimentalna in sporna literatura primerna za obdelavo in predstavitve v obliki CD-ROM.

Renate Rehn / dpa

Rushdie med nominiranci za nagrado Booker Prize

LONDON (AFP) - The Moor's Last Sight, zadnje delo pisatelja Salmana Rushdija, ki so ga v Iranu zaradi njegovega dela Satanski verzi obsodili na smrt, je med deli, nominiranimi za najpomembnejšo britansko knjižno nagrado Booker Prize, ki jo bodo podelili 7. novembra.

Zanjo se potegujejo še štirje avtorji: Pat Barker z delom The Goats Road, Justin Cartwright z romanom In Every Face I Meet, Barry Unsworth z Morality Play in Tim Winton z romanom The Riders. Letos je zbirja v ožji izbor vključila le pet del - navadno jih je šest - ceprav se je v prvem krogu za nagrado potegovalo 136 del, vendar »večina ni dosegla zahtevane umetniške ravni«.

Rushdijev roman The Moor's Last Sight je ze naletel na negativen odmev v Indiji, odkoder izvirajo pisateljevi predniki, pred leti pa so v tej državi tudi med prvimi obsodili Satanske verze. Po pisanju indijskih časnikov naj bi oblast ze onemogočila razpečevanje novega Rushdijevega romana.

Dnevnik The Pioneer je zapisal, da indijski cariniki »v prizadevanjih, da bi onemogočili prodajo knjige čez državno mejo«. V državi Maharastra z glavnim mestom Bombaj doslej niso odkrili nobenega izvoda Rushdijevega romana. V delu nastopa oseba, imenovana »hindujski Hitler«, katere opis zelo spominja na Bala Thackeraya, voditelja skrajno nacionalističnega gibanja Siv Sena. Rushdijevo delo je v tej indijski državi nezazeleno tudi zato, ker v njem nastopa pes z imenom Javaharlal; tako je bilo ime predsedniku indijske vlade Nehruju.

Salman Rushdie je dobil Bookerjevo nagrado že leta 1981, in sicer za svoj prvi roman Midnight's Children, ki so ga pred dvema letoma izbrali kot Booker of Bookers, najboljšo delo, nagrajeno z Booker Prize.

Zadnje Rushdijevo delo je trenutno med najbolj prodajanimi knjigami na britanskem trgu.

Srečanja Nove revije posebej za Frankfurt

LJUBLJANA - Frankfurtski knjižni sejem je za Slovence, tradicionalno navezane na nemški govorni prostor, najbolj pomemben mednarodni založniški dogodek. Letos bo trajal od 11. do 16. oktobra. Slovensko Združenje založnikov in knjigotorcev tam vsako leto organizirano predstavi slovensko književno produkcijo na skupnem razstavnem prostoru, kjer bo 12. in 13. oktobra Slovenski dan - poseben program za izbrane povabljenke. Nekatere slovenske založbe se poleg skupne odločajo se za samostojno predstavitve, med njimi tudi Nova revija, ki bo 11. oktobra v sejmskem tiskovnem središču predstavila knjigo Begegnungen (Srečanja). Z njo namerava krog intelektualcev, ki se zbirajo pri tej založbi (glavni urednik je Niko Grafenauer), opozoriti mednarodno javnost na svoja nenehna prizadevanja za demokratizacijo slovenske družbe. Knjigo je uredila Mira Miladinovic Zalaznik, v njej pa so objavljena literarna, kritična in esejistična besedila slovenskih avtorjev ter prispevki uglednih tujih književnikov (med njimi Ivana Klime, Milana Kundera in Adama Michnika). Posebno poglavje je posvečeno »Sarajevu, luknji v celini«. (L. B. N.)

PANORAMA ODTUJENEGA / UMETNOST, KI PROPADA V TUJIH KLETEH (4)

Paolo Veneziano: Osrednji del poliptiha iz sv. Jurija v Piranu, 1354 ali 1355

Paolo Veneziano: Poliptih z Madono z otrokom

Izdelano leta 1354 ali 55, tempera na lesu, osrednje delo z Madono 60 x 57, stranski tabli 60 x 22 cm, Krizanje 56 x 48 cm, nekoč v zupni cerkvi sv. Jurija v Piranu.

Najstarejše od pomembnih odnesenih tabelnih del iz obalnih mest je nastalo v delavnici Paola Veneziana, največjega slikarskega mojstra beneskega 14. stoletja, slikarja, ki je v Benetke v tridesetih letih 14. stoletja vnesel takrat revolucionarne Giottove likovne inovacije in s tem tok beneskega slikarstva od tradicionalnih bizantinskih predlog usmeril v bolj realistično in vsebinsko bolj pripovedno slikarstvo. Na polptihu se je ohranila letnica, in sicer MCCCCLIII (različni strokovnjaki so jo različno prebirali, ker je bila že pred 2. svetovno vojno delno neberljiva; od tod razhajanja pri dataciji). Poliptih so v preteklosti nekaj časa pripisovali neznane »Piranskemu mojstru«, pozneje (seveda pred 2. svetovno vojno) ga je stroka sprejela kot delo Paola Veneziana, ki sodi v njegovo pozno obdobje. Sestavljen je iz devetih delov. Poleg osrednjega z Marijo in otrokom se ob straneh v skladu z uveljavljeno členitvijo poliptiha beneskega trecenta nahaja osem svetniskih figur: Katarina Aleksandrijska, Anton opat, Blaz, evangelist Janez, Marija Magdalena, Nikolaj, evangelist Marko in Janez Krstnik. Sestavni del poliptiha je tudi Krizanje, naslikano v klasični tercentistični kompoziciji na zlato podlago.

Kot dokumentira seznam zupnika Meluse, so poliptih iz piranske zupne cerkve skupaj s številnimi drugimi deli iz piranskih cerkva odnesli 20. junija leta 1940 in od takrat ni dostopen javnosti.

Gre za dragoceno delo, ki je zaradi tehnike (les) se posebno občutljivo; to, da je že pol stoletja nerestavrirano shranjeno v zapecatenem zaboju, zanj utegne biti usodno. (V. U.)

Najbolj brane knjige v izbranih slovenskih knjižnicah v preteklem mesecu

Z začetkom novega šolskega leta se je povečala izposoja strokovne literature in obveznega čtiva za osnovne in srednje sole. Toda bralci si se vedno izposojajo leposlovne knjige. Tako je v več knjižnicah zelo iskana knjiga Roberta J. Wallerja z naslovom Mostovi Madisona, na osnovi katere je nastal film, ki ga prav zdaj predvajajo v ljubljanskih kinematografih. Veliko povpraševanje je tudi po delih Victorie Holt in Daniele Steel, ceprav je sezona poudarjenega branja že mimo. Knjige z lahkotnejšo leposlovno vsebino so primerno branje za prosti čas. Veliko zanimanje vlada tudi za knjige s psihološkimi vsebinami, ki ponujajo nasvete za reševanje težav, s katerimi se ljudje pogosto srečujejo. Tako so ta mesec na knjižni lestvici najbolj branih knjig delo Normana Pealeja z naslovom Moc pozitivnega misljenja, Moc je v tebi avtorice Luise Hay in Car samozavesti Susan Jeffers.

Knjižnica Otona Zupancica, enota Mestna knjižnica, Gosposka 1, Ljubljana

1. Victoria Holt: Presušnica
2. Micharel Crichton: Kongo
3. Najlepše zgodbe o mačkah
4. Carlos Castaneda: Umetnost sanjanja
5. Scott Odell: Otok modrih delfinov

Knjižnica Kranj, splošni oddelek, Slovenski trg 3, Kranj

1. Tone Percič: Izganjalec hudica
2. Wayne Dyer: Zivljenje kot igra
3. Norman Peale: Moc pozitivnega misljenja
4. Ken Keyes: Moc brezpogojne ljubezni
5. Luise Hay: Moc je v tebi

Mariborska knjižnica, knjižnica Rotovž, Rotovski trg 2, Maribor

1. Norman Peale: Moc pozitivnega misljenja
2. Barbara De Angelis: Skrivnosti o moskih, ki bi jih morala poznati vsaka ženska
3. Viktor Frankl: Zdravnik in duša: osnove bioterapije in bi-vanjske analize
4. Susan Jeffers: Car samozavesti
5. Robert James Waller: Mostovi Madisona

Knjižnica Otona Zupancica, enota Delavska knjižnica, Ti-volska cesta 30, Ljubljana

1. Robert James Waller: Mostovi Madisona
2. Michael Crichton: Kongo
3. Celotna zbirka o računalnistvu Za »televane« - serija dvanajstih knjig
4. Morgan Scott Peck: Svet, ki caka, da se bo rodil
5. Richard Bach: Most prek večnosti

Knjižnica Mirana Jarca, oddelek za odrasle, Jenkova 1, Novo Mesto

1. Daniele Steel: Ocka
2. Hainz G. Konsalik: Hisa zgubljenih src
3. Victoria Holt: Indijska pahljaca
4. Sofokles: Antigona
5. Honore de Balzac: Oca Goriot

Priprava Aleksandra Zorko

INDIJA / GURU ČANDRASVAMI

Krivijo ga umora Radživa Gandhija

Radživ je bolj zaupal računalnikom kot nasvetom indijskih gurujev

NEW DELHI - Sprva so ga obsojali, češ da je skrival nekega morilca na begu, zdaj pa je 48-letni Candrasvami, guru in svetovalec indijskih političnih veljakov, osumljen vpletenosti v skoraj vse politične zločine, ki so v zadnjih letih pretresli Indijo.

Candrasvami, ki se v resnici imenuje Nemi Cand Jain, se je znašel v težavah pred dvema tednoma, ko ga je podtajnik za notranje zadeve Radžies Pilot, eden od pripadnikov »novih sil« v vrstah vladajoče kongresne stranke, obtožil, češ da je nekemu mafijskemu morilcu tri mesece nudil zatočišče v svojem domu v New Delhiju. Dan pozneje so Pilota premestili, saj je med privrženci tega guruja tudi predsednik indijske vlade Narasimha Rao.

Prav sedanji predsednik je pred leti Nemija Canda postavil na celo mladinske organizacije kongresne stranke. Canda se s tem ni zadovoljil. Za dve leti je izginil v indijskih

dzunglah, nato je eno leto studiral tantrizem v Benaresu in pod imenom Candrasvami postal eden od najvplivnejših indijskih gurujev.

Narasimha Rao ga je predstavil takratni predsednici Indiri Gandhi, ki se je nad njim navdusila in mu odprla vse poti.

Za Candrasvamija je življenje potekalo brez skrbi, dokler ni Indire Gandhi nasledil njen sin Radživ, ki je bolj zaupal računalnistvu kot magiji. Candrasvami in drugi guruji, ki so bili do tedaj zelo vplivni v indijskem političnem življenju, so se cutili ogrožene. Najprej so poskušali Radživa politično onesposobiti, ker jim to ni uspelo, pa naj bi organizirali atentat na Radživa Gandhija.

O vsem tem bo moral Candrasvami spregovoriti pred sodniki in končno pojasniti svojo vlogo v indijskem političnem boju. Nekateri trdijo, da je napad na tega guruja le poskus politične likvidacije predsednika Narasimha Raa.

ZDA / OGROŽEN NARAVNI PARK SEVERNO OD SAN FRANCISCA

Zaradi suhega poletja še en nevaren požar

Po prvih ocenah škoda znaša 30 milijonov dolarjev

SAN FRANCISCO - Kalifornija si je nekoliko oddahnila, ko je s Tihega oceana zapihal hladen veter, ki je gasilcem pomagal omejiti velik gozdni požar, ki je v preteklih dneh uničil velike površine naravnega parka Point Reyes National Seashore in več luksuznih vil severno od San Francisca.

Požar, ki je izbruhnil ob obali, se je v četrtek razširil. Plameni so uničili tudi 47 stavb, med njimi tudi več ducatov prestižnih vil v okolici Invernessa, približno 50 kilometrov od San Francisca.

Po prvih ocenah znaša škoda od 20 do 30 milijonov dolarjev. To je največji požar na tem območju od leta 1928, škoda pa je toliko večja, ker ogroža živali, ki živijo v naravnem rezervatu Point Reyes, zlasti nekatere redke vrste jelenov, lisic in sov.

Več kot dva tisoč gasilcev si je prizadevalo ukrotiti požar, vendar jim je do četrтка uspelo omejiti le 60 odstotkov plamenov. Pri tem so stirje gasilci dobili lažje poškodbe. Delo gasilcev je sele včeraj olajšal vlahen in hladen veter, ki je spremenil vremenske razmere.

Območje je bilo namreč povsem izsušeno zaradi suhega in vročega poletja, kakršna v tem delu Kalifornije sicer niso nič nenavadnega. Gasilci bodo predvidoma dokončno ukrotili plamene sele zvečer oziroma jutri zjutraj.

Proti ognjenim zubljem se borijo s helikopterji in gasilskimi ekipami, ki skušajo preprečiti, da bi se požar razširil (Telefoto: AP)

BRAZILIJA / PRAZNE OBLJUBE VLADE

Indijanci v boju za zemljiške pravice

RIO DE JANEIRO - Poglavar Tukuma ne verjame več obljubam belskih obiskovalcev, češ da se bodo zavzeli za zaščito njegove zemlje. Vrsta uglednih osebnosti - od francoskega predsednika Mitterranda do rock zvezdnika Stinga - se je že podala v odročni rezervat Xingu, da bi podprla boj Indijancev Kamaiura, toda zaman.

Poglavar Tukuma ni več naklonjen Stingovi vrnitvi, saj se se živo spominja, kako je pevec spal v njegovi koči, slikal pripadnike plemena Kamaiura, obljubil mednarodni poseg, ki bi preprečil odtujitev domorodske zemlje, nato pa je izginil kot kafra. »Gozdarji in kmetje si prisvajajo našo zemljo in vdirajo v naš rezervat.

Ceprav je vlada poskrbela za demarkacijo našega ozemlja, naših zemljiških pravic ne upošteva nihče,« se pritožuje Tukuma. Kamaiurskega »kuarupa«, letnega klankega srečanja ob polni luni, posvečenega mrtvim, se je letos udeležil brazilski pravosodni minister, ki ga indijanska plemena sicer ostro obsojajo zaradi predloga, da bi se lahko tudi posamezniki oziroma družbe potegovali za posest rezervatov.

Brazilska ustava iz leta 1988 namreč dodeljuje 306 pripadnikom plemena Kamaiura 2,6 milijona hektarjev zemlje - približno toliko kot meri Svica. Ustava doloca 557 indijanskih rezervatov na skupno enajstih odstotkih brazilskega ozemlja, ceprav Indijanci predstavljajo samo en odstotek celotnega prebivalstva.

Vlada je doslej poskrbela za demarkacijo samo polovice teh območij, kar pa ne preprečuje vdorov iskalcev zlata, gozdarjev in lovcev, ki so odgovorni za onesnaževanje in sirjenje spolnih bolezni v rezervatih in zaradi katerih je prišlo do številnih spopadov z Indijanci.

Se več, samo omenjeni ministrov predlog je povzročil več vdorov v rezervate. Poleg tega vladni sklad za Indijance (Funai) sporoča, da je

med bolj izpostavljenimi plemenom letos naraslo tudi število samomorov. Najhujše je to, da Indijanci ne verjamejo več zagotovilom pripadnikov Funaija, ki so jim nedavno zaupali.

Domorodci so razumeli, da sklad Funai ne bo mogel rešiti njihovih težav, zaradi česar se opazovalci zdaj bojijo, da bodo kmalu začeli napadati iskalce zlata, gozdarje in kmete oziroma vse belce, ki jih bodo zasacili na svojem ozemlju.

Grafit na račun oprostilne sodbe O. J. Simpsonu

Oprostilna sodba za O. J. Simpsona še vedno buri duhove. Na zidu zapuščene hiše v Rock Islandu v Illinoisu je mogoče prebrati grafit: »V ZDA je zdaj zakonito ubijati bele kurbe.« (Telefoto: AP)

NOVICE

V Bangladešu so javno pretepli prešušnico

NEW DELHI - V bangladeski vasi Jaikalipur je vaško sodišče obsodilo neko 23-letno neporočeno žensko na 101 udarec z bambusovo palico, ker je »imela nezakonito spolno razmerje«. Moškega, s katerim naj bi ženska zanosila, niso kaznovali, ker ni nihče pričal proti njemu. Kot je poročal včerajšnji bangladeski tisk, so žensko pretepli pred vso vasjo, oblasti pa niso sprejele nobenega ukrepa proti takšnemu kršenju zakona. Bangladeska ustava namreč izrecno prepoveduje vaskim verskim sodiščem, da bi izrecale kazni. V zadnjih letih si je v Bangladešu vzelo življenje približno petdeset žensk, ki so jih javno kaznovali.

Izbruh ognjenika na Kamčatki

MOSKVA - Na Kamčatki je začel bruhati ognjenik Bezimjonij, ki se nahaja na redko naseljenem območju približno 80 kilometrov od mesta Ključ, zato ne ogroža prebivalcev in naselij. Kot so sporočili ruski geologi, vulkan bruha pline in pepel do deset kilometrov visoko. Stokilometrski oblak pepela se je najprej plul proti severovzhodu, nato pa je spremenil smer proti vzhodu. Ruske oblasti so zaskrbljene, ker bi oblak utegnil ogroziti letalski promet na gregah ob Kamčatki. Ta polotok na ruskem Daljnem vzhodu je najbolj aktivno ognjeniško območje na svetu in na severu zapira tako imenovani tihoceanski »ognjeni obroč«.

BANKE / POTREBA PO USTANOVITVI REGIONALNE BANČNE USTANOVE

Nova finančna institucija naj bi posredovala v krizi

Sedež novega telesa naj bi bil v eni od azijskih držav

SYDNEY (Reuter) - Guverner Avstralske banke za rezerve (RBA) Bernie Fraser je poudaril, da bi morale azijske države ustanoviti osrednjo regionalno bančno ustanovo, katere naloga bi bila usklajevanje delovanja azijskih centralnih bank; te naj bi nudile nujno pomoč v primeru finančnih kriz. Poudaril je, da se je s sprostitvijo finančnih trgov in dotokom kratkoročnih kapitalnih vložkov izkazala potreba po medbančnem sodelovanju azijskih držav.

Fraser meni, da bi morali ustanoviti finančno institucijo, podobno Banki za mednarodne poravnave (BIS) s sedežem v Svici, ki se zavzema za usklajevanje med centralnimi bankami in nudi olajšave za mednarodne finančne posle. Guverner avstralske banke meni, da bi morala biti takšna azijska bančna institucija bolj odprta od Bise. »Med trinidesetimi delničarji Bise jih je le pet iz neevropskih držav, večino pa so delničarji evropske centralne banke, zato je v 17-clanskem upravnem odboru kar trinajst Evropejcev,« je izjavil na tiskovni konferenci in dodal, da je Bis »predvsem evropsko usmerjena banka«.

Poudaril je se, da najnovejša azijska regionalna bančna ustanova - East Asia and Pacific Central Banks (EMEAP), katere članice se srečujejo dvakrat letno, ne more zadovoljiti vsem zahtevam. Druge finančne in-

stitucije, med njimi Azijska banka za razvoj (ADB) in Mednarodni denarni sklad (MDS), so sicer »koristne, vendar ne idealne« ustanove, ker se prepočasno odločajo za delitev nujne in hitre finančne pomoči.

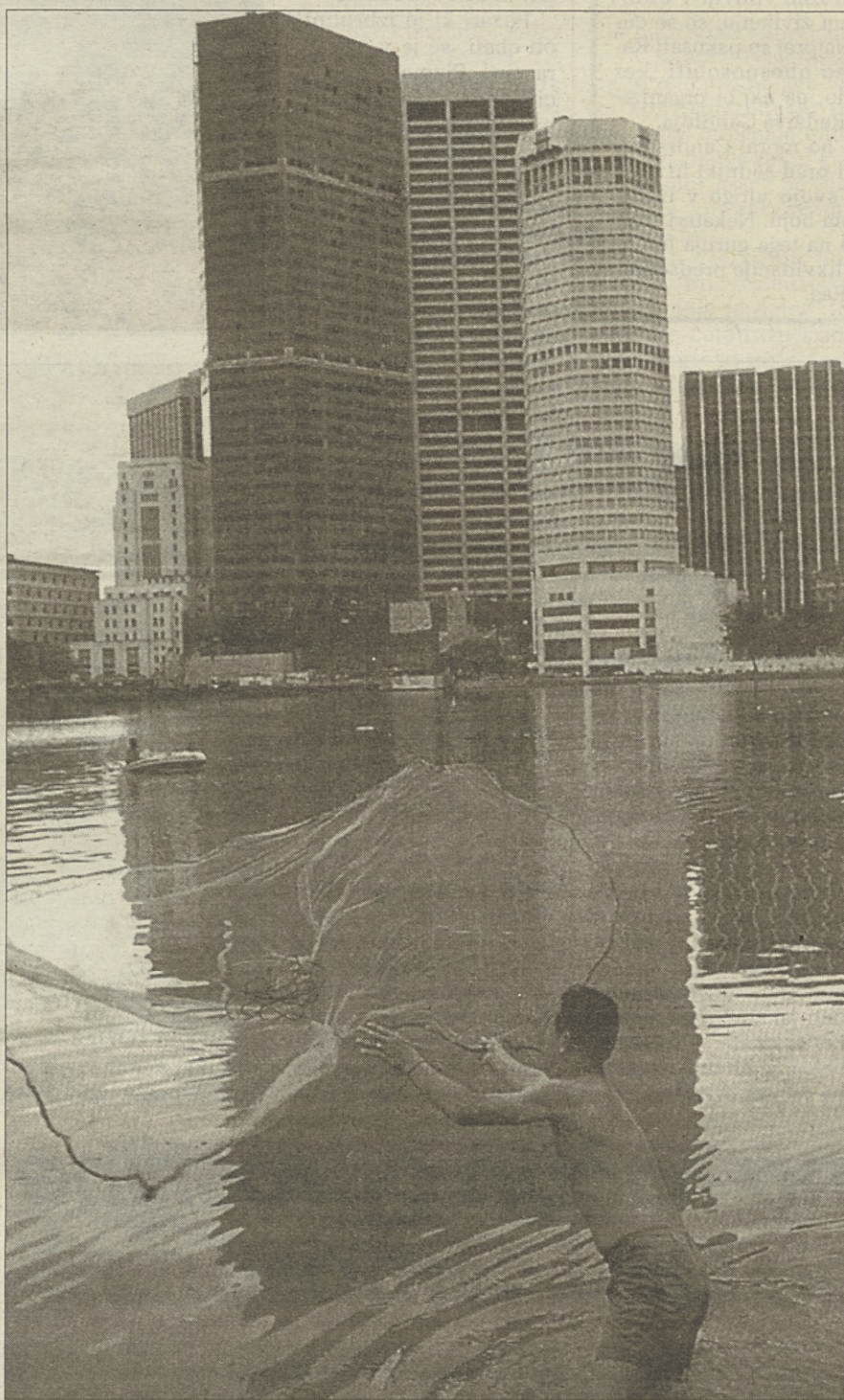
»Trenutno ne deluje nobena finančna regionalna institucija, ki bi lahko posredovala in usklajevala delovanje v nujnih zadevah,« je poudaril, zato je predlagal ustanovitev novega finančnega telesa, ki bi imel stiri osnovne naloge: informiranje in posredovanje izkušenj, nudenje nujne finančne pomoči, nadzoroval in pregledoval pa naj bi tudi bančne usluge. Sedež novega finančnega telesa pa naj bi bil v eni od azijskih držav, njegove članice bi bile centralne banke in imel bi posebna finančna sredstva.

Članice združenja vzhodnoazijskih in pacifiških centralnih bank so zdaj Avstralija, Indonezija, Japonska, Južna Ko-

reja, Malezija, Nova Zelandija, Filipini, Singapur, Tajska, Kitajska in Hongkong. Fraser je povedal, da je višina njihovih rezerv na deviznem trgu celo višja od industrijsko najrazvitejših držav (G7), saj znaša 388 milijard dolarjev.

Fraser se je zavzel za pogostejša srečanja predstavnikov centralnih bank

Emeapa; najprej naj bi ustanovili tudi stalni sekretariat, ne predrago institucijo, ki naj bi postopoma prerasčala v pomembno bančno ustanovo. »Ker že zdaj prihaja do kriznih situacij, bi morale njene članice izdelati učinkovite načrte. Lahko bi priskočila na pomoč v nujnih in izrednih okoliščinah,« je se dodal Fraser.

APEC / AZIJSKO-PACIFIŠKI GOSPODARSKI FORUM

Trda pogajanja o liberalizaciji trgovine

Tokio proti prosti trgovini kmetijskih pridelkov

BANGKOK - Združene države Amerike bodo na dnevi red novembrskega zasedanja Azijsko-pacifiškega gospodarskega foruma v Osaki predlagale razpravo o prostotrgovinski prodaji kmetijskih pridelkov v državah Apeca. Namestnik ameriškega sekretarja za kmetijstvo Richard Rominger je med nedavnim obiskom starih azijskih držav priznal, da bodo pogajanja težavna, saj naj bi ameriški pobudi, poleg nekaterih drugih članic Apeca, najbolj nasprotovali Japonci.

»Prizadevali si bomo tako kot v urugvajskem krogu pogajanj pred devetimi le-

ti. Takrat smo bili uspešni in dosegli napredek,« je poudaril Rominger. Povedal je se, da se bo srečanja v Osaki udeležil tudi predsednik ZDA Bill Clinton. Azijsko-pacifiški forum sestavljajo naslednje države: Avstralija, Brunej, Japonska, Kanada, Čile, Kitajska, Hongkong, Papua Nova Gvineja, Južna Koreja, Filipini, Singapur, Tajvan, Tajska in ZDA. Po Romingerjevih besedah se bodo predstavniki Apeca pogovarjali tudi o liberalizaciji trgovine, ki ji najbolj nasprotuje Japonska, čeprav je kot članica Gatta vendarle privolila v uvoz riza iz tujine.

»Glede na sporazume, dosežene v okviru Gatta, na

Japonsko na leto izvozimo približno 400 tisoč ton riza. Po morebitnem sporazumu, doseženem v okviru Apeca, lahko pričakujemo zvišanje izvoznih kvot.«

Japonska je vedno nasprotovala sprostitev uvoza, predvsem kmetijskih pridelkov, vendar so na lanskem vrhunskem srečanju Apeca v Indoneziji končno le dosegli trgovinski sporazum, po katerem bodo carine za države v razvoju odpravili do leta 2020, za razvite pa do leta 2010. Rominger je poudaril, da Washington ne nasprotuje uveljavljanju delnega svobodnotrgovinskega sporazuma, če bodo predstavljeni razvojni programi azijsko-pacifiških držav.

Sporazum naj bi bil podpisan tistemu, ki so ga podpisale članice Severnoameriškega sporazuma o prosti trgovini (Nafta), po katerem bodo carinske dajatve odpravili v petnajstih letih, je poudaril Rominger.

RECESIJA PRITISKA NA JAPONCE

Največja rast brezposelnih je bila prav med mladimi

TOKIO (Reuter) - Japonsko gospodarstvo je se vedno pod močnim recesijskim pritiskom, saj se je v zadnjem letu stopnja brezposelnosti precej povečala - znaša kar 3,23 odstotka, kar je za japonske razmere izjemno veliko.

V avgustu se je število iskalcev dela povečalo za 160 tisoč ali za 0,8 odstotka v primerjavi z lanskim avgustom, kar pomeni, da jih od sto iskalcev dela dobi službo samo 61. Zato se je vlada odločila, da bo parlamentu predlagala povečanje proračunskih sredstev za boj proti brezposelnosti za petdeset milijard dolarjev. Vlada meni, da bo zaradi ogromnega povečanja javnih izdatkov, kar je tradicionalen keynsovski način boja proti recesiji, parlamentu predlo-

žila najboljše proračun v povojnem obdobju. Premier Tomiichi Murajama je v parlamentarni razpravi poudaril, da bo vlada storila vse, da bi izcrpala japonsko gospodarstvo znova dobilo potreben zamog. Japonska podjetja so kljub vladnim prizadevanjem prisiljena drastično zmanjševati cene in odpustiti delavce. Največje žrtve gospodarske recesije pa so prvi iskalci zaposlitve v starosti od 15 do 24 let. V tej starostni skupini je stopnja nezaposlenosti od lanskega avgusta narasla od 1,5 na 6,9 odstotka. Vendar pa na Japonskem ni vse tako črno, saj sta stabilnost cen in umirjena splošna raven cen oziroma inflacija obetavni novici za japonske gospodarstvenike.

VIETNAMSKO GOSPODARSTVO

Pričakujejo kar 9,5 odstotno gospodarsko rast

HANOJ (Reuter) - Vietnamska agencija za gospodarsko načrtovanje je nedavno napovedala, da v tem letu pričakuje 9,5-odstotno gospodarsko rast. Ze lani je vietnamsko gospodarstvo doseglo 8,8-odstotno rast. Po napovedi agencije bo vietnamska industrija dosegla 14-odstotno rast, na področju storitev bo rast 12,6-odstotna, v kmetijstvu pa 4,7-odstotna. Čeprav bo vietnamsko gospodarstvo doseglo zavidanja vredno stopnjo gospodarske rasti, se bo njegov zunanjetrgovinski primanjkljaj povečal za 400 milijonov dolarjev. Od lani se je vietnamski izvoz povečal s 3,6 na 4,7 milijarde dolarjev, uvoz pa s petih na 6,5 milijarde. Vietnamska vlada je že napovedala, da bo gospodarska rast naslednje leto nekoliko višja, in sicer desetodstotna.

RANLJIVO MALEZIJSKO GOSPODARSTVO / VLADNA POLITIKA NE UPOŠTEVA TVEGANJA

Rast trgovinskega primanjkljaja

KUALA LUMPUR - Kljub hitremu razvoju malezijskega gospodarstva zadnji statistični podatki kažejo, da narasča trgovinski primanjkljaj, kar je le dokaz več, da vladna gospodarska politika ni učinkovita.

»Podjetniki opozarjajo, da se je vlada na teza ve v gospodarstvu medlo odzvala, saj je njena politika zgolj restriktivna, najpogostejše se namreč odloča za odobritev pomoči v paketu,« je izjavil ekonomist Song Seng Wun iz instituta HG. Malezijski premier Mahathir Mohamad, ki se je nedavno mudil v Londonu, je zavrnil očitke, da se gospodarstvo pre-

hitro razvija, saj že osmo leto zapored dosega osem odstotno rast. Mahathir je tuje in domače vlagatelje prepričeval, da je njihova skrb neutemeljena, čeprav nekateri ekonomisti opozarjajo na ranljivost malezijskega gospodarstva.

»Malezijski gospodarski nacrt je v bistvu sicer pravilen, vendar ne upošteva morebitnega tveganja,« je izjavil neki bor-

zni posrednik. Od sredine lanskega leta se bančna posojila dražijo, junija so bile obresti celo 26-odstotne, toliko kot leta 1991, ko je Negara Bank uvedla strogo posojilno politiko.

Prodaja avtomobilov se je v zadnji četrtini leta glede na letno stopnjo prodaje zvišala za 88 odstotkov, v primerjavi z enakim obdobjem lani pa je prodaja večja za šestnajst odstotkov. Državni primanjkljaj bo po napovedih malezijske centralne banke presegel 5,5 milijarde dolarjev. Vladni gospodarstveniki

zavracajo opozorila nekaterih ekonomistov, ki menijo, da se malezijsko gospodarstvo prehitro razvija; pravijo, da inflacija nadzorujejo in da je trgovinski primanjkljaj le prehodnega značaja. Kljub temu so zadnji podatki statističnega urada skrb zbujajoči: sedem mesečni trgovinski primanjkljaj je znašal že 2,7 milijarde dolarjev, v enakem obdobju lani pa 188 milijonov dolarjev. Tolikšen porast nekateri statistiki pripisujejo velikemu uvozu sodobnih strojev in transportne opreme.

Namesto rikš japonski avtomobili

TOKIO (Reuter) - Japonska korporacija Mitsubishi Motors se je odločila, da bo sklenila poslovno zvezo z indijskim avtomobilskim proizvajalcem Hindustan Motors, ker pričakuje, da se bo avtomobilski trg v tej azijski velikanki v naslednjih treh letih močno povečal. Mitsubishi bo indijskemu proizvajalcu avtomobilov posredoval tehnično znanje za proizvodnjo modela Lancer, ki ga bodo v Indiji začeli proizvajati sredi leta 1997 v tovarnah Hindustan Motors, po predvidevanjih pa naj bi na leto izdelali približno 30 tisoč avtomobilov.

POLOŽAJ V BOSNI IN HERCEGOVINI SE ZAPLETA

Hrvaška vojska znova prestopila mejo

Bomba pod Martičevim avtomobilom

BANJALUKA, ZAGREB, LONDON (Reuter) - Voditelj uporniskih Srbov iz razpadle Krajine na Hrvaskem Milan Martić v poskusu atentata ni bil poškodovan, bomba pod njegovim avtomobilom pa je na parkirišču pred njegovim stanovanjem v Banjaluki, kamor se je Martić zatekel po hrvaški vojski akciji Nevihta, eksplodirala le deset minut po tem, ko ga je Martić zapustil.

Agencija Reuter je poročala, da je bil eksploziv najverjetneje podtaknjen pod Martičev avtomobil in nato

sprozen na daljavo. Predstavniki Združenih narodov so včeraj sporočili, da je več sto hrvaških vojakov v minulih

dneh prestopilo mejo z Bosno in se menda napotilo proti Bihaću, ki ga na severozahodu države nadzoruje bosanska vlada. »Ocenili smo, da utegne biti na tem območju vsaj 400 hrvaških vojakov,« je izjavil tiskovni predstavnik ZN Chris Gunness, ki je pri tem preklical trditev, da je v Bihaću 3500 hrvaških vojakov. Gunness je povedal, da je del hrvaških enot nameščen na območju Konjodera, njihova oborožitev pa je usmerjena proti Bosanski Krupi, ki je sicer še pod nadzorom vladnih sil, čeprav jo oblegajo Srbi; druga skupina hrvaških vojakov pa je menda razporejena ob vzhodnem delu Bihaća, kjer so njihove topovske cevi usmerjene proti Bosanskem Novem, ki je pod nadzorom Srbov.

Tiskovni predstavnik ZN Gunness je na tiskovni konferenci v Zagrebu povedal, da gre navzočnost hrvaških vojakov v Bosni morda pripisati le »ravnovesju sil« v tej državi, kar bi po njegovem mnenju utegnlo koristiti se sveže sklenjenemu premirju. Nad slednjim so bili izjemno navdušeni po vsem svetu, čeprav je ameriški mirovni posrednik Holbrooke v Rimu opozoril, da sklenitev premirja še ni mir. Razmere na bosanskih bojiščih njegovo nezaupanje potrjujejo, saj je tiskovna agencija Reuter poročala, da je srbška vojska vnovic zavzela mesto Ključ.

Južno od bosanskih bojišč, v Makedoniji, je zdravstveno stanje makedonskega predsednika Kira Gligorova še vedno stabilno, čeprav so bolgarski viri poročali, da se je dramatično poslabšalo, pri čemer so makedonsko javnost pozvali, naj bo pripravljena na najhujše.

Gordana Gojak

ODLOČNI HRVAŠKI PREDSEDNIK

Franjo Tuđman hoče utišati zlobno sovražno propagando

ZAGREB - Hrvatski predsednik Franjo Tuđman pričakuje, da se bodo tokratna prizadevanja za vzpostavitev miru na območju nekdanje Jugoslavije zaključila konec novembra s podpisom sporazuma o rešitvi vojne krize.

Takšno stališče je izrazil na včerajšnji tiskovni konferenci in poudaril, da si ves svet prizadeva za dokončni sporazum, ZDA, Evropska unija in Rusija pa so na tem področju dosegle popolno soglasje. Mirovni sporazum naj bi vseboval tudi politično rešitev za mirno reintegracijo vzhodne Slavonije, Baranje in zahodnega Srema v državnopravni sistem republike Hrvaske. Tuđman je govoril tudi o zaščiti človekovih pravic in dejal, da sovražna propaganda Hrvaske obtožuje kršitev človekovih pravic in zločinov na vnovic osvobojenem ozemlju. Ozemlje, ki je bilo nedavno osvobojeno, je veliko kot dve tretjini Slovenije, množica 120 tisoč hrvaških beguncev, ki so preživeli srbške zločine, pa se je zgnila nanj nemudoma po osvojitvi; krajam, grozodejstvom in umorom se tako ni bilo moč izogniti. V hr-

vaskih zaporih je trenutno 27 storilcev, ki so obtoženi kriminalnih dejanj v Krajini, kjer se je zgodilo vsaj 611 kraj in ropov, 27 ek-splodij, sedem je pojasnjenih umorov in 37 taksnih, ki jih se raziskujejo. Tuđman je pri tem poudaril, da bo hrvaška vlada storila vse, kar je v njeni moči, da bo kaznovala storilce, hkrati pa se ne bo uklonila govoricam, ki breme zločinov prenašajo na skupna rame-na Hrvaske. Zlobni jeziki naj bi namreč poskušali ocniti Hrvaske in jo prisiliti k vključitvi v nekakšno novo jugoslovansko unijo.

Ugibanja o tem, da se bo morda imenoval za bana ali kralja, je proglasil za največjo neumnost, kar jih je kdaj slisal, saj je Hrvaška republika. Za konec je dodal se, da se bodo v Krajino lahko vrnili le tisti posamezniki, ki bodo lahko dokazali, da so hrvaški državljani.

Čeprav Nato dosledno nadzoruje prepoved poletov nad BiH, so orli bosanskih Srbov vselej v pripravljenosti (Telefoto: AP)

SREČANJE OBRAMBNIH MINISTROV ZVEZE NATO

Nerešena vprašanja o Bosni ostajajo

Ni še znano, kdo bo zagotovil denar za doslej največjo operacijo Severnoatlantske zveze

WILLIAMSBURG - Ker so možnosti za doseg miru v Bosni zdaj večje kot kdajkoli doslej, skušajo predstavniki Nata cim prej narediti nacrt sodelovanja večinacionalnih enot na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Se vedno so nerešena nekatera pomembna vprašanja, najspornejša pa je določitev delovanja ruskih enot na Balkanu.

Francoski obrambni minister Charles Millon je med srečanjem v Williamsburgu izjavil, da so se udeleženci sestanka zavzeli za enotno poveljevanje večinacionalnih enot v Bosni. Povedal je se, da bo v tej nekdanji jugoslovanski republiki navzoc tudi predstavnik ZN, odgovoren za civilna vprašanja. Millon je predlagal, da naj bi ruski vojski skrbeli za izvrševanje posebnih nalog, ki ne bodo pogojene z Natovim poveljevanjem, lahko pa bi bili vključeni tudi v francoske enote. Iz Natovih virov se

je izvedelo, da so nekateri udeleženci srečanja predlagali sodelovanje ruskega častnika v Natovem poveljstvu. V Bruslju bi lahko med operacijo na Balkanu deloval tudi stalni odbor predstavnikov Nata in Rusije.

Ameriški obrambni sekretar William Perry se bo jutri v Zenevi sestal z ruskim obrambnim ministrom Pavlom Gračovom; skušala se bosta dogovoriti o sodelovanju ruskih enot na Balkanu. Moskva je večkrat odločno zavrnila morebitno ameriško poveljevanje ruskim enotam.

»Prepričani smo, da je mogoče najti način sodelovanja, sprejemljiv tudi za rusko stran,« je izjavil član Clintonove administracije.

Se vedno je nerešeno tudi vprašanje financiranja operacije, za katero vsi menijo, da se utegne zaplesti. Po izjavi nekega Natovega predstavnika bo treba spoznavati doseči tudi s Hrvaske, ki naj bi privolila v namestitev večinacionalnih enot in njihove opreme na svojem ozemlju. Obrambni ministri Nata se zavzemajo za sklenitev dogovora s predstavniki vseh regionalnih vojsk in humanitarnimi organizacijami, ki jim bo pomagala Evropska unija.

Nemski obrambni minister Volker Rühle je novinarjem povedal, da bodo večinacionalne enote stele

»vsaj« 30 tisoč vojakov, v Bosni pa naj bi ostale največ leto dni. Po njegovih besedah bo Nemčija »sodelovala v operaciji tako, da ne gre pričakovati težav«: Bonn v Bosno, kjer je med drugo svetovno vojno nemška vojska zagrešila vrsto zločinov, ne bo poslal svojih enot.

Natovi obrambni ministri so se dogovorili, da bodo večinacionalne sile zavzele svoje položaje sele po podpisu dokončnega mirovnega sporazuma.

Francoski in britanski udeleženci sestanka so poudarili, da bodo njihovi vojski, ki so zdaj v mirovnih silah ZN, presli pod Natovo poveljevanje ze dan po podpisu mirovnega sporazuma.

Jonathan Clayton, Reuter

ZVEZNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA

Vojska brez denarja, strokovnjakov in vojakov

VASILJE STEFANOVIĆ / AIM

Odlocitev generalstaba Vojske Jugoslavije, da za trideset dni podaljša vojski rok obveznikom septembrske generacije, je povzročila veliko negotovost med vojaki in njihovimi sorodniki, saj je dogajanje postajalo vse bolj podobno tistemu iz let 1991 in 1992. Vsi so namreč predvidevali, da bo Vojska Jugoslavije vnovic priskočila na pomoč Srbom v Krajini, zlasti ko se je izvedelo, da so proti vzhodni Slavoniji, Baranji in zahodnemu Sremu že poslali okrepitve.

Na srečo se je vse dobro izteklo. Beograjski tisk je objavil, da bodo vojaki kmalu smeli zapustiti vojašnice, govorci pa se ni potrdil nihče iz generalstaba. Kljub boječim izjavam srbških generalov, ki zatrjujejo, da je srbška vojska močnejša od vseh morebitnih nasprotnic, se zdi, da se ozračje umirja.

Analitiki trdijo, da vpletanje jugoslovanske vojske v spopade na tleh nekdanje Jugoslavije preprečujejo neugoden diplomatski položaj v pogajanjih o Bosni in Hercegovini,

vprašanje financiranja vojskih sil in tehnološka zaostalost. Slobodan Milošević že dolgo ne more poceti drugega kot popuščati, in tudi če bi bila srbška identiteta v Bosni dejansko ogrožena, bi verjetno ne bil zmožen postaviti trdnih zahtev, ki bi to preprečile. Podobno velja tudi za Slavonijo. Čeprav vojski strategji trdijo, da je to ozemlje zelo pomembno za Srbijo in da bo verjetno nadzor nad Donavo vplival na poznejšo delitev moči na Balkanu, so se Srbi pod pritiskom Holbrookovih pogajalcev in Natove moči morali sprijazniti z mirno reintegracijo in nekajletnim mednarodnim nadzorom nad regijo.

Častniki in vojaki

Vojska, ki so jo močno prizadele ekonomske reforme z neusmiljenim klesanjem vojaškega proračuna, izgublja vse več visoko izobraženih kadrov, stevilo častnikov brez stanovanja pa se je povečalo na 25 tisoč. Vojni piloti zapuščajo državo in se zaposlujejo pri majhnih letalskih

prevoznikih v tujini, vrhunski inženirji pa prestopajo v zasebna podjetja. Hkrati se v vojskih vrstah dogaja tudi etnično čiščenje, saj med večinskimi Srbi in Crnogorci najdemo le redke Madzare in Muslimane, Albance pa bi lahko prešteli na prste. Vzrok za to so umori albanskih rekrutov kmalu po čistkah v častniških vrstah, potem ko se je Vojska Jugoslavije umaknila iz Bosne in Hercegovine. Častniki so se že v letu 1993 pritoževali zaradi polpraznih vojašnic; vojaška suknja je namreč nehala dišati tudi Srbom, ne le njihovim sodržavljanom drugih narodnosti. Ukrep o podaljšanju vojaškega roka je torej posledica pomanjkanja rekrutov - če ni novih, naj vsaj se nekaj časa stražijo stari. Vojska se seveda zateka tudi k drugim ukrepom. Na mesec in več dolgih obveznih vajah se je v zadnjem času znasla množica rezervistov, ki je večino časa porabila na straži skladišč. Izvedenci trdijo, da se stvari tudi v prihodnje ne bodo spremenile.

Vojna industrija

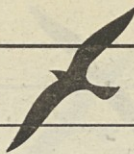
Istega dne, ko so agencije objavile Perišičevo izjavo o pripravljenosti vojske, se je začela stavka v obratih namenske proizvodnje Crvene zastave v Kragujevcu, ki jo je podprl celo republiški sindikat. Dve leti ukrepov in 60 odstotkov izgubljenih zmogljivosti v Bosni je znatno oskodovalo jugoslovansko vojaško industrijo. Poskusi proizvodnje novega srednjega tanka VI-HOR so se končali pri prototipu, letalska industrija pa se je morala omejiti na vzdrževanje letal v pančevski Utvi. Tudi napovedi o proizvodnji letala brez pilota, podobnega ameriskemu letalu »sky owl«, se niso uresničile. Zaradi pomanjkanja je vse težje tudi vzdrževanje, okvare so vse pogostejše, z njimi pa tudi nesreče. Lani je jugoslovanska vojaška industrija začela predelovati že zastarele T55, hkrati pa je razvila se dva nova prototipa - snajper in minomet. Nobenega od omenjenih orožij se ni videti med re-

dno opremo enot in vse kaže, da jih se vedno preizkušajo.

Temna prihodnost

Medtem ko se sosednje države zatekajo pod okrilje Severnoatlantske zveze, srbško-crnogorske sile se vedno begajo v brezračnem prostoru in čakajo na rešitve. Prve korake k posodobitvi in sodelovanju je verjetno naredil prav general Perišić, ki se je sestal z delegacijo ruskega generalstaba. Na sestanku naj bi se namreč dogovorili o sodelovanju ruskih in jugoslovanskih oboroženih sil. Kakorkoli že, vse bolj očitno je, da Banjaluke ne bo mogoče ubraniti, bosansko Podrinje pa verjetno ne bo dočakalo priključitve k Jugoslaviji. Morda bosta konec vojne in odprava ukrepov prinesla olajšanje tudi generalom.

Le eno je gotovo - Vojska Jugoslavije bo prav zaradi napak, ki se ji bodo vtisnile globoko v spomin, se dolgo sepala za sodobnimi evropskimi obrambnimi sistemi.

MIROVNI PROCES NA BLIŽNJEM VZHODU

Izraelski poslanci so odobrili sporazum s PLO

Desnica je za las izgubila bitko z Rabinom

JERUZALEM - Izraelski premier si je včeraj v parlamentu pridobil dovolj podpore za izvedbo mirovnega sporazuma s PLO. Po končanem glasovanju je Jicak Rabin izjavil, da je pot do razsiritve palestinske samouprave na Zahodni breg zdaj odprta.

Včeraj je 120-clanski kneset sporazum iz Washingtona sicer potrdil, vendar s tesno večino, saj je za ratifikacijo glasovalo 61 poslancev, 59 pa jih je bilo proti. Dejstvo, da je Izrael trenutno razdeljen na dva pola in da bo opozicija na prihodnjih volitvah

resno ogrožala Rabina, se potrjuje. Petnajsturno parlamentarno razpravo so spremljali protesti na tisoče nasprotnikov sporazuma, ki so se po procesiji skozi Jeruzalem ustavili pred parlamentom. Protestniki so v rokah nosili napise »Rabin je izdajalec« in

celo karikature ministrskega predsednika, oblečenega v nacistično uniformo. »Dva poslanca laburistične stranke sta glasovala proti vladi in se izneverila svojemu mandatu, zato je bil sporazum sprejet s tako majhno večino,« je novinarjem povedal Rabin.

Jaser Arafat je iz Gaze sporočil, da ga odločitev kneseta ni presenetila. »Ne morem si predstavljati, da bi zavrnili tisto, za kar so se že odločili,« je dejal. Na vprašanje, kdaj pričakuje umik izraelskih vojakov, pa je odgovoril: »V nekaj dneh.«

Vladni nasprotniki v Izraelu trdijo, da bo sporazum odprl pot do ustanovitve palestinske države, ki se bo raztezala na vseh ozemljih, zasedenih v vojni leta 1967. Izid parlamentarnega glasovanja in »dezertiranje« dveh poslancev pa kaže, da se je podpora Rabinovi sredinsko-levi koaliciji od sporazuma iz leta 1993 izredno skrcila. Prelomni sporazum s Palestinsko osvobodilno organizacijo iz leta 1993, ki je zagotovil palestinsko samoupravo v Gazi in Jerihu, je bil sprejet z veliko bolj prepričljivo večino - 61 poslancev proti 50.

»Levičarska vlada pod pretvezo avtonomije čaka na ustanovitev palestinske države. Gospod ministrski predsednik, to je vaša vizija prihodnosti,« je v četrtek parlamentarnim poslancem sporočil Benjamin Netanjahu, vodja glavne opozicijske stranke, desničarskega Likuda.

Jeffrey Heller / Reuter

Privrženci izraelske desnice, ki nasprotujejo sporazumu s PLO, so napolnili jeruzalemske ulice (Telefoto: AP)

ANALIZA

Rabin bi rad v zgodovino

JERUZALEM - Izraelski ministrski predsednik Jicak Rabin, ki je včeraj za las premagal desnico v parlamentu, bo se naprej izvajal politiko miru na Bliznjem vzhodu po svoji zamisli. Pri tem bo upšteval predvsem zgodovinski pomen sporazuma s PLO, raziskave javnega mnenja pred volitvami pa se mu ne zdijo tako pomembne.

Rabin lahko zajame zrak s polnimi pljuči. Parlamentarne odobritve za uvajanje miru ne potrebuje več, vsaj ne do novembra prihodnjega leta, ko so na sporedu splosne volitve. Če pri izvajanju sporazuma s PLO ne bo prišlo do zastojev, bi se Rabin v prihodnosti lahko osredotočil na oživljanje pogovorov s Sirijo in Libanomom. »Rabin se ne ozira na volitve, saj sledi dolgoročnemu cilju,« meni vladni govornik Uri Dromi.

Kritiki Rabinove politike bi temu lahko ugovarjali, čes da se vsi politiki borijo predvsem za oblast. Vendar pa tega argumenta začuda ne uporabljajo. »Rabin politike ne bo prilagajal javnemu mnenju, saj si zeli predvsem

svoje mesto v zgodovini, vnovična izvolitev pa se mu ne zdi tako pomembna,« je obrazložil Inbar, eden od političnih analitikov.

Tisti, ki Rabina podpirajo, napovedujejo njegovo vnovično izvolitev prav zaradi »politike nezanimanja za volitve«. Njegovi nasprotniki pa menijo, da ga bo prav ta politika ugonobila. Rabin je osoren človek, nekdanji general, ne pa politik s populističnimi prijemi. Njegovi zagovorniki verjamejo, da si bo petodstotno dodatno podporo, ki naj bi bila odločilna na prihodnjih volitvah, pridobil z uspešnim izvajanjem sporazuma, ne s političnim manevriranjem.

Zadnje ankete kažejo, da Rabina in voditelja desničarskega Likuda Netanjaha podpira po 42 odstotkov volilcev. Netanjahu obtožuje Rabina, da je ogrožil varnost Izraela, ki jo je zagovarjal v predvolilnem boju leta 1992. Rabin, ki je v obdobju intifade ukazoval vojakom, naj polomijo kosti vsem Palestincem, pa zdaj skuša prepričati volilce, da je Arafat njihovo poslednje upanje, ki

jim lahko zagotovi varnost. V včerajšnji parlamentarni razpravi je zagotovil, da ustanovitve palestinske države ne bo dovolil, vendar nasprotnikov ni preprical. Očitajo mu, da ne upošteva političnega soglasja, saj zeli sporazum izvesti na silo. »Rabin je odvrnil od sebe religiozne ljudi in s tem razbil domačo javnost. Vsi desničarji ne nasprotujejo sporazumu, tega pa premier ne zna izkoristiti. Namesto da bi razbil opozicijo, jo združuje. Izgubil je center, ki v izraelski politiki steje največ,« meni analitik Inbar.

Izgubljeno lahko sicer nadoknadi, vendar le, če bo obdobje pred volitvami mirno. »Glavni dejavnik je terorizem,« pravi analitik Mark Heller, ki se spominja volitev iz leta 1988, ko so laburisti izgubili dva sedeža v prid Likudu zaradi palestinskega bombnega napada tri dni pred volitvami. Vendar je tudi Likud v tej točki sibeke, saj se je veliko volilcev spreobrnilo k Rabinu prav zaradi nezmožnosti Likuda, da zagotovi mir.

Robert Mahoney / Reuter

BAGDAD OBTOŽUJE »MAŠČEVALNI IN KORISTOLJUBNI« WASHINGTON

»Ukrepi proti Iraku so sami sebi namen«

NEW YORK - Včeraj je iraski zunanji minister Mohamed Said Al Sahaf obtožil Združene države, da namenoma in iz golega koristoljubja napacno razlagajo resolucijo ZN o ukrepih proti Bagdadu, ker hočejo ugoditi lastnim političnim interesom. Sahaf je v Generalni skupščini zahteval dialog z državami na Bliznjem vzhodu, čeprav ni natančno opredelil, o čem naj bi razpravljali.

»Izza tega govorniškega odra bi radi pozvali države Bliznjega vzhoda, da na osnovi vzajemnega spoštovanja in v skladu z načeli ustanovne listine vzpostavimo dialog in razumevanje,« je dejal. Večino časa je posvetil utemeljevanju neumestnosti razlogov, zaradi katerih so ZN leta 1990 proti Iraku uvedli sankcije. Opozoril je na to, da Irak izvaja ukrepe iz resolucije VS 687, ki doloca pogoje za odpravo embarga proti tej državi. Ena ključnih zahtev za odpravo naftega embarga je, da se Irak odreče razvoju in izdelavi orožja za množično uničevanje in inspektorjem omogoči nadzor zalog orožja. »Od kod si ZDA

kot poglavitni predlagatelji resolucije 687 jemljejo pravico, da razglasajo odločnost, da ne

bodo odpravili ukrepov, četudi Irak izpolnjuje pogoje?« se je spraševal Sahaf.

Sadam Husein trdi, da je izpolnil vse zahteve Varnostnega sveta ZN

Dejal je, da je Irak uničil vse orožje, ki bi ga po resoluciji moral. Obtožbe, da imajo se vedno velike zaloge orožja, so po njegovem mnenju namerna podtikanja, do katerih prihaja zaradi dejstva, da so ti programi obstajali, zdaj pa so jih opustili.

Dejal je, da je embargo postal »razseznost enostranske politike velesile, ki je dosegla, da so postali ukrepi sami sebi namen, in ki na masčevalen način uveljavlja svoje interese v tem delu sveta.«

Sahaf je opisoval krutost ukrepov, ki zadevajo življenje povprečnega Iracana, ni pa omenjal naftega embarga oziroma vprašanja, ali bodo sprejeli ponudbo VS o omejeni prodaji nafte pod strogim nadzorom ZN. Irak meni, da je nadzor navadna vsiljivost. Diplomatski viri v Zenevi so sporočili, da so iraski predstavniki v New Yorku naklonjeni naftnemu poslu, toda zunanji ministri, ki so se pogovarjali s Sahafom, so izvedeli, da bo odločitev sprejel Sadam Husein. Zaenkrat nič ne kaže, da bo ponudbo sprejel.

Evelyn Leopold / Reuter

NOVICE

Otoplitev odnosov med PLO in Hamasom

GAZA (Reuter) - Izrael in PLO sta z željo po umiritvi opozicije, ki nasprotuje mirovnim pogajanjem, trem pripadnikom Hamasa dovolila odpotovati v Sudan, kjer naj bi se s svojimi kolegi pomenili o najnovšem sporazumu. Njihov odhod kaže na otoplitev odnosov med palestinskimi oblastmi in njihovimi militantnimi tekmeci. Viri v Gazi so sporočili, da se je Jaser Arafat po parafiranju sporazuma o razsiritvi palestinske samouprave sesel z voditelji Hamasa, da bi se seznanil z njihovimi stališi. Po izraelskih virih so predstavniki Hamasa Arafatu zagotovili, da bodo »spostovali zakon in da ne bodo sramotili palestinskih oblasti«, zaradi česar so tudi zaprosili za dovoljenje za odhod na posvet v Sudan.

Sirija ostaja sovražnica Izraela

DAMASK (Reuter) - Sirija je ob obletnici četrte arabsko-izraelske vojne sporočila, da boj z židovsko državo se ni končal. Poveljnik sirske vojske in pogajalec v mirovnih pogajanjih z Izraelom Sihabi je izjavil, da bo spor obstajal, vse dokler se ne bo Izrael popolnoma umaknil z Golanske planote in iz južnega Libanona. Obsodil je mirovne sporazume med Izraelom, Jordanijo in PLO ter dejal, da »ni vojne in ni miru brez Sirije«. Na četrtekovem srečanju sirskega ministra Al Sara z Warrenom Christopherjem, ki je upal na popustljivost Sirije, je Al Sara ponovil sirska stališa in zagotovil, da se z zadnjim sporazumom med PLO in Izraelom ni nič spremenilo. »Ce se bo Izrael se naprej izogibal obveznostim iz sporazuma, bo Sirija zavrnila vse njegove izsiljevalske zahteve, ki nasprotujejo varnosti arabskih držav,« je dejal Sihabi.

ATENTAT V GROZNEM

Bombni napad na ruskega poveljnika

General Anatolij Romanov se bori za življenje

GROZNI (dpa, Reuter) - V včerajšnjem atentatu na generala Anatolija Romanova, poveljnika ruskih sil v Čeceniji, so bili ubiti trije generalovi spremljevalci, ranjenih pa je bilo osem vojakov in dvanajst potnikov v nekem avtobusu. Hudo ranjeni poveljnik Romanov je še vedno v smrtni nevarnosti.

Bombo so neznani napadalci sprožili v cestnem podvozu v središču Groznega. V podvozu naj bi bile po ugotovitvah preiskovalcev nastavljene štiri mine, vendar sta eksplodirali samo dve. Po poročilih ruske tiskovne agencije Interfax naj bi varnostne sile v čecenski prestolnici ze aretirale dva osumljenca. Generala Romanova so takoj po napadu odpeljali v rusko vojaško bolnišnico v Vladikavkaz, prestolnico Severne Osetije, kjer so ga operirali kirurgi, ki so tja prileteli iz Moskve. Ro-

manov naj bi imel hude odprte rane na glavi ter na oprsju in trebuhu.

Sedeminstiridesetletni general Romanov, ki je tudi namestnik notranjega ministra, je postal poveljnik ruskih enot v Čeceniji julija letos. Med njegovim poveljevanjem je bil sprejet vojaški sporazum o ustavitvi ognja med sprtima stranema, vendar je v zadnjih tednih prislo do zapletov pri uresničevanju določil sporazuma. Včerajšnji napad je v zadnjih stirinajstih dnevih že drugi atentat na visoke predstavnike ruske obla-

sti. Posebni odposlanec predsednika Borisa Jelcina Oleg Lobov je 20. septembra za las usel smrti v podobnem bombnem napadu na vojaški konvoj v blizini Groznega.

Jelcinov tiskovni predstavnik Sergej Medvedjev je napad najostreje obsodil, vendar je poudaril, da bo Moskva nadaljevala mirovni proces v Čeceniji. »Predsednik bo kljub provokacijam in terorističnim dejanjem vztrajal pri izpolnjevanju sporazumov o mirni rešitvi spora,« je Jelcinova stališča predstavil Medvedjev. Vodja ruske pogajalske delegacije Arkadij Volski pa ni izbiral besed: »Storilce moramo odkriti in najostreje kaznovati. Tudi uničiti, če bo treba.«

Pripadniki ruske vojaške policije so po atentatu v porušeni Čeceniji uvedli izredno ostre varnostne ukrepe

ŽIVLJENJE V GROZNEM

Znajdi se, kdor se more!

BRIAN KILLEN / REUTER

GROZNI - Akhmed, eden od številnih novih nadobudnih podjetnikov, ob cesti proti središču regije prodaja bencin v steklenih vrčih. Voja med ruskimi cetami in čecenskimi separatisti je v nekaj mesecih uničila celotno gospodarstvo ter za seboj pustila porušene tovarne, poslovalnice, hotele, trgovine in bencinske postaje.

Tako kot vse vojne pa je tudi ta prinesla številne poslovne možnosti, ki bodo na voljo vsaj toliko časa, kot bo trajalo krhko premirje, ki so ga sklenili julija. Nekaterim, na primer turskemu gradbenemu podjetju Enka, je spopad odprl vrata za sklepanje milijone dolarjev vrednih pogodb o obnovi mestnega središča Groznega. Akhmedu in podobnim pa je premirje ponudilo priložnost za preprodajo, s čimer si zaslužijo za par hlebcev kruha. Najstniki krošnjarijo z bencinom, ki jim ga vsako jutro dostavijo s cisterno. »Liter kupimo za 800 rubljev (20 centov) in ga prodajamo po 1300 ali 1400 rubljev. Vcasih ga prodamo tudi po sto litrov na dan,« pravi Akhmed. Izvor bencina, da o njegovi kakovosti sploh ne govorimo, je sumljiv. Nekateri domaćini trdijo, da ga ilegalno črpajo iz naftnih cevovodov, ki so speljani v blizini.

Številni ljudje, ki so med spopadi pobegnili iz Groznega, so se zdaj vrnili. Danes skupaj s tistimi, ki so vojno preziveli v bunkerjih, živijo na račun svoje domiselnosti. Pred vojno je v Groznm zivel 400 tisoč ljudi, danes jih je po uradnih informacijah le še 250 tisoč. Njihova glavna dejavnost, kot se zdi na prvi pogled, je lov za hrano in vodo, toda tudi gradbeniška dela zavzemajo pomembno mesto. Posebni odposlanec ruskega predsednika Oleg Lobov si prizadeva pridobiti denar, ki bi omogočil izpeljavo gradbenih nacrto in nacrto za ublazitev posledic vojne. Moskvo bo to stalo več kot milijardo ameriških dolarjev. »Za obnovo mesta Grozni potrebujemo učinkovit program,« je dejal Lobov.

Gotovina v severnokavkaški regiji izginja brez sledu, stopnja tveganja naložb pa je zaradi možnosti, da se spopadi ponovijo, izredno visoka. V avgustu je skupina moskih z gra-

natno eksplozijo odprla vrata tamkajšnje banke, razstrelila masivna jeklena vrata trezorja in pobegnili z rublji v vrednosti skoraj pol milijona ameriških dolarjev. Direktor banke je povedal, so v banki ostali brez gotovine. »Ce bi imeli sredstva in ce bi prišla v prave roke, bi lahko kaj ustvarili,« je dejal. Pomanjkljivo delovanje telefonov, da o računalnikih sploh ne govorimo, pomeni za vsakogar, ne samo za poslovnike, velik korak nazaj.

Napredek so dosegli pri obnovi mesta. Obnovili so bolnišnico in 20 sol. Redno potniško letalo spet leti med Groznm in Moskvo. Ceste, ki so jih zmalčili tanki, nujno potrebujemo popravilo in odtočne kanale. Te so ruski vojaki med vojno napolnili z blatom, da jih ne bi mogli uporabljati čecenski uporniki. Danes so ceste polne lukenj in brozge, čeprav je mogoče videti cestne pometace, ki se trudijo odstranjevati smeti in razvaline. Razen stanovalcev pritličnih stanovanj prebivalci Groznega nimajo tekoče vode. Toda kruha in mesa je dovolj. Trgovine so polne dobrot, od kokakole do cokolad, ki jih uvažajo iz Poljske.

Pojavljajo se znamenja vnovičnega ozivljanja gospodarstva oziroma glavnih industrijskih panog - crpanja in predelave nafte. Vsaj eno od treh rafinerij v mestu, ki ne obratujejo od začetka spopadov decembra lani, nameravajo spet odpreti konec oktobra. Rusija nacrtuje, da bo dohodek od izvoza nafte porabila za obnovo čecenskega gospodarstva. Čecenija je pred razglasitvijo neodvisnosti leta 1991 načrpala 4, 5 milijona ton surove nafte, zaradi odhoda številnih ruskih strokovnjakov in pretrganih gospodarskih vezi pa je proizvodnja nafte naglo upadla. Valerij Brodovski, eden od ruskih naftnih delavcev, ki je ostal v Čeceniji, se je po izgubi svojega doma v središču Groznega zatekel v klet. Zdj ko se spet lahko varno sprehaja naokrog, se je za razliko od drugih vrnil na delo in dobil plačo za preteklih osem mesecev. »Pred vojno je bilo veliko težavneje, saj tudi po devet mesecev nismo dobili plače,« je dejal Brodovski.

Brian Killen / Reuter

Teroristični napad v središču Pariza

PARIZ (Reuter) - Včeraj je v blizini postaje podzemne železnice v francoski prestolnici eksplodirala bomba. Ranjenih je bilo 12 mimoidočih, po prvih podatkih pa naj bi eksplozivno napravo v smetnjak nastavili muslimanski skrajneži. Sef pariske policije Jean-Louis Arajol je sporočil, da je razneslo posodo z gorivom, v kateri je bilo več zehljav in drugih ostrih kovinskih delcev. Te je odneslo celo do sto metrov visoko, tako da je pravi čudež, da eksplozija blizu trgovinskega središča v 13. okrožju ni zahtevala smrtnih žrtev.

AVSTRIJSKA VLADNA KRIZA

Ljudska stranka zapustila pogajanja o proračunu

DUNAJ - Je Vranitzkyjeva koalicijska vlada propadla? Je Avstrija le leto dni po volitvah pred novimi državnoborskiimi volitvami? To vprašanje se zastavlja po včerajšnjem dramatičnem razvoju pogajanj vladnih strank SPÖ in ÖVP o avstrijskem državnem proračunu za leto 1996.

Ljudska stranka je namreč zapustila pogajalsko mizo, njen predsednik in podkancler Wolfgang Schüssel pa je poudaril, da odhod ÖVP sicer se ne pomeni predčasnih volitev, »da pa se teh sploh ne boji«. Zvezni kancler Vranitzky dramatičnega razvoja ni hotel podrobneje komentirati, poudaril pa je, da so zanj pogajanja prekinjena, ne končana. Prepričan je, da se bodo nadaljevala že jutri, predčasne volitve pa odločno zavrača. Razlogi, da je ljudska stranka zapustila pogajanja, so očitno strateški, je dodal socialdemokratski kancler, ki od leta 1986 predseduje koalicijski vladi socialdemokratov in ljudske stranke.

Vranitzky je o najnovejšem razvoju v vladi se včeraj zvečer obvestil zveznega predsednika Klestila, voditelja ljudske stranke Schüssela pa je sklical predsedstvo stranke, ki naj bi sprejelo sklep o nadaljnjem ravnanju ÖVP. Pri tem je poudaril, da poleg predčasnih volitev obstajajo tudi druge možnosti za rešitev vladne krize, kot je sprejetje zacetnega proračuna.

Po raziskavah javnega mnenja bi v primeru predca-

snih volitev v Avstriji največ pridobil vodja svobodnjakov Jörg Haider, oba vladna partnerja pa bi izgubila precej volilnih glasov, čeprav ljudska stranka manj kot socialdemokrati. Pridobili bi tudi Zeleni, Liberalni forum pa bi obdržal svoj položaj.

Klestil se je takoj odzval na dogodke v vladi in od obeh strank zahteval, naj nadaljujeta pogajanja, opozicijske stranke pa so sporocile, da ne nasprotujejo predčasnim volitvam. Haider je dejal, da vlada ni sposobna rešiti najnunejših vprašanj države, kar bi potrdili tudi volilci, predsednica Zelenih pa je menila, da je za zaplet odgovorna predvsem ljudska stranka.

V državnem proračunu za leto 1996 je 50 milijard silingov primanjkljaja. Ljudska stranka trdi, da je proračun finančnega ministra Staribacherja nesprejemljiv, ključno vprašanje pa je, ali so socialdemokrati pripravljeni opustiti sedanjo finančno politiko in sprejeti varčevalne predloge ljudske stranke, ki nasprotuje uvedbi novih davkov, s katerimi naj bi napolnili prazno državno blagajno.

Ivan Lukan

NOVICE

Britanski laburisti napovedujejo vrnitev na oblast

BRIGHTON (Reuter) - Britanski laburisti so letno konferenco ovili v slavnostno razpoloženje, prepričani, da se bodo po šestnajstih letih v opoziciji vrnili na oblast. Med govorniki so prevladoval optimistične izjave in pozivi konservativcem, naj se umaknejo z oblasti. Vodja laburističnih poslancev John Prescott je Johna Majorja pozval, »naj se v svojem volilnem okrožju pripravi na opozicijo«. Na kongresu naj bi znotraj laburistične stanke prislo do dokončnega soočenja med modernistično strujo Tonyja Blaira in levicarji, ki Blairu ocitajo, da je prehitro zavrgel socialistično ideologijo. Prvic po več letih vodja stranke na kongresu ni doživel poraza. Delegati so podprli njegov umirjeni program minimalnih dohodkov, solske politike in volilne reforme. Podprli so celo predlog o britanski enostranski jedrski razorožitvi. Blair je izjavil, da »je kongres dokazal, da so laburisti postali stranka, privlačna za vse volilce«.

Nadaljevanje pogajanj o Severni Irski

DUBLIN (Reuter) - Britanska in irska vlada skusata z oblikovanjem mednarodnega pogajalskega telesa prekiniti mrtvilo v pogovorih o razorožitvi Ire. Prav to vprašanje je povzročilo zastoj v mirovnih pogajanjih o položaju Severne Irske. Irski premier John Burton je izjavil, da »so izkušnje v drugih konfliktnih položajih pokazale, da zunanji vpliv lahko sprte strani privede do soočenja z dejanskimi razmerami v sporu«. Po nekaterih informacijah naj bi mednarodnemu telesu predsedoval nekdanji ameriški senator Georg Mitchell. Sinn Fein nasprotuje predlogu, ker meni, da bi ta lahko privedel do enostranske razorožitve Ire, ne pa tudi razorožitve protestantskih skupin.

Nov val nasilja v JAR

DURBAN (Reuter) - Vec kot sto ljudi je bilo ubitih v novem valu nasilja v Južnoafriški republiki. Policijsko poročilo pravi, da je samo predvčerajšnjim umrlo 14 ljudi, minuli teden pa je v obračunih med pripadniki zuluske osvobodilne stranke Inkhata in privrženci Mandelovega Afriškega narodnega kongresa umrlo 116 ljudi. V osrednjem delu JAR, kjer so se politične strasti najbolj razplamtele, je od lanskih prvih večernih volitev umrlo že 1100 ljudi. Predsednik Madela je na omenjeno območje poslal policijske okrepitve in večje število vojakov.

Južna Koreja nima jedrske bombe

SEUL (Reuter) - Južnokorejska agencija za obrambna raziskovanja je zanikala, da bi v poznih sedemdesetih letih nameravala izdelati jedrsko orožje. Opozicijski poslanec Kang, član parlamentarnega odbora za obrambo, je izjavil, da je od nekdanjega korejskega predsednika Park Čunga leta 1978 slisal informacije o jedrskem programu, za katerega naj bi bila zadolžena omenjena agencija. Po nepotrjenih informacijah so jedrsko bombo nameravali izdelati do leta 1981. Ko je oblast prevzel Čun Du Hvan, naj bi se Južna Koreja v zameno za ameriška zagotovila o varnosti odpovedala izdelavi jedrskega orožja.

MENJALNIŠKI TEČAJI

6. oktober 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LIL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	85,30	86,10	11,98	12,25	7,44	7,94
A banka Koper	85,25	86,30	11,96	12,26	7,44	7,94
A banka Nova Gorica	85,25	86,10	11,96	12,25	7,45	7,94
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	85,20	86,25	11,90	12,19	7,40	8,20
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	85,20	85,90	12,00	12,20	7,40	7,85
Banka Vipa NG, t: 065/ 28-511	85,20	85,73	11,95	12,17	7,38	7,60
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	85,35	85,79	12,07	12,17	7,50	7,85
Creditanstalt d. d.	85,40	86,00	12,05	12,25	7,50	8,00
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	84,52	85,59	12,13	12,15	7,68	7,73
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	85,20	85,80	12,05	12,20	7,45	7,70
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	85,30	85,70	12,00	12,10	7,45	7,70
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	85,30	85,70	11,80	12,05	7,45	7,70
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	85,30	85,70	12,00	12,10	7,45	7,70
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	85,30	85,70	12,00	12,10	7,45	7,70
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	85,30	85,70	11,80	12,05	7,45	7,70
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	85,30	85,70	12,00	12,10	7,45	7,70
Nova kreditna banka Maribor d.d.	84,55	85,90	11,95	12,20	7,35	8,00
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	85,40	85,99	12,05	12,20	7,40	7,85
M.B. Gustinčič - Lucija, t: 066/ 70-603	85,45	85,73	12,09	12,17	7,59	7,75
Poštna banka Slovenije	84,15	85,80	10,90	12,15	6,85	7,80
Publikum Ljubljana, t: 312-57	85,55	85,61	12,11	12,13	7,65	7,71
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	85,47	85,65	12,09	12,15	7,62	7,69
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	85,40	85,80	12,08	12,15	7,65	7,95
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	85,35	85,50	12,09	12,12	7,55	7,90
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	84,20	85,75	12,10	12,20	7,30	8,00
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	85,40	85,69	12,05	12,10	7,46	7,57
Publikum NM, t: 068/ 322-490	85,50	85,85	12,10	12,22	7,60	7,89
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	85,40	85,80	12,10	12,20	7,58	7,90
Publikum Portorož, t: 066/747-240	85,49	85,67	12,08	12,14	7,62	7,68
Publikum Ljubljana Miklošičeva	85,54	85,59	12,11	12,13	7,61	7,65
SKB d.d., ***	84,50	86,20	11,97	12,32	7,30	7,80
SHP Kranj, t: 064/331-741	85,40	85,65	12,10	12,14	7,60	7,80
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320 *	85,30	85,80	12,00	12,22	7,48	7,86
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	85,15	86,05	11,95	12,28	7,45	7,90
Upimo Ljubljana, t: 212-073	85,49	85,57	12,11	12,12	7,63	7,72

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Včerajšnji tečaji *

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica;
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

6. OKTOBER 1995 v LIRAH

valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1580,00	1644,00
nemška marka	1108,00	1155,00
francoski frank	319,00	332,00
holandski gulden	989,00	1029,00
belgijski frank	53,80	56,00
funt sterling	2499,00	2601,00
irski sterling	2543,00	2647,00
danska krona	285,00	297,00
grška drachma	6,70	7,10
kanadski dolar	1178,00	1226,00
japonski jen	15,70	16,40
švicarski frank	1378,00	1434,00
avstrijski šiling	157,20	163,70
norveška krona	252,00	262,00
švedska krona	227,00	236,00
portugalski escudo	10,60	11,00
španska pezeta	12,80	13,40
avstralski dolar	1201,00	1250,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	12,70	13,30
hrvaška kuna	260,00	295,00

KMEČKA BANKA - GORICA

6. OKTOBER 1995 v LIRAH

valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1583,00	1633,00
nemška marka	1116,00	1151,00
francoski frank	320,00	331,00
holandski gulden	991,00	1021,00
belgijski frank	53,90	55,70
funt sterling	2507,00	2597,00
irski sterling	2551,00	2646,00
danska krona	286,00	296,00
grška drachma	6,70	7,30
kanadski dolar	1182,00	1222,00
švicarski frank	1389,00	1424,00
avstrijski šiling	157,80	162,80
slovenski tolar	12,80	13,80

TEČAJ TOLARJA V AVSTRIJI

5. OKTOBER 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,00	8,50
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,20	8,60
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,00	8,70
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,20	8,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,10	8,60

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

6. OKTOBER 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	1.4158	1.4198	1.4238
funt sterling	2.2427	2.2497	2.2567
irski funt	2.2855	2.2925	2.2995
kanadski dolar	1.0597	1.0637	1.0677
nizozemski gulden	89.457	89.267	89.377
švicarski frank	124.30	124.40	124.50
belgijski frank	4.8466	4.8566	4.8666
francoski frank	28.636	28.616	28.676
danska krona	25.636	25.696	25.756
norveška krona	22.621	22.681	22.741
švedska krona	20.240	20.300	20.360
italijanska lira	0.8769	0.8809	0.8849
avstrijski šiling	14.192	14.212	14.232
španska peseta	1.1479	1.1519	1.1559
portugalski escudo	0.9475	0.9505	0.9535
japonski jen	1.4204	1.4219	1.4234
finska marka	33.010	33.090	33.170

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 9. 10. 95

Nakupni Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM 85,30 85,852. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMSKEGA
nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 193 z dne 06. 10. 1995 - Tečaji veljajo od 07. 10. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	89,7371	90,0071	90,2771
Avstrija	040	šiling	100	1183,4482	1187,0092	1190,5702
Belgija	056	frank	100	404,4142	405,6311	406,8480
Kanada	124	dolar	1	88,5754	88,8419	89,1084
Danska	208	krona	100	2139,7330	2146,1715	2152,6100
Finska	246	marka	100	2755,4392	2763,7304	2772,0216
Francija	250	frank	100	2382,8844	2390,0546	2397,2248
Nemčija	280	marka	100	8327,1054	8352,1619	8377,2184
Grčija	300	grd	100	—	50,7143	50,8664
Irski	372	funt	1	—	191,4733	192,0477
Italija	380	lira	100	7,3353	7,3574	7,3795
Rep. Hrvaška	191	hrv. kuna	100	—	2247,3079	—
Japonska	392	jen	100	118,4031	118,7594	119,1157
Nizozemska	528	gulden	100	7433,3572	7455,7244	7478,0916
Norveška	578	krona	100	1888,6707	1894,3538	1900,0369
Portugalska	620	escudo	100	79,1491	79,3873	79,6255
Švedska	752	krona	100	1690,4024	1695,4889	1700,5754
Švica	756	frank	100	10358,9191	10390,0894	10421,2597
Velika Britanija	826	funt sterling	1	187,3349	187,8986	188,4623
ZDA	840	dolar	1	118,2282	118,5840	118,9398
Evropska unija	955	ECU	1	152,4276	152,8863	153,3450
Španija	995	peseta	100	95,9200	96,2086	96,4972

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 7. 10. 1995

dospelost blag. zapis	Število dni do dospelosti	tečaj za vpis v %			tekoča nominalna vrednost (v SIT)		
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del
20.3.96	165	98.2202%	96.6411%	97.4307%	1.700.000 170.000	834.872 83.487	821.449 82.145
							1.656.321 165.632

Tečajnica borznega trga

št.: 190

Datum: 6. 10. 1995

BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
Vrednost. papir	obr. m.div.	ex.kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povprša	ponudba	Max.	Min.	pm. 1000 SIT
LEK	800	(11.5.95)	11.310		27.9.	11.310	11.500			
PRB	665	(13.6.95)	17.515	1,20	6.10.	17.420	17.540	17.950	17.360	30.091
SAL	500	(2/11.9.95)	19.498	,04	6.10.	19.400	19.530	19.590	19.400	10.529
SKBR	1000	(24.2.95)	36.229	,24	6.10.	36.100	36.250	36.500	36.040	38.765
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RCE1	10,0	2(1.10.95)	103,7	2,47	6.10.	103,0	103,8	103,8	103,7	113
RSO1	8,0	5(30.6.95)	101,8	,30	6.10.	101,7	101,9	101,9	101,3	3.533
RSO2	9,5	9(1.4.95)	111,9	,25	6.10.	111,8	112,0	112,0	111,5	22.836
RSO8	5,0	4(31.5.95)	92,5		4.10.	91,5	93,0			
RS11	7,0	5(15.7.95)	97,8	,46	6.10.	97,0	98,0	98,0	97,8	26.221
RS1D	8,0	5(30.6.95)	100,0	,92	6.10.	101,0	101,5	101,3	100,8	326
RS1D	9,5	9(1.4.95)	110,2		5.10.	109,3	114,0			
SKB1	10,0	4(1.11.94)	102,5	,02	6.10.	102,5	102,8	102,5	102,5	2.002
SKR1	5,0	3(30.6.95)	81,0		6.10.	78,0	82,5	81,0	81,0	275
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR	300	(2/28.7.95)	13.776	,33	6.10.	13.760	13.950	13.930	13.760	2.342
DAD	10.000	(16.9.94)	123.090	,73	6.10.	122.300	123.350	126.450	121.950	22.729
FMD	1715	(24.5.95)	14.590**		4.10.	13.620	15.490			
GPCR	(10)	21.500	2,28	6.10.	20.500	21.900	21.500	21.500		108
FMER	(1)	14.622	2,52	6.10.	14.850	15.690	15.100	14.550		1.111
MKZ	218	(30.3.93)	11.701	5,66	6.10.	11.350	11.790	11.990	11.440	1.779
NKR	200	(26.6.95)	4.223	,08	6.10.	4.161	4.250	4.290	4.199	2.238
ULTR	(5)	835,1	,79	6.10.	828,0	840,0	846,0	822,0	847,4	
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTP	2750	(22.8.95)	34.491	,78	6.10.	34.510	34.890	34.700	34.100	5.795
PPNP	(1)	34.433	,07	6.10.	34.030	34.540	35.300	33.950	4.993	
UBKP	720	(25.5.95)	12.600	,98	6.10.	12.350	12.600	12.600	12.600	13
VIP	(1)	42.750	,59	6.10.	42.010	43.000	42.750	42.750	43	
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	4(1.11.94)	99,4		4.10.	100,0				
OZG	11,0	4(1.1.95)	100,5	,27	6.10.	100,5	103,5	100,5	100,4	121
PCE	12,0	7(1.8.95)	100,1		5.10.	100,0				
PGO	10,0	2(1.6.95)	101,5A	,87	6.10.	101,1	101,6	101,5	101,5	257
SZB1	10,0	2(15.9.95)	104,5		27.9.	103,5	105,0			

RAI 1

7.00	Otroski variete La Banda dello Zecchino, risanke
9.00	Oddaja za najmlajše L' albero azzurro, risanke
10.30	Verdemattina - Nasveti
10.35	Film: Ninočka (kom., ZDA '39, r. E. Lubitsch, i. G. Garbo, M. Douglas)
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem - Nedov povratek
13.25	Izzrebanje lota
13.30	Dnevnik
14.00	Aktualna oddaja o morju Linea Blu
15.15	7 dni v Parlamentu
15.45	Risanke
16.35	Disney Time
17.55	Izzrebanje lota
18.00	Dnevnik
18.15	Nan.: Pazza famiglia (i. E. Montesano, P. Panelli)
19.35	Nedeljski evangeli
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: Scommettiamo che...? - Stavimo, da...? (vodita Fabrizio Frizzi, Milly Carlucci)
23.05	Dnevnik
23.10	Posebnosti TG 1
24.00	Dnevnik 1, horoskop in vremenska napoved
0.30	Filmske novosti
0.35	Film: Non è romantico (dram., It. '91, i. M.G. Comunale, C. benedetti)
2.00	Skladatelj: S. Prokofjev

RAI 2

7.45	Film: Bellezze in bicicletta (kom., It. '51)
9.00	Dnevnik
9.30	Nan.: Lassie
10.00	Dnevnik, 10.05 Evropski dnevi
10.35	Film: I trentanove scalini (krim., ZDA, i. R. Powell, D. Warner), vmes (11.00) dnevnik
12.15	Sereno variabile
13.00	Dnevnik, sportna rubrika Dribbling in vreme
14.00	Variete: Il fantacalcio
14.50	Film: Fracchia la belva umana (kom., It. '81)
16.30	Izzrebanje lota
16.35	Film: Un povero ricco (kom., It. '83, i. R. Pozzetto, O. Muti)
18.10	Sereno variabile, vreme
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Risanke: Go-Cart
20.40	Film: Pricolo nell' ombra (krim., ZDA '95, i. A. Silverstone, K. Dillon)
22.20	Komedija: Il sindaco del rione Sanità (r.-i. E. De Filippo, C. Lima), vmes (23.25) dnevnik, vreme
1.20	Sport: SP v biljardu
2.25	Variete: Séparé

RAI 3

6.30	Pregled tiska
6.45	Film: Cento anni d'amore (kom., It. '54)
8.40	Film: Abramo Lincoln (biog., ZDA '40)
10.25	Film: Agente Coplan - Missione spionaggio
12.00	Dnevnik
12.15	Nan.: Vita da strega
12.40	Dok.: Zivljenje na morju
13.00	Nan.: I professionals
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	TGR - Dok. Rizarna
15.15	Sobotni sport: SP v kolesarstvu, dresura, biljard
18.50	Vreme in dnevnik, dezalne vesti
19.50	Dok.: Oltre il silenzio
20.30	Film: La regina delle piramidi (pust., ZDA '55, i. J. Collins, J. Hawkins)
22.30	Dnevnik, dezalne vesti
22.55	Sport: SP v kolesarstvu
0.20	Dnevnik in vreme
0.30	Film: Cane di paglia (dram., VB '71, i. D. Hoffman, S. George)
2.25	Variete: Fuori orario

RETE 4

7.45	Nad.: Piccolo amore, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Cuore ferito, 10.30 Felicità (i. T. Ramos, V. Pasmanter), 11.15 Il prezzo della vita, 12.30 nan. I casi di Rosie O'Neill, vmes (11.30) dnevnik
13.30	Dnevnik
14.00	Medicine a confronto
16.00	Nan.: Burk, 17.00 A cuore aperto, 18.00 Colombo, vmes (19.00) dnevnik in vreme
20.30	Film: Il motorino (dram., It. '84, i. E. Vallone, M. Da Vinci, S. Da Vinci)
22.30	Film: Il mucchio selvaggio (vestern, ZDA '69, r. S. Peckinpah, i. W. Holden, E. Borgnine), vmes (23.30) nočni dnevnik
1.10	Pregled tiska
1.20	Nan.: Serpico, 2.10 L' uomo da sei milioni...

CANALE 5

6.00	Na prvi strani
9.00	Nan.: Casa dolce casa
9.30	Aktualno: Nonsolomoda, 10.00 Teleprodaja, 10.30 Una bionda per papà
11.30	Televizijsko sodišče: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Aktualno: Amici
15.30	Nan.: Simpsonovi
16.00	Otroski variete
18.00	Dnevnik TG5 - Flash
18.05	Kviz: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna (vodi Mike Bongiorno)
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Variete: La Corrida, vmes (23.00) dnevnik
23.30	Nan.: New York Police Departement, vmes (24.00) dnevnik
0.45	Nan.: Dream On

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.35	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odprti studio, 12.45 Fatti e misfatti
12.50	Studio sport
13.00	Variete za najmlajše, vmes risanke in nan.
15.00	Glasba: Festivalbar '95
17.00	Dok.: Nati liberi
17.45	Nan.: California Dreams, 18.30 Thunder in Paradise (zadnji del)
19.30	Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Appuntamento al buio (vodi Amadeus)
20.40	Film: Cobra (krim., ZDA '86, i. S. Stallone)
22.40	Film: Zandalee (dram., ZDA '91, i. N. Cage), vmes (23.40) aktualna odd. Fatti e misfatti
0.45	Italia 1 sport
2.00	Film

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.10, 0.00 Dogodki in odmevi
20.30	Nan.: Evening Shade
21.00	Aktualno: Barcolana

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 1.00 Dnevnik
14.10	Sport: SP v kolesarstvu, 16.30 španski nogomet, 19.30 IP v dresuri
20.15	SP v kolesarstvu
20.30	Sportna odd. Ciclissimo

RAI 3 slovenski program

20.25 Risanka: Filip
20.30 Dnevnik

BORIS S.

popravila TV - VCR
antene - SAT

Ul. Biancospino 22/2
OPCINE

Telefon: (040) 214867 - 214871

SLOVENIJA 1

08.20	Radovedni Tacek: Muzej, ponovitev
08.35	Ucimo se ročnih ustvarjalnosti, 40. oddaja, ponovitev
09.00	Gospod Mimo in gospodična Ta-pa-ta
09.35	Frida s srcem na dlani, 4. del norveške nadaljevanke
10.00	Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
10.45	Zgodbe iz školjke
11.20	Vincent in jaz, kan. film
13.00	Poročila
13.05	Večerni gost: Prof. dr. Branko Palčić
14.05	Malo angleščine, prosim
14.20	Tednik
15.05	Veter v mreži, slov. film
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Majken, svedska nadaljevanke, 1. del
18.00	Boj za obstanek, 2. del
18.50	Hugo, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
19.50	Utrip
20.10	Vesele zgodbe iz zakonskega življenja, 1. del
21.10	Skrivnostni svet Arthurja Clarka, 1. del dok. serije
21.35	Za TV kamero
21.50	Ozare
22.00	Dnevnik 3
22.25	Grace na udaru, 5. del
22.50	Zapustite svojega moza, prosim, avstrijski film
00.30	Sova: Ticek vrazicek, 6. del serije

SLOVENIJA 2

08.00	Euronews
10.00	Festival Radovljica: Hortus Musicus, 1. del
10.30	Primer za dva, 5. del
11.30	Turistična oddaja
11.45	Samo za salo, 3. del
12.10	Sova: Frasier, 5. del serije
12.40	Videospon
13.25	Alpe-Donava-Jadran
16.00	Mojstri, 5. oddaja: Velenje - Rogaska
17.00	Sportna sobota
18.30	30 let »Hencek« igra naprej
19.15	Karaoke
20.10	Festival narečne popevke, prenosi iz Maribora
21.20	Od tod do raja, am. film
23.05	Smeje je zlato zrno sreče, dokumentarna oddaja
00.00	Novice iz sveta razvedrila: Free; v spomin Janis Joplin

KANAL A

09.20	Otok zakladov, risanka
10.15	Imamo jih radi
17.55	Klic divjine, pon. 2. dela
19.05	Generacija transformirjev II, 23. del risane serije
19.30	Kaj ima ljubezen s tem, ponovitev
20.05	Splosna praksa, 42. del avstralske serije
20.20	Ziveti danes, dokumentarna oddaja
21.00	Colette, amerisko-francosko-nemski film, 1991
22.30	Vreme
22.35	Dama s kamelijami, ponovitev filma
00.35	Erotični film

Koper

16.00	Euronews
16.10	Leteci zdravniki, TV nanizanka
17.00	TV sola
17.30	Tecaj angleskega jezika
18.00	Slovenski program: Sportel - oddaja o zamejskem sportu in sportnikih
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Jutri je nedelja, verska oddaja
19.40	»Accordi« - 3. oddaja
20.00	Euronews
20.30	Besede in kri, italijanska TV nanizanka Damiano Damiani
21.30	Globusov tik tak
22.00	Vsedane - TV dnevnik
22.15	Zmenek, francoska kriminalka, 1961
	Rezija: Jean Delannoy
	Igrajo: Jean-Claude Pascal, Annie Girardot in drugi.

Avstrija 1

10.10	Alfred J. Kvak
10.40	Scooby Doo
11.15	Duck Tales
11.45	Garfield in prijatelji
12.15	Harry in Hendersonovi
12.35	Klic na pomoč Kalifornija
14.10	Blossom: Trema
14.35	Parker Lewis: Na nezen način
15.00	Baywatch: Obracun na cereh
15.40	Superman - Lois in Clark: Izdelovalec igrac
16.30	Melrose Place: Na stran poteh
17.15	Beverly Hills 90210
	G. Walsh gre v Washington, 2. del
18.00	Nogomet
19.00	Mr. Bean
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Sport
20.15	Stavimo da...
22.05	Sport
23.05	Spodrslijaji
23.35	Hale in Pace, skeci
00.05	Strel iz violinske skatle, nemška kriminalka, 1965
01.30	Klic na pomoč, pon.
02.15	Melrose Place, ponovitev
03.00	Beverly Hills 90210, pon.
03.45	Roznati kadilec, ponovitev amer. filma

Avstrija 2

09.05	Ujetnik dvorca Zenda, ameriski pustolovski film
12.30	Hello Austria, Hello Vienna
13.00	Cas v sliki
13.10	Postar, nemski melodrama, 1940
	Rezija: Gustav Ucicky
14.35	O, Jozef, komedija, 1977
16.15	Alpe-Donava-Jadran
17.00	Cas v sliki
17.05	Ozri se po deželi
17.35	Svetovne religije
18.00	Milijonsko kolo
18.25	Sporni primeri
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.15	Potovanje v središče Dunaja, dokumentarni film
21.45	Cas v sliki
21.55	Cannonova vrnitev, ameriska TV kriminalka
	Rezija: Corey Allen
23.30	Divje ulice, avstralski akcijski iflm, 1988
	Rezija: Andrew Prowse
00.55	Pogledi od strani
01.00	Sport
02.05	Videonoc

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Sobotna raglja; 9.30 O jeziku; 10.05 Kulturna panorama; 11.30 S knjižnega trga; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Obvestila; 14.05 Poslušalci čestitajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Aktualni mozaik; 18.15 Večerni utrinek; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Radio na obisku; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 22.40 Igra: Nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.30 Sobotni val; 8.40 Koledar prireditvev; 9.45 Sobotna akcija; 11.00 Moped show; 11.30 Novice, obvestila; 14.00 Glasbene želje; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 17.50 Šport; 19.00 Večer z J. Webrom.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Zgodnja dela; 11.05 Jazz, blues...; 13.05 Izbrali smo; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Zborovska glasba; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Baletna glasba; 16.40 Umetni svetovi; 17.00 Glasbeni arhiv; 18.05 Roman; 18.30 H. Purcell; 19.30 Opera: Rensko zlato; 22.10 Intermezzo; 22.30 Znamenite partiture; 23.55 Lični utrinek.

Radio Koper (slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Sobotni teren; 9.00 Informacije; 9.10 Planet Primorska; 9.45 Du jesi, zabavno in humorno; 10.45 Primorski zaliv - Sobotna terenska akcija; 11.30 Turistična poročila; 11.50 S terena; 12.30 Opoldnevnik; 12.55 Terenska akcija; 13.45 Okno v svet; 14.00 Glasba po željah; 14.45 Sobotna reportaža; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 20 Modrih; 19.30 Šport; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Iz diskoteke; 24.00 Nočni.

Radio Koper (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.50 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturne aktualnosti; 11.45 Dorothy ed Alice; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah;

14.00 Narečna odd.; 14.50 Single tedna; 15.00 Redazione teen; 16.00 Modri val; 18.45 Rigatoni; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

6.00 Dej nehi no; 8.00 Horoskop; 9.30 Kam danes; 10.15 Novice; 11.05 Notranjsko-kraški mozaik; 12.00 BBC Novice; 13.55 Pasji radio; 14.00 13 ozi gosanih; 15.00 Vodeni program; 15.15 RGL komentira; 17.15 Novice; 17.30 Angleščina, 19.15 Novice; 19.25 Vreme; 20.00 Stampeedo; 22.00 DJ Jernej in hot mix.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40, 8.40 Pregled tiska; 9.20 Rožnati planet; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Pesmi tedna; 19.30 Večerni pr.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 10.05 Oroski studio; 10.30 Top 17; 12.05 Sestanek starejših; 13.00 Slovensko-bistriška panorama; 14.10 Od Ptuj do Ormoža; 15.00 iz Slovenskih gor; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeži ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Radio express; 19.30 Športna sobota; 21.00 Lestvica zabavnih melodij; 22.00 Zrcalo dneva; 23.15 Nočni.

Radio Študent

0.00 Robokaki; 11.00 Curriculum vitae; 14.30 RO: John Zorn; 17.00 Kinoburger; 18.00 Radio Popot; 19.00 TB: Schweizer/Nicols/Leandre; 20.00 DJ Graffiti; Studio Toerag; 24.00 Midnight Rambler (psi tuljjo, beli gad jase...).

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Dezelna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Ob zlatem jubileju našega Radia; 9.40 Slov. glasba; 10.10 Koncert Simf. orkestra RTV Slovenija; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Orkestri; 12.00 Ta razjanski glas, nato Orkestri; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Dezelna kronika; 14.10 Nediški zvon, nato Evergreen; 15.00 May way, ali zelo osebni pogled na glasbo; 15.40 Made in Italy; 16.00 Zabavna glasba; 16.30 Glasba za vse okuse; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Roman: Alamut (r. M. Sosič, 1. del); 18.40 Soft music; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Foyer; 15.00 Glasba po željah; 19.00 Morski val.

Radio Koroška

18.10-19.00 Od pesmi do pesmi - Od srca do srca.

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Veliki oder
Danes, 7. oktobra, ob 11. in 17. uri. B.-Vovk: **HOCETE PETI Z MANO**, za izven.
Gledališka blagajna je odprta danes od 10. do 12. ure in popoldan uro pred predstavo, informacije ob istem času na telefonski številki 061/314-962, mobilni 0609/633-073.
SNG LJUBLJANA
Veliki oder
Danes, 7. oktobra, ob 19.30: Tom Stopard: **ARKADIJA**, za izven in konto.
Mala drama
Danes, 7. oktobra, ob 20. uri: David Mame: **OLEANNA**, za izven in konto.
Rezervacije in prodaja vstopnic pri blagajni Drame od 10. do 13. in od 18. do 20. ure, telefon: 061/221-511.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Danes, 7. oktobra, ob 19.30:
H. H. Gudmundsdottir:
JAZ SEM MAESTRO, za izven in konto.
Nedelja, 8. oktobra, ob 21. uri:
B. Kobal - G. Lešnjak: **DOMOVINA, LJUBEZEN MOJA**, za izven.
Vstopnice so v prodaji vsak delavnik od 10. do 12. ure in eno uro pred predstavo pri blagajni MGL. Tel.: 061/210 852.
SNG MARIBOR
Drama
Vnovič si lahko ogledate predstavo **LA DIVINA COMMEDIA** v režiji Tomaza Pandurja.
Predstave bodo:
Purgatorio - danes, 7. oktobra, ob 20. uri.
Paradiso - jutri, 8. oktobra, ob 20. uri.
Gledališka blagajna je odprta: v ponedeljek od 10. do 17. ure, od točka do petka od 10. do 19. ure. V soboto od 10. do 13. ure in dve uri pred predstavo. Ob nedeljah in praznikih samo dve uri pred predstavo. Rezervacije po telefonu: 062/221-206.
KULTURNI DOM ŠPANSKI BORCI
Danes, 7. oktobra, ob 16. uri: Josip Jurčič -

Jurij Souček: **KRJAVALJEVE DOGODIVSCINE**, monodrama po predlogi Desetega brata o vaškem posebnem Krjavlju in njegovih peripetijah.
SLOVENSKA BISTRICA
Danes, 7. oktobra, ob 19. uri:
Ivan Cankar: **HLAPCI**, v izvedbi DPD Svoboda Slovenska Bistrica.
PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
Ray Cooney: **TO IMAMO V DRUŽINI**, danes, 7. oktobra, ob 19.30 za abonma SOBOTA 1, IZVEN in konto.
Prodaja vstopnic: od 10. do 12. ure in uropred začetkom predstav pri gledališki blagajni (vhod z Glavnega trga); informacije po tel.: 064/222-681.
ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Nedelja, 8. oktobra, ob 16. uri: B. Minoli: **VILINEK Z LUNE**, igra za otroke od 5. leta naprej, za izven.
Prodaja vstopnic dan pred dnevom predstave od 17. do 19. ure, na dan predstave pa dve uri pred predstavo.
Se danes med 10. in 12. uro lahko vpišete abonma za jubilejno 75. sezono. Informacije po tel.: 061/312-860.
GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA, JESENICE
V nedeljo, 8. oktobra, ob 10. uri: prvič v novi sezoni **VASA NASA MATINEJA**. Otroci si boste lahko ogledali lutkovno igrice **FONFEK FIJE**, pozdravil vas bo dedek, vam zastavil uganke in se z vami pogovarjal. Poskrbljeno bo za risanje, slaščice, naučili se boste pesmico.
LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR
V nedeljo, 8. oktobra, ob 11. uri gostuje Lutkovno gledališče FRU FRU iz Ljubljane s predstavo Daniela Havierja: **PIVOV OBLACEK**.
Vstopnice bodo na voljo eno uro pred predstavo.
KUD FRANCE PREŠEREN
Trnkove sobotaže se začenejo! Danes ob 17. uri otvarjamo novo sezono predstav za otroke. Nastopilo bo Lutkovno gledališče FRU FRU s predstavo **MUCA COPATARICA**.

V tržaskem Kulturnem domu se vrstijo ponovitve Aishilove Sedmerice proti Tebam, otvoritvene predstave letošnje sezone Slovenskega stalnega gledališča.

GLASBA SLOVENIJA

CANKARJEV DOM, LJUBLJANA
Danes, 7. oktobra, ob 19. uri: ponovitev **SLAVNOSTNEGA KONCERTA** pianistke **Dubravke Tomsic Srebotnjak**. Program: W. A. Mozart, M. Ravel, F. Chopin.
Ponedeljek, 9. oktobra, ob 19.30: dobitnica številnih mednarodnih nagrad **IRENA CHRIBKOVÁ, orgle**.
Sreda, 11. oktober, ob 19.30: Abonma mladi mladim - v sodelovanju z Glasbeno mladino ljubljansko. Petra Gačnik, violoncelo, Tanja Petrej, oboa, Bostjan Lipovsek, rog, Klemen Golnar, klavir.
ŠKOFJA LOKA
Danes, 7. oktobra, ob 19.30 v Galeriji na Loskem gradu: Večer poezije, glasbe in svetlobe »Majhna sem bila«. Sodelujejo: Neza Maurer, Agata Trojar, Autodafé, Denis Kokalj, Marko in Rok Kranjc, Lojze Tarfila,

Edi Sever, Stane Kristan, Vesna in Andrej Muravec.
CAFE TEATER, LJUBLJANA
Danes, 7. oktobra, bo ob 22. uri v Cafe teatru v hotelu Union promocija nove kasete in CD plošče Lada Leskvarja z naslovom »Malokdaj se srečava...«. Spremljal ga bo trio z maestrom Mojmirom Sepetom.
MKG, KOPER - ŠKUC LJUBLJANA
Danes, 7. oktobra, ob 21. uri v Mladinskem kulturnem centru v Kopru in jutri, 8. oktobra, ob 20. uri v Galeriji-SKUC v Ljubljani bo nastopila ameriška skupina 5 UU'S: Robert Drake, bas, violina, banjo, Mike Johnson, kitara, vokal, David Kerman, bobni, Sanjay Kumar, klaviature, vokal.
LJUBLJANA
Danes, 7. oktobra, bo ob 19.30 v okviru Bavorskega tedna v Ljubljani v dvorani Slovenske filharmonije koncert desklega zbora Tölzer Knabenchor. Spored: Pesemski cikel Musica Poetica Carla Orffa.

KRANJ
Danes, 7. oktobra, bo ob 20. uri v Kulturnem domu Strazišče Območno srečanje malih vokalnih skupin. Nastopajoči: Kvintet Sava Kranj, Trsteniški-oktet, Kranjski kvintet, Oktet Voglje, Vokalni oktet Gorenjci.
CAFÉ BELVEDERE, BLEJ
Danes, 7. oktobra, bo ob 21. uri v Titovičajnici nad Vilo Bled koncert ameriške skupine BEDLAM ROVERS.
MARIBOR
Danes, 7. oktobra, bo ob 21.30 v Dvorani Gustaf ob razstavi in predstavitvi fanzinov (ob 16. uri) koncert hrvaških punkovskih skupin Nula iz Sibenika in Bijes Zdravog razuma.
FESTIVAL LJUBLJANA
Sreda, 11. oktobra, ob 19.30 v Viteški dvorani Festivala Ljubljana: otvoritveni koncert cikla Mladi virtuoz - klavirski recital **ANDREJE FURLAN**. Mentorica prof. Dubravka Tomsic-Srebotnjak. Program: Ukmar, Brahms, Beethoven, Choopin.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Kulturni dom - Slovensko stalno gledališče
Jutri, 8. t. m., ob 16. uri (red B) ponovitev Aishilove tragedije »Sedmerica proti Tebam« v prevodu Alojza Rebule. Režija Mario Ursic.
Gledališče Verdi - Dvorana Tripovich
Jesenska simfonična sezona 1995
Danes, 7. t. m. koncert posvečen skladatelju Pietru Mascagniju. Nastopil bo zbor in orkester gledališča Verdi pod vodstvom Tiziana Severinija.
Gledališče Cristallo - La Contrada
Danes, 7. t. m., ob 20.30 premierska predstava narečne komedije »Un'Isotta nel giardino« Ninì Perno in Francesca Macedonia. Na-

stopajo Ariella Reggio, Orazio Bobbio, Gianfranco Saletta in Mimmo Lo Vecchio. Režija Francesco Rossetti
Gledališče Rossetti
Abonmaje za novo gledališko sezono lahko dobite pri blagajni gledališča (samo ob delavnikih 8.30-19.30), v Galeriji Protti (ob delavnikih 8.30-12.30, 16-19), pri podjetjih, solah in na univerzi. Do 12. t. m. lahko potrdite stalne sedeže.
Sv. Ivan - Bivša umobolnica
Danes, 7. t. m., bodo uprizorili igro »Storia di Augusta«. Prireditve prirejajo v okviru projekta Meje, ki sta ga zastavila Deželni center za mentalno zdravje in združenje »Franco Basaglia«.

KOROŠKA

CELOVEC: V Mestnem gledališču bo v sredo, 11. t. m., ob 19. uri ponovitev drame »Tri sestre« (Drei Schwestern).
Danes, 7. t. m., ob 9.30 bo pred Mohorjevo hišo odkritje dvojčičnega spomenika »Kraj srečanja«.
BELJAK: Studijski oder: v ponedeljek, 9. t. m., ob 20. uri W. Siegmund »Eine Liebe im Krieg«.

VELIKOVEC: v mali dvorani na gradu prirejata SPD Lipa in univerza Celovec danes, 7. t. m. ob 19.30 predstavitev filma »Barbara, Lucija, pomoi - Barbara, Lucija, hilf«.
SWLW: v gostilni Terkl bo danes, 7. t. m., ob 20. uri koncert »Roz-Podjuna-Zila«. Nastopajo MePZ Gorjanci, MZ Podjuna, družina Zwitter, kvartet z Vinske gore in MoPZ Trta.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

Severnoprimorsko društvo za cerebralno paralizno Nova Gorica vabi na humanitarno prireditve **POMAGAJTE NAM OHRANITI STARO GORO**
danes, 7. oktobra 1995 ob 17. uri v veliki dvorani Kulturnega doma v Novi Gorici.
Sodelujejo: Skupina Faraoni, skupina Avtomobili, Gianni Rijavec, Miran Rudan, Anika Horvat, Miha Jazbinsek in njegove jazz legende, Manja Salamun in Marjan Podobnik, humorista Vinko Simek in Dudek, gledališka igralca Rados Bolcina in Rastko Krosel, plesna skupina Urška, poveljavka programa Marijana Remias.
VSTOP PROST.
Prostovoljne prispevke za ohranitev in obnovo zavoda za invalidno mladino Stara gora lahko nakazete na ziro račun št. 52000-678-81872, KBM, d.d., Kidriceva 11, Nova Gorica, s pripisom »za Stara goro«.

ZA SRCE
Društvo za zdravje srca v obsegu Slovenije
Mednarodna razstava **VSE O SRCU**
Ljubljana, Cekinov grad, od 10. oktobra 1995 do 14. januarja 1996
Videli boste:
- razvoj srca od najmanjših živali do človeka;
- načine zdravljenja srca in ozilja od začetkov do najmodernejših metod;
- vse o dejavnostih tveganja: kajenju, visokem krvnem tlaku, debelosti, nepravilni prehrani, premalo gibanja, stresu;
- srce v literaturi, poeziji, slikarstvu in kiparstvu;
- srce v ljudski umetnosti.
Razstava je odprta vsak dan, razen ponedeljka, in sicer od 10. do 18. ure.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Avditorij Muzeja Revoltella
V sredo, 11. t. m., ob 18. uri cikel »Trikrat v sredo ob slovenski izvirnosti«: Slovenski značaj: pogledi iz zgodovine. Sodelovali bodo Jože Pirjevec, Janko Prunk in Paolo G.

Parovel od izidu knjig »Serbi, Sloveni e Croati« J. Pirjevca in »Breve storia degli Sloveni« J. Prunka.
Muzej Revoltella - Umetnost Video TV
Do 15. t. m. bo na ogled mednarodni pregled video filmov.

RAZSTAVE SLOVENIJA

CANKARJEV DOM
V Mali galeriji je do 20. oktobra na ogled fotografska razstava Kumbhu mela Smiljana Siške in Boruta Sraja.
V Galeriji CD je na ogled razstava **CHRISTO** in **JEANNE-CLAUDE**: projekti 1961-1995.
GALERIJA KAPELICA
V galeriji je do 10. oktobra na ogled instalacija Voyager Davida Bizovičarja.
MALA GALERIJA, Slovenska 35
V galeriji je na ogled razstava slik nemškega umetnika Imija Knoebela.
NARODNI MUZEJ, Prešernova 20
Na ogled je razstava Gotika v Sloveniji - Svet predmetov. Jutri ob 10. uri vas bo po razstavi vodila dr. Maja Zvanut.
GALERIJA KRKA, Dunajska 65
V galeriji do 7. oktobra razstavlja nizozemski slikar Kees van Eyck.
GALERIJA BELVEDERE, BLEJ
V galeriji je na ogled razstava Zvezda in Odeon pijeta kavo v Titovičajnici Petre Varl Simončič.
GALERIJA EQUINA, Gregorčičeva 3
V galeriji je na ogled razstava Palčki kiparke in docente na Pedagoški akademiji v Ljubljani Dragice Cadež.
LIKOVNO RAZSTAVIŠČE RIHARD JAKOPIČ, Slovenska 9
Na ogled je razstava Pisemski papirji, znaki, logotipi.
GALERIJA ILIRIJA, Tržaška 40
V galeriji je na ogled razstava makedonskega umetnika Goceta Kalajdziskega Ikone.

GALERIJA VODNIKOVA DOMAČIJA, Vodnikova 65
V galeriji je na ogled razstava akademskega slikarja Maria Petriča in akademske kiparke Stefke Košir Petrič.
POKRAJINSKI MUZEJ, MURSKA SOBOTA
Na ogled je arheološka razstava **AVARI NA JUGOZHODNEM MADZARSKEM**. Razstava bo na ogled do 20. novembra.
GALERIJA BOŽIDAR JAKAC, KOSTANJEVICA NA KRKI
V grajski cerkvi galerije je predstavljeno zivljenjsko delo akademskega kiparja Staneta Jarma.

RAZSTAVNI SALON RO-TOVŽ, MARIBOR
V salonu je na ogled pregledna razstava del nemškega velikana konceptualne umetnosti Hermanna Glöcknerja (na sliki).

SAVINOV LIKOVNI SALON, ŽALEC
V salonu je na ogled razstava likovnih del akademskega likovnega umetnika Lojzeta Logarja.
GALERIJA LIKOVNIH UMETNOSTI SLOVENJ GRADEC
V galeriji je na ogled razstava Slike in risbe koroškega slikarja Wernerja Berga.
GALERIJA KRPAN, CERKNICA
V galeriji je na ogled razstava kiparke Milene Braniselj
Astralni krog. (foto)

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST: Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 15. t. m. razstavlja James Rosenquist; danes, 7. t. m., ob 21.30 voden obisk razstave z dr. Lorenzom Michelijem.
Palaca Costanzi: do 5.11. bo na ogled razstava »Od gosence do metulja: na poti ponovnega odkrivanja sveta žuželk«. Urnik: vsak dan 9-13, 16-20, ob nedeljah samo jutraj.
Galerija Art Light Hall: do 28. t. m. je na ogled razstava risb umetnika Roberta Bertoluccijsa. Urnik: vsak dan razen ponedeljkov in praznikov od 18.00 do 22.00.
Miramarski park- Konjsnica: do 7.1.1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin antične Eble.
GORICA: Kulturni dom: do 8. t. m. razstavlja slikar Jona Gal Planinc iz Ljubljane.
V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninijevem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.
Galerija Katoliške knjižarne: do 28. t. m. razstavlja akademski slikar Kristof Zupet.
ŠTANJEL: Galeriji Lojzeta Spacala je odprta od delavnikih 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in

praznikih od 10-12, 14-19.
PASSARIANO: V Vili Manin bo do 10.12 odprta razstava o Pier Paulu Pasoliniju.

KOROŠKA

CELOVEC: Skofjski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprt je do 15. t. m.
Kunstforum (Villacherstrasse 8/II): do 14. t. m. razstavlja Ahmet Oran.
Galerija Freund: razstavlja Johannes Zechner.
Evropska hiša: kiparski simpozij Krstal-Celovec.
Hisa umetnikov: se danes, 7. t. m., je na ogled razstava T. Woschitzja.
Galerija Ars temporis: razstavlja Vlastimila Teske in Angele Hübel.
PLIBERK: Do 14. t. m. razstavlja Werner Berg.
ŠPITAL OB DRAVI: Grad Porcia: do 15. t. m. bo na ogled razstava »50 let Akademije za likovno umetnost v Ljubljani«

GIMNASTIKA / SP

Kitajci ubranili naslov prvakov

V poljubnem programu prehiteli Japonce

SABAE (STA/AP) - Kitajski telovadci so stari in novi svetovni prvaki v ekipnem mnogoboju. Kitajci so po obveznih vajah se zaostajali za največjim presenečenjem prvenstva Japonci, v poljubnem programu pa so dokazali, da so trenutno najboljši na svetu. Domačini so zasedli drugo mesto, tretje pa nekoliko presenetljivo - Romuni. Kitajci so bili svetovni prvaki že leta 1983 in 1994.

Kitajci so že po prvi vaji v prostem programu prevzeli vodstvo in ga do konca niso izpustili iz rok. Japonci so bili zadovoljni tudi z drugim mestom, saj so prvič po letu 1983 vnovic prisli do odličja v ekipni konkurenci, enako velja za Romune, ki so nastopili s popolnoma pomlajeno vrsto, ki veliko obeta predvsem za veliko obeta predvsem za prihodnja prvenstva, morda tudi že za Atlanto prihodnje leto. Omeniti velja nastop Americanov, ki so bili po obveznem programu tretji, nato pa so po več napakah in nekaj padcih končali na devetem mestu. Največji skok navzgor so napravili Rusi, ki so se z enajstega mesta povzpeli na četrto, za odličje pa jim je manjkala cela točka - žal so jih kar nekaj zapravili v obveznih vajah. Vsekakor je jasno, da bo prihodnje prvenstvo povsem drugačno, saj obveznih vaj ne bo več. Odločitev o ekipnem zmagovalcu v zenski konkurenci bo znana jutri. Znanih je tudi 36 tekmovalcev, ki bodo nastopili v finalnem delu posamičnega mnogoboja. V predtekmovalju je bil najboljši Kitajec Li Sjaosuang, za njim pa sta se uvrstila Japonci Hikaru Tanaka in Belorus Vitalij Serbo.

Izidi - mostveno: 1. Kitaj-

ska 566.619 točke, 2. Japonka 563.558, 3. Romunija 561.947, 4. Rusija 560.971, 5. Ukrajina 560.934, 6. Belorusija 560.158, 7. Nemčija 558.946, 8. Južna Koreja 558.821, 9. ZDA 558.784, 10. Bolgarija 557.285, 11. Italija 556.361. Posamično: 1. Sjaosuang (Kit) 114.786, 2. Tanaka (Jap) 113.737, 3. Serbo (Bls) 113.648, 4. Chechi (Ita) 113.249, 5. Belenki (Nem) 113.149, 6. Hatakeda (Jap) 112.886, 7. Jovčev (Bol) 112.849, 8. Roethlisberger (ZDA) 112.812, 9. Nisikava (Jap) 112.761, 10. Dzindzing (Kit) 112.749, 11. Wecker (Nem) 112.585, 12. Caripov (Ukr) 112.374, 13. Supola (Mad) 112.262, 14. Donev (Bol) 112.249, 15. Sandro (Rom) 112.237, 18. Preti (Ita) 112.162. V finalni del mnogoboja se je uvrstilo 36 najboljših.

Italijan Juri Checi 4. v posamični konkurenci (AP)

JADRANJE / JUTRI REGATA ZA JESENSKI POKAL

»Barcolana«: spet rekordna udeležba? Kosmina med favoriti

Nastop akrobatskih letalcev pred startom Barcolane

TRST - Za jutrisnji 27. jesenski pokal v jadraniu (»Barcolana«) se je do včeraj ob 20. uri prijavilo več kot 1100 posadk. Včeraj je zapadel rok za prijavo za domače jadrnice, medtem ko se bodo danes lahko prijavile ostale posadke, zato je pričakovati, da bodo presegli lansko rekordno udeležbo, ko je v Barkovljah nastopilo več kot 1200 jadrnic. Organizator (SVBG) si nadeja, da bo jutri v Trzaskem zalivu rekordnih 1300 colnov.

Na tej, največji in najmnogičnejši jadrni prireditvi na severnem Jadranu bo predstavništvo iz Slovenije dokaj številčno in kakovostno. V prvi vrsti velja tu omeniti Dušana Puha in Mitjo Kosmino, ki sta se že lani odlično obnesla na tej regati.

Tokrat se bo Mitja Ko-

smina predstavil v Barkovljah s svojim »bise-rom«, jadrnico »Gaia legend«, s katero načrtuje prvo zmago na Barcolani. Novo koprsko jadrno lepoto »Gaia legend« bodo splovili danes ob 15. uri v koprski Marini ob navzočnosti trzaskega zupana Riccarda Illyja in njegovega koprskega kolega Aurelia Jurija. Sledila bo se tiskovna konferenca, na kateri bodo zastopniki konzorcija »Spirito of Slovenija« predstavili jadrnico in njen sportni projekt.

Za nastop Mitje Kosmine vlada v Trstu veliko pričakovanje, saj sodi koprski jadralec med favorite za končno zmago. Njegov najnevarnejši tekmeč bo gotovo Tommaso Chieffi z jadrnico »pegaso Osama«. Tu je se Guido Cavalazzi (»Lady of Lake«) in mnogi drugi. Naj omenimo se, da se je včeraj prijavil tudi »Moro di Venezia« s krmarjem Tizianom Navo, ki je z 1 uro in 30 minut rekord »Barcolane«.

Dusan Puh bo letos v Barkovljah tekmoval z italijanskim »Fanaticom«. Slovenski predstavnik juriša na svojo drugo absolutno zmago.

Za Barcolano se je dobro pripravil tudi obetavni koprski jadralec Matjaz Antonaz, nekdanji svetovni mladinski podprvak v olimpijskem razredu 470.

Večkrat doslej so imeli udeleženci na tej regati velike težave z vremenom. Tudi tokrat napovedi niso najbolj spodbudne: posadkam preti skoraj popolno brezvetrije.

NOVICE

Caratti premagal 1. nosilca

KUALA LUMPUR (STA/AFP) - Za največje presenečenje v četrtfinalu teniskega turnirja v Kuala Lumpurju je poskrbel Italijan Cristiano Caratti, ki je s 6:2 in 6:4 premagal prvega nosilca Nizozemca Richarda Krajicka. Od nadaljevanja se je moral posloviti tudi drugi Nizozemec in tretji nosilec Jacco Elthing, ki ga je s 7:5 in 6:4 premagal polfinalist letosnjega odprtega prvenstva Slovenije v Domžalah Cilenec Marcelo Rios. Izida - četrtfinale: Marcelo Rios (Čil/5) - Jacco Elthing (Niz/3) 7:5, 6:4; Cristiano Caratti (Ita) - Richard Krajick (Niz/1) 6:2, 6:4; Patrick McEnroe (ZDA) - Renzo Furlan (Ita) 7:5, 6:4; Mark Philippoussis (Avs) - Paul Haarhuis (Niz) 6:1, 6:2.

Iranke aktivnejše v športu

TEHERAN - Iranska ženska ekipa bo prvič po islamski revoluciji leta 1979 nastopila na azijskem prvenstvu v vožnji s kanuji, ki bo od 2. do 8. oktobra v Pekingu. V zadnjem času iranske oblasti, med njimi je najaktivnejša hčerka predsednika Rafsandžanija, vodijo aktivno kampanjo v prid razvoju ženskega športa v državi.

Klovni leta

DALLAS - Američani, nori na statistiko, številke in zanimivosti ameriškega nogometa, so pred dnevi dobili ekipo, ki resno konkurira za naslov »klovni leta«. Zmedena igra na tekmi med North Texas University in Oklahomo je doživela vrhunec, ko bi Teksasani morali izvajati tako imenovani »puntekick«, nekaksen kazenski strel, ki velja dve točki. Vse je bilo pripravljeno, sodnik je dal znak za izvajanje strela in center ekipe Texasa je podal nazaj do »punterja«, igralca, ki ima nalogo, da zogo cimprej navpično postavi na tla, zato da jo strelec posleje proti голу, se preden ga nasprotnik blokira. Toda punterja Tobyja Gowina ni bilo na svojem mestu, saj je ob robu igrišča klepetal s svojim trenerjem. Oba sta pozabila na dogajanje na igrišču in blamaza je bila popolna. (B. F.)

Čm dan za domačine

VALENCIA (STA/APA) - V osmini finala teniskega turnirja v španski Valenciji (nagradni sklad 328 tisoč dolarjev) so se morali od nadaljevanja posloviti kar trije domači igralci. Tretjega nosilca Alberta Costo je s 6:2 in 6:4 premagal Sved Magnus Gustafsson, Emilia Sancheza je premagal drugi nosilec Avstrijec Gilbert Schaller (7:6, 5:7, 7:6), povrh vsega pa je moral četrty nosilec Alex Corretja predati dvojbo Avstralcu Richardu Frombergu. Izidi - osmina finala: Gilbert Schaller (Avt, 2) - Emilio Sanchez (Spa) 7:6 (7:2), 5:7, 7:6 (7:5); Magnus Gustafsson (Sve) - Alberto Costa (Spa, 3) 6:2, 6:4; Richard Fromberg (Avs) - Alex Corretja (Spa, 4) b.b.

Shearer v Sampdorio?

GENOVA - Generalni direktor genovskega nogometnega prvoligaša Sampdorie Emiliano Salvarazza ni potrdil vsebine intervjuja angleškega dnevnika Daily Star, v katerem napadalec Blackburna in najboljši strel angleške premier league Shearer napoveduje svoj prihod v Genovo prihodnje leto. »Kot vem so že mnogi italijanski klubi ponudili angleškemu klubu veliko milijar lir za Shearerja, a Blacburnu za ta denar nikoli pokazal pretiranega zanimanja,« je poudaril Salvarazza.

ODBOJKA / EVROPSKI SUPERPOKAL

Daytona boljša od Sisleya

Daytona - Sisley 3:1 (15:8, 15:8, 4:15, 15:5)

LAS DAYTONA MODENA: Bracci 8+9, Van de Goor 7+8, Cuminetti 10+22, Cantagalli 4+14, Held 5+9, Vullo 0+4, Nuzzo 0+1, Campana, Russo.

SISLEY TREVISO: Bernardi 7+11, Sadhin 4+10, Zorzi 6+16, Zwerver 2+13, Gardini 4+6, Tofoli 0+1, Campanari, Gallotta 0+1.

Sodnika: Van Iersel in Grönwengen (Niz). Trajanje setov: 28, 32, 17 in 24 minut.

AREZZO - Odbojkarji Modene so osvojili še edini pokal, ki doslej se ni krasil njihove bogate vitrine. V manj kot dveh urah so v tekmi za evropski superpokal med evropskim prvakom in dobitnikom pokala pokalnih zmagovalcev premagali tradicionalnega rivala - Sisleya iz Trevisa. Srečanje med italijanskima moštvoma je bilo razburljivo, a le mestoma kvalitetno. V obeh moštvi igra veliko reprezentantov, ki so po nastopu na evropskem prvenstvu v Grčiji še daleč od zadovoljive forme. Zato ni naključje, da sta najboljša igrala člana Modene, podajalec Vullo in glavni tolkac Cuminetti, ki sta si med poletjem lahko privoščila daljši odmor. Modena je bila boljša od Trevisa tudi v igri obeh centrov, nov Sisleyjev nakup, Rus Sadhin, pa v bistvu ni igral bolje kot Passani, ki je zdaj rezerva in so ga označili za glavnega »krivca« za lanske poraz v finalu končnice prvenstva.

Luca Cantagalli se je vpisal med redke igralce, ki se lahko ponasajo z uspehom v vseh evropskih pokalih.

Zlata knjiga: 1987 Cska Moskva, 1988 Cska Moskva, 1989 Maxiscon, 1990 Maxiscon, 1991 Cska Moskva, 1992 Il Messaggero, 1993 Ravenna, 1994 Sisley, 1995 Daytona Modena.

MOTOCIKLIZEM

Criville najhitrejši v Španiji

BARCELONA - Na prvem uradnem treningu pred jutrisnjo motociklistično Veliko nagrado Evrope, ki steje za svetovno prvenstvo, je najboljši čas v polliterskem razredu dosegel Spanec Alex Criville na hondi. Drugi je bil Avstralec Michael Doohan (honda), ki je že postasl svetovni prvak, tretji pa Italijan Luca Cadalora (yamaha).

Izidi na VN Evrope ne morejo več vplivati na končni vrstni red svetovnega prvenstva, saj so naslovi že vsi oddani.

Izidi treninga: 1. Criville (Spa, honda) 1:47, 646; 2. Dohan (Avs, honda) 1:47, 646; 3. Cadalora (Ita, yamaha) 1:47, 824; 4. Capirossi (Ita, honda) 1:47, 998; 5. Barros (Bra, honda) 1:48, 173; 6. Itoh (Jap, honda) 1:4:186.

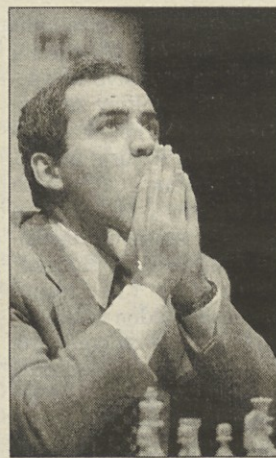
ŠAH / ZA NASLOV SVETOVNEGA PRVAKA

Kasparov po remiju na pragu obranitve naslova

Ruski šampion verjame, da je Anand popustil

NEW YORK - Branilec naslova šahovskega prvaka Rus Gari Kasparov je v petnajsti partiji za naslov svetovnega poklicnega prvaka (PCA) po samo šestnajstih potezah remiziral z izzivalcem Indijcem Visvanatham Anandom, ki je v silijski obrambi vodil bele figure. Rus zdaj vodi z 9:6. Partija, ki se je končala po 40 minutah igre, je bila najkrajša v dvoboju teh dveh šahistov v New Yorku, hkrati pa je Kasparova se približala šahovskemu prestolu. Za obranitev naslova potrebuje le še eno zmago ali dva remija (ostaja še pet partij).

Tudi tokrat Indijec s silijsko obrambo ni mogel presenetiti ruskega šampiona. Tako je 25-letni šahist iz Madrasa po šestnajstih potezah ponudil remi. To pa ni bila najkrajša partija s tovrstnih srečanj. V »nedokonca-

Kasparovu manjka le točka

nem« boju v sezoni 1984/85 sta se večna tekmeča Anatolij Karpov in Gari Kasparov odločila za »salonski remi«. V 22. partiji sta odigrala le trinajst potez.

Kasparov je po petnajsti partiji na novinarsko konferenco v newyorskem World

Trade Centru prisel zelo dobre volje. Pokicni svetovni prvak verjame, da se je Anand po izgubljeni stiri partiji že predal.

Ce bo v šestnajsti partiji Kasparov zmagal, bo z 10 točkami obdržal naslov prvaka. Toda s tem vemo, da se ne bo prišel do končnega cilja. V lovu za 1, 5 milijona dolarjev - zmagovalci jih dobi milijon - mora zbrati 10, 5 točke. Tako se bo dvoboj za prvaka po prostem koncu tedna nadaljeval v ponedeljek.

Potek 15. partije: beli Anand - črni Kasparov (silijska): 1. e4, c5; 2. Sf3, d6; 3. d4, cxd4; 4. Sxd4, Sf6; 5. Sc3, g6; 6. Le3, Lg7; 7. f3, 0-0; 8. Dd2, Sc6; 9. g4, Le6; 10. 0-0-0, Sxd4; 11. Lxd4, Da5; 12. Kb1, Tfc8; 13. a3, Tab8; 14. Sd5, Dxd2; 15. Txd2, Sxd5; 16. Lxg7, Se3; remi.

TENIS

Seleševa in Navratilova v izbrani vrsti ZDA

WHITE PLAINS (STA/AP) - V ameriško reprezentanco za finale Federation pokala proti Španiji, reprezentanci se bosta pomerili 25. in 26. novembra, sta povabljena tudi Monika Seles in legenda ženskega tenisa Martina Navratilova, je povedala kapetanka ameriškega moštva Billie Jean King.

Poleg omenjenih so povabilo na zbor reprezentance, ta bo deset dni pred srečanjem, dobile še Lindsay Davenport, Gigi Fernandez, Mary Joe Fernandez, Amy Frazier in Chanda Rubin. Seleševa je bila povabila vesela: »To je hkrati tudi priložnost, da prihodnje leto nastopim na olimpijskih igrah v Atlanti. Seveda je tudi moja želja nastopiti na olimpijskih igrah.«

NOVICE

Celonu kriterij Match Race

TRST - Verončan Mario Celon je zmagovalac 2. jadrnega kriterija Match race, ki ga je v Trstu organiziralo jadrno društvo Società Triestina della Vela. V finalu je premagal Miljcana Vasca Vascotta. Po dvbeh dvbojih je bilo stanje 1:1, ker pa tretje preizkušnje niso mogli izvesti, je zmaga pripadla Celonu, ker je Vascotta premagal v kvalifikacijskem delu tekmovanja. Tretji je bil Toskanec Tommaso Chieffi, četrti pa Fracoz Destremau.

Končni vrstni red kvalifikacijske faze: 1. Destremau, 2. Vascotto, 3. Chieffi, 4. Celon, 5. Hajdinjak, 6. Benussi, 7. Ferrarese, 8. Binder, 9. Puh, 10. Bodini. Polfinale: Celono boljši od Destremau, Vascotto boljši od Chieffija.

Kolesarsko SP: danes ženske in amaterji

PAIPA - O sebi meni, da je normalno dekle, drugi pa pravijo drugače. Komaj 21-letna italijanska kolesarka Fabiana Luperini, ki je letos že zmagala na Giru in Touru, je na svetovnem prvenstvu v Kolumbiji glavni favorit danasnje cestne preizkušnje za ženske. V zgodovini ženskega kolesarstva bi bilo prvic, da ena tekmovalka v isti sezoni zmaga na vseh treh osrednjih preizkušnjah. Luperinijevi bosta v veliko oporo veteraniki Roberta Bonanomi in Imelda Chiappa. Danes bodo tekmovali tudi amaterji, jtri pa se bodo za naslov prvaka pomerili poklicni kolesarji.

Slovenija tudi brez Zdovca!

LJUBLJANA - Jutri ob 17. uri bo slovenska reprezentanca s tekmo proti Italiji v Sassariju zacela kvalifikacije za prihodnje Evropsko prvenstvo leta 1997 v Spaniji.

Reprezentanca potuje na Sardinijo v močno okrnjeni zasedbi, saj se je za nameček v zadnjem trenutku poskušoval se najboljši slovenski igralec Jure Zdovc, poleg tega pa sta udeležbo v reprezentanci odpovedala Dušan Hauptman in Slavko Kotnik. Tako bodo slovenske barve branili: Horvat, Daneu, Milič, Gorenc, Nesterović (vsi Smelt Olimpija), Hafnar (Triglav), Jurković (Rogaska Donat Mg), Thaler (Litostroj), Đurišić (Iskra Litus) in Alibegović (Alba Berlin). »Končni cilj naše reprezentance je seveda jasen - kvalificirati se za EP, saj imajo tudi Italijani probleme s svojo ekipo,« je še povedal Andrej Urlep.

Slovenija se bo v sredo, 11. oktobra v Celju pomerila še s Češko. (V. M.)

Obvestila

SK BRDINA, SK DEVIN IN SD MLADINA obveščajo, da bodo potekali skupni suhi treningi za tekmovalce v telovadnici v Nabrezini vsak petek od 17.30 do 19. ure. Prvi trening bo 13. oktobra. Prosimo za točnost in stalno prisotnost.

GIMNASTICNA SEKCIJA

SZ DOM GORICA obvešča, da vpisuje za sportno ritmično gimnastiko (deklice letnika 1989 in starejše) in sportno gimnastiko (dečki in deklice letnik 1989 in starejši) za sezono 1995/1996 ob torkih in petkih od 15.30 do 17.30 v telovadnici Kulturnega doma v Gorici. Treningi so se že pričeli.

NOGOMETNI KLUB BOR

priraja telovadbo za osnovnošolske otroke v Borovem sportnem centru (Vrdeška cesta 7) pod vodstvom prof. Paola Tognettija ob ponedeljkih od 15.00 do 16.30 in ob sredah od 14.30 do 16.00. Za informacije telefonirati na st. 369626/369484 od ponedeljka do petka od 18. do 19. ure.

GIMNASTICNI ODSEK SZ BOR

sporoča, da se je redna vadba začela ob torkih od 16. do 17. ure, ob petkih pa od 16. do 18. ure. Interesente se lahko javijo v uradnih urah tudi na društvenem sedežu, tel. st. 51377.

SZ GAJA - teniski odsek

sporoča, da se je začelo vpisovanje za novo sezono in za začetni tečaj v tenisu za osnovnošolske otroke. Vpisovanje na sedežu društva ali po telefonu (226115) od 18. do 20. ure. Treningi se bodo pričeli v torek, 9. t. m.

SD MLADINA - smučarski odsek

nudi informacije o delovanju nove smučarske sezone 1995/96: začetni tečaji na plastični stezi in na snegu, vpisovanja FISL, zimovanje, tekmovalna dejavnost, rekreacija in razno na sedežu v Krizu, dom A. Sirk, vsako sredo in petek od 19.00 do 20.30.

SMUČARSKI ODSEK SPDT

priraja od 26.12.1995 do 1.1.1996 zimovanje v Auronzu. Za prijave in informacije o zimovanju in ostalih smučarskih dejavnostih zainteresirani lahko pokličejo Valentino Fachin (tel. st. 571327) ali Marka Presla (tel. st. 425105) ob uri kosila.

SD MLADINA - baletni odsek

obvešča, da so treningi ob ponedeljkih in sredah za solsko leto 95/96 v prostorih OS A. Sirk v Krizu. Vaje bodo potekale skupinsko po dve uri tedensko od 16.00 dalje. Vpisovanje na treningih.

SZ BOR

obvešča, da bo na Stadionu 1. maja vsak dan (dopoldne ali zvečer) rekreacijska telovadba za različne starostne skupine. Podrobnejše informacije lahko zainteresirani dobijo v uradu SZ Bor po telefonu 51377 do konca oktobra.

SK BRDINA

organizira v nedeljo, 15. t. m. 5. KRASKI SUHI SLALOM in Memorial Aldo Rebula na travniku v Repnu blizu nogometnega igrišča s pricetkom ob 10. uri. Vpisovanje na sedežu kluba, Proskeška ul. 131 na Opcinah v petek, 13. t. m., od 20. do 21. ure

NOGOMET / KVALIFIKACIJE ZA EP

Sacchija zaskrblja predvsem slaba igra v obrambi

Obrambna vrsta »azzurrov« je proti Ponsaccu razočarala

FIRENCE - Kaže, da pred vsakim bolj ali manj pomembnim nastopom za italijansko državno reprezentanco res ni miru. Tudi tokrat ni moglo biti drugače, ceprav tokrat Sacchi nima problemov glede postave, s katero bo igral jutri v Splitu, in tudi »afera Viali« se je zgledila. Tokrat pa razburjajo duhove v italijanskem taboru polemike glede sponorstva reprezentance, volitve novega zveznega predsednika in nenazadnje tudi skromna predstava, predvsem obrambne vrste, na četrtkovi prijateljski tekmi proti amaterjem Ponsaccu.

Na zatožni klopi je torej obramba »azzurrov«, ki je bila vedno steber vseh italijanskih reprezentanc. Zvezni trener Sacchi je precej ostro ocenil igro obrambne vrste proti Ponsaccu.

Vsi italijanski branilci pa se branijo, s tem da so preu-trujeni. Pravi Ferrara: »Proti Ponsaccu nismo igrali najboljše in Sacchi nas je povsem upravičeno tudi opomnil. Fizično so Hrvatje nedvomno boljši od nas in zato se jim moramo zapraviti predvsem z brežibno ekipno igro.«

Costacurta: »Naša obramba je bila dokaj statična. Sacchi je vedel, da smo utrujeni. Zelo težko je igrati, kot si nadeja Sacchi, če nisi v najboljši formi. Sicer pa mislim, da bomo proti Hrvaski igrali mnogo bolje in bolj motivirano.«

Vratar Peruzzi pa je bil pri oceni ostrejši: »Dejstvo je, da našo obrambo sestavljajo igralci, ki prihajajo iz več klubov. Uigranosti torej ni. Sacchi ima prav, da se je jezil, saj med obrambo in sredino igrišča ni bilo nikakršne povezave in zato smo tudi naredili več na-

pak.«

Glede okoloja, ki caka »azzurro« v Splitu, je Ferrara se pristavil: »V Split gotovo ne gremo z namenom, da bi se pretepal, in enako pričakujem tudi od naših nasprotnikov. Hrvatje bodo agresivni, samozavestni, toda prepričan sem, da bo to navadna nogometna tekma.«

Včeraj se je oglasil tudi sam Sacchi, ki je dejal: »Fantje so bili samokritični in to je dober znak za tako pomembno tekmo, kot bo ta v Splitu. Zaupam svojim igralcem.«

Zdravniška slika v taboru »azzurrov« se je znatno izboljšala: Apolloni si je opomogel po poškodbah; bolje gre tudi Ravanelliju; Simone in Costacurta, ki sta imela težave z grlom in z želodcem, sta povsem ozdravela.

NOGOMET / PRED TEKMO V SPLITU

Blažević: »Ne bomo se sprijaznili z remijem!«

SPLIT - Selektor hrvaske reprezentance Blažević je na včerajšnji tiskovni konferenci pred jutrišnjo kvalifikacijsko tekmo za EP proti Italiji govoril o marsicem, najbolj pa ga je razjezil namig, da je med obema reprezentancama »tih sporazum«, da se bo srečanje končalo z neodločenim izidom.

»Hrvaska reprezentanca je zelo ambiciozna in že sam stil naše igre teži k temu, da igramo na vsaki tekmi napadalno in zato za zmago. Zato odločno zavračam vsako natolcevanje, da

bi se sprijaznili z neodločenim rezultatom,« je zrohnel Blažević.

In nadaljeval: »Preprijčan sem tudi, da za nas bo v Splitu celo težje kot v Palermu, ko smo zmagali z 2:1. V prvi vrsti zato, ker bomo igrali brez starih standardnih igralcev, brez poskodovalih Jarnija, Bilica, Prosinečnega in Solda, in tudi zato, ker bomo igrali pod velikim psihičnim pritiskom, saj bomo prvič od samosvojitve igrali v Splitu. Predstavljali bomo ves naš narod, ki veliko od nas tudi pričakuje.«

NAMIZNI TENIS / DANES IN JUTRI V CAMERINU

Prvi državni turnir za uvrstitvev v finale Top 12

Tudi deželni kvalifikacijski turnir za mladinske in 3. kategorijo

Letošnji koledar za individualne kvalifikacije na državno prvenstvo ne vsebuje več turnirjev za drugokategorijane. Pač so združeni v turnirju za kvalifikacije na TOP 12. Na prvo takšno preizkušnjo se podajajo Krasove drugokategorijane (Ana Bersan, Vanja Milic, Katja Milic) konec tega tedna v Camerino (Marke). Prvi dan bosta v igri dvojici nastopili Ana Bersan in Vanja Milic ter dekleta posamezno, drugi dan bodo najuspešnejše nadaljevale tekmovalke v delu na direktno izločanje, pomerila pa se bosta tudi mešana para sestavljena takole: Ana Bersan - Igor Milic (Termin Bolano) in Katja Milic - Orru Gianmarco (CUS Sassari). Najtrša bo borba za preboj iz posamezne skupine, ker obstaja velika verjetnost, da naše igralko naletijo na

Ana Bersan

igralko iz prve kategorije, ki imajo tudi pravico nastopiti na tem turnirju. To pravico sta si priborili tudi Ivana Stubelj in Dasa Breščiani, prvo in drugouvrščeni iz predhodnega turnirja tretjekategorijane, a društvena blagajna narakuje, da se morata odpovedati tej pravici. Igralko,

ki se bodo v Camerinu uvrstile v četrtino finala, bodo lahko nastopile na TOP 12, ki bo 21. oktobra v Spoletu. (J.J.)

V organizaciji društev San Giovanni in Libertas Latisana bo v nedeljo v sportni palači Cinto Cao Maggiore prvi deželni kvalifikacijski turnir za vse mladinske kategorije (Kras bo tu nastopil z 20 udeleženci) in tretjo državno kategorijo (13 krasovcev), veljaven za kvalifikacije na mladinsko državno prvenstvo. Računamo lahko na velik kakovosten potencial Krasovih igralcev za osvajanje kvalifikacijskih točk. Nekateri Krasovi četrtokategorijani, ki so se odpovedali državnemu turnirju v Novari iz že znanih razlogov klenjenja stroškov. Nastopili bodo na deželnem turnirju v višji kategoriji. (J.J.)

ROKOMET / POKAL PRVAKOV

Tržaški Principe jutri doma proti čvrstim Nizozemcem Thriftyja

TRST - Tržaški rokometni klub Principe bo jutri ob 18.30 igral prvo tekmo šestnajstine finala pokala prvakov z nizozemskim mostvom Thrifty iz Aalsmerja.

Za to zelo pomembno preizkušnjo bo tržaška ekipa igrala v okrnjeni postavi, brez Antonia Pastorellija, ki se vedno čuti bolečine v hrbtu. S Principem pa bo na tej tekmi imel krstni natop bosanski rokometas Jasmin Mrkonja, letnik 1958, ki je kar 105-krat igral z jugoslovansko državno reprezentanco. Kariera tega rokometasa je izredno bogata z rezultati: osvojil je namreč en naslov svetovnega pokala, dva pokala prvakov in kar pet jugoslovanskih državnih naslovov.

Mrkonja igra desno krilo in ni več rosn mlad, je pa zelo izkušen rokometas. Principe ga je najel proti placilu za vsako tekmo posebej in predvsem zato, da bi vadel krila tržaške ekipe. Njegova mednarodna izkušnost bo ekipi v dolocenih obdobjih tekem se kako dobrodosla.

Nizozemci so telesno čvrsti in tudi tehnično dobro podkovani, četverica te ekipe pa redno nastopa z državno reprezentanco.

Principe in Thrifty sta si po kakovosti enakovredna in pričakovati je izenačen boj. Trzasko mostvo seveda upa, da bo odziv občinstva za to pomembno tekmo dokajšen. Prav pomoč navijačev je na takih srečanjih odločilna. Principe si mora že jutri zagotoviti zmago s tako razliko v

golih, ki mu bo zadostovala za povratno tekmo na Nizozemskem.

POSTAVIEKIP

PRINCIPE: Ivan Mestriener, Mirko Barberini; Marco Lo Duca, Claudio Kavrečić, Jasmin Mrkonja, Sorin Saftescu, Michele Guerrazzi, Antonio Pastorelli, Alessandro Tarafino, Piero Sivini, Ljubo Bosnjak, Claudio Schina, Giorgio Oveglia, trener Giuseppe Lo Duca.

THRIFTY AALSMEER: Jeffrey Groeneveld, Micha Hoogewoud; Hans Vam Dijk, Claus Veerman, Ja-roen Holscher, Benito Leider, Toni Mets, Pim Ligthart, Marco Beers, Reé Pie, Marcel Mets, Tobias Idsinga; trener Jan Alma.

SODNIKA: Miguel Angel Amigo in Rodrigo Costas (oba Spanija).

ODBOJKA / SLOVENSKA LIGA

Med moškimi sta favorita Maribor Branik in Salonit

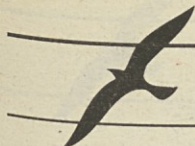
LJUBLJANA - V Sloveniji bodo danes svoje tekmovalce začeli tudi odbojkarji in odbojkarice. Kljub poskusom nekaterih klubov, da bi skupščina le slab mesec pred ligo povečala obe prvi lige, se tekmovalni sistem v letošnji sezoni ni menjal. O spremembah pa bo po potrebnost resno razmislil pred prihodnjo sezono, saj stirkrožni sistem v moski ligi postaja preveč monoton, osem ali več tekem z istim nasprotnikom pa v dvorane ne privablja večjega števila gledalcev. Nekoliko bo spremenjen le sistem razigravanja, saj se bodo v dvokrožnem liga sistemu pomerile stiri najboljšie ekipe, dve iz prvenstva in dve iz interlige, brez prednosti domačega terena. Po osmih krogih bosta najboljši ekipi igrali za naslov prvaka na tri zmage.

Drugačen bo sistem v ženski ligi, ker sta kluba Infond Branik in Bank Austria Bled odpovedala sodelovanje v interligi. Tako bo osem ekip nastopilo v dvokrožnem liga sistemu. Nato se bosta dve prvouvrščeni ekipi pomerili za naslov, tretje in četrtouvrščena pa za končno tretje mesto, ki se vodi v evropska tekmovalja.

Glavna kandidata za prvo mesto pri moških sta dva: Marles Maribor in Salonit. Mariborčani so se okrepili z odličnim reprezentančnim napadalcem Andrejem Berdonom iz Kanala, ostali pa so brez obeh lanskih tujcev Milutinovića in Kravcova. Salonit je zadržal Rusa Sladnovega, v svoje vrste pa so znova privabili podajalca Vukovića, nov pa je tudi Hrvat Pezlja. Visoka uvrstitve se nasmihata tudi Olimpiji, ki se je okrepila s Purkartom in Siftarjem.

Ljubljanski klub pa je tudi edini, ki ni najaval nobenega tujca. Pomurje je izgubilo kar tri igralce lanske prve sesterke, pridobili pa Sevcenka iz Ukrajine. Novomeski moski odbojcarski klub je dobil novega sponzorja. Nic več niso »pionirji«, saj je njihov glavni sponzor Krka. Vodstvo kluba se je dogovarjalo z dvema tujcema (Causevič?), vendar zahtevka za njuno registracijo OZS se ni dobila, tako da bo v prvem krogu novomesko mostvo nastopilo brez tujcev.

Polozaj v ženski odbojki je bolj izenačen. Za eno od prvih treh mest je namreč kar šest kandidatov (v ligi jih je 8). Najmočnejšo klop ima vsekakor mariborski Infond Branik, v katerega so se vrstile dvojici Blazic in Petra Kraigher, v najboljšo sesterko pa zagotovo sodita tudi Rusinji Kopilova in Malekina, trenersko mesto pa je zasedel Jurij Copi, ki je pred tem vodil odbojkarje Pomurja. Odlični ekipi sta sestavili tudi upravi novomeskega in koprškega kluba, kjer bodo glavno vlogo igrale mlade, a že uveljavljene slovenske reprezentantke. Novomesčanke bosta okrepili tudi dve igralki s področja nekdanje SZ, Oresina in Volkova, Koprčanke pa Gorbačova. Iz Belorusije so dve igralki pripeljali tudi Blejci, Ho-tejlevo in Bajdakovo. Celjani pa so obdržali Kibirevo in Tolmačeva, ki bosta po vsej verjetnosti že med letošnjo sezono dobili tudi slovensko državljanstvo. Tuje igralko naj bi zaigrale tudi v HIT Casinoju, LIK Tiliji in Zgornji Savinjski, v kateri bo znova zaigrala nekdanja ena najboljših jugoslovanskih odbojkaric Alenka Lesnik.

KOŠARKA / NOCOJ V TRŽAŠKI ŠPORTNI PALAČI V 3. KOLU MOŠKE B LIGE

Proti novincu Scame računa Jadran TKB na drugi par točk

Nastop Viteza in Pregarca pod vprašajem
Nagradna tekma v metu »trojk« za gledalce

Medtem, ko se ostala naša mostva sele pripravljajo na začetek letosnjih prvenstev, bo **Jadran TKB** nocoj v B ligi odigral že tretjo tekmo. Vremčeva posadka bo, tako kot pred enim tednom, spet igrala v tržaski sportni palači in tako kot prejšnjo soboto bo na obisk prisel novinec, tokrat **Scame Carnavali iz Bergamo**.

JADRAN: S sobotno zmago so **tekabejci** prebili led in v društvu so vsi globoko zadihali, kljub temu pa vzdusje ni na visku, saj s prikazano igro jadrancov niso povsem zadovoljili in sami igralci, s trenerjem vred vedo, da so zmožni igrati veliko boljše. Nasprotniki so se sicer srčno borili, sami podatki pa jasno

kazejo, da spada **Collegno** med povprečnejše ekipe, proti katerim bi morali nasi kosarkarji zanesljivejši in odločnejši zmagati, zlasti v Trstu. Zaradi tega so se plavobeli s se večjo vnemo lotili trenin gov, v četrtek so solidno odigrali prijateljsko tekmo v Trziču proti Italmonfalconeju in zmagali z 8 točkami naskoka, zal pa sta že cel teden odsotna tako **Boris Vitez** kot **David Pregarc** in njuna prisotnost je nocoj se pod velikim vprašajem. Vitezu so se bolečine na Ahilovih tetivah se povečale in mora zato vsaj se nekaj casa cinveč počivati, Pregarc pa je na zadnji tekmi utrpel zelo močan udarec v roko z izlivom krvi v podlaketu, kar ga zelo ovira pri gibih. »Coach« **Andrej Vremec** je dejal, da bosta igralca tik pred tekmo samo odločala igrati ali ne.

SCAME: Kot rečeno, tudi kosarkarji iz Bergamo so novinci v ligi in so v zadnjih treh sezonah »pridrveli« iz D v B ligo. V prvem kolu je **Scame** izgubil prav proti Collegnu v gosteh, zatem pa doma visoko premagal Monzo. Po skopih zbranih podatkih ima Scame le štiri res kakovostne igralce (**Gritti**, **Morrone**, **Mazzotti** in **Morlotti**), ki so gonilna sila mostva, medtem ko ostali le dopolnjujejo vrzeli. Predvaja zelo hitro igro, v svojem polju pa si pomagajo s številnimi kombiniranimi obrambi. Postava: **play - Tonetti** (73 letnik, 192 cm), **Calvo** (70, 183); **branilci - Gritti** (64, 190), **Caccia** (57, 195); **krila - Fratus** (69, 196), **Mazzotti**

(67, 197), **Precorvi** (77, 196); centri - **Angeretti** (74, 202), **Marrone** (69, 200), **Morlotti** (72, 197); trener **Stefano Fantoni**.

TEKMOVANJE: Tako kot pred enim tednom, bo drugi pokrovitelj Jadrana, podjetje **Eurosava**, ponovno pripravil zabavno tekmovalje za gledalce. Med odmorom bodo predhodno izžrebani gledalci poskusili zadeti koš za tri točke. Morebitni »ostrostrelec« bo nagrajen s kompletom gum **Eurosava**.

OSTALI PARI 3. KOLA: **Varese** (4) - **Monza** (2), **Cassano** (0) - **Cividale** (0), **Oderzo** (4) - **SS Giovanni** (0), **Riva del Garda** (2) - **Biella** (4), **Collegno** (2) - **Orobica Bg** (2). (v oklepaju točke na lestvici)

Vanja Jogan

Osebna izkaznica Davida Pregarca

Letnik rojstva: 1967
Zacetek igranja: 1973 Breg
Pri Jadranu: 6. leto - 2300 t
NEKAJ VROCIH ODGOVOROV
Najlepsa tekma doslej:
Finale play off z Borom proti St. Azzurri (86/87), Jadran - Crup PN (90/91)
Tvoj »career high«:
42 z Borom proti Bregu v sezoni 85/86
Najbolj pomemben kos:
Trojki - s Servolano lani in s St. Azzurro takrat
Komu bi podal odločilno zogo:
Samemu sebi...

Jan Budin, kako bi se ti ravnal na njegovem mestu:
Sprejel bi pogoje Stefanela, ker bi rad igral v A ligi
Najlepsi spomin iz mladinske kariere:
Deželni prvaki z Borom v Pordenonu (85/86)
Najboljsi zunanji igralec ostalih naših ekip:
Stefan Persi
Moški odbojarski derbi Koimpex - Imsa:
Navijam za Slogo, da bi zmagala s 3:0
Nogometni derbi Dolina - Breg:
Ne navijam za nikogar, napoved pa je 2:1 za Breg
Diskoteka Titanic ali Macchiavelli:
Zdaj Macchiavelli, pred leti Titanic
Nocojsnji izid in koliko točk bos zbral:
Jadran TKB - Bergamo 82:69, nad 15 (če igram) VJ

ODBOJKA / ZVEZNI POKAL

Derbi tokrat v Štandrežu

Prva nastopa doma Soče Sobema in Bora Mercantile

Koncept letosnjega kvalifikacijskega dela zveznega odbojarskega pokala za sesterke B1, B2 in C1 lige predvideva, da se na papirju najmočnejši mostvi (v skupinah s po štirimi sesterkami) med sabo srečata v 5. in 6. krogu, zato bodo povratne tekme 1. kroga na sporedu že danes. Le teden dni po prvem srečanju na Opcinah se bosta torej Imsa in Koimpex ponovno srečala drevi v Štandrežu, s pricetkom ob 20.30. Goričani so po dveh krogih se nepremagani, Koimpex pa je doživel dva poraza. Odbojkarji Imse bodo poskusali narediti vse, da nepremaganost ohranijo do dvojnega spopada z videnskim VBU-jem, ki bi bil v tem primeru odločilen glede napredovanja v naslednjo fazo pokala, morebitni uspeh Goricanov pa bi pomenil senzacijo. Toda slogasi so že v prvem srečanju pokazali, da so lahko za vsakega nasprotnika trd

oreh, zato presenečenja ni mogoče apriori izključiti, čeprav je med ekipama ena liga razlike.

Prvic se bo domaćim gledalcem predstavila tudi Soča Sobema, srečanje v Sovodnjah (ob 20. uri) proti Cessaltu pa bo nadvse zanimivo, saj je to tekme, s katerim se bo Jakopičovo mostvo pomerilo tudi v prvenstvu. Srečanje bo torej predstavljalo za socene pomembno preizkušnjo za določitev trenutne stopnje pripravljenosti.

Prvic bodo v Trstu (Suvich ob 20.30) igrali tudi borovke, ki pa so po dveh porazih že brez možnosti za uvrstitev v nadaljnjo fazo. Kennedyju se bodo skušale oddolžiti za tesen poraz (3:2) v Cavalicu.

Slogasice bodo tokrat proste, z zanimanjem pa bodo sledile tekmi v Trziču med Alloysom in Omo. Boj za prvo mesto je namreč v tej skupini odprt.

ODBOJKA / 4. KOLO V DEŽELNEM POKALU

Sokolovke so se v Sovodnjah oddolžile valovkam (2:3) za poraz v Nabrežini

Borovci spet uspešni - Olympia: fantje še nepremagani, dekleta odslej le še za 2. mesto

MOSKI Skupina B

Bor Fortrade - Club Altura 3:0 (15:4, 15:5, 16:14)
BOR: Taberni 5+6, Marega 4+7, Coloni 4+4, Del Turco 1+1, Pavlica 0+0, Bresich 9+3, Cella 6+3, Daneli 2+2, Furlanici 0+1, Grandolfo 1+0, Gombac, Stulle.

Borovci so se v povratnem srečanju krepko oddolžili Club Alturi za tesen poraz na prvi tekmi. Tokrat se niso pustili presenetiti in so od vsega začetka uveljavili svojo čisto premoč in v prvih dveh setih povsem nadigrali nasprotnika. V tretjem setu je trener Cella dokaj spremenil postavbo, kar je nekoliko zmedlo Borove odbojkarje. Club Altura pa se je po začetnem vodstvu 4:0 opogumila, zagrjala bolj zagrizeno in vodila vse do 14:10. Tedaj pa so borovci strnili svoje vrste, z borbeno igro in nekaterimi uspešnimi posigi v obrambi so nadoknadili zaostanek, na koncu pa tudi prepričljivo zmagali. (Dejan)

Skupina C

Olympia CDR - Pradamano 3:0 (15:5, 15:4, 15:11)

OLYMPIA CDR: S. Terpin 2+2, Pintar 1+1, Komjanc 3+1, Ferfolja 7+7, J. Terpin 2+11, Maraz 1+2, Dorni 3+0, Sfiligoi 0+5, Graunar 4+1, A. Terpin, Seni 1+2.

Olympia je tudi v povratni tekmi prepričljivo premagala furlanskega četroligasa. Zelo pozitivno

je, da so gladko zmago dosegli tokrat zlasti mlajši igralci in rezerve, ker ni trener Dorni praktično nikoli igral z na papirju najboljšo postavbo. Igralci Olympie so igrali zbrano in borbeno od prve do zadnje točke in nasprotnika niso pustili do sape. Kljub spremenjenim postavbam v vsakem setu je Olympii uspelo predvajati dokaj kvalitetno igro, ki ji sibki Pradamano ni mogel parirati. Posebno uspešna sta bila servis in obramba. Dobro se je odrezal mladi podajalec Nikolaj Pintar, ki je odigral celo tekmo.

ZENSKE Skupina B

Val - Sokol 2:3 (13:15, 15:11, 3:15, 15:5, 9:15)
VAL: Vizintin, Braini, Blasizza, Cernic, Miklus, Orel, Pavio, Mi. in MO. Tomasin, Zavdalal, Zuccarino, Ursic.

SOKOL: T. Masten 11+6, L. Masten 0+0, Vidali 3+1, Skerk 6+8, Kosmina 3+7, Marucelli 8+7, Ban 5+7, Lupinc 0+0, Visintin 0+0, Semec, Svara.

Sokolovke so se Valu v Sovodnjah oddolžile za poraz, ki so ga doživele v prvi tekmi v Nabrežini. Valovke so tako v prvem kot v drugem setu visoko povedle (12:7 oziroma 12:4), zmagale pa so le v drugem setu. Tretji in četrti set sta bila nezanemljiva, v tie breaku pa je Sokol (s Tanjo Masten na servisu) takoj visoko povedel in psotem prednost obdržal do konca.

Silva Meulja (trener Sokola): »Se vedno imamo

Danes

Sobota, 7. oktobra 1995

KOŠARKA

MOSKA B LIGA

20.30 v tržaski sportni palači: Jadran TKB - Scame Bergamo
MOSKA C2 LIGA
20.00 v Pagnaccu, Ul. Freschi: Pagnacco - Bor Radenska

ODBOJKA

MOSKI ZVEZNI POKAL

20.00 v Sovodnjah: Soča Sobema - Cessalto;
20.30 v Štandrežu: Imsa - Koimpex
ZENSKI ZVEZNI POKAL
20.30 v Trstu, Suvich: Bor Mercantile - Kennedy

MOSKI DEZELNI POKAL

17.00 v Trstu, Galilei: Prevenire - Bor Fortrade;
17.30 v Vidmu: VBU - Olympia CDR; 18.00 v Gradiscu: Torrinaan - Espago; 20.30 na Opcinah: Körting - Acli Ronchi
ZENSKI DEZELNI POKAL

18.00 na Opcinaha: Sloga - Sgt; 18.00 v tržaski sportni palači: Volley club Trzic - Val; 20.30 v Gorici, Slovenski sportni center: Olympia Cerimpex - Morarese

NOGOMET

MLADINCI - DEZELNO PRVENSTVO

15.00 v Štandrežu: Juventina - San Canzian
MLADINCI - POKRAJINSKO PRVENSTVO
15.00 v Miljah: Muggia - Primorje; 16.30 v Trstu, Ul. Sanzio: Portuale - Vesna

NAJMLAJSI

15.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Fincantieri

CICIBANI

14.30 v Trziču, Ul. 1. maj 84: Aris San Polo B - Mladost B; 14.30 v Štandrežu: Juventina - Azzurra B; 15.30 v Trziču, Ul. 1. maj 84: Aris San Polo A - Mladost A

Jutri

Nedelja, 8. oktobra 1995

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

15.00 v Štandrežu: Juventina - Mossa; 15.00 v Sovodnjah: Sovodnje Zadrzna kreditna banka - Manzano

1. AMATERSKA LIGA

15.00 v Krizu: Vesna - Opicina; 15.00 na Porsku: Primorje - Pagnacco; 15.00 v Basaldelli: Basaldella - Zarja

2. AMATERSKA LIGA

15.00 v Trebcah: Primorec - Villesse

3. AMATERSKA LIGA

12.15 na Opcinah, Rocco: Cus - Gaja; 15.00 v Doberdobu: Mladost - Villa; 15.00 v Dolini: Breg - Union; 15.00 v Repnu: Kras - Servola

NARASCAJNIKI

10.00 na Opcinah: Olimpia - Zarja Adriaimpex;

10.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Capriva

NAJMLAJSI

9.30 na Opcinah, Ul. Carsia: Montebello Don Bosco - Gaja

ZACETNIKI

10.30 v Starancanu, Ul. Atl. Azzurri: Staranzano - Mladost

ODBOJKA / JUTRI

Slogin memorial »S. Kokoravec« za mladinske ekipe

V telovadnicah na Opcinah in v Repnu bo jutri že 7. mednarodni odbojarski memorial **Sonja Kokoravec** za moske in ženske mladinske sesterke (letnik 1978 in mlajši), ki ga SZ Sloga vsako leto prireja v spomin na svojo leta 1988 v prometni nesreči preminulo mlado igralko. Turnir bo v bistvu pomenil uradno odprtje mladinske sezone na Tržaskem, ki se že po tradiciji začneja z oktobrom.

Zenski del turnirja bo na Opcinah, na njem pa bodo poleg ekipe organizatorja nastopili se OK Prevalje (Slovenija), Cimos Koper (Slovenija) in G. Vežica (Hrvaska). Fantje bodo moči merili v Repnu. Nasprotniki združene ekipe Sloge in

Bora Körting bodo G. Vežica (Hrvaska), Futura Cordenons in OK Fuzinar, ki je lani v Sloveniji osvojil naslov državnega prvaka med kadeti.

Gledalci si lahko obe tajo zanimiva mladinska srečanja, karksnih pri nas zadnja leta vidimo, žal, bolj malo. To pa je razlog več, da ljubitelji odbojke ogleda turnirja ne smejo zamuditi.

Spored tekem

Zenske: 9.30 Prevalje - Koimpex; 11.00 Cimos - Vežica; 15.30 tekma za 3. mesto, 17.00 tekma za 1. mesto.

Moski: 9.30 Körting - Vežica; 11.00 Futura - Fuzinar; 15.00 tekma za 3. mesto, 16.30 tekma za 1. mesto.

Nagrajevanje obeh turnirjev bo v openski telovadnici ob 18.30.

Nekaterim stvaram se
v zamejstvu
ne znamo odgovoriti.

GRAFICENTER / FOTO: SERGIO FERRARI

Nekaterim drugim
se ne smemo.

Primorski dnevnik
Moj dnevnik!

FLAMSKA KUHINJA

V moji juhi je pivo!

Vina sploh ne strežejo več

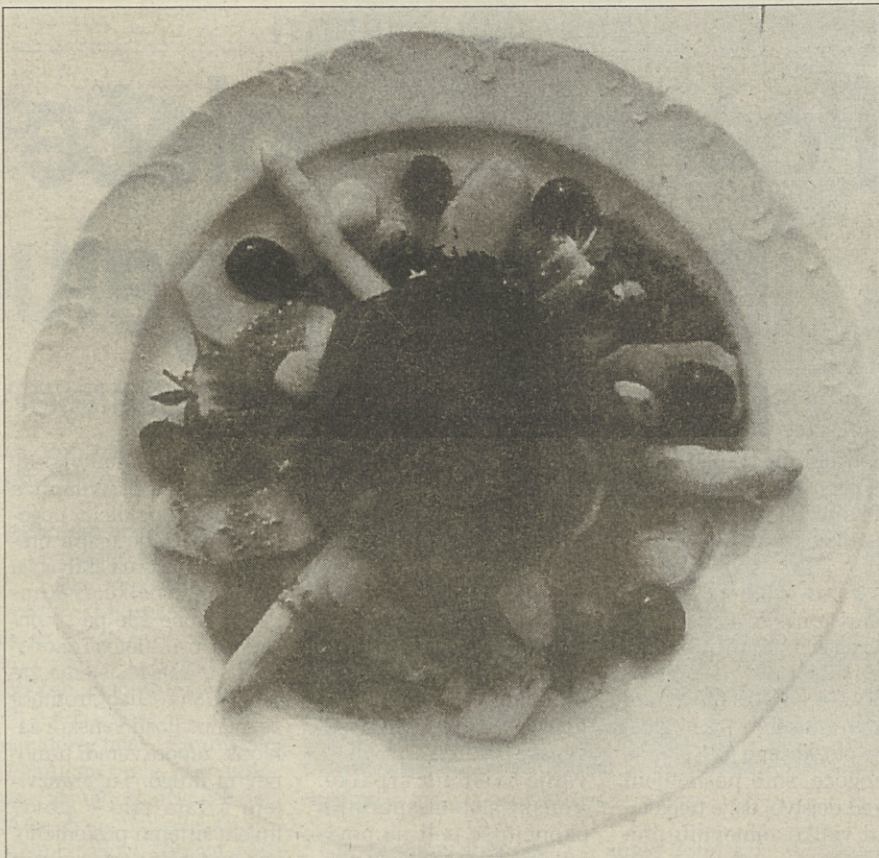
Ko gostje vstopijo v novo odprto restavracijo Het Spijker v Gentu, jim najprej priporočijo malinov aperitiv. Ko pa pred seboj zagledajo sampanjski kozarec, so nemalo presenečeni, saj je napolnjen s temno jantarjevo tekocino, ki ni Kir Royal, ampak pivo a la framboisei, letnik 1986.

Restavracija posveča največjo pozornost promociji tega, kar njeni lastniki razumejo kot bistven element belgijske kulturne dediščine. Vsaka jed, od glavne do deserta, je pripravljena v pivu. Vino so umaknili iz menija, namesto njega pa vam natakari priporočijo različne vrste piva, ki so jih uporabili pri pripravi hrane, ki ste jo naročili. Tako lahko začnete z jastogovo juho, servirano s steklenico piva Kriek de Boon. V nadaljevanju lahko naročite jagenckove zrezke in ob njih poskusite pivo Rochefort, ki je z dvanajstimi odstotki alkohola skoraj tako

močno kot dobri Burgundijec. Ko skuša sef restavracije pomiriti nezaupljive goste, jim reče: Pitje vina in priprava jedi v vinu je zelo dolgotrajna navada. Zakaj ne bi poizkusili nekaj novega?

Het Spijker je čudovito ohranjena hiša v središču srednjeveške Genta. Stavba stoji na slikovitem obrežju reke Lys, zgradili pa so jo v šestnajstem stoletju in jo uporabljali za spravilo zita. Leta 1990 jo je kupila pivovarna Palm Brewery in to skladišče spremenila v trinadstropno gostilno, restavracijo in razstavišče.

Razlog za tako velik uspeh Het Spijkera je predvsem ustvarjalnost in nadarjenost 26 letnega sefa restavracije. Rojen v Gentu, Niko Joos svoje jedi pripravlja v odprti kuhinji, pred očmi gostov, izmislil pa si je celo vrsto jedi, katerih ključna sestavina je pivo. Joos pravi, da je način uporabe piva v jedeh enak upo-

Gnjat pripravljena v omaki iz piva z zelenjavo in sadje

rabi vina, sam pa je prisel do spoznanja, da vsaka posamezna vrsta piva hrani svojevrsen okus. Pozimi predstavlja poseben menu igeri, kjer vino v dolgotrajnem procesu mariniranja nadomešča s pivom. Pri tem uporablja predvsem divjega merjasca in drugo divjaco.

Verjetno se sliši nenavadno, toda Joos trdi, da so pri pripravi jedi s pivom ribe veliko bolj primerne kot

meso. S pravilno izbiro piva lahko celo izgine močan vonj pri lososu, cesar ne bi nikoli ugotovili, če bi uporabljali samo vino. Vendar pa je ta pustolovščina v gastronomiji samo začetek vsega, saj je Joos ravno sredi priprave kuharske knjige, v kateri bodo njegovi recepti, pivovarna pa namerava prihodnje leto v Parizu odpreti se eno restavracijo te vrste, hiso pivovarske kulture, kot jo sami imenujejo.

Medtem, ko gostje lahko izbirajo med široko ponudbo piva v tej restavraciji, pa Joos pravi, da hrani da najboljši okus le pet tradicionalnih vrst piva: Orval, Chimay, Rochefort, Westmalle in Westvelteren.

Ce mislite, da se boste ob koncu obeda izognili pivu, se motite, saj meniji iz Chimaya delajo tudi sir, ki je prepojen z njihovim doma narejenim pivom.

John Burton

JEDILNIK

Za vsak dan

ponedeljek

gobova juha s krompirjem, ajdovi zganci, vaniljev puding

torek

goveja juha z rezanci, kuhana govedina, pražen krompir, zelena solata

sreda

fizolova juha s testeninami, palačinke s skuto, jabolčni kompot

cetrtek

blitvina juha s krompirjem, zrezek po dunajsko, ocvrt krompirček, zelena solata s fizolom

petek

paradižnikova juha z rižem, praženi lignji, krompir v kosih, mesana solata

sobota

cvetačna juha, mleti zrezki, pire krompir, solata iz rdečega zelja

nedelja

kokosja juha z zdrobovimi cmocki, pečena kokos, pražen krompir, zelena solata, mandljeva torta

Za vegetarijance

ponedeljek

kremna paradižnikova juha, makaroni z zeleno in papriko, jabolčni zavitek

torek

prezganka iz ajdove moke, zeljni zvitki, krompir, puding

sreda

fizolova juha z zeljem, palačinke z orehi, kompot

cetrtek

sojina juha z gobami, siroki rezanci s camember sirom, zelena solata

petek

cvetačna juha, slivovi cmoki, cezana

sobota

juha iz lece, bučke polnjene s kruhom in zelišči, pire krompir, pečena jabolka

nedelja

mlečna cesnova juha, riž s sojino pasto misu, popecen tofu, solata, pogača z grozdom

JEDI NAŠIH DEDOV

Krompir naš vsakdanji

»Junak« Vorančevih zgodb

Ste že kdaj pomislili, zakaj človeku, ki se mu kaj posreči, rečejo, da je imel krompir? Ali veste, zakaj pravi pregovor, da ima neumen kmet debel krompir? Ali se spominjate Vorančevih zgodb, v katerih igra krompir pomembno vlogo? Z marsičem je povezan krompir, ki so ga v Evropo prinesli Španci in je v naših krajih se nedavno predstavlja pravo bogastvo na prenekateri mizi. Ogrel je »mrzle ročice« in zal pogosto vstopal le v sanje.

Pa pustimo preteklost, danes vsaj pri nas krompirja ljudem ne manjka in v različnih oblikah lahko popestri jedilnik. Izbrali smo štiri recepte za pripravo krompirja, ki so prišli tudi v knjigo slovenskih narodnih jedi. Resnici na ljubo je treba povedati, da je bil po teh receptih pripravljen krompir njega dni le na mizah premožnejših. Vsi recepti so prirejeni za štiri osebe.

Dober krompir

Kilogram krompirja skuhamo v slani vodi, ga olupimo in zrezemo na rezine. Na dveh zlicah masla zarumenimo pol drobno sesekljane srednje velike čebule, prilijemo deciliter goveje juhe, solimo, popramo in dodamo zlicko majarona. Nekaj minut naj vre, nato v to polivko stresimo krompir. Dodamo dva rumenjaka, premešana s sokom pol limone. Premesamo in ponudimo kot prilogo k mesu ali kot samostojno jed z zeleno solato.

Smetanov krompir

Kilogram kuhanega, olupljenega in na rezine zrezanega krompirja stresimo v kozi-

co, kjer smo raztopili dve zlici surovega masla. Dobro praženemu krompirju dodamo lonček kisle smetane, solimo in popopramo ter potresemo s sesekljanim drobnjakom.

Krompir z bohinskim sirom

Kilogram skuhanega, olupljenega krompirja zrezemo na tanke listice. V posodi razvrkljamo lonček kisle smetane, dve jajci, 10 dekagramov bohinskega sira (lahko ga nadomestimo s kakšnim drugim sirom), solimo in popramo. V namaščen pekač denemo pol krompirja, ga prelijemo s polovico preliva, dodamo se drugo polovico krompirja in polijemo z ostankom preliva. Za deset minut postavimo v dobro ogreto pečico, da dobi lepo zapečeno skorjico. Ponudimo kot samostojno jed z divjijo ali zelnato solato. K tako pripravljenemu krompirju sodi zeliščna omaka. V takšni kombinaciji bo razveselil predvsem tiste, ki niso veliki ljubitelji solate.

Krompir v družbi z gobami

Očiščene lisičke zrezemo na rezine, prilijemo pol vode in pol mleka in jih kuhamo približno deset minut. Dodamo na kocke zrezan krompir, solimo, popramo in posujemo s sesekljanim peteršiljem. Jed izboljšamo z zlico kisle smetane. Če pripravimo se bele ali ajdove zgance bo to izdatno kosilo, ki bo razveselilo tudi vegetarijance. Za tiste, ki brez mesa ne morejo, lahko nekaj te okusne juhe obogatimo z narezano hrenovko ali koski piscancjega mesa.

HITOV KULINARIČNI KOTIČEK

Nedeljsko kosilo HIT hotela Park iz Nove Gorice

Hotel Park je danes podoben dobil po osmih letih stalnih izboljšav in posodobitev. Od leta 1984, ko ga je prevzel Hit, pa do danes so v izboljšanje ponudbe hotela vložili več kot deset milijonov nemških mark. Danes ima Hotel Park 98 sob oziroma 144 ležisc, restavracijo za 230 gostov, nekaj barov, igralnico, ki vsak večer privabi 2000 obiskovalcev, in eksotično urejen sladoleadni vrt Tropicana, kjer obiskovalcem postrežejo z okusnim domačim sladoledom, ki je tudi čudovito okrašen; slasčicar pa pripravlja tudi druge sadne sladice. Gostinsko ponudbo Tropicane dopolnjuje pester zabavni program. Restavracija Hotela Park pa slovi po ribjih specialitetah, jedeh italijanske kuhinje in izvrstnih sladicah.

V današnjem Hitovem kulinaricnem kotičku boste našli recept za izvrstno nedeljsko kosilo, ki ga priporoča vodja kuhinje hotela Park Ivan Pufek.

(Foto: Bojan Velikonja)

Hitovo nedeljsko kosilo

Cvetačna kremna juha, domači rezanci z jurčki, riž z lososom, telecja pečenka z zajbljem, gratiniran krompir, rdeča pesa s smetano, radič v solati, kuhana hruška v teranu

Cvetačna kremna juha:

4 dag masla, 2 dag moke, 60 dag cvetače (1/3 cvetačnih listov), muškadni orešček, 1/2 kisle smetane, sol, poper, peteršilj, 20 dag krompirja, 1 1/2 l juhe ali vode.

Na maslu svetlo prepražimo moko. Dodamo na večje kose narezane cvetačne liste, 2/3 cvetačnih cvetov in krompir. Prilijemo juho ali vodo in kuhamo, da se zelenjava povsem zmehča. Nato juho pretlačimo. Vnovič prevremo, dodamo začimbe in posebej kuhane cvetačne cvetove ter sesekljan peteršilj.

Domači rezanci z jurčki:

Za testo za rezance potrebujemo: 10 dag moke, eno jajce, 25 dag svežih jurčkov, 6 dag olja, 10 dag čebule, malo moke, dva stroka česna, sol, poper, sopek peteršilja, juho za zalivanje, 1 dl sladke smetane.

Očiščene jurčke zrezemo na listice, prepražimo na čebuli, česnu in peteršilju, začimimo. Zalijemo z juho, pokuhamo, dodamo smetano in v slanem kropu kuhane rezance.

Rizota z lososom:

32 dag riza, 12 dag prekajenega lososa, 2 dag mala, peteršilj, sol, poper, 1/2 dl sladke smetane.

V ponvi segrejemo maslo, dodamo na kockice zrezanega lososa in riž, ki smo ga že posebej napol zdusili. Vse skupaj dušimo, dokler riž ne postane mehak. Na koncu dodamo se smetano. Preden jed ponudimo, riž potresemo s sesekljanim peteršiljem.

Telecja pečenka z zajbljem:

90 dag telečjega hrbitisa, juha ali voda za zalivanje, sol, poper, dve vejici zajblja, masčoba za pečenje.

Telecje hrbitisce obsekamo. Kost drobeno nasekamo, jih damo v pekač in nanje položimo meso, začimimo ter obložimo z listi zajblja. Damo v vročo pečico, med pečenjem meso polivamo. Ko je meso pečeno, kosti pomokamo, prepražimo in zalijemo z juho ali vodo. Omarko precedimo in dodamo kosček masla.

Meso zrezemo, prelijemo z omako in okrasimo z listom zajblja ter ponudimo.

Gratiniran krompir

Dva srednje velika krompirja, 5 dag slanina, 2 dag čebule, 8 dag mozarele.

Kuhan krompir izdobljemo. Prepražimo čebulo, slanino in krompir ter začimimo. S to maso napolnimo izdobljen krompir, nanj položimo se listič mozarele in gratiniramo.

Rdeča pesa s smetano:

80 dag rdeče pese, 2 dl sladke smetane, sol, poper.

Rdečo pesko skuhamo v slanem kropu, jo olupimo in zrezemo na kocke. Nato jo prelijemo s sladko smetano, začimimo in ponudimo kot prilogo.

Kuhane hruške v teranu:

Štiri srednje velike hruške, 0, 7 l terana Lisjak, sladkor, skrob, klinčki, vaniljin sladkor, sladka smetana.

Hruške olupimo in skuhamo v vinu, ki smo mu dodali sladkor, klinčke in vaniljin sladkor. Ko se hruške zmehčajo, jih poberemo iz vina in ohladimo. Ponudimo jih s stepeno sladko smetano in prelijemo z vinom, ki smo ga zgoštili s skrobom.

Vodja kuhinje: Ivan Pufek

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Polastil se vas bo občutek, da zamujate nekaj pomembnega. Vročično se boste ozirali naokoli in iskali in iskali... Nikar ne glejte predalec; kar iscete, je preblizu za oči.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Spomnili se boste na obljube, ki ste jih dali dragi osebi v času osvajanja. Se je čas, da jo presenetite in izpolnite vsaj dve ali tri; zdaj se jih bo gotovo veliko bolj razveselila.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Znašli se boste v položaju, ki vas bo močno spominjal na podoben primer iz preteklosti. Ne odpovajte se uspehu zaradi mucnih spominov na nekdanji neuspeh.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Samostojnost je sicer prekrasna lastnost, vendar boste vi tokrat pretirali. Glede na velikopoteznost vašega načrta nikar ne vztrajajte sami; čim prej si poiščite primerne sodelavce.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Nekdo vas bo izzval v simpatičen prepir. Bolj ko bo postajalo vroče, bolj vama bo jasno, da ne gre čisto zares. Na točki vrelisca se bosta objela in zaplesala v ritmu ljubezni.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Ker vam bodo misli nenehno uhajale k ljubljeni osebi, boste postorili le najnujnejše, ostale naloge pa boste preložili na jutri; lačno srce ne more čakati na jutri.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Se sami boste presenečeni, ko vam bo uspelo dognati sijajno rešitev. Nikar ne skrivajte svojega presenečenja, s tem bi znatno zmanjšali vrednost uspeha; se geniji se kdaj začudijo.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Čeprav vas bo prijelo, da bi se hudobcu maščevali za njegovo nizkotno dejanje, se vam bo uspelo zadržati. Tudi tokrat si boste raje ponovili vzvišen rek: saj ne ve, kaj dela.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Opazovali boste partnerja, kako zagrizeno prebira knjige in išče veliki odgovor. Izklopili boste varovalko in mu nežno pokazali tri manjše; izvedel bo več, kot si je upal pričakovati.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Umirjenost vašega vsakdana vam bo začela počasi ze presedati, zato se boste lotili razmišljanja o popestrivju. Raje se pripravite: kmalu boste komaj dohajali dogodke.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Čudili se boste ravnodušnosti, ki jo boste ohranili kljub zelo neljubemu presenečenju. Pojasnilo boste našli v tem, da vam je povsem jasno, zakaj se je kaj takega lahko zgodilo.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Z očmi boste skoraj snedli zeleno osebo, a ust si pri tem niti odpreti ne boste upali. Nikar se ne obotavljajte prevec, niste namreč edini, ki vam je vsec; ne poskusiti je greh!

ZDRAVJU NAPROTI

Počitek za boleče in otekle noge

Ženske obolevajo za tretjino pogosteje

»Noge me bolijo že zelo dolgo, nekaj let, zdaj pa čedalje pogosteje otekajo in ostajajo zatečene vedno dlje časa, otekline pa se ublazijo sele po daljšem počitku,« toži pacientka, katere delo je pretežno stoječe.

Kako pomembno je zdravje naših nog se tisti, ki težav z njimi nimamo, marsikdaj niti ne zavedamo. Če pa postane zaradi pojava takšnih težav gibanje otežkočeno ali celo nemogoče, smo postavljeni pred dejstvo, da je treba rešiti veliko zahtevnih problemov.

Poleg poškodb in deformacij okostja je prav otekanje najpogostejša težava, povezana z nogami. Lahko nastopi zaradi obolenja srca ali ledvic, bolj pogosto pa je razlog v obtočilnih, zlasti venah, manj bezgrovnicah. Motnje venskega krvnega odtoka prizadenejo oba spola, ženske pa obolevajo kar za tretjino pogosteje. V srednjem življenjskem obdobju se ta obolenja v bolj ali manj razviti obliki pojavljajo že pri vsakem četrtem prebivalcu, v poznejših letih pa se ta odstotek povzpne na 50, 60 pa tudi več. Seveda zasledimo pri starejših osebah tudi težje oblike bolezni, ne samo krčne žile, pač pa tudi hipostazne dermatitise in golenje razjede.

Vene so dovodnice - zbirajo kri na periferiji in jo vodijo proti srcu. Stena ven je v primerjavi z arterijami precej tanjša, v njej je zelo malo mišičnih vlaken, precej je elastičnih, svetlina pa je večja. Vene imajo zato poleg pretočne funkcije tudi vlogo rezervoarja krvi. Zaradi prej omenjenih lasnosti žilne stene,

vene ne morejo same s krčenjem potiskati krvi proti srcu. Bistvena dejavnika za nemoten venski odtok iz spodnjih okončin sta zgradba venskega sistema in venske zaklopke ter delovanje mišične črpalke. Venski sistem spodnjih okončin se deli na površni in globinski, med obema pa so kot vez perforantne vene. Kri teče vedno iz povrhnjega proti globinskemu sistemu, zatekanje pa preprečujejo venske zaklopke. To so drobni sluznični zepki, ki so lahko že dedno slabše grajeni ali pa jih različna vnetja in pogoste preobremenitve tako poškodujejo, da ne opravljajo več svoje funkcije. Tedaj preostane za odtok večinoma le se mišična črpalka - to je izmenično krčenje mišic v goleni in stegnu znotraj slabo raztegljive ovojnice, zaradi česar pritisnejo mišice navznoter na globoki venski sistem in s tem potiskajo kri po venah navzgor. Zato je mišična aktivnost tako pomembna za preprečevanje nastanka krčnih žil.

Krčne žile ali varice so razširitve ven na krajših ali daljših odsekih s sočasnimi spremembami žilne stene, ki ni več prožna. Primarne varice prizadenejo površinski venski sistem. Vzroki so konstitucionalna - genetska šibkost vezivnega tkiva nasploh, nosečnost, hormonski vplivi, prekomerna telesna teža, deformacije okostja z ne-

pravilno obremenitvijo telesa, prisilna pasivna drža v nekaterih poklicih, pogosto dvigovanje težjih bremen, nezadostna aktivacija mišične črpalke. Sekundarne krčne žile pa so posledica prizadetosti globokega venskega sistema zaradi vnetja - flebotromboze, nerazvitosti venskih zaklopk, zapore zaradi tumorjev in drugo. Tu se razvijejo krčne žile v povrhnjem sistemu posledično, ker kri prek perforantnih ven v nasprotju z normalnim stanjem zateka iz globokih v površinske vene, ki pa ne zmorejo tako velikega pretoka krvi in se zato razširijo.

Najizrazitejše težave občuti bolnik, ko krčne žile nastajajo. Pojavi se občutek utrujenosti v nogah, otekanje, ki se veča prek dneva in je bolj izrazito ob daljši stoji, postopoma tudi bolečine in nočni krči v golenih. Ti znaki so bolj izraziti v toplejših mesecih, ob spremembah vremena, pri zenskah pred menstruacijo. Postopoma stopajo v ospredje bolj vidne spremembe - krčne žile in njihove posledice. To so čedalje izrazitejše otekanje nog, pogosta vnetja površinskih ven - tromboflebitis, pikanje drobnih žilic in pikcaste krvavitve v podkožju. Te spremembe se pojavijo najprej okoli gležnjev. Postopoma se koža zaradi izstopanja tekočine in krvničk temneje obarva, zaradi zastoja je slabše prekrvavljena, se stanjša in je bolj dovzetna za vnetja in poškodbe. Razvije se hipostazični dermatitis, ob najmanjši pra-

ski ali udarcu pa tudi venska razjeda. V teh resnejših stadijih venskega zastoja je obvezen obisk pri zdravniku in dosledno izvajanje njegovih navodil, zlasti kar se tiče povijanja nog s kompresijskimi elastičnimi povoji ali nosnje natančno predpisanih kompresijskih nogavic.

In kaj lahko sami storimo za preprečevanje nastanka oziroma za počasnejše napredovanje krčnih žil? Najpomembnejša je aktivacija mišične črpalke z gibanjem. Če to zaradi narave dela ni mogoče, tudi pri stoji ali sedenju izvajamo tonično krčenje mišic, čimvečkrat pa tako delo prekinemo z nekaj aktivnimi vajami za stopala. Nikoli ne sedimo s prekrižanimi nogami! Čez dan si kdaj pa kdaj privoščimo počitek z dvignjenimi nogami. Pazimo na obutev, ta naj ne bo preozka ali s pre-

visokimi petami, po možnosti naj ima ortopedsko oblikovan podplat, kar je obvezno pri ploskih stopalih. V primeru nosečnosti ali dolgotrajnega stoječega dela naj bi ženske že preventivno nosile nogavice proti krčnim žilam, ki se dobijo v specializiranih prodajalnah. Noge si izmenično oprhamo s toplo in hladno vodo, da pospešimo prekrvavitev. V primeru otekanja in bolečin blagodejno vpijajo mazila z izvlečki divjega kostanja ali zdravilni preparati s heparinom (Hepalpan, Lasonil, Hepathrombin).

Posvetujte se s svojim zdravnikom, ko so vaše noge se zdrave, ohranjajte njihovo zdravje z zdravim načinom življenja in uporabite vse preventivne ukrepe - prihranjenih bo veliko težav.

Dean Klancic, dr. med. specialist splosne medicine

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

386	PRIPADNICA ISLAMSKE VEROIZPOVEDI	OBČUTEK, DA SMO V NEVARNOSTI	SPORTNO OBLACILO	OTOK V KVARNERJU	AM. JAZZOVSKI GLASBENIK (MUHAL RICHARD)	AMERIŠKA IGRALKA SWANSON	VRSTA MESANE SOLATE	FINSKI PISATELJ (EINO)	REKA SKOZI GLAVNO MESTO TIROLSKE	BRAZILSKA DRŽAVA (GL. MESTO FORTALEZA)	ANDREJ CAPUDER	AVTOR: SIMON BIZJAK	SILVO TERSEK	MESTO NA JUGU FINSKE	LETALO	ZADETEK PRI NOGOMETU, ROKOMETU	ILOVICA (BELO-KRANJSKO)	UBOZIČA, SIROTA	STROKOVNIAK ZA IT. JEZIK	SL. NOVINARKA STARIČ
SREDSTVO ZA ZATIRANJE RASTLIN-SKIH BOLEZNI												PREBIVALEC STGR. MESTA STAGIRE								
PROTI-PRAVNO PRIDRŽAN ČLOVEK												SLIKARSKA DESČICA, PALETA								
SREBRNINA											NASPROTJE TOPOSTI	OPICA IZ NADDRUŽINE PSOGSLAVCEV	NEKDANJI SRBSKI DISIDENT DJILAS							
SEVERNI JELEN				OTOČJE OB Z. OBALI IRSKE					OBOROŽENA TATVINA				REKA PAD (ORIG.)			CILINDER GL. MESTO DRŽAVE NIGER				
JADRANSKI OTOK			DELAVEC V LIVARNI	SP. SLIKAR (JOAN) SP. POKRAJINA (VITORIA)					STARO-JUDOVSKI KRALJ				MESTO NA SICILIJ OČE					IVAN ALBREHT IT. SLIKAR (GUIDO)		
ODPADEK PRI PROIZVODNJI SLADKORJA							PETER LEVEC	DOLG LETALSKI NAPAD (IZ CRK RIDA)	NAPIS NA KRISTUSOVEM KRIZU	SNOV, MATERIJAL OBLEKA, OBLACILO					RIBJE JAJCECE STRIM. STE-NOGRAF					"ELEKTRICNA" RIBA
SUROVINA ZA ANILIN (IZ CRK LINA)					HCERIN MOZ	PREDNOSTNA NALOGA HERCEGOVEC											BIVANJE, BIT (FILOZ) SL. PEVKA PRODNIK			
DRŽAVA JV. OD AVSTRALIJE													SEZNAM IMEN PAUL GAUGUIN							
FRANC MESKO							SL. FLAVIST-KA GRAFENAUER						POSTAVKA, TRDITEV, TEZA							
REKA V KOLUMBIJI							OBLAZINJENO LEZIŠČE BREZ STRANIC						SP. SLIKAR (FRANCISCO DE)					TINA TURNER		

RESITEV: VODORAVNO: MODRA GALICA, STAGIRIT, UGRABITJENEC, TAVOLETA, SREBROVINA, MILOVAN, LOS, ARAN, ROP, PO, VAL, IZ, MIRO, ASA, ENNA, IA, MELASA, TVAR, IKRA, ANIL, PRIORITETA, ENS, NOVA ZEELANDIJA, IMENIK, KSAVER, IRENA, PREMISA, ATORATO, DIVAN, GOVA, IT.

GOJENJE CVETJA

Zdaj je čas za sajenje čebulnic

Narcise, žafran, hiacinte in seveda tulipani

Pred 401 letom so na Nizozemskem zasadili prvi tulipan, ki je v trenutku postal pravi modni hit. Kmalu ga je s prestola izrinila hiacinta. Ze takrat pa so se vrtnarji zavedali, da so se rastline, posajene oktobra in novembra, spomladi razcvetele v vsej svoji lepoti, kar velja tudi za današnji čas.

Narava, ki se strogo ravnja po svojih zakonih, je dolocila oktober in november za čas sajenja čebulnic, ki cvetijo spomladi. Takrat poleg tulipanih čebulic sadimo tudi druge rože, ki cvetijo spomladi. Vecina ljudi sajenje čebulic povezuje z vrtno in pri tem pozablja, da si cvetlično gredo lahko uredimo tudi na balkonu ali hišnem dvorišču, saj tudi tam čebulice s kratkimi stebli dobro uspevajo. Potrebujemo le najmanj 20 centimetrov globok cvetlični lonček ali posodo z dovolj prostora za korenine, na dnu pa luknjo za otekanje vode. Mnogi imajo sajenje čebulic se vedno za zahtevno opravilo, v resnici pa je tehnika sajenja otročje

lahka. Na vrtu ali v posodi zrahljamo zemljo do globine približno 30 centimetrov. Vanjo posadimo čebulico do idealne globine, ki je vedno navedena na ovitku. (Ce ste ovitek zavrgli, velja zlato pravilo, da čebulico posadimo v globino dvakratne velikosti čebulice.)

Ce zelimo na doloceno mesto v vrtu posaditi vecje stevilo čebulic, lahko na tem mestu razgrnemo zemljo do primerne globine, namestimo čebulice in jih zagremo. Posajene čebulice na koncu zalijemo.

Tako se lahko z malo truda zgodaj spomladi na svojem vrtu veselimo cvetocih roz, saj se nekatere razcvetijo že februarja. Zeleni vršički, ki prikukajo na plano,

so hkrati tudi prvi znanilci prihajajoce pomladi.

Nekatere vrste tulipanih cvetijo več let

Tulipani so najbolj znane cvetice, ki jih na Nizozemskem gojijo že stiri stoletja. Pri večini vrst tulipanih poleti čebulice izkopljemo in jih jeseni znova posadimo, nekatere, tako imenovane botanične vrste tulipanih pa v zemlji ostanejo celo leto in se več let ponasajo z lepimi cvetovi. Njihovi cvetovi so nekoliko manjši, stebela pa krajša. Bolj znani tulipani z velikimi cvetovi in daljšimi peclji sicer zahtevajo več truda, ki se bogato obrestuje.

Cvetice iz manjših čebulic cvetijo prej

Poleg tulipanih spomladi zacvetijo tudi številne druge vrste. Najprej cvetijo zvončki, omej, žafran, hiacinta in močvirski tulipan.

Sajenje je lahko veselje za vso družino

Popostritev senčnih kotičkov

Pisane cvetlice dobro uspevajo tudi v senčnih kotičkih. Vecina cvetic iz majhnih čebulic potrebuje malo svetlobe, zacvetijo pa, še preden drevesa in grmi pozenejo prve liste. Lepo se dopolnjujejo rože trajnice in čebulnice. Ko te odcvetijo, njihovo vlogo prevzamejo trajnice. Tako lahko kombiniramo tudi čebulnice z različnim časom cvetenja in z

malo domisljije obcudujemo barve na vrtu več kot pol leta.

Nasvet za gojenje roz na balkonu

Čebulice v lončkih sadimo bolj skupaj kot na vrtu in jih takoj zatem zalijemo. Med močnim dežjem pod lončke in posode z rozami postavimo opeko, kar omogoča hitrejše otekanje odvečne vode. Čebulice mraz dobro prenašajo, zato jih sele pri zmrzali preneseemo v prostor, kjer temperatura ne preseže 10 stopinj

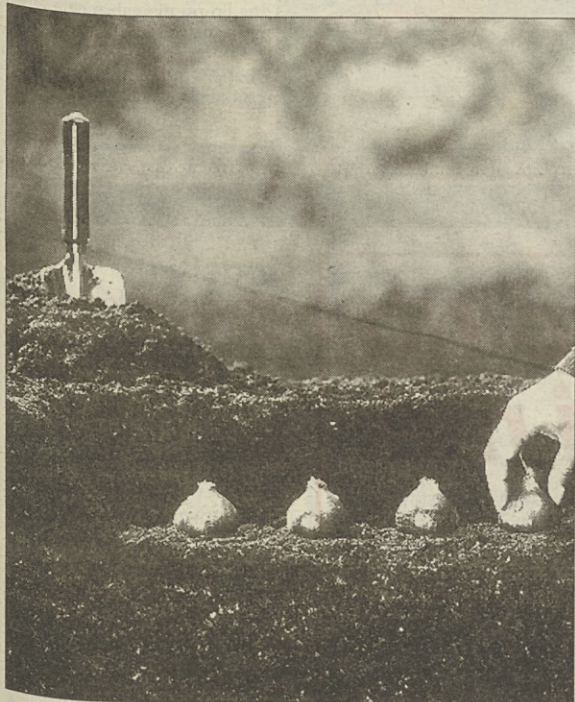
Celzija. V hudem mrazu lahko posode ovijemo v izolirno plastiko, pred mrazom pa jih lahko obvarujemo tudi tako, da jih posadimo v notranje, lažje lončke, ki jih v primeru zmrzali lažje premestimo. V času cvetenja lahko lončke nadomestimo z drugimi, in tako podaljšamo čas cvetenja.

Cvetlični umetni koder

Majhno čebulnico, kot je žafran, lahko posadimo v »jagodne lončke« (lončki z odprtinami ob straneh in na vrhu). V lonček položimo

plast zemlje do najnižje odprtine, zemljo potlacimo in v višini najnižje odprtine posadimo dve do tri čebulice. Njihove konice usmerimo proti odprtini in lonček napolnimo do naslednje odprtine, kjer spet posadimo nekaj čebulic. Postopek lahko ponovimo tudi pri vrhu, žafran pa nadomestimo s hiacintami ali majhnimi narcisami. Najvisja plast cvetocih rastlin služi kot nekaksne vrste umetni koder.

Po publikaciji Internationaal Bloembollen Centrum, Nizozemska

BOLGARIJA

Tisočletna zgodovina Rilskega samostana (4)

Stevilni pomoli nudi jo obcudovalcu tudi moznost, da nemoteno uživa v vsaki posameznosti razkosnih fasad. Igra svetlobe in sence v vseh mogocih tonih se osredotoci v zunanjih stopniščih, kar seveda sploh ni naključje, ampak natančno dolocen namen mojstrskih nacrtovalcev.

Tudi kritičen opazovalec obstane v obcudovanju popolnosti in skladnosti. Bogata dekorativna poslikava je sestavni del velike predstave. Vsaka stena, vsak steber in arkada, vse je okraseno z ornamentmi in freskami. Barvna paleta obilja toplih tonov karmina, mehkobe okre s poudarki črno-belih plo-

skev naredijo, da pred očmi gledalca ves prostor zazari. To je lahko uspelo le domačemu umetniku, ki je na ta način izrazil svoj odnos do čudes stvarstva in svojo globoko mitično naravo.

Stari srednjeveški obrambni stolp je harp monično vključen v prostano dvorišče, njegovo okrasje pa so povzeli tudi pri poslikavi drugih zgradb. Tako se denimo ponavljajo njegovi opečnati oboki kot poslikava pri prav vseh drugih obokih. Tudi na zunanji samostanski fasadi se ponavlja igra kamna in opeke z zahodne fasade Hreljinega stolpa.

Izrazita trdnjavska podoba visokega in mogočnega obrambnega stol-

pa ima na zahodni fasadi dodano lahkotnejšo arhitekturo iz razsvetljenske dobe, ki ima delikatno nalogo, da kar najbolj naravno in logično vskladi tako različni stavbni gmoti, kot sta utrdba in igriva zunanjost cerkve, vendar pa pri tem ne odvzame dominantne stolpu. Ta je visok 23 metrov, kvadratnega tlorisa in ima pet nadstropij. V kleti se nahaja posebno skrivališče, v peti etazi pa je kapela Povelicanja Kristu sovega. Stolp je bil namenjen za pribežališče vojvodove družine in menihov, ce bi sovražnik vdrl v samostan. Zato ima vse elemente srednjeveške utrdbe, kakršne so bile v večini

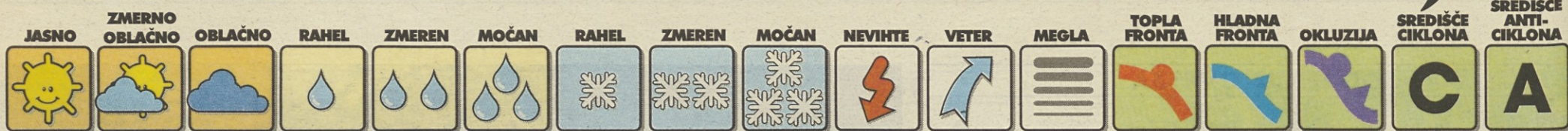
balkanskih samostanov od 12. do 14. stoletja.

Omembe vredne so freske v kapeli. Dragocene niso le zato, ker je le malo fresk iz 14. stoletja se ohranjenih, pač pa tudi zato, ker pričajo o času, v katerem so nastale. Pred nami je bolgarski svet verskih simbolov v srednjem veku, v katerem sta izstopala razum in božja modrost. Elegantne linije slokih postav, voljna gibkost lepo izrisanih rok igrajo plemenito glasbo, kakor glasbeniki, naslikani na zahodni steni. Razen za ortodoksno cerkev običajnih prizorov so na teh freskah se trije prizori iz življenja Ivana Rilskega.

(Se nadaljuje)

Arhitekturno razkošje Rilskega samostana

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je območje visokega zračnega pritiska. V visinah se nad našimi kraji zadržuje tople zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.07 in zšlo ob 17.32. Dan bo dolg 11 ur in 25 minut. Luna bo vzšla ob 16.51 in zšla ob 4.39.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Trst	19,9	Mura	12,6
Portorož	20,0	Sava (Radovljica)	9,2
Porec	19,0	Sora Suha	11,7
Rovinj	18,0	Ljubljana (Moste)	13,1
M. Losinj	20,0	Soca (Solkan)	11,4
Hvar	20,0	Paka (Sostanj)	13,7
Dubrovnik	22,0	Gradašnica	10,7

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: SE 3 do 6 vozlov
popoldne: NW 6 do 10 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 2.12 najnižje -44 cm, ob 8.29 najvišje 52 cm, ob 14.49 najnižje -47 cm, ob 20.50 najvišje 38 cm.
Jutri: ob 2.43 najnižje -43 cm, ob 8.56 najvišje 54 cm, ob 15.19 najnižje -51 cm, ob 21.24 najvišje 38 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	20
1000 m	17
1500 m	13
2000 m	10
2500 m	8
2864 m	5

BIOPROGNOZA

Vremenski vpliv bo ugoden in spodbuden.

VOX POPULI

Bogata jesen dela za-pravljivce, picla sti-skače.
Stara metla pozna vsak vogal.

DANES

Slovenija: Večinoma sončno bo z občasno zmerno oblačnostjo. Zjutraj bo ponekod po nizinah megla. Najvišje temperature bodo od 19 do 24° Celzija.
Sosednje pokrajine: Tudi v sosednjih pokrajinah bo pretežno jasno in razmeroma toplo.

JUTRI

V Sloveniji: V nedeljo bo sončno in toplo. Zjutraj in popoldne bo po nizinah megla ali nizka oblačnost.
Obeti: V ponedeljek ne bo spremembe vremena.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Opal je za seboj pustil žrtve in razdejane dežele

WASHINGTON - Po prehodu orkana Opala so na Floridi, v Georgiji, Severni Carolini in Alabami na delu reševalne ekipe, ki ob pomoči vojske, gasilcev in občinskih delovnih ekip poskušajo odstraniti posledice že tretjega orkana letošnje sezone. Opal je v jugovzhodnih zveznih državah ZDA zahteval 11 žvrljenj, v Mehiki se dodatnih deset. Samo na Floridi je orkan povzročil za 1,8 milijarde dolarjev gnotne škode. Po trditvah zavarovalnih družb je glede na povzročeno škodo Opal tretji najhujši orkan v ameriški zgodovini. Najhujša sta bila Andrew leta 1992 in Hugo leta 1989.

Priobalna območja Floride so popolnoma razdejana, saj je veter s hitrostjo do 240 kilometrov na uro ruval drevesa, električne in telefonske drogeve ter marsikje dokoncal, kar ni uspelo njegovemu predhodniku Erinu. Vec stotisoč ljudi je se vedno brez električne energije in telefonskih povezav.

Vecino smrtnih žrtev so povzročila izruvana drevesa, ki so pod seboj rusila hiše in mečkala avtomobile. Opal je kot vsi prejšnji ponovno razgalil vse pomanjkljivosti ameriških hiš, ki le s težavo vzdržijo močnejši veter. Zvezna vlada je že nakazala sredstva za obnovo.

V floridskem Dune Allen Beachu je orkan Opal iz morja na parkirišče zagnal jadrnico, v Camp Springsu (Maryland) pa ruval stoletna drevesa (Telefoto: AP)

Čakajo na sončni mrk

BANGKOK - Na azijskem jugovzhodu so pričakovali sončni mrk, ki ga bodo 24. oktobra lahko videli v Kambodži, na Tajskem, v Vietnamu, v Maleziji in na južnih Filipinih.

Najdlje bo mrk viden v malezijski zvezni državi Sabah na Borneu (tri minute), turisti pa si bodo mrk ogledali predvsem ob ruševinah hinduističnih templjev v Angkorju (Kambodža), z bangkokskega templja Zore in iz zaliva Ha Long, 150 kilometrov vzhodno od Hanoja.

Turistične agencije si obetajo masne zaslužke, vlade pa so poskrbele za

varnost tujih turistov. Angkorske templeje bo tako stržilo kar 700 policistov, ker se vlada v Phnom Penhu boji, da bi rdeči Khmeri izkoristili prisotnost tujcev za teroristične napade.

Popoln sončni mrk pa ni vaba samo za turiste, je obenem priložnost za številne magične obrede. Tako je neka budistična nuna iz Siem Reapha izjavila, da bo mrk izničil vse slabosti preteklosti in bo pozitivno vplival na prihodnost. Kmetje jugovzhodne Azije pa so prepričani, da dajejo krave med mrkom izredno sladko mleko in da je sadje takrat najboljše. Nosečnice morajo paziti na otrokovo zdravje, s tem da si na trebuh položijo škodelico limoninega soka.

Izraelski paradizniki na Kitajskem

PEKING - Kot poroča kitajska agencija Xinhua, sodelovanje med Izraelom in Kitajsko dela prave »kmetijske čudeže«. Tako so s sodelovanjem izraelskih agronomov začeli gojiti na poskusnih kmetijah pri Pekingu novo vrsto orjaskih 10-metrskih paradiznikov. Hektarski donos je dobesedno neverjeten, saj znaša kar 45 ton na hektar, petkrat več kot pri običajnih paradiznikih. Novi paradizniki imajo debelejši olupek in so manj sočni od navadnih, a jih po obiranju lahko tedne hranijo v skladiščih, ne da bi zaceli gniti. Kitajska si veliko obeta od sodelovanja z izraelskimi agronomi, ki so vzgojili nove kulture za zahtevne podnebne pogoje.

Zadnji trenutki pred smrtjo v Niagarskih slapovih

NIAGARA - Neki egiptovski turist je s svojim fotoaparatom ujel tragični trenutek, ko se 39-letnemu Robertu Overackerju ni odprlo padalo, ko je skočil iz svojega vodnega scooterja na robu Niagarskih slapov in ni pometel temveč tragično umrl. (Telefoto: AP)

